WOJEWÓDZKI SĄD ADMINISTRACYJNY
w WARSZAWIE

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO w WARSZAWIE w 2011 ROKU

Warszawa 2012

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI 3

I. INFORMACJE WSTĘPNE 7
1. Wpływ skarg i sposób ich załatwienia. 8
2. Skargi kasacyjne. 13
3. Postępowanie mediacyjne i uproszczone. 13
4. Zagadnienia związane z prawem pomocy 14
5. Grzywny. 15
6. Wystąpienia w trybie art. 155 § 1 p.p.s.a. 16
7. Pytania prawne do Trybunału Konstytucyjnego. 18

II. ORZECZNICTWO WSA – ZAGADNIENIA WYBRANE 20
1. Sprawy dotyczące uwłaszczenia państwowych osób prawnych. 20
2. Sprawy z zakresu trwałego zarządu nieruchomościami. 22
3. Sprawy z zakresu scalenia i podziału nieruchomości 23
4. Sprawy dotyczące ustalania opłat adiacenckich. 26
5. Sprawy z zakresu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości. 27
6. Sprawy dotyczące działalności zawodowej w zakresie gospodarowania nieruchomościami 29
7. Sprawy dotyczące nieruchomości warszawskich 30
8. Inne sprawy z zakresu gospodarki mieniem. 34
9. Sprawy z zakresu tzw. mienia zabużańskiego. 34
10. Sprawy z zakresu komunalizacji mienia. 39
11. Sprawy wywłaszczeniowo-odszkodowawcze 43
12. Sprawy dotyczące kultury i sztuki. 45
13. Sprawy z zakresu pomocy społecznej. 47
14. Problemy prawne zaistniałe w sprawach dotyczących Kościoła i związków wyznaniowych. 48
15. Edukacja. 50
15.1 Nadanie stopnia i tytułu naukowego oraz potwierdzenie równoznaczności dyplomów, świadectw i tytułów. 50
15.2 Państwowe Szkoły Wyższe. 51
15.3 Szkoły wyższe niepaństwowe, w tym zawodowe. 51
15.4 Szkoły i placówki oświatowo – wychowawcze. 52
15.5 Inne sprawy z zakresu edukacji. 53
16. Stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy. 54
16.1 Sprawy z zakresu stosunku służbowego żołnierzy zawodowych. 54
16.2 Sprawy z zakresu stosunków służbowych funkcjonariuszy Policji. 55
16.3 Sprawy z zakresu stosunku służbowego funkcjonariuszy Służby Więziennej. 57
16.4 Sprawy z zakresu stosunku służbowego funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej. 58

16.5 Sprawy z zakresu stosunku służbowego funkcjonariuszy Służby Celnej. 59
16.6 Inne sprawy ze stosunków pracy i stosunków służbowych, spraw z zakresu inspekcji pracy. 60
17. Sprawy mieszkaniowe. 62
17.1 Dodatek mieszkaniowy. 62
17.2 Przydział i opróżnienie lokalu mieszkalnego oraz kwatery tymczasowej w służbach mundurowych. 63
17.3 Równoważnik za brak lokalu mieszkalnego i za remont lokalu mieszkalnego oraz inne świadczenia finansowe związane z lokalem mieszkalnym. 63
18. Samorząd terytorialny. 64
19. Broń i materiały wybuchowe z pominięciem wytwarzania i obrotu bronią i amunicją. 65
20. Zatrudnienie i sprawy bezrobocia. 68
21. Ochrona danych osobowych. 68
22. Dostęp do informacji publicznej. 70
23. Sprawy z zakresu zobowiązań podatkowych. 72
23.1 Podatek od towarów i usług. 72
23.2 Podatek akcyzowy. 82
23.3 Podatek dochodowy od osób prawnych. 88
23.4. Podatek dochodowy od osób fizycznych. 93
23.5 Ordynacja podatkowa. 100
23.6 Podatek od czynności cywilnoprawnych. 105
23.7 Podatek od spadków i darowizn. 107
23.8 Podatek od nieruchomości. 108
24. Geodezja i kartografia. 110
24.1 Ewidencja gruntów i budynków 110
24.2 Klasyfikacja gruntów 112
24.3 Rozgraniczenia nieruchomości 112
24.4 Zasób geodezyjny i kartograficzny 112
24.5 Uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii 113
24.6 Inne sprawy z zakresu geodezji i kartografii 113
25. Sprawy z zakresu zagospodarowania przestrzennego. 114
25.1 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego 114
25.2 Opłata z tytułu wzrostu wartości nieruchomości. 116
25.3 Lokalizacja dróg i autostrad 118
25.4 Lokalizacja inwestycji celu publicznego 119
25.5 Dopuszczenie do udziału w postępowaniu organizacji ekologicznej 121
25.6 Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu. 121
25.7 Uzgodnienia w sprawach z zakresu zagospodarowania przestrzennego. 124
26. Sprawy z zakresu przejęcia mienia. 125
26.1 Reforma rolna 125
26.2 Nacjonalizacja 126
26.3 Przejęcie gospodarstw rolnych 127
27. Sprawy z zakresu ewidencji ludności, obywatelstwa i paszportów. 129
27.1 Ewidencja ludności 129
27.2 Obywatelstwo 131

27.3 Paszporty 132
28. Środowisko. 132
28.1 Kary pieniężne za naruszenie wymagań ochrony środowiska 132
28.2 Odpady 133
28.3 Ochrona przyrody 135
28.4 Inne sprawy z zakresu ochrony środowiska i ochrony przyrody 137
29. Rolnictwo i leśnictwo. 141
29.1 Scalanie i wymiana gruntów 141
29.2 Gospodarowanie nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa 141
29.3 Wspólnoty gruntowe 143
29.4 Nasiennictwo i ochrona roślin uprawnych 145
29.5 Weterynaria i ochrona zwierząt 146
29.6 Inne sprawy z zakresu rolnictwa i leśnictwa 146
30. Sprawy dotyczące cudzoziemców, repatriantów, nabycia nieruchomości przez cudzoziemców itp. 147
31. Sprawy dotyczące obrotu towarami z zagranicą. 150
32. Sprawy kombatantów, świadczeń z tytułu pracy przymusowej. 153
33. Sprawy z zakresu finansów publicznych. 153
34. Sprawy dotyczące subwencji unijnych, funduszy strukturalnych i regulacji rynków branżowych. 157
35. Sprawy dotyczące dróg i transportu drogowego. 163
36. Sprawy z zakresu działalności gospodarczej. 167
37. Sprawy z zakresu geologii i górnictwa. 171
38. Sprawy z zakresu energetyki. 174
39. Sprawy dotyczące uprawnień do wykonywania określonych czynności i zajęć. 174
40. Sprawy z zakresu jakości. 180
41. Sprawy z zakresu telemediów. 180
42. Sprawy dotyczące kultury fizycznej. 184
43. Sprawy kapitałowe i bankowości. 185
44. Sprawy z zakresu własności przemysłowej. 186
45. Sprawy dotyczące ubezpieczeń majątkowych. 187
46. Sprawy z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych. 188
47. Sprawy dotyczące zdrowia. 189
48. Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych. 190
49. Sprawy z zakresu budownictwa. 195
49.1 Problemy orzecznicze dotyczące zastosowania art. 67a § 1 pkt 2 i 3 Ordynacji podatkowej do opłat legalizacyjnych nakładanych w trybie art. 49 ust. 1 Prawa budowlanego. 195
49.2 Problem dotyczący określenia podmiotu zobowiązanego do utrzymywania w należytym stanie technicznym obiektów usytuowanych nad linią kolejową w ciągu dróg leśnych. 197
49.3 Problemy interpretacyjne związanie z zastosowaniem art. 36 ust. 2 „specustawy gazowej”. 199
49.4 Problemy związane z ustaleniem zakresu przedmiotowego „specustawy drogowej”. 201

III. DZIAŁALNOŚĆ POZAORZECZNICZA SĄDU 205
1. Wydział Informacji Sądowej..... 205
2. Szkolenia sędziów. 207

I. INFORMACJE WSTĘPNE

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Warszawie zatrudnionych było ogółem 530 osób, w tym:

- 139 sędziów (5 sędziów NSA oraz 134 sędziów WSA),
- 27 referendarzy,
- 364 urzędników i pozostałych pracowników Sądu.

Właściwość przedmiotowa Wydziałów Orzeczniczych w 2011 r., kształtowała się następująco:

Wydział I – gospodarka mieniem**,** komunalizacja mienia**,** wywłaszczenia, kościoły, pomoc społeczna, kultura i sztuka;

Wydział II – praca, sprawy mieszkaniowe, obronność, samorząd terytorialny, materiały wybuchowe, odmowa wydania pozwolenia na broń, cofnięcie zezwolenia na broń, zatrudnienie, ochrona danych osobowych, informacja publiczna, ochrona informacji niejawnych, świadczenia w drodze wyjątku, lustracja, edukacja;

Wydział III – ceny, zobowiązania podatkowe;

Wydział IV – ludność, gospodarka wodna, środowisko, zagospodarowanie przestrzenne, przejęcie mienia, geodezja i kartografia, rolnictwo i leśnictwo;

Wydział V – cudzoziemcy, cła, kombatanci, finanse publiczne, subwencje unijne, fundusze strukturalne i regulacje rynków branżowych;

Wydział VI – zajęcie pasa drogowego, opłaty i kary za przejazd pojazdem nienormatywnym, transport drogowy i przewozy, działalność gospodarcza**,** geologia i górnictwo, energetyka, czynności i zajęcia, prowadzenie aptek i hurtowni farmaceutycznych, środki farmaceutyczne i materiały medyczne oraz nadzór farmaceutyczny, ubezpieczenia majątkowe, jakość, telemedia, wytwarzanie i obrót bronią i amunicją, kultura fizyczna, sprawy kapitałowe i bankowość, własność przemysłowa, fundusze emerytalne, ubezpieczenia zdrowotne;

Wydział VII –budownictwo, dopuszczenie pojazdu do ruchu, uprawnienia do kierowania pojazdami, zjazdy z dróg publicznych, choroby zawodowe, prawo wykonywania zawodu lekarza, aptekarza, pielęgniarki, położnej, zakłady opieki zdrowotnej, nadzór sanitarny;

Wydział VIII–sprawy z zakresu różnych symboli, przy właściwości miejscowej obejmującej powiaty: białobrzeski, grójecki, kozienicki, lipski, przysuski, radomski, szydłowiecki, zwoleński oraz miasto Radom.

1. Wpływ skarg i sposób ich załatwienia.

Z poprzednich lat w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Warszawie do rozpoznania pozostało ogółem 8.239 spraw, w tym 7.855 spraw ze skarg na akty i czynności administracyjne (oznaczonych symbolem SA), 317 spraw ze skarg na bezczynność organów administracji (oznaczonych symbolem SAB) oraz 67 wniosków (oznaczonych symbolem SO).

W roku 2011 wpłynęło ogółem 22.358 spraw, w tym 20.197 skarg na akty i czynności administracyjne, 1.808 skarg na bezczynność organów administracji oraz 353 wnioski zarejestrowane w repertorium SO. Średni miesięczny wpływ skarg w 2011 roku wyniósł zatem 1.834 skargi.

W stosunku do roku 2010, w którym średnie obciążenie jednego sędziego wyniosło 165,7 spraw – w roku 2011 obciążenie to wzrosło i wyniosło 175,4 spraw.

Najwięcej skarg wniosły osoby fizyczne – 15.562. Osoby prawne i inne jednostki organizacyjne wniosły 6.012 skarg. W 288 sprawach skarżącymi były organizacje społeczne. Prokurator, jako strona skarżąca, wystąpił w 142 sprawach. Rzecznik Praw Obywatelskich w 1 sprawie.

Najwięcej skarg na akty i czynności wpłynęło w następujących grupach spraw:

- podatkowych 3.966,
- budowlanych 2.156,
- subwencji unijnych, funduszy strukturalnych i regulacji rynków branżowych 1.456,
- stosunków służbowych i stosunków pracy 1.237,

- dróg publicznych i ruchu drogowego 1.072,
- gospodarki mieniem państwowym i komunalnym 875.

Najwięcej skarg na bezczynność organów administracji wpłynęło w sprawach z zakresu:
- informacji publicznej i prawa prasowego 353,
- gospodarki mieniem państwowym i komunalnym 280,
- wywłaszczeń i zwrotu nieruchomości 181,
- poczty, telekomunikacji, radia i telewizji 168,
- budownictwa 138,
- stosunków służbowych i stosunków pracy 95.

Załatwionych zostało ogółem 21.986 skarg, w tym:
- 20.325 skarg na akty i czynności, z których 5.222 (25,7%) uwzględniono, 9.517 (46,8%) oddalono i 5.586 (27,5%) załatwiono w inny sposób,
- 1.661 skarg na bezczynność organów administracji, z których 309 (18,6%) uwzględniono, 177 (10,7%) oddalono i 1.175 (70,7%) załatwiono w inny sposób.

Załatwiono również 328 wniosków.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. procent opanowania wpływu spraw wyniósł 99,80. W stosunku do roku 2010 liczba załatwionych spraw wzrosła o 3.247 spraw. W 2010 roku jeden sędzia załatwił średnio 146,4 spraw w stosunku do 175,0 spraw załatwionych przez jednego sędziego w roku 2011.

Sędziowie WSA w Warszawie w 2011 roku sporządzili łącznie 17.598 uzasadnień orzeczeń. Średnio jeden sędzia sporządził zatem 138 uzasadnień.

Ilość spraw załatwionych w poszczególnych Wydziałach Orzeczniczych przedstawia się następująco:

Wydział I

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 3.599 spraw. Załatwiono 2.581 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 571 sprawach,
  - oddalono skargę w 1.426 sprawach,

- załatwiono w inny sposób 584 sprawy.

- W sprawach ze skarg na bezczynność Wydział miał do rozpoznania 570 spraw.
  Załatwiono 456 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 141 sprawach,
  - oddalono skargę w 30 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 285 spraw.

Wydział II

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 3.640 spraw. Załatwiono 2.668 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 761 sprawach,
  - oddalono skargę w 1.359 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 548 spraw.
- W sprawach ze skarg na bezczynność Wydział miał do rozpoznania 608 spraw.
  Załatwiono 450 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 114 sprawach,
  - oddalono skargę w 90 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 246 spraw.

Wydział III

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 5.544 sprawy. Załatwiono 3.294 sprawy, w tym:
  - uwzględniono skargę w 1.263 sprawach,
  - oddalono skargę w 1.153 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 878 spraw.
- W sprawach ze skarg na bezczynność Wydział miał do rozpoznania 60 spraw.
  Załatwiono 47 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 1 sprawie,
  - oddalono skargę w 1 sprawie,
  - załatwiono w inny sposób 45 spraw.

Wydział IV

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 2.620 spraw. Załatwiono 2.056 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 640 sprawach,
  - oddalono skargę w 915 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 501 spraw.
- W sprawach ze skarg na bezczynność Wydział miał do rozpoznania 231 spraw. Załatwiono 201 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 25 sprawach,
  - oddalono skargę w 16 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 160 spraw.

Wydział V

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 3.866 spraw. Załatwiono 2.999 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 551 sprawach,
  - oddalono skargę w 1.499 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 949 spraw.
- W sprawach ze skarg na bezczynność Wydział miał do rozpoznania 30 spraw.
  Załatwiono 24 sprawy, w tym:
  - uwzględniono skargę w 4 sprawach,
  - oddalono skargę w 5 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 15 spraw.

Wydział VI

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 3.407 spraw. Załatwiono 2.712 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 567 sprawach,
  - oddalono skargę w 1.444 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 701 spraw.
- W sprawach ze skarg na bezczynność Wydział miał do rozpoznania 274 sprawy. Załatwiono 227 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 3 sprawach,
  - oddalono skargę w 11 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 213 spraw.

Wydział VII

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 3.812 spraw. Załatwiono 2.730 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 512 sprawach,
  - oddalono skargę w 1.179 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 1.039 spraw.
- W sprawach ze skarg na bezczynność Wydział miał do rozpoznania 293 sprawy. Załatwiono 214 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 16 sprawach,
  - oddalono skargę w 18 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 180 spraw.

Wydział VIII

- W sprawach ze skarg na akty i czynności Wydział miał do rozpoznania 1.564 sprawy. Załatwiono 1.285 spraw, w tym:
  - uwzględniono skargę w 357 sprawach,
  - oddalono skargę w 542 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 386 spraw.
- W sprawach ze skarg na bezczynność Wydział miał do rozpoznania 59 spraw.
  Załatwiono 42 sprawy, w tym:
  - uwzględniono skargę w 5 sprawach,
  - oddalono skargę w 6 sprawach,
  - załatwiono w inny sposób 31 spraw.

Do załatwienia na 2012 rok pozostały ogółem 8.283 sprawy, w tym 7.727 skarg na akty i czynności, 464 skargi na bezczynność organów administracji oraz 92 wnioski.

2. Skargi kasacyjne.

Do dnia 31 grudnia 2011 r. wpłynęło do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie 5.551 skarg kasacyjnych, wniesionych od orzeczeń WSA, wydanych w sprawach ze skarg na akty i czynności oraz na bezczynność organów. W odniesieniu do 21.986 spraw załatwionych w 2011 roku, zaskarżalność stanowiła 25,2% i zwiększyła się o 1,7% w stosunku do roku ubiegłego.

W poszczególnych Wydziałach zaskarżalność kształtowała się następująco:

w Wydziale I – 29,8%,
w Wydziale II – 20,0%,
w Wydziale III – 27,0%,
w Wydziale IV – 24,7%,
w Wydziale V – 20,2%,
w Wydziale VI – 29,7%,
w Wydziale VII – 22,2%,
w Wydziale VIII – 32,1%.

3. Postępowanie mediacyjne i uproszczone.

W oparciu o dotychczasowe doświadczenia orzecznicze, należy stwierdzić, iż instytucja postępowania mediacyjnego znajduje znikome zastosowanie praktyczne.
W 2011 roku nie rozpoznano w tym trybie żadnej sprawy.

W 2011 roku odnotowano natomiast wzrost liczby spraw rozpoznanych w trybie uproszczonym (rozpoznano ogółem 284 sprawy). Jednak większość spraw, w których zawarty został wniosek o rozpoznanie sprawy w tym trybie, kierowana była na rozprawę z uwagi na fakt, że strony postępowania, zawiadamiane przez Sąd o złożeniu wniosku, żądały przeprowadzenia rozprawy. W niektórych przypadkach, mimo iż nie żądano przeprowadzenia rozprawy, sprawy kierowane były do rozpoznania na rozprawie z uwagi na ich skomplikowany charakter.

Jedną z większych grup spraw (48 spraw) rozpoznanych w trybie uproszczonym stanowiły sprawy ze skarg na decyzje Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. W sprawach tych Sąd uchylał zaskarżone decyzje oraz decyzje organów I instancji w przedmiocie odmowy udostępnienia dokumentów, albowiem zostały one wydane z naruszeniem prawa, dającym podstawę do wznowienia postępowania.

4. Zagadnienia związane z prawem pomocy.

Z analizy orzecznictwa z zakresu prawa pomocy za rok 2011 wynika, że wypracowana linia orzecznicza została przez Sąd utrwalona. Podstawową przyczyną oddalania wniosków o przyznanie prawa pomocy była sytuacja materialna wnioskodawców umożliwiająca, w ocenie referendarza sądowego bądź Sądu, poniesienie kosztów postępowania bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla wnioskodawcy i jego rodziny.

Rozpoznając wnioski o przyznanie prawa pomocy badano okoliczności mające wpływ na rozstrzygnięcie wniosku.

Uznano np., że obciążenia majątku strony hipotekami i zastawami rejestrowymi, zajęcie rachunków bankowych przez komornika i ogłoszenie upadłości, mogą świadczyć o niezdolności do uiszczenia kosztów sądowych, a kondycja zdrowotna i rodzaj schorzeń warunkujących możliwość uczestnictwa w postępowaniu sądowym mogą być, obok analizy sytuacji majątkowej strony, rozważane przy przyznawaniu pełnomocnika z urzędu.

Na sposób rozstrzygnięcia wniosku, mogła mieć wpływ ocena sytuacji majątkowej strony, dokonana w innym postępowaniu, jeśli strona nie wskazała okoliczności z których można by wnosić o zmianę jej kondycji finansowej.

Przyznając prawo pomocy spółce uznano np., iż okolicznością przemawiającą za pozytywnym rozstrzygnięciem wniosku, może być brak wpływów na jej rachunek bankowy, zajęcie przez organ egzekucyjny środków finansowych zdeponowanych na rachunku bankowym spółki, a w przypadku spółek będących w upadłości likwidacyjnej, niemożność dokonania sprzedaży majątku ze względu na brak zainteresowania nabywców.

W sytuacji, w której stroną skarżącą było stowarzyszenie, na odmowę przyznania prawa pomocy wpłynął przede wszystkim obowiązek pokrywania wydatków związanych z działalnością stowarzyszenia, w tym kosztów

sądowych, ze składek członkowskich. Wskazano przy tym, iż opłata sądowa powinna być traktowana przez stowarzyszenie jako wydatek konieczny, skoro chce ono dochodzić swoich praw w postępowaniu sądowym.

Zanotowano przypadek skarżącego, który zainicjował wiele postępowań sądowych w przedmiocie dostępu do informacji publicznej, składając równocześnie w każdej ze spraw wnioski o przyznanie prawa pomocy w zakresie całkowitym, obejmującym zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie profesjonalnego pełnomocnika. Wątpliwości w tej sprawie budziła celowość stosowania instytucji prawa pomocy w zakresie ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Ustawa Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi nie zawiera uregulowań analogicznych do art. 117 § 5 k.p.c. (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 ze zm.), co powoduje, że prawo pomocy w tym zakresie zostało przyznane.

Warto odnotować także przypadek cofnięcia prawa pomocy w kilku sprawach dotyczących tego samego skarżącego wobec zatajenia przez niego istotnych faktów dotyczących sytuacji materialnej.

Do najczęściej powtarzających się błędów, związanych ze złożeniem formularza PPF, było nieprawidłowe uzasadnienie wniosku. Strony bowiem powoływały argumenty dotyczące złożonej w sprawie skargi, a nie związane ze swoją sytuacją majątkową, co rodziło konieczność wezwania wnioskodawcy - na podstawie art. 255 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.) - do złożenia w zakreślonym terminie dodatkowych oświadczeń oraz dokumentów (kserokopie odcinków renty, czy emerytury, wyciągi z rachunków bankowych, zaświadczenia z urzędów pracy o pozostawaniu osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku, zawiadomienia o wysokości opłat mieszkaniowych oraz faktury za gaz i energię elektryczną).

5. Grzywny.

W związku z uchybieniami dostrzeżonymi w działalności organów administracji publicznej, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie na podstawie art. 55 § 1 p.p.s.a., art. 112 p.p.s.a., art. 149 § 2 p.p.s.a i art. 154 § 1 p.p.s.a.. - wymierzył grzywny w 80 sprawach.

- W trybie **art. 55 § 1 p.p.s.a**. – na ogólną liczbę 194 wniosków, jakie wpłynęły do WSA w Warszawie w 2011 r. – grzywnę wymierzono w 57 sprawach, w 57 sprawach wniosek oddalono, w inny sposób załatwiono 63 sprawy.
- W trybie **art. 112 p.p.s.a**. – na ogólną liczbę 5 wniosków, jakie wpłynęły w 2011r. – grzywnę wymierzono w 3 sprawach, w 2 sprawach wniosek oddalono.
- W trybie **art. 149 § 2 p.p.s.a**. – na ogólną liczbę 8 wniosków, jakie wpłynęły w 2011r. – grzywnę wymierzono w 8 sprawach.
- W trybie **art. 154 § 1 p.p.s.a**. – na ogólną liczbę 108 skarg, jakie wpłynęły w 2011r. – grzywnę wymierzono w 12 sprawach, w 30 sprawach skargę oddalono, w inny sposób załatwiono 61 spraw.

6. Wystąpienia w trybie art. 155 § 1 p.p.s.a.

W toku postępowań sądowych przed WSA w Warszawie stwierdzono przypadki istotnego naruszenia prawa przez organy administracji publicznej. W związku z tym, na podstawie art. 155 § 1 p.p.s.a., wystosowano w 2011 r. sześć wystąpień sygnalizacyjnych w następujących sprawach:

W sprawie o **sygn. akt II SA/Wa 2123/10** Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 23 marca 2011 r. uwzględnił skargę na decyzję Komendanta Głównego Policji z dnia […] października 2010 r. w przedmiocie równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego.

W postanowieniu sygnalizacyjnym z dnia 23 marca 2011 r. sygn. akt II SA/Wa 2123/10 Sąd poinformował Komendanta Głównego Policji o stwierdzonych w sprawie istotnych naruszeniach prawa. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że w obrocie prawnym w dalszym ciągu pozostają dwie decyzje orzekające *de facto* w tym samym przedmiocie, a mianowicie: decyzja […] Komendanta Wojewódzkiego Policji w K. z dnia […] lipca 2002 r., mocą której organ ten zmienił własną decyzję z dnia […] września 2000 r. o przyznaniu skarżącemu równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego w wysokości 4 norm zaludnienia i przyznał równoważnik pieniężny za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego (domu) z uwzględnieniem 5 norm zaludnienia, i decyzja Komendanta Głównego Policji

z dnia […] października 2010 r., uchylająca decyzję […] Komendanta Wojewódzkiego Policji w K. z dnia […] lipca 2010 r. w zakresie jej punktu 2 i 3, mocą których przyznano skarżącemu równoważnik pieniężny za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego w wysokości 4 norm zaludnienia za rok 2009 i 2010, oraz przyznająca w uchylonym zakresie równoważnik pieniężny za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego w wysokości 5 norm zaludnienia za rok 2009 i 2010. Zdaniem Sądu konieczne jest, aby Komendant Główny Policji podjął czynności zmierzające do wyeliminowania z obrotu prawnego podjętej przez niego decyzji z dnia […] października 2010 r. w niezaskarżonej części, czyli w zakresie jej punktu 1 i 2, ponieważ o przyznaniu równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego orzeka już decyzja […] Komendanta Wojewódzkiego Policji w K. z dnia […] lipca 2002 r., także w rozmiarze należnym dla przysługujących skarżącemu 5 norm zaludnienia. Sąd stwierdził ponadto, że pozostawienie w obrocie prawnym decyzji, która przyznaje to samo uprawnienie, o którym rozstrzygnięto już mocą wcześniejszej decyzji ostatecznej, oznacza istnienie w obrocie decyzji obarczonej kwalifikowaną wadą prawną, stwarzającą podstawę do stwierdzenia jej nieważności w trybie art. 156 § 1 pkt 3 k.p.a.

Dlatego też, uznając, iż w rozpoznawanej sprawie zachodzi istotne naruszenie prawa, Sąd postanowił poinformować Komendanta Głównego Policji o stwierdzonych uchybieniach.

W sprawie tej Komendant Główny Policji nie udzielił odpowiedzi na powyższe postanowienie sygnalizacyjne, o czym zostało poinformowane Biuro Orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Postanowieniami wydanymi w sprawach o **sygn. akt VII SA/Wa 1948/10, VII SA/Wa 2378/10 i VII SAB/Wa 61/11, -** Sąd wystąpił z sygnalizacjami do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego o istotnym naruszaniu prawa przez Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego, polegającym na przewlekłości postępowania administracyjnego. W dwóch wskazanych wyżej sprawach, postępowanie administracyjne trwało 9 i 10 lat.

Postanowieniem z dnia 7 lipca 2011 r., **sygn. akt VII SA/Wa 615/11**, Sąd postanowił poinformować Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego o istotnym naruszeniu prawa przez [...] Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego oraz Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego [...] w postępowaniu zainicjowanym pismami skarżącego. W uzasadnieniu Sąd

wskazał, że pomimo przysługującemu skarżącemu interesu prawnego do zbadania legalności przebiegających przez jego działki obiektów i urządzeń budowlanych, [...] Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego potraktował pismo skarżącego jako skargę wymienioną w art. 237 § 2 k.p.a. w zw. z art. 238 § 1 k.p.a., na nieudzielenie odpowiedzi przez organ powiatowy na pismo skarżącego z litego 2010 r. i w konsekwencji wydał postanowienie z dnia [...] września 2010 r. odmawiając w trybie art. 37 k.p.a. wyznaczenia Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego [...] dodatkowego terminu do załatwienia sprawy.

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2011 r., **sygn. akt VII SA/Wa 1918/10**, Sąd postanowił zawiadomić Rektora Akademii Medycznej [...] o istotnym naruszeniu prawa przez Szpital Kliniczny [...] w postaci nieprowadzenia zapisów księgi raportów lekarskich zgodnie z § 10 pkt 2 lit. d rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 17 grudnia 1992 r. w sprawie rodzajów dokumentacji medycznej, sposobu jej prowadzenia oraz szczegółowych warunków jej udostępniania (Dz. U. z 1993 r., Nr 3, poz. 13, ze zm.). W toku rozpoznawania sprawy Sąd stwierdził, że Szpital nie może wykonać w pełni ww. wyroku, ponieważ nie prowadził księgi raportów lekarskich do czego był obowiązany na podstawie § 10 pkt 2 lit. d ww. rozporządzenia. Z odpowiedzi Szpitala udzielonej Sądowi przy piśmie z dnia 20 lipca 2011 r. wprost wynika, że Szpital takich dokumentów nie posiada. Natomiast z oświadczeń składanych przez Szpital wcześniej wynika, że nie prowadzono księgi raportów lekarskich dla oddziału, na którym przebywała skarżąca.

Organy administracji na 6 wskazanych wyżej sygnalizacji, skierowanych w 2011 r. w trybie art. 155 § 1 p.p.s.a. – udzieliły odpowiedzi na 5 z nich – zgodnie z dyspozycją art. 155 § 2 p.p.s.a.

7. Pytania prawne do Trybunału Konstytucyjnego.

W roku 2011 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, skierował do Trybunału Konstytucyjnego 3 pytania prawne.

Postanowieniem z dnia 11 maja 2011 r., wydanym w sprawie oznaczonej **sygn. akt I SA/Wa 2454/10,** zwrócono się o wyjaśnienie:

- czy art. 199 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.) w zakresie,

w jakim przewiduje, że koszty postępowania w wypadku oddalenia skargi ponosi obligatoryjnie uczestnik postępowania, jest zgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej?

Postanowieniem z dnia 12 maja 2011 r., wydanym w sprawie oznaczonej **sygn. akt I SA/Wa 2478/10,** zwrócono się o wyjaśnienie:
- czy art. 199 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.) w zakresie, w jakim przewiduje, że koszty postępowania w wypadku oddalenia skargi ponosi obligatoryjnie organ, jest zgodny z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ?

Postanowieniem z dnia 12 maja 2011 r., wydanym w sprawie oznaczonej **sygn. akt I SA/Wa 41/11,** zwrócono się o wyjaśnienie:
- czy art. 1 pkt 89 lit. a) ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2004r. Nr 141 poz. 1492) w zw. z art. 19 tej ustawy - zmieniający art. 137 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010r. Nr 102 poz. 651 ze zm.) w zakresie, w jakim nakazuje stosowanie nowego brzmienia art. 137 ust. 1 pkt 2 tej ustawy w sytuacji, kiedy cel określony w decyzji o wywłaszczeniu został przez jednostkę samorządu terytorialnego zrealizowany przed dniem 22 września 2004r. tj. dniem wejścia w życie wyżej wymienionej ustawy zmieniającej - jest zgodny z art. 2 i art. 165 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ?

II. ORZECZNICTWO WSA – ZAGADNIENIA WYBRANE

1. Sprawy dotyczące uwłaszczenia państwowych osób prawnych.

W sprawach dotyczących uwłaszczenia państwowych osób prawnych jednym z głównych zagadnień poruszonych w orzecznictwie była kwestia interesu prawnego w postępowaniu uwłaszczeniowym lub w postępowaniu nadzorczym, gdzie przedmiotem oceny była decyzja uwłaszczeniowa. Oceniając to zagadnienie Sąd stanął na stanowisku, że dzierżawca nieruchomości nie może domagać się weryfikacji decyzji uwłaszczeniowej w trybie wznowienia postępowania, ani zainicjować postępowania z art. 200 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.) (**sygn. akt I SA/Wa 2474/10**, **I SA/Wa 1787/10**).

W sprawie dotyczącej uwłaszczenia uczelni wyższej prawem własności na podstawie art. 256 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 ze zm.) Sąd uznał, że interes prawny ma właściciel i uczelnia wnioskująca o uwłaszczenie. Sąd uznał, że legitymacji prawnej do wznowienia postępowania wywłaszczeniowego nie mają spadkobiercy dawnego właściciela gruntu, w sytuacji, gdy w momencie żądania wznowienia postępowania uwłaszczeniowego toczy się z ich wniosku postępowanie o stwierdzenie nieważności decyzji wywłaszczeniowej, stanowiącej podstawę nabycia gruntu przez właściciela nieruchomości (**sygn. akt I SA/Wa 1549/10**). Sąd uznał też, że legitymacji do bycia stroną w postępowaniu uwłaszczeniowym dotyczącym innej osoby nie ma podmiot, który dysponuje pozwoleniem na budowę wydanym, co do gruntu objętego wnioskiem uwłaszczeniowym i który poczynił nakłady inwestycyjne na gruncie (**sygn. akt I SA/Wa 212/11**).

W jednej ze spraw Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stwierdził, że nabywcy roszczenia o przyznanie prawa użytkowania wieczystego na podstawie umowy cywilnoprawnej (które to nabycie miało miejsce w toku sprawy o uwłaszczenie wszczętej na wniosek zbywcy – przedsiębiorstwa państwowego w upadłości) nie są następcami prawnymi zlikwidowanego przedsiębiorstwa, ponieważ praw nabywanych ex lege na mocy art. 200 ustawy

z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami nie można skutecznie przenieść na rzecz innej osoby – wspólników spółki cywilnej (**sygn. akt I SA/Wa 148/11**).

Trzeba również odnotować wypowiedzi Sądu dotyczące pojęcia „nieodwracalnych skutków prawnych" z art. 156 § 2 ustawy z dnia z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.). Sąd prezentuje stanowisko, że w sytuacji gdy po wydaniu decyzji uwłaszczeniowej nastąpił obrót cywilnoprawny gruntem objętym decyzją uwłaszczeniową, decyzja ta wywołała nieodwracalne skutki prawne **(sygn. akt I SA/Wa 1096/10, I SA/Wa 2309/10).** W jednej ze spraw Sąd uznał jednak, że zawarcie po decyzji uwłaszczeniowej umowy o oddanie nieruchomości po zlikwidowanym przedsiębiorstwie państwowym (uwłaszczonym) do odpłatnego korzystania spółce akcyjnej, a następnie umowy przenoszącej prawo użytkowania wieczystego tej nieruchomości na rzecz spółki akcyjnej, nie było bezpośrednim następstwem wydania decyzji uwłaszczeniowej, a zatem fakty te nie mogły stanowić przesłanki do wydania decyzji w oparciu o przepis art. 156 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego (**sygn. akt I SA/Wa 1763/10**).

W kilku sprawach Sąd wypowiedział się w zakresie wpływu na postępowanie uwłaszczeniowe innych postępowań administracyjnych oraz wzajemnych relacji tych postępowań do postępowania uwłaszczeniowego. Sąd zwrócił uwagę, że skoro po wydaniu decyzji uwłaszczeniowej gmina wnioskowała o stwierdzenie nabycia mienia Skarbu Państwa z mocy prawa z dniem 27 maja 1990 r., a następnie uzyskała decyzję komunalizacyjną, to decyzja uwłaszczeniowa została wydana z rażącym naruszeniem art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1990 r. Nr 79, poz. 464 ze zm.), ponieważ naruszyła prawo własności gminy. Sąd uznał też, że nie można uwłaszczyć państwowej osoby prawnej nawet gdy legitymuje się ona decyzją ustalającą opłaty za zarząd gruntem, w sytuacji gdy wcześniej została stwierdzona nieważność decyzji o oddaniu gruntu w zarząd. Sąd stwierdził też, że wojewoda nie miał podstaw do odmowy prowadzenia postępowania uwłaszczeniowego jako organ niewłaściwy, z tego powodu, że nie było wszczęte postępowanie komunalizacyjne lub rozstrzygnięta sprawa komunalizacji nieruchomości. Jeżeli natomiast okazałoby się, że po wydaniu decyzji uwłaszczeniowej gmina uzyskała z mocy prawa prawo własności

nieruchomości trzeba uznać, że wojewoda naruszył przepisy o właściwości, a niewłaściwość organu należy sanować (**sygn. akt I SA/Wa 1659/10**).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie zajmował się również oceną wpływu na legalność decyzji uwłaszczeniowej roszczenia o zwrot nieruchomości. Sąd uznał, że przy uwłaszczeniu nie wystąpił przypadek „naruszenia praw osób trzecich", w sytuacji gdy wniosek o zwrot nieruchomości został złożony po wydaniu decyzji uwłaszczeniowej (**sygn. akt I SA/Wa 2431/10, I SA/Wa 2148/10, I SA/Wa 70/11**).

Sąd uznał też, że dla toczącego się postępowania uwłaszczeniowego w trybie art. 256 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym zagadnieniem wstępnym jest wynik toczącej się przed sądem powszechnym sprawy o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, gdzie przedmiotem sporu było nabycie przez uczelnię prawa użytkowania wieczystego gruntu objętego wnioskiem uwłaszczeniowym (**sygn. akt I SA/Wa 1835/10**).

2. Sprawy z zakresu trwałego zarządu nieruchomościami.

W sprawach dotyczących oddawania nieruchomości w trwały zarząd pewna grupa spraw dotyczyła zagadnienia legalności decyzji ustalającej opłaty roczne za trwały zarząd dla jednostki organizacyjnej, w sytuacji gdy podmiot ten legitymuje się wcześniejszą ostateczną decyzją o przekazaniu mu gruntu na czas nieoznaczony w nieodpłatny trwały zarząd na potrzeby rejonów dróg. Sąd uznał, że decyzja ustalająca opłaty roczne za trwały zarząd rażąco narusza prawo. Z przepisów nie wynika bowiem możliwość obciążenia opłatą roczną jednostki organizacyjnej, która legitymuje się decyzją oddającą grunt w trwały zarząd nieodpłatnie, nawet jeżeli późniejsze przepisy wprowadziły odpłatność trwałego zarządu. Zdaniem Sądu, decyzja oddająca grunt w nieodpłatny trwały zarząd wiąże, ponieważ żadne przepisy prawa nie wygasiły decyzji przewidującej nieodpłatny trwały zarząd, ani też nie została podjęta decyzja o wygaszeniu nieodpłatnego trwałego zarządu (**sygn. akt I SA/Wa 110/11, I SA/Wa 393/11**).

Na gruncie przepisu art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami Sąd stwierdził, że skarżący – państwowa jednostka organizacyjna, która jest następcą prawnym państwowej jednostki organizacyjnej, która dokonała nakładów na gruncie oddanym w zarząd i która

przejęła zadania tej jednostki, ma prawo do uwzględnienia poczynionych nakładów przy obliczeniu opłat za trwały zarząd (**sygn. akt I SA/Wa 1032/11**).

W zakresie spraw dotyczących tej materii warto odnotować orzecznictwo dotyczące legitymacji do bycia stroną postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji orzekającej o wygaśnięciu trwałego zarządu. Sąd uznał, że w tego typu sprawach legitymacji prawnej nie mają osoby dochodzące roszczeń o zwrot nieruchomości z art. 136 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (**sygn. akt I SA/Wa 54/11**), natomiast stroną tego postępowania winien być dzierżawca nieruchomości, ponieważ jego interes prawny wynika z przepisu art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (**sygn. akt I SA/Wa 38/11**).

3. Sprawy z zakresu scalenia i podziału nieruchomości .

W sprawach dotyczących tej materii warto odnotować orzecznictwo Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie dotyczące legitymacji prawnej do bycia stroną postępowania podziałowego i postępowań nadzwyczajnych toczących się w sprawach zakończonych decyzją zatwierdzającą podział nieruchomości. W sprawie o podział nieruchomości celem realizacji roszczeń dekretowych Sąd uznał, że spółdzielnia nie jest stroną postępowania podziałowego, skoro jedynie w ewidencji gruntów i budynków wymieniona jest jako osoba władająca gruntem. Zdaniem Sądu dla postępowania podziałowego (w którym nie przesądza się przeznaczenia gruntu i sposobu jego zagospodarowania) nie ma znaczenia to, że przed sądem powszechnym toczy się z wniosku spółdzielni postępowanie o zasiedzenie tegoż gruntu (**sygn. akt I SA/Wa 951/11**).

Istotne znaczenie ma także stanowisko Sądu, który stwierdził, że nabywca lokalu mieszkalnego wraz z przysługującym mu udziałem w prawie własności gruntu, który nabył lokal po wydaniu decyzji zatwierdzającej podział w trybie art. 94 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, nie ma statusu strony w postępowaniu o stwierdzenie nieważności decyzji podziałowej. Sąd wskazał, że nabycie lokalu mieszkalnego nie świadczy o następstwie prawnym do dzielonej nieruchomości, a jedynie kreuje określone stosunki wewnątrzwspólnotowe na gruncie prawa cywilnego, które przewiduje,

że reprezentowanie wspólnoty na zewnątrz odbywa się poprzez jej zarząd, a nie poszczególnych członków wspólnoty (**sygn. akt I SA/Wa 1778/10**).

W innej sprawie Sąd wskazał, że nabywca wydzielonych działek ewidencyjnych, który nabył te działki po wydaniu decyzji podziałowej ma przymiot strony w postępowaniu o stwierdzenie nieważności decyzji zatwierdzającej podział, mimo że nie był stroną postępowania podziałowego, ponieważ na skutek zawarcia umowy wszedł w prawa i obowiązki poprzedniego właściciela gruntu (**sygn. akt I SA/Wa 722/11**).

Trzeba też zwrócić uwagę na pogląd Sądu, który wskazał, że postępowanie o wznowienie postępowania zakończonego ostateczną decyzją podziałową wydaną w trybie art. 95 pkt 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami ma właściciel nieruchomości lub jej użytkownik wieczysty oraz wyjątkowo właściciel bądź użytkownik wieczysty gruntu sąsiedniego, jeżeli organ dokonujący podziału zaingerował w prawa przysługujące sąsiadom w ten sposób, że działki sąsiednie zostały pozbawione dostępu do drogi publicznej. Sąd uznał, że zainicjować postępowania wznowieniowego nie może województwo jako właściciel drogi przylegającej do dzielonej działki oraz działający w imieniu województwa zarządca drogi. Sąd uznał, że podział ewidencyjny sąsiedniej nieruchomości w żaden sposób nie ingeruje w prawa właścicielskie województwa, ani w obowiązki zarządcy drogi, wynikające z ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 ze zm.) (**sygn. akt I SA/Wa 171/11**).

Sąd analizował problem nieodwracalnych skutków prawnych w odniesieniu do decyzji zatwierdzającej podział nieruchomości rolnej. Sąd stwierdził, że obciążona wadą rażącego naruszenia prawa decyzja podziałowa zatwierdzająca podział nieruchomości na kilka działek ewidencyjnych nie wywołała nieodwracalnych skutków prawnych z tego powodu, że po tej decyzji została zawarta umowa zniesienia współwłasności nieruchomości. Sąd wskazał, że umowa ta była zawierana, gdy decyzja zatwierdzająca podział była nieostateczna. Sąd uznał, że to ta umowa spowodowała podział nieruchomości na odrębne działki gruntu i ta umowa – jak wynika z treści księgi wieczystej - była podstawą nabycia prawa własności przez osoby fizyczne (**sygn. akt I SA/Wa 335/10**).

Zwrócić należało też uwagę na sprawę, w której Sąd stwierdził, że w sytuacji gdy nieruchomość, której dotyczy wniosek o podział położona jest częściowo w granicach obowiązywania planu miejscowego, a częściowo

w granicach obszaru, gdzie na skutek wyroku sądu administracyjnego została stwierdzona nieważność planu w części tekstowej i graficznej, dotyczącej przebiegu układu komunikacyjnego przebiegającego przez dzieloną nieruchomość, obowiązkiem organu opiniującego wstępny projekt podziału tej działki jest ocena proponowanego podziału zarówno w oparciu o przepis art. 93 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami - co do części gruntu objętego planem oraz na podstawie art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami - co do części gruntu objętego planem, którego nieważność stwierdził Sąd (**sygn. akt I SA/Wa 2381/10**).

W jednej ze spraw Sąd uznał, że nieprawidłowo organ nadzoru uznał decyzję zatwierdzającą podział za rażąco naruszającą przepis art. 95 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Sąd uznał, że istotnie decyzja zatwierdzająca podział nieruchomości została wydana na podstawie art. 95 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, mimo że dotyczyła nieruchomości zabudowanej jednym budynkiem mieszkalnym. Zdaniem Sądu organ nadzoru pominął to, że skoro tuż po wydaniu decyzji podziałowej nastąpiło umowne zniesienie przez dwóch nabywców współwłasności wydzielonych dwóch nieruchomości, to istniała podstawa prawna podziału w postaci art. 95 pkt 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, dlatego też można przyjąć, że w decyzji podziałowej została błędnie podana podstawa prawna, a to świadczy jedynie o formalnej wadliwości tej decyzji z racji naruszenia przepisu art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (**sygn. akt I SA/Wa 1802/10**).

Warto przywołać stanowisko Sądu, który stwierdził, że przepis art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami należy rozumieć w ten sposób, że w sytuacji gdy opiniowany jest podział nieruchomości w warunkach braku planu miejscowego, wówczas – jeżeli w stosunku do opiniowanego gruntu została wydana decyzja o warunkach zabudowy – obowiązkiem organu jest ocena zgodności zaproponowanego podziału z tą decyzją (która zgodnie z ustawą planistyczną musi być zgodna z przepisami odrębnymi). W tego typu sprawie nie znajduje zastosowania przepis art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami nakazujący badanie niesprzeczności proponowanego podziału z przepisami odrębnymi (**sygn. akt I SA/Wa 779/11**).

4. Sprawy dotyczące ustalania opłat adiacenckich.

W sprawach dotyczących opłat adiacenckich Sąd zajmował się problemem obowiązywania uchwał rady gminy ustalających wysokość stawek procentowych opłat adiacenckich w kontekście następujących zmian stanu prawnego wynikających z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 kwietnia 2007 r., sygn. akt SK 19/06 oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2007 r. Nr 173, poz. 1218), która dodała do ustawy o gospodarce nieruchomościami art. 98a ust. 1a. W sprawach, w których uchwała rady gminy ustalająca wysokość stawki procentowej opłaty adiacenckiej była podjęta przed wyrokiem Trybunału (który zakresem czasowym objął datę jej podjęcia), decyzja zatwierdzająca podział stała się ostateczna przed wejściem w życie ustawy zmieniającej, a ustalenie opłaty adiacenckiej nastąpiło po zmianie ustawy, Sąd uznał, że uchwała ta na skutek wyroku TK utraciła moc obowiązującą wskutek utraty mocy obowiązującej przepisu art. 98 ust. 4 stanowiącego podstawę prawną jej wydania i z tego względu nie mogła stanowić podstawy prawnej do ustalenia wysokości opłaty adiacenckiej (**sygn. akt I SA/Wa 952/10**).

W sprawach, w których uchwała rady gminy ustalająca wysokość stawki opłaty adiacenckiej w wysokości 50% została podjęta po wyroku Trybunału Konstytucyjnego, decyzja zatwierdzająca podział nieruchomości stała się ostateczna po dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej, a ustalenie opłaty adiacenckiej nastąpiło po zmianie ustawy (wprowadzającej maksymalną stawkę procentową 30%) Sąd stwierdził, że postępowanie w przedmiocie ustalenia opłaty adiacenckiej winno być umorzone, ponieważ uchwała przewiduje wyższą stawkę procentową opłaty adiacenckiej, niż przepis art. 98a ust. 1 ustalający maksymalną wysokość stawki na poziomie 30%, obowiązujący w dacie ustalania opłaty (**sygn. akt I SA/Wa 2436/10, I SA/Wa 1421/10**). W innej sprawie Sąd zaprezentował odmienny pogląd i wskazał, że skutkiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego i nowelizacji ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami zmieniła się wysokość stawki procentowej z 50% do 30%, co nie zmienia faktu, że w momencie w którym decyzja o podziale nieruchomości stała się ostateczna obowiązywała uchwała rady gminy przewidująca stawkę 50% i tę stawkę prawidłowo zastosował organ (**sygn. akt I SA/Wa 1450/10**).

W odniesieniu do kwestii kręgu stron Sąd uznał, że stroną postępowania o ustalenie opłaty jest osoba, która była właścicielem nieruchomości w dniu kiedy stała się ostateczna decyzja zatwierdzająca podział, ponieważ wówczas powstawał obowiązek poniesienia opłaty (**sygn. akt I SA/Wa 2436/10**).

W jednej ze spraw Sąd stwierdził, że skoro przed wydaniem decyzji zatwierdzającej podział nieruchomości właściciel nieruchomości zawarł z gminą porozumienie o odstąpieniu od naliczania opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanej podziałem, to okoliczność ta ma istotne znaczenie dla sprawy o ustalenie opłaty adiacenckiej. Zdaniem Sądu, wymaga wyjaśnienia, czy miało ono moc prawną, a jeżeli tak to czy gmina, sprzecznie z tym porozumieniem mogła ustalać opłatę adiacencką. Sąd stwierdził, że należy zbadać treść tego porozumienia i ocenić powody jego zawarcia (czy np. porozumienie to zawarto w związku z rezygnacją przez właściciela z odszkodowania za działki przeznaczone pod drogę) i wyjaśnić w kontekście naruszenia art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.) (**sygn. akt I SA/Wa 2183/10**).

W sprawach dotyczących ustalenia opłaty adiacenckiej na skutek wzrostu wartości nieruchomości spowodowanej podziałem Sąd stwierdził, że na skutek podziału nieruchomości (jedynego zdarzenia powodującego wzrost wartości nieruchomości) nie zmienia się położenie nieruchomości, czy jej otoczenie. Zarówno przed podziałem jak i po podziale wyceniany grunt pozostaje w tym samym miejscu. Skutkiem podziału nie jest też zmiana kształtu i wielkości dzielonej nieruchomości. Trzeba bowiem wskazać, że przedmiotem podziału jest nieruchomość gruntowa (art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami), a sam podział nie narusza granic zewnętrznych dzielonej nieruchomości (**sygn. akt I SA/Wa 1957/11**).

5. Sprawy z zakresu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wskazał, że skoro jedna działka ewidencyjna stanowi grunt niezabudowany (porośnięty trawą i drzewami) i została przydzielona skarżącym jako miejsce parkingowo-rekreacyjne, a od drugiej działki skarżących zabudowanej budynkiem mieszkalnym działka ta jest oddzielona działką należącą do innej osoby, zabudowaną również budynkiem mieszkalnym (co oznacza, że działki należą

do tych samych właścicielek i zostały ujęte w jednej księdze wieczystej, jednak nie graniczą one ze sobą, zostały wyodrębnione geodezyjnie), to każda z nich może być osobnym przedmiotem obrotu, z odłączeniem jednej z działek do odrębnej księgi wieczystej. Działki te nie są także powiązane ze sobą funkcjonalnie, ani nie stanowią jednolitego obszaru, ze względu na rozdzielenie działką innej osoby. Zdaniem Sądu, powyższe okoliczności wskazują, że obie działki skarżących nie stanowią jednej nieruchomości, chociaż mają założoną jedną księgę wieczystą. Z obu tych działek jedna jest faktycznie wykorzystywana na cele mieszkaniowe i jedynie wobec tej działki zasadne było zastosowanie bonifikaty w opłacie za przekształcenie, jako wykorzystywanej na cel mieszkaniowy, zgodnie z uchwałą rady gminy (**sygn. akt I SA/Wa 667/11**). Sąd uznał też, że dla oceny spraw z zakresu uwłaszczenia osób fizycznych znaczenie ma charakter nieruchomości z daty zawarcia umowy i wynikający z przeznaczenia jej wówczas w planie miejscowym, także przy ocenie zasadności udzielenia bonifikaty z art. 4 ust. 8 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1459 ze zm.) (**sygn. akt I SA/Wa 259/11**).

W jednej ze spraw Sąd stwierdził, że skoro wniosek o przekształcenie użytkowania wieczystego został złożony w 2000 r., a w okresie 2 lat przed tą datą nie był sporządzany operat dla celów aktualizacji opłaty rocznej, to nie może być w przypadku skarżących zastosowane rozwiązanie określone w art. 4 ust. 13 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Sąd zwrócił uwagę, że przepis ten ma na celu ekonomię oraz szybkość prowadzonego postępowania. Nie może być jednak rozumiany w ten sposób, że w przypadku braku aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, nie ma również podstaw do sporządzania operatu szacunkowego. Decyzja o przekształceniu ma skutek konstytutywny i dlatego wartość nieruchomości oraz wartość prawa użytkowania wieczystego określa się na podstawie stanu na dzień wydania decyzji o przekształceniu prawa (**sygn. akt I SA/Wa 152/11**).

Warto również odnotować stanowisko Sądu, który stwierdził, że nie każde następstwo prawne będzie uprawniało do nieodpłatnego nabycia własności użytkowanego gruntu. Takim uprawnionym następcą prawnym, w rozumieniu art. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania

wieczystego w prawo własności, będzie niewątpliwie spadkobierca osoby, która uzyskała użytkowanie wieczyste w warunkach określonych w art. 1 ust. 1a, jako nabywca ogółu praw i obowiązków majątkowych spadkodawcy (art. 922 ustawy z dnia z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93 ze zm.). Nie będzie nim natomiast osoba, która prawo użytkowania wieczystego nabyła w trybie umowy cywilnoprawnej. Sąd w pełni podzielił stanowisko organów, że umowa sprzedaży prawa użytkowania wieczystego przenosi wyłącznie na nabywcę prawo do nieruchomości, natomiast nie przenosi na niego tytułu "osoby wywłaszczonej". Odmienna interpretacja użytego w art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności pojęcia "następcy prawni", a więc taka, która by za takich następców uznawała także nabywców prawa użytkowania wieczystego pod tytułem szczególnym (tj. takich, którzy nabyli to prawo w drodze umowy sprzedaży) skutkowałaby odmiennym traktowaniem znajdujących się w identycznej sytuacji prawnej nabywców prawa użytkowania wieczystego w zakresie przysługującego im (bądź nie) przywileju nieodpłatnego przekształcenia tego prawa we własność, w zależności od tego od kogo użytkowanie wieczyste oni nabyli (**sygn. akt I SA/Wa 466/11**).

6. Sprawy dotyczące działalności zawodowej w zakresie gospodarowania nieruchomościami .

W tego typu sprawach Sąd stoi na stanowisku, że stroną postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej jest wyłączenie osoba, wobec której wszczęto to postępowanie (pośrednik w obrocie nieruchomościami), a nie osoba negatywnie oceniająca jego działalność – klient pośrednika (**sygn. akt I SA/Wa 1463/10**). Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wskazał, że właściwa wykładnia art. 195a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami powinna prowadzić do następujących wniosków: 1. ustalenia poczynione przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej w ramach postępowania wyjaśniającego stanowią jedynie materiał dowodowy podlegający ocenie przez właściwy organ w oparciu o ogólną regułę określoną w art. 80 Kodeksu postępowania administracyjnego, co oznacza, że przedstawiony przez Komisję wynik postępowania wyjaśniającego nie jest

dla organu w jakikolwiek sposób wiążący; 2. Komisja Odpowiedzialności Zawodowej jest uprawniona wyłącznie do przedstawienia wyników postępowania wyjaśniającego, co oznacza, iż poza kompetencją tej Komisji pozostaje formułowanie wniosków i opinii co do zasadności nałożenia kary dyscyplinarnej lub wyboru jej rodzaju (**sygn. akt I SA/Wa 895/10**).

Z kolei w innej sprawie Sąd uznał, że konstrukcja przepisów art. 191 ust. 3 i art. 192 zd. 2 wskazuje, że stanowisko komisji ma charakter wiążący dla ministra właściwego w sprawie nadania licencji zawodowej. Tak więc organ ten nie może dokonywać samodzielnych ustaleń odnoszących się do tego, czy zainteresowany spełnia, czy też nie przesłanki do nadania mu licencji zawodowej. Pozytywny wynik postępowania kwalifikacyjnego przesądza o obowiązku nadania osobie ubiegającej się, licencji zawodowej. Negatywny wynik postępowania przed komisją stanowi podstawę wydania przez ministra decyzji o odmowie nadania licencji zawodowej.

Warto odnotować też wyrok, w którym Sąd stwierdził, że przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami mające zastosowanie w sprawie nie dają organowi administracji publicznej możliwości badania winy, czy stopnia winy rzeczoznawcy majątkowego, jak również badania okoliczności osobistych obciążających, czy też łagodzących (**sygn. akt I SA/Wa 199/11**).

W kilku sprawach Sąd wypowiedział się na temat rozumienia przepisu art. 180 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami w zakresie sprawowania przez pośrednika w obrocie nieruchomościami bezpośredniego nadzoru nad zatrudnionymi przez niego pracownikami, w sytuacji gdy pośrednik prowadzi działalność zawodową jednocześnie w kilku miastach oddalonych od siebie o kilkaset kilometrów. Sąd zauważył, że w dobie ogólnie dostępnego internetu i telefonii komórkowej bezpośredni nadzór należy rozumieć szerzej niż dosłowne osobiste nadzorowanie każdego pracownika przez 8 godzin dziennie (**sygn. akt I SA/Wa 2216/10, I SA/Wa 1658/10**).

7. Sprawy dotyczące nieruchomości warszawskich .

W sprawach o stwierdzenie nieważności decyzji o sprzedaży lokalu znajdującego się w budynku posadowionym na nieruchomości warszawskiej Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie uznał, że dla wyjaśnienia

legitymacji do wszczęcia postępowania o stwierdzenie nieważności tej decyzji kluczowe znaczenie ma to czy – a jeżeli tak to kiedy – nastąpiło formalne objęcie nieruchomości w posiadanie przez gminę m. st. Warszawy (**sygn. akt I SA/Wa 726/11**). Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stoi na stanowisku, że interes prawny najemcy w sprawie prowadzonej na podstawie art. 7 ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz. U. z 1945 r. Nr 50, poz. 279) nie wynika z przepisów art. 34 i art. 207 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami przysługującego mu prawa pierwszeństwa w nabyciu lokalu (art. 34, ani z przepisów ustawy z dnia 3 lipca 1947 r. o popieraniu budownictwa (Dz. U. z 1947 r. Nr 52, poz. 270)), przepisów XXXIX § 2 dekretu z dnia 11 października 1946 r. - Przepisy wprowadzające prawo rzeczowe i prawo o księgach wieczystych (Dz. U. z 1946 r. Nr 57, poz. 321), czy z przepisu art. 231 § 1 Kodeksu cywilnego (**sygn. akt I SA/Wa 2279/10**).

W jednej ze spraw Sąd uznał, że mimo tego, iż dawny grunt dekretowy obecnie stanowi dwie działki ewidencyjne, z których jedna jest niezabudowana, a druga zabudowana budynkiem mieszkalnym, to jest to jedna sprawa administracyjna rozpatrzona jedną decyzją. Sąd uznał interes prawny do bycia stroną postępowania dekretowego podmiotu legitymującego się decyzją ustanawiającą prawo zarządu do gruntu objętego wnioskiem dekretowym (**sygn. akt I SA/Wa 2001/10**).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie odmawia uznania za stronę postępowania o stwierdzenie nieważności orzeczenia dekretowego osobę, która złożyła do sądu powszechnego wniosek o zasiedzenie nieruchomości, której sprawa nadzorcza dotyczy (**sygn. akt I SA/Wa 2202/10**).

W wielu sprawach Sąd zajmował się zagadnieniem wpływu stwierdzenia w decyzji nadzorczej wydania decyzji o odmowie przyznania prawa własności czasowej z naruszeniem prawa – w części dotyczącej sprzedanych lokali mieszkalnych wraz z udziałem w prawie użytkowania wieczystego gruntu (art. 158 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego), na legalność decyzji o sprzedaży lokali. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie prezentuje stanowisko, że dla oceny ważności decyzji o sprzedaży lokalu znaczenie ma to, że – mimo, iż orzeczenie dekretowe, w części dotyczącej sprzedanych lokali nie zostało uznane za nieważne – to organ nadzoru stwierdził wydanie tego orzeczenia z rażącym naruszeniem prawa i wada ta istniała w chwili sprzedaży

lokalu. Jeżeli zatem nabycie przez Skarb Państwa budynku nastąpiło z rażącym naruszeniem prawa to każda następna decyzja (w tym i decyzje o sprzedaży lokali) rażąco naruszały prawo, gdyż wywodziły się z decyzji rażąco wadliwej (**sygn. akt I SA/Wa 611/11, I SA/Wa 2005/10, I SA/Wa 1366/10**).

Warto odnotować stanowisko Sądu, który stwierdził, że co do zasady zawarcie umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego, którego podstawą była decyzja o sprzedaży lokalu pozwala uznać, że w takiej sytuacji ta decyzja wywołała nieodwracalne skutki prawne (art. 156 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego). Zdaniem Sądu inaczej należy oceniać sytuacje, gdzie decyzja o sprzedaży lokalu została wydana przed transformacją polskiego prawa nieruchomości, która nastąpiła w dniu 5 grudnia 1990 r., a umowy sprzedaży zostały zawarte po tym dniu, a więc gdy w stanie prawnym, który nie uzależniał zawarcia takiej umowy od uprzedniego wydania decyzji określającej osobę nabywcy lokalu i przedmiot zbycia. W takiej sytuacji trudno wywodzić, że decyzje o sprzedaży lokali były zdarzeniami prawnymi, które stanowiły podstawę sprzedaży lokali, a zatem istnienie w obrocie decyzji o sprzedaży lokali nie wywołało jakiegokolwiek skutku prawnego (**sygn. akt I SA/Wa 1391/10**).

W tej grupie spraw warto odnotować poglądy dotyczące przepisu art. 7 ust. 4 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stanął na stanowisku, że roszczenia o przyznanie gruntu zamiennego w trybie art. 7 ust. 4 wygasły na podstawie art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127 ze zm.), a zatem przepis art. 7 ust. 4 nie może obecnie stanowić źródła jakichkolwiek roszczeń. Zdaniem Sądu to, że przepis art. 82 ust. 1 nie obowiązuje nie ma znaczenia, ponieważ żaden późniejszy przepis nie cofnął tego skutku (**sygn. akt I SA/Wa 2093/10**).

W innej sprawie Sąd nie podzielił stanowiska skarżącego, że skoro organ odmówił przyznania prawa użytkowania wieczystego w decyzji wydanej na podstawie art. 7 ust. 2 dekretu, to w tej samej decyzji winien orzec w przedmiocie przyznania wnioskodawcom gruntu zamiennego na podstawie art. 7 ust. 4. Sąd uznał, że o załatwieniu sprawy na gruncie art. 7 ust. 2 dekretu można mówić dopiero wówczas, gdy stanie się ostateczna i wykonalna decyzja wydana na tej podstawie prawnej, ponieważ dopiero taka decyzja w sposób trwały kształtuje sytuację prawną następców prawnych dawnych właścicieli

gruntu. Sąd zwraca uwagę, że z chwilą wydania decyzji przez organ pierwszej instancji nie można jeszcze mówić o nieuwzględnieniu wniosku w rozumieniu art. 7 ust. 4 dekretu orzeczenia dekretowego. To zaś, czy organ administracji publicznej jest właściwy do rozpatrzenia w trybie Kodeksu postępowania administracyjnego sprawy o przyznanie gruntu zamiennego w oparciu o przepis art. 7 ust. 4 oraz czy prawo to wygasło stanie się aktualne, gdy strona wniesie o wydanie decyzji w tym przedmiocie (**sygn. akt I SA/Wa 2248/10, I SA/Wa 272/11**).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stoi także na stanowisku, że przy ocenie zasadności wniosku dekretowego należy uwzględniać stan prawny istniejący na gruncie w momencie wydawania decyzji. W sytuacji gdy grunt, którego dotyczy wniosek dekretowy już jest obciążony użytkowaniem wieczystym ustanowionym na rzecz osoby trzeciej na podstawie decyzji administracyjnej lub umowy, stanowi przeszkodę do oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste w trybie art. 7 ust. 2 dekretu, nawet jeżeli zostały spełnione wymogi przewidziane przez ten przepis. Sąd stwierdził, że w sytuacji zmiany stanu prawnego dotyczącego gruntu (wycofania z obrotu prawnego decyzji uwłaszczeniowej) następcy prawni dawnego właściciela nieruchomości będą mogli skorzystać z instytucji wznowienia postępowania (**sygn. akt I SA/Wa 408/11**).

Jeżeli chodzi o sprawy rozpatrywane na podstawie art. 215 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami trzeba przywołać stanowisko Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, co do tego, że przeznaczenie nieruchomości w Ogólnym Planie Zabudowy Miasta Warszawy z 1931 r. pod zabudowę zwartą 4 kondygnacyjną do 50% powierzchni zabudowy, samo przez się nie wyklucza zabudowy jednorodzinnej, a tym samym przeznaczenia nieruchomości pod budownictwo jednorodzinne (**sygn. akt I SA/Wa 1460/10**).

W innej sprawie Sąd uznał, że nie została spełniona przesłanka pozbawienia poprzedniego właściciela gruntu faktycznej możliwości władania nim po dniu 5 kwietnia 1958 r., skoro przed tym dniem grunt został wydzierżawiony na rzecz osoby trzeciej (**sygn. akt I SA/Wa 2393/10**).

8. Inne sprawy z zakresu gospodarki mieniem.

W wyroku z dnia 5 maja 2011 r. o **sygn. akt VIII SA/Wa 96/11** – orzeczenie nieprawomocne, Sąd rozstrzygał o zasadności wydanego przez Ministra Skarbu Państwa rozstrzygnięcia w przedmiocie odmowy potwierdzenia prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Wbrew ustaleniom organu Sąd stwierdził, iż w świetle ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2005r. Nr 169, poz. 1418) nie jest konieczne posiadanie przez osobę ubiegająca się o potwierdzenie prawa do rekompensaty postanowienia sądowego o stwierdzeniu nabycia spadku po właścicielu nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami RP. Wskazanie osoby uprawnionej do rekompensaty może nastąpić przez złożenie oświadczenia z podpisem poświadczonym notarialnie.

W rozpoznawanej sprawie za dokument wypełniający dyspozycję zawartą w art. 3 ust. 2 ustawy o realizacji prawa do rekompensaty, Sąd uznał testament zawierający poświadczony notarialnie podpis spadkodawczyni, w którym wskazała ona osobę uprawnioną do rekompensaty.

9. Sprawy z zakresu tzw. mienia zabużańskiego.

Na tle art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1418 ze zm.) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie jednolicie wskazywał, że pojęcie „zmuszanie" jakim posługuje się ten przepis należy odnosić do przymusu (ekonomicznego, obawy o życie i zdrowie swoje lub najbliższych), który ma charakter bezpośredni i pozostaje w adekwatnym związku przyczynowo-skutkowym z II wojną światową. Zdaniem Sądu, konkretna przyczyna opuszczenia przez właściciela byłego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej musi być następstwem działań wojennych i zdarzeń im towarzyszącym (deportacji ludności, eksterminacji ludności polskiej przez UPA i NKWD, aresztowań, zsyłki na Syberię, poboru do wojska). Zdaniem Wojewódzkiego

Sądu Administracyjnego w Warszawie repatriacja obywateli polskich, często dobrowolna, powodowana była okolicznościami pośrednio związanymi z wojną (w większości spraw dokonywana na podstawie umowy o dalszej repatriacji z 1957 r.), tj. patriotyzmem, chęcią kształcenia dzieci w Polsce, dyskryminacją ze względów religijnych, włączeniem gospodarstwa do kołchozu, zmuszaniem do pracy w kołchozie, pogorszeniem się sytuacji ekonomicznej i biedą, chęcią połączenia się z rodziną, czy z partnerem życiowym (**sygn. akt I SA/Wa 32/11, I SA/Wa 458/11, I SA/Wa 2447/10, I SA/Wa 2172/10, I SA/Wa 310/11, I SA/Wa 2085/10, I SA/Wa 1569/10, I SA/Wa 1443/10, I SA/Wa 338/11**).

Na tle stosowania art. 1 ust. 2 ustawy warto też odnotować stanowisko Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, który uznał, że przesiedlenie się w 1947 r. obywateli polskich w ramach terytorium państwa polskiego, spowodowane tzw. „Akcją Wisła" nie może być uznane za przewidziane w tym przepisie opuszczenie byłego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wojną rozpoczętą w 1939 r. (**sygn. akt I SA/Wa 752/11**).

Jeżeli chodzi o przepis art. 2 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. Sąd uznał za osobę uprawnioną do rekompensaty na gruncie powyższego przepisu, wykładanego zgodnie z wzorcem z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, spadkobiercę właściciela nieruchomości pozostawionej (skarżącą), który pozostawił mienie w 1944 r., mimo że w dniu 1 września 1939 r. właścicielem nieruchomości była inna osoba -matka skarżącej, zmarła w 1941r., a więc przed opuszczeniem przez skarżącą byłego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (**sygn. akt I SA/Wa 2477/10**).

Na uwagę zasługuje także to, że Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie jednolicie interpretuje pojęcie „zamieszkiwania" użyte w art. 2 pkt 1 ustawy. Sąd wskazuje, że pojęcie to należy odnosić do miejsca zamieszkania zdefiniowanego w art. 25 Kodeksu cywilnego (**sygn. akt I SA/Wa 968/10, I SA/Wa 478/11, I SA/Wa 1880/10**). W jednej ze spraw Sąd uznał, że skoro właściciel nieruchomości wyjeżdżając w 1935 r. za pracą pozostawił cały swój majątek na Kresach Wschodnich, przed wybuchem wojny (w 1938 r.) dokupywał ziemię do swego gospodarstwa, a jego zamieszkiwanie 1 września 1939 r. poza byłym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wraz z rodziną (na obecnym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) miało jedynie związek z pracą, to przesłanka „zamieszkiwania" z art. 2 pkt 1 ustawy została spełniona (**sygn. akt I SA/Wa 1695/10**).

W jednej ze spraw Sąd uznał, że definicja miejsca zamieszkania określona w art. 25 Kodeksu cywilnego jest nieprzydatna w tych sprawach, gdzie na skutek delimitacji w 1946 r. granic w ramach podpisanej w dniu 16 sierpnia 1945 r. między Polską a ZSRR umowy granicznej, niektóre miejscowości zostały „przecięte" granicą polsko-radziecką. Zdaniem Sądu w tego rodzaju sprawach należałoby określić miejsce zamieszkania z pominięciem pojęcia „miejscowości, w której dana osoba przebywa", lecz poprzez ustalenie zamieszkania pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego przebywania (**sygn. akt I SA/Wa 418/11**).

Wiele problemów pojawiło się też na tle stosowania art. 3 ustawy. W jednej ze spraw Sąd uznał, że w sytuacji, gdy spadkobiercy właściciela pozostawionej nieruchomości wskażą jednego ze spadkobierców jako uprawnionego do rekompensaty, to w ten sposób rezygnują z prawa do rekompensaty, a zatem nie przysługuje im interes prawny i przestają być stronami postępowania o potwierdzenie prawa do rekompensaty (**sygn. akt I SA/Wa 1336/09**).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stanął też na stanowisku, że na gruncie art. 3 ust. 2 wymóg obywatelstwa polskiego muszą spełniać wszyscy spadkobiercy pochodzący od właściciela pozostawionej nieruchomości. W sytuacji, gdy jeden ze spadkobierców (mimo że wymieniony w postanowieniu sądu spadku) jest cudzoziemcem, to traci prawo do rekompensaty, w części w jakiej prawo to mu przysługiwało. W konsekwencji osoba dziedzicząca po spadkobiercy - cudzoziemcu nie nabyła prawa do rekompensaty i dlatego nie mogła przenieść tego prawa poprzez wskazanie innego spadkobiercy, który był obywatelem polskim (**sygn. akt I SA/Wa 959/11, I SA/Wa 2450/10**).

W jednej ze spraw Sąd stanął na stanowisku, że spadkobierca, który nie złożył do dnia upływu terminu z art. 5 ust. 1 ustawy wniosku o potwierdzenie prawa do rekompensaty, po tym dniu traci to prawo w odpowiadającym mu udziale. Po upływie 31 grudnia 2008 r. nie może więc skutecznie przenieść swego uprawnienia na innego spadkobiercę w trybie art. 3 ust. 2 ustawy, na podstawie oświadczenia sporządzonego po tej dacie (**sygn. akt I SA/Wa 299/11**).

W jednym z wyroków Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie uznał, że oświadczenie złożone w 1991 r. przez matkę - spadkobiercę po właścicielu pozostawionego mienia o zrzeczeniu się roszczeń do ekwiwalentu za

pozostawione mienie na rzecz córki nie będącej spadkobiercą po właścicielu nieruchomości nie było skuteczne na gruncie obecnej regulacji prawnej i uzasadniało odmowę potwierdzenia na rzecz córki – wnioskodawcy prawa do rekompensaty (**sygn. akt I SA/Wa 280/11**).

Na gruncie przepisu art. 5 ustawy Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stwierdził, że brzmienie art. 5 ust. 2 zdaje się wskazywać, że wniosek każdego ze współspadkobierców stanowi odrębną sprawę administracyjną, która może być połączona z innymi w jednym postępowaniu (art. 62 Kodeksu postępowania administracyjnego). Zdaniem Sądu, jeżeli wcześniej wniosek złożył spadkodawca to ma zastosowanie art. 30 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego i wówczas spadkobierca, który nie złożył wniosku z mocy prawa wstępuje w miejsce swego poprzednika prawnego. Sąd stwierdził również, że skoro uchybienie terminowi na złożenie wniosku przez jednego ze spadkobierców było skutkiem naruszenia art. 9 Kodeksu postępowania administracyjnego (organ na niespełna trzy tygodnie przed upływem terminu prawa materialnego poinformował stronę o możliwości przystąpienia do sprawy z wniosku innych spadkobierców wyznaczając stronie termin miesiąca na złożenie oświadczenia), to wymaga rozważenia, czy w sytuacji udzielenia skarżącemu przez organ błędnej informacji nie został uchylony wynikający z art. 5 ust. 1 skutek wygaśnięcia prawa podmiotowego (**sygn. akt I SA/Wa 2493/10**).

W innych sprawach Sąd uznał, że obecna regulacja, inaczej niż poprzednia, nie wymaga wszczęcia postępowania o potwierdzenie prawa do rekompensaty przez wszystkich spadkobierców, dlatego też każdy ze spadkobierców może samodzielnie wystąpić z wnioskiem i uzyskać decyzję potwierdzającą prawo do rekompensaty stosownie do przypadającego mu udziału spadkowego. Organ nie ma zatem obowiązku objęcia z urzędu całego kręgu spadkobierców po właścicielu pozostawionego mienia i prowadzenia z ich udziałem postępowania administracyjnego, a brak wniosku pozostałych spadkobierców nie tamuje wniosku jednego z nich (**sygn. akt I SA/Wa 820/11, I SA/Wa 2050/10**).

W sprawach dotyczących mienia zabużańskiego najliczniejsze problemy dotyczyły oceny legalności prowadzonego przez organ postępowania dowodowego. W tego typu sprawach na uwagę zasługują sprawy, w których Sądy zakwestionowały stanowisko organów, co do tego, że wyrok sądu powszechnego ustalający fakt pozostawienia mienia poza obecnymi granicami

Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 189 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 43 poz. 296 ze zm.) potwierdza jedynie jakie mienie zostało pozostawione i nie wskazuje, czy osoby wymienione w sentencji wyroku były właścicielami nieruchomości w dacie repatriacji. Sąd wskazał, że regulacja prawna obowiązująca w dacie wydawania wyroku ustalającego wiązała prawo do rekompensaty z osobą właściciela, a zatem wyrok ten, na zasadzie art. 365 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego wiąże organy i nie jest dopuszczalne prowadzenie przez organ postępowania dowodowego, że to inna osoba, niż ta wskazana w wyroku, była właścicielem mienia (**sygn. akt I SA/Wa 1236/11, I SA/Wa 376/11**).

W znacznej części spraw wyniknęły problemy na tle oceny dowodu z oświadczeń świadków (art. 6 ust. 5 ustawy). Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stwierdził, że oświadczenia świadków z 1989 r. złożone przed kierownikiem wydziału geodezji i gospodarki gruntami w urzędzie miasta nie spełniają wymogu tego przepisu, ponieważ nie zostały złożone przed organem prowadzącym postępowanie – aktualnie wojewodą (**sygn. akt I SA/Wa 1704/10**). Zdaniem Sądu, oświadczenia świadków muszą być złożone przed notariuszem, a nie z podpisem notarialnie poświadczonym przez notariusza (**sygn. akt I SA/Wa 1106/10, I SA/Wa 120/11**). Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie prezentuje jednolite stanowisko, że oświadczenia świadków - w sytuacji gdy z ich treści nie wynikają okoliczności dotyczące opisu naniesień na gruncie oraz wymogi przewidziane w art. 6 ust. 5 ustawy – winny być uzupełnione przez organ na rozprawie (**sygn. akt I SA/Wa 2567/10**), a jeżeli w sprawie organ dysponuje fotografiami pozostawionych zabudowań nie jest wyłączona możliwość przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa, który mógłby ocenić w przybliżeniu powierzchnię budynków (**sygn. akt I SA/Wa 59/11**). Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie uważa, że podważenie wiarygodności oświadczeń świadków nie może być dowolne, oparte na domniemaniach, lecz musi być oparte na dowodzie im zaprzeczającym (**sygn. akt I SA/Wa 2410/10**). W kilku sprawach Sąd dopuścił możliwość przeprowadzenia posiłkowego dowodu z przesłuchania strony (art. 86 k.p.a.) celem wyjaśnienia zagadnienia zamieszkiwania świadków w miejscowości sąsiedniej (**sygn. akt I SA/Wa 396/11**), rodzaju i powierzchni zabudowań znajdujących się na nieruchomości pozostawionej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (**sygn. akt I SA/Wa 1107/11, I SA/Wa 1392/11**). Zdaniem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

w Warszawie spełniają wymogi z art. 6 ust. 5 ustawy oświadczenia świadków – obywateli Ukrainy, złożone w Konsulacie Rzeczypospolitej Polskiej położonym na terenie Ukrainy (**sygn. akt I SA/Wa 988/11**).

Na tle spraw z zakresu mienia zabużańskiego warto też odnotować stanowisko Sądu, który uznał, że postanowienie wydane w trybie art. 7 ust. 1 ustawy wiąże organ przy wydaniu decyzji, zatem – gdy pomiędzy wydaniem postanowienia a wydaniem decyzji nie zmieniły się okoliczności sprawy- organ nie może zmienić stanowiska zaprezentowanego w postanowieniu o spełnieniu przez wnioskodawcę wymogów z art. 2 pkt 1 ustawy i wydać decyzji odmownej prezentując pogląd odmienny, bez uprzedniego zaskarżenia w odwołaniu tego postanowienia (**sygn. akt I SA/Wa 2082/10**).

10. Sprawy z zakresu komunalizacji mienia.

Wśród spraw z zakresu komunalizacji mienia objętych orzecznictwem Wydziału I Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie zdecydowaną większość stanowiły sprawy zarejestrowane pod symbolem 6100. W tego rodzaju sprawach dominują sprawy z zakresu uwłaszczenia gmin na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191 ze zm.). W sprawach tych Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie kontynuował dotychczasowa linię orzeczniczą m.in. w takich kwestiach jak: miarodajność dla oceny sprawy stanu faktycznego i prawnego istniejącego na gruncie w dniu 27 maja 1990 r. (**sygn. akt I SA/Wa 107/11**); przyznawanie legitymacji do bycia stroną w postępowaniu komunalizacyjnym gminie, Skarbowi Państwa oraz osobom, które wykażą, że w dacie komunalizacji dysponowały tytułem prawno-rzeczowym do nieruchomości, który stałby na przeszkodzie komunalizacji z tego powodu, że przekreślałby tytuł Skarbu Państwa do mienia lub uniemożliwialiby komunalizację z przyczyn przewidzianych w art. 11 powołanej ustawy (**sygn. akt I SA/Wa 927/10**); konieczności legitymowania się przez państwową osobę prawną, która wnioskuje o uwłaszczenie, dokumentem potwierdzającym istnienie prawa zarządu w dniu 27 maja 1990 r. (**sygn. akt I SA/Wa 1042/11**).

W tej kategorii odnotować należy dwa orzeczenia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, stanowiące - na gruncie spraw dotyczących komunalizacji z mocy prawa mienia, znajdującego się w dniu 27 maja 1990 r. w faktycznej dyspozycji przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe - wyłom w ugruntowanym w orzecznictwie poglądzie, zgodnie z którym tylko legitymowanie się przez ww. przedsiębiorstwo dokumentem potwierdzającym przekazanie mu gruntu w zarząd lub użytkowanie w formie prawem przewidzianej (decyzja, umowa, protokół zdawczo-odbiorczy), stanowi przeszkodę uniemożliwiającą komunalizację. Mianowicie, w wyrokach z dnia 13 stycznia 2011 r., **sygn. akt I SA/Wa 2205/10** oraz z dnia 18 stycznia 2011 r., **sygn. akt I SA/Wa 2107/10**, sąd pierwszej instancji - będąc związany oceną prawną wyrażoną w wydanych w sprawach orzeczeniach Naczelnego Sądu Administracyjnego (odp. wyroki I OSK 1430/09 i I OSK 1401/09) - podnosił, iż dla ustalenia jakie prawa do posiadanych przez siebie gruntów miało przedsiębiorstwo Polskie Koleje Państwowe konieczne jest wskazanie na zasady korzystania przez przedsiębiorstwa państwowe z mienia ogólnonarodowego (państwowego) oraz dokładne i wnikliwe przeprowadzenie analizy przepisów regulujących powstanie i funkcjonowanie przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe.

Istotnym problemem jaki wystąpił na gruncie spraw dotyczących komunalizacji jest problem oceny skutków wyeliminowania z obrotu prawnego, w trybie określonym w art. 156 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, orzeczeń nacjonalizacyjnych - wydawanych na podstawie dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 – o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945 r. Nr 3, poz. 13) dla bytu prawnego decyzji komunalizacyjnej.

W sprawach takich organy administracji publicznej po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego stwierdzały nieważność decyzji komunalizacyjnych (w części, w której nie wywołały one nieodwracalnych skutków prawnych), z uwagi na rażące naruszenie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. W pozostałej części (a więc tej, która wywołała wspomniane skutki) organy nadzoru stwierdzały, że decyzja komunalizacyjna wydana została z naruszeniem prawa.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyrokach z dnia 16 marca 2011 r., **sygn. akt I SA/Wa 1444/10 i I SA/Wa 1565/10** oddalił skargi na decyzje stwierdzające w części nieważność decyzji komunalizacyjnych a w części wydanie z naruszeniem prawa. Uzasadniając podjęte rozstrzygnięcie Sąd

pierwszej instancji wywodził, że w oparciu o ostateczną decyzję Ministra wyeliminowane zostały, w trybie art. 156 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, orzeczenia nacjonalizacyjne, na podstawie których nieruchomości, których części stanowiły m.in. skomunalizowane działki, przejęte zostały na własność Skarbu Państwa na cele reformy rolnej. Stwierdzenie nieważności powyższych orzeczeń nacjonalizacyjnych zniosło ich skutki prawne od dnia wydania (skutek ex tunc decyzji nieważnościowej). Oznacza to, że ukształtowany nimi stan prawny uznaje się za nieistniejący. W realiach rozpoznawanych spraw oznacza to, że w stosunku do dawnych nieruchomości ziemskich nastąpiło przywrócenie stanu prawnego istniejącego przed ich wydaniem, czyli tak, jakby nacjonalizacja nigdy nie nastąpiła, a więc stanu, w którym własność tych nieruchomości nadal przysługuje dawnemu właścicielowi (obecnie jego następcom prawnym). Oznacza to, że w dacie wejścia w życie ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (tj. 27 maja 1990 r.), skomunalizowane nieruchomości były mieniem prywatnym, a co za tym idzie nie mogły podlegać regulacjom zawartym w powołanej ustawie. Tym samym decyzje komunalizacyjne rażąco naruszały art. 5 ust. 1 tej ustawy.

Odmienny pogląd wyrażony został natomiast w wyrokach z dnia 26 września 2011 r., **sygn. akt I SA/Wa 1869/10** oraz z dnia 18 listopada 2011 r., **sygn. akt I SA/Wa 1868/10**, którymi uchylono wydane w sprawach decyzje nadzorcze Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. W pierwszym z ww. orzeczeń Sąd zwrócił uwagę, że w prowadzonym postępowaniu nadzorczym w sprawie należy mieć na względzie to, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi jako podstawę stwierdzenia nieważności orzeczeń nacjonalizacyjnych wskazał na brak wyraźnego wniosku strony o wydanie orzeczenia stwierdzającego, że nieruchomość ziemska podpada pod działanie przepisów dekretu o reformie rolnej. Tymczasem organ naczelny (prowadzący postępowanie nadzorcze w sprawie decyzji komunalizacyjnej) nie rozważył, jaki charakter miała decyzja administracyjna przewidziana w § 5 rozporządzenia wykonawczego Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu PKWN z 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945 Nr 10, poz. 51) tj. czy miała ona charakter deklaratoryjny, czy też konstytutywny. W zależności zaś od poczynionych w tym zakresie ustaleń, będzie można dopiero dokonać oceny wpływu, jaki miało stwierdzenie nieważności decyzji nacjonalizacyjnych, na legalność decyzji komunalizacyjnej.

W drugim z wymienionych wyroków, Sąd podniósł, iż stwierdzenie nieważności orzeczeń nacjonalizacyjnych nie wywołało skutku ex tunc polegającego na tym, że Skarb Państwa przestał być właścicielem nieruchomości, gdyż przewłaszczenie na Skarb Państwa następowało z dniem 13 września 1944 r. ex lege - z mocy prawa, a nie na podstawie decyzji administracyjnej. Skoro zaś podstawą nabycia własności Skarbu Państwa nie była decyzja administracyjna, lecz przepisy dekretu, to tym samym stanowisko organu, iż na skutek stwierdzenia nieważności decyzji nacjonalizacyjnych Skarb Państwa utracił własność tej nieruchomości, jest błędne. Mając zatem powyższe na uwadze oraz to, że wszelkie decyzje wydawane w związku z procedurą przejmowania własności miały charakter deklaratoryjny, nie można wykluczyć iż przedmiotowa nieruchomość stanowiła (w dacie komunalizacji) własność Skarbu Państwa. Wobec powyższego trudno zgodzić się z tezą organów nadzoru, że skutecznie zakwestionowany został tytuł własności Skarbu Państwa do przedmiotowej nieruchomości.

Wśród innych spraw z zakresu komunalizacji mienia istotnym jest, pojawiający się w sprawach dotyczących nabycia, w trybie art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administracje publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872 ze zm.), własności nieruchomości zajętych pod drogę publiczną - oznaczonych symbolem 6102 - problem oceny statusu ulicy niezaliczonej formalnie do żadnej z kategorii dróg publicznych, a położonej w ciągu takiej drogi. W wyroku z dnia 21 czerwca 2011 r., **sygn. akt I SA/WA 304/11** Sąd wyraził pogląd, iż błędne jest stanowisko organu, że skoro określona ulica, położona w granicach miasta nie została wymieniona, to wobec tego nie ma ona formalnie statusu drogi publicznej w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych. Dla wyjaśnienia kwestii statusu takiej drogi niezbędne jest bowiem odwołanie się do treści przepisu art. 2 ust. 2 w zw. z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o drogach publicznych, w brzmieniu obowiązującym na dzień 31 grudnia 1998 r. Zdaniem Sądu, warunkiem działania przepisu art. 2 ust. 2 jest to, aby ulica była położona w ciągu drogi publicznej, przez co należy rozumieć to, że droga publiczna i ulica w dniu 31 grudnia 1998 r. były faktycznie połączone w taki sposób, iż razem tworzyły jeden nieprzerwany i ogólnodostępny odcinek komunikacyjny, o parametrach technicznych właściwych dla danej kategorii drogi publicznej.

W związku z przedstawioną w tym wyroku wykładnią art. 2 ust. 2 ustawy o drogach wskazać należy, że w Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyrokach **sygn. akt I SA/Wa 1195/11 i I SA/Wa 616/11**, wydanych w sprawach dotyczących nabycia własności nieruchomości zajętych pod drogę publiczną, wskazywał na możliwość odmiennej wykładni ww. przepisu, który można interpretować jako zakaz zaliczania do dróg gminnych ulicy leżącej w ciągu drogi publicznej innej kategorii.

11. Sprawy wywłaszczeniowo-odszkodowawcze.

W ramach spraw wywłaszczeniowo-odszkodowawczych w 2011 r. dominowały sprawy dotyczące ustalenia odszkodowania za nieruchomości przejęte pod drogi publiczne, zwłaszcza w trybie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 193, poz. 1194 ze zm.) oraz sprawy dotyczące stwierdzenia nieważności decyzji wywłaszczeniowych wydanych w latach 1950-1985.

W ramach orzeczeń dotyczących legalności rozstrzygnięć administracyjnych dotyczących spraw wywłaszczeniowo-odszkodowawczych Sąd prezentował jednolite stanowisko co do stosowania § 36 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz. U. Nr 207, poz. 2109 ze zm.). Sąd wskazywał w wielu orzeczeniach na konieczność stosowania cen nieruchomości nabywanych pod drogi jako punktu odniesienia dla ustalenia wartości wywłaszczanych nieruchomości. Sąd nie podzielał powtarzającego się zarzutu, że ceny nieruchomości na drogi publiczne nie są cenami wolnorynkowymi. Sąd stwierdzał jednoznacznie, że zasadą przy określaniu wartości rynkowej gruntów przeznaczonych pod drogi publiczne jest przyjęcie cen transakcyjnych występujących w obrocie gruntami przeznaczonymi pod drogi. Dopiero po niebudzącym jakichkolwiek wątpliwości ustaleniu, że na analizowanym terenie nie występują transakcje porównywalne dotyczące nieruchomości zajętych lub przeznaczonych pod drogi publiczne, możliwe jest przejście do metody wyceny określonej w § 36 ust. 2 cytowanego rozporządzenia (wyrok z dnia 13 stycznia 2011 r., **sygn. akt I SA/Wa 1170/10**).

Kolejna kwestia dotyczyła przyjmowania przez rzeczoznawców do porównania nieruchomości z rynku regionalnego, z uwagi na niewystarczającą ilość transakcji gruntów przeznaczonych pod drogi publiczne na rynku lokalnym, na co – zdaniem organów – zezwala przepis § 26 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego. Sąd jednakże niezmiennie stał na stanowisku, iż rozszerzenie zakresu położenia nieruchomości na rynek regionalny lub krajowy jest dopuszczalne tylko wyjątkowo. Przesądza o tym rozwiązanie prawne przyjęte w § 26 ust. 1 ww. rozporządzenia. W przypadku wyceny nieruchomości przeznaczonej pod drogi nie można im przypisać szczególnych cech i rodzaju, które uzasadniałyby zastosowanie w sprawie § 26 ust. 1. Po drugie zaś, wynika z tego, iż rozwiązania przyjęte w przepisach § 36 rozporządzenia muszą być uznane za regulację szczególną w stosunku do tej, której dotyczą przepisy § 26 i następnych rozporządzenia. Gdyby nie traktować § 36 jako przepisu szczególnego w odniesieniu do § 26 rozporządzenia, to określone w § 36 ust. 2 zasady określania wartości gruntów przeznaczonych lub zajętych pod drogi publiczne, byłyby w praktyce zasadami całkowicie martwymi, a przez to zbędnymi w rozporządzeniu.

Kwestią wymagającą sygnalizacji był również problem wykonania przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, w ramach sprawy administracyjnej, zobowiązania odszkodowawczego w sytuacji późniejszego powiększenia sumy odszkodowania. Sąd stanął na stanowisku, że Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad zobligowany był wyłączenie do zapłaty różnicy, a nie ponownego wykonania zobowiązania w całości. W sytuacji bowiem, kiedy odszkodowanie wypłacono na podstawie art. 18a specustawy drogowej, a organ drugiej instancji nie zmniejszył kwoty tego odszkodowania – nie ma w ogóle zastosowania art. 132 ust. 3a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Organ drugiej instancji rozstrzyga w takim przypadku odwołanie od decyzji, która została już wykonana. Również przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji nie można abstrahować od okoliczności, że odszkodowanie zostało już wypłacone. W związku powyższym brak jest jakichkolwiek podstaw prawnych do wypłacania jeszcze raz całej kwoty odszkodowania na rzecz uprawnionego podmiotu. Art. 18a specustawy dawał podstawę aby ponownie orzekając w sprawie odszkodowania uwzględnić kwoty uprzednio wypłacone w ramach tego postępowania. Natomiast po stronie osoby, która otrzymała odszkodowanie

w ogóle nie powstawał obowiązek jego zwrotu. W przeciwnym razie strona, której wypłacono odszkodowanie na podstawie decyzji nieostatecznej, musiałaby w przypadku jego podwyższenia dokonać zwrotu otrzymanego świadczenia, tylko po to, aby następnie otrzymać je ponownie w nowej wysokości. Stan taki rodziłby poważne problemy w szczególności w sytuacji, gdyby strona zdążyła już wydatkować przyznane jej na podstawie nieostatecznej decyzji odszkodowanie.

Kolejna istotna kwestia dotyczyła problemu, który wyłonił się już w 2010 r., w sprawie dopuszczalności doliczania podatku VAT do wysokości odszkodowania w decyzji ustalającej jego wysokość. W tej materii Sąd stanął na stanowisku, że ustawa o gospodarce nieruchomościami nie daje podstaw aby w decyzji odszkodowawczej wysokość odszkodowania powiększyć o wartość VAT. W szczególności Sąd (m.in. w wyrokach w sprawach **sygn. akt: I SA/Wa 49/11, I SA/Wa 251/11, I SA/Wa 155/11, I SA/Wa 173/11, I SA/Wa 183/11, I SA/Wa 707/11**) nie podzielił stanowiska skarżących, że wysokość odszkodowania za wygasłe prawo użytkowania powinna być powiększona o podatek VAT w wysokości 22% wartości utraconego prawa, z tego powodu, że obowiązek odprowadzenia takiego podatku przez skarżącego spowoduje spadek jego wartości i stawia gminę zobowiązaną odprowadzić podatek VAT od ustalonego odszkodowania w dużo gorszej sytuacji niż podmioty, które otrzymują odszkodowanie i nie są płatnikami podatku VAT. Zdaniem Sądu sytuacja taka jednak nie pozostaje w sprzeczności z konstytucyjną zasadą słusznego odszkodowania w rozumieniu art. 21 ust. 2 Konstytucji RP.

12. Sprawy dotyczące kultury i sztuki.

W zakresie tego zagadnienia wskazać należy na nieprawidłowe badanie przez organ przymiotu strony postępowania.

Kwestią wymagającą zasygnalizowania w sprawach normowanych w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.) prawa i obowiązki administracyjnoprawne, jakie powstają po wydaniu ostatecznej decyzji o wpisie zabytku nieruchomego do rejestru, obciążają przede wszystkim jego właściciela oraz posiadacza zależnego, tj. użytkownika wieczystego, osobę korzystającą z zabytku pod innym tytułem prawnym (np. użytkownika), czy też zobowiązaniowym (np.

dzierżawcę, najemcę zabytku nieruchomego), a także jednostkę organizacyjną posiadającą nieruchomość w trwałym zarządzie. Zatem uczestniczenie przez jakiś podmiot w postępowaniu przed organem I instancji nie powoduje, że podmiot ten nabywa z tego tytułu prawa strony w rozumieniu art. 28 k.p.a.

W sprawie o **sygn. akt I SA/Wa 4543/10** istota zagadnienia sprowadzała się do udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy skarżący M. K. posiadał przymiot strony, umożliwiający mu skuteczne złożenie odwołania od decyzji […] Konserwatora Zabytków odmawiającej udzielenia Miastu W. pozwolenia na podział nieruchomości stanowiącej własność Miasta W. i stanowiącej część układu urbanistycznego […] wpisanego do rejestru zabytków. Sąd uznał, że skarżący nie posiada żadnych praw do przedmiotowej nieruchomości, która stanowi własność Miasta W., a stronami postępowania o uzyskanie pozwolenia na podział nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków nie są osoby, które nie mają do niej żadnego tytułu prawnego. Jednocześnie w wyroku z dnia 29 września 2011 r. **sygn. akt I SA/Wa 1148/10** stwierdzono, że właściciel nieruchomości sąsiedniej jest stroną postępowania prowadzonego w trybie art. 36 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, jeżeli nieruchomość ta, obok nieruchomości, której dotyczy udzielenie pozwolenia, jest częścią tego samego układu urbanistycznego lub zespołu budowlanego. Wydanie decyzji w oparciu o powołany przepis, a więc udzielenie zgody na podjęcie działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru oddziałuje bowiem w bezpośredni sposób także na nieruchomość sąsiednią objętą tą samą ochroną konserwatorską. Nadto w odniesieniu do omawianej kwestii wskazać należy również wyrok z dnia 12 sierpnia 2011 r., **sygn. akt I SA/Wa 814/11**, którym Sąd oddalił skargę uznając, że Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego prawidłowo stwierdził, iż P. ma przymiot strony w postępowaniu dotyczącym nakazania uporządkowania terenu. Sąd uznał, iż skoro prace budowlane prowadzone były w ostrej granicy z nieruchomością, na której położony jest zabytkowy obiekt, to zakres i rodzaj tych prac, jak również prac zabezpieczających i porządkowych ma realny wpływ na obowiązki posiadacza zabytku wymienione wyżej. Prace porządkowe przy zabytku, które zostały wskazane w uchylonej decyzji Konserwatora Zabytków swoim zakresem mogą wpływać na substancję sąsiedniego zabytkowego budynku.

W wyroku z dnia 10 maja 2011 r. **sygn. akt I SA/Wa 1369/10** Sąd uchylił zaskarżoną decyzję, zwracając uwagę na ustawowe definicje zarówno

historycznego układu urbanistycznego, jak też historycznego zespołu budowlanego, w kontekście oceny istnienia interesu prawnego strony, gdyż nieruchomość planowana pod zabudowę położona jest na obszarze układu urbanistycznego i zespołu budowlanego K. wpisanego do rejestru zabytków decyzją Konserwatora Zabytków. Na tym obszarze i to w bezpośrednim sąsiedztwie wymienionej nieruchomości, znajduje się także nieruchomość pozostająca własnością strony. Oznacza to, iż częścią przedmiotu ochrony objętego decyzją z dnia […] lutego 1990 r. pozostaje także nieruchomość skarżącej. W ocenie Sądu właściciel nieruchomości sąsiedniej jest stroną postępowania prowadzonego w trybie art. 36 ust. 1 pkt 11 powołanej ustawy, jeżeli nieruchomość ta, obok nieruchomości, której dotyczy udzielenie pozwolenia, jest częścią tego samego układu urbanistycznego lub zespołu budowlanego. Wydanie decyzji w oparciu o powyższy przepis, a więc udzielenie zgody na podjęcie działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru oddziałuje bowiem także w bezpośredni sposób na nieruchomość sąsiednią objętą tą samą ochroną konserwatorską.

13. Sprawy z zakresu pomocy społecznej.

W sprawie o **sygn. akt I SA/Wa 1068/11** WSA uchylił decyzję w przedmiocie odmowy stwierdzenia nieważności decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych. Organy obu instancji wyraziły pogląd, że wyliczenie dochodu rodziny następuje metodą wskazaną w § 17 i 18 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 2 czerwca 2005 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. Nr 105, poz. 881 ze zm.). Sąd w przedmiotowej sprawie wyraził pogląd, że regulacja wskazanych w powyżej przywołanych przepisach jest w sposób oczywisty sprzeczna z ustawową definicją dochodu rodziny, zawartą w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 139, poz. 992 ze zm.), gdyż przepis ten zawiera słowniczek pojęć ustawowych, precyzuje i definiuje użyte w ustawie określenia. W związku z powyższym pojęcia, którymi posługuje się w ustawie ustawodawca należy zawsze interpretować w zgodzie z podanymi w art. 3 definicjami. Zatem podstawą ustalenia prawa do świadczeń jest dochód rodziny w przeliczeniu na osobę (art. 5 ust.1 ustawy

o świadczeniach rodzinnych), zaś dochodem rodziny jest dochód z roku poprzedzającego okres zasiłkowy, a jego wysokość decyduje o uprawnieniu do świadczeń. Sąd podkreślił, że przy braku innych rozwiązań ustawowych, wszelkie zmiany w dochodzie, o których stanowi art. 5 w/w ustawy – tj. utrata lub uzyskanie dochodu, odnosić się mogą tylko do tego roku, czyli roku poprzedzającego okres zasiłkowy.

W sprawie o **sygn. akt I SA/Wa 2072/10** Sąd uchylił decyzję w przedmiocie odmowy przyznania zasiłku celowego na opłacenie czynszu. Sąd nie zgodził się, że treść art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) nie pozwalana na przyznanie takiego zasiłku celowego na opłacenie czynszu, gdyż potrzeba taka nie jest niezbędną potrzebą bytową w rozumieniu w/w przepisu. W ocenie Sądu zaległości z tytułu czynszu mieszczą się w kategorii niezbędnej potrzeby życiowej w rozumieniu art. 39 ust. 1 ustawy.

W sprawie o **sygn. akt I SA/Wa 567/11** WSA uchylił decyzję w przedmiocie odmowy przyznania zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego - powodzi. Koniecznym, zdaniem sądu, było wyjaśnienie – gdzie było centrum życiowe skarżącej w rozumieniu przepisu art. 25 Kodeksu cywilnego. W przedmiotowej sprawie Sąd uznał, że zasiłki celowe przyznawane w oparciu o art. 40 ustawy o pomocy społecznej nie mają charakteru odszkodowania za poniesione w wyniku zdarzeń losowych szkody, nie stanowią rekompensaty za straty w mieniu poniesione w wyniku powodzi. W rezultacie Sąd stwierdził, że samo powstanie, na skutek zdarzenia losowego, straty w nieruchomości budynkowej stanowiącej własność osoby ubiegającej się o pomoc społeczną w sytuacji, gdy ta osoba ma zaspokojone potrzeby mieszkaniowe w innym miejscu, nie może stanowić wyłącznej przesłanki udzielenia takiej pomocy.

14. Problemy prawne zaistniałe w sprawach dotyczących Kościoła i związków wyznaniowych.

Dwie sprawy zasługują na wnikliwszą uwagę jako, że ich przedmiot odbiega od schematu spraw dotychczas rozpoznawanych.

W sprawie o **sygn. akt I SA/Wa 2088/10** przedmiotem kontroli Sądu była decyzja Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji utrzymująca w mocy

decyzję Wojewody, mocą której umorzono postępowanie administracyjne w sprawie stwierdzenia przejścia na rzecz Zgromadzenia X. własności nieruchomości położonych w S. – z uwagi na jego bezprzedmiotowość. Zgromadzenie X. wniosło o stwierdzenie przejścia własności działek wchodzących w skład nieruchomości przekazanej Zgromadzeniu uchwałą Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1973 r. w sprawie przekazania osobom prawnym Kościoła Rzymskokatolickiego oraz innych kościołów i związków wyznaniowych własności niektórych nieruchomości położonych na Ziemiach Zachodnich i Północnych (M.P. Nr 57, poz. 325) w części nie objętej decyzją z 1974 r. wydaną na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1971 r. o przejściu na osoby prawne Kościoła Rzymskokatolickiego oraz innych kościołów i związków wyznaniowych własności niektórych nieruchomości położonych na Ziemiach Zachodnich i Północnych (Dz. U. Nr 16, poz. 156) oraz § 2 uchwały Rady Ministrów z 31 grudnia 1973 r. w sprawie przekazania osobom prawnym Kościoła Rzymskokatolickiego, oraz innych kościołów i związków wyznaniowych własności niektórych nieruchomości położonych na Ziemiach Zachodnich i Północnych. W ocenie Sądu z treści art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1971 r. wynika, że Rada Ministrów mogła wyłącznie w terminie do dnia 31 grudnia 1973 r. przekazać na własność nieruchomości w nim wymienione, na rzecz wymienionych osób prawnych. W związku z powyższym Sąd uznał, że przekazanie własności nieruchomości zgodnie z żądaniem skarżących jest obecnie niemożliwe. W tej sytuacji Sąd uznał rozstrzygnięcia organów za prawidłowe w świetle art. 105 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

W sprawie o **sygn. akt I SA/Wa 1451/10** Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji utrzymał w mocy własną decyzję, którą odmówił wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji Urzędu Wojewódzkiego. Sąd ocenił, że strona skarżąca nie może wywodzić interesu prawnego do wszczęcia postępowania o stwierdzenie nieważności kontrolowanej decyzji ani z zapisu statutu zlikwidowanego stowarzyszenia, ani z obiektywnej niemożliwości jego reaktywowania z uwagi na wydarzenia historyczne, jak też z art. 140 Kodeksu cywilnego. Podkreślił, że w razie stwierdzenia nieważności decyzji o likwidacji stowarzyszenia prawo do odzyskania majątku przysługuje tylko tej osobie prawnej, która była właścicielem majątku i uległa rozwiązaniu. Natomiast wznowić działalność przedwojennego stowarzyszenia może wyłącznie to samo stowarzyszenie -

działające poprzez swoich dotychczasowych członków. Wobec faktu, że tylko członkowie zlikwidowanych stowarzyszeń mogą być stronami w prowadzonym postępowaniu likwidacyjnym, Sąd stwierdził, iż nie posiada takiego uprawnienia podmiot trzeci. Na wskazaną okoliczność nie ma wpływu statut stowarzyszenia, zawierający regulacje dotyczące jego majątku na wypadek rozwiązania, a tym bardziej treść art. 140 Kodeksu cywilnego traktującego o własności - bowiem majątek stowarzyszenia w chwili jego likwidacji nie był własnością gminy wyznaniowej. Sąd uznał ostatecznie, że skarżąca gmina wyznaniowa jest jedynie osobą trzecią, na rzecz której tymczasowo mogłoby nastąpić ewentualne przysporzenie i to w konkretnie oznaczonym celu co nie statuuje dla niej przymiotu strony.

15. Edukacja.

15.1 Nadanie stopnia i tytułu naukowego oraz potwierdzenie równoznaczności dyplomów, świadectw i tytułów.

W prawomocnym wyroku z dnia 6 kwietnia 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 169/11**, Sąd wskazał, iż Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów ma kompetencje ograniczone wyłącznie do kontroli, a nie do merytorycznego orzekania w sprawie otwarcia przewodu habilitacyjnego. W razie odmowy wszczęcia przewodu habilitacyjnego kontrola ta sprowadza się do kontroli prawidłowości czynności prawnych, których wadliwość powoduje uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Radzie Wydziału. Oznacza to, że Centralna Komisja, rozpoznając odwołanie od uchwały odmawiającej otwarcia przewodu habilitacyjnego, nie jest legitymowana do oceny dorobku naukowego osoby ubiegającej się o tytuł naukowy, a powołani przez Centralną Komisję recenzenci mogą oceniać jedynie postępowanie przed Radą. Dodatkowo Sąd podkreślił, iż szczególny tryb postępowania przed Centralną Komisją do Spraw Stopni i Tytułów, określony w art. 21 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zm.), powoduje, że nie znajduje w nim zastosowania art. 7, art. 8, art. 77 oraz art. 24 § 1 pkt 4 i § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j.: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.).

15.2 Państwowe Szkoły Wyższe.

W prawomocnym postanowieniu z dnia 17 czerwca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 51/11** Sąd stwierdził, iż decyzje podejmowane przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie odwołania rektora uczelni wyższej, są decyzjami podejmowanymi w ramach sprawowanego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nadzoru nad zgodnością działań organów uczelni z przepisami ustawowymi i statutem uczelni. Minister nie wykonuje kompetencji wynikającej z nadrzędności (lub podległości) organizacyjnej wobec uczelni państwowej, lecz działa na podstawie wyraźnego upoważnienia ustawowego, przyznanego mu w celu wykonywania funkcji nadzorczych wobec uczelni państwowych, które korzystają z konstytucyjnie gwarantowanej autonomii. Sąd podkreślił, że rektor jest organem uczelni, tym samym nie jest pracownikiem ministra, którego może odwołać, a zatem nie zachodzi między nimi nadrzędność i podległość organizacyjna, jak i służbowa. Funkcja rektora nie została rektorowi powierzona przez ministra, tylko został on wybrany przez organ do tego powołany. Należy zatem uznać, że odwołanie rektora uczelni wyższej winno mieć formę decyzji administracyjnej.

15.3 Szkoły wyższe niepaństwowe, w tym zawodowe.

W prawomocnym wyroku z dnia 20 czerwca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 284/11**, Sąd stwierdził, iż z analizy przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 ze zm.) wynika, że interes prawny założyciela uczelni niepublicznej jest aktualny na etapie tworzenia szkoły wyższej. Założyciel uczelni ma interes prawny w sprawach o: wydanie pozwolenia na utworzenie uczelni (art. 20 ustawy), zatwierdzenie statutu uczelni niepublicznej (art. 58 ustawy), wpis uczelni do rejestru uczelni niepublicznych (art. 29 ustawy). Zdaniem Sądu, nie budzi wątpliwości to, iż założyciel uczelni ma interes prawny w sprawach mających doprowadzić do wygaszenia i ograniczenia działalności zawodowej uczelni niepublicznej, tj. dotyczących likwidacji uczelni (art. 26 ustawy), czy likwidacji jednostki

zamiejscowej uczelni (art. 37 ust. 4 ustawy). Natomiast uprawnienia założyciela uczelni dotyczące fazy działalności szkoły wyższej są ściśle określone i wynikają z konkretnych przepisów prawa. Uprawnienia te obejmują sprawy dotyczące np.: przedłużenia pozwolenia na utworzenie uczelni i jego cofnięcia (art. 23 ustawy), nadania statutu uczelni niepublicznej (art. 274 ustawy), zmiany nazwy uczelni (art. 255 ustawy) czy przejęcia funkcji założyciela przez inny podmiot (art. 58 ust. 2 ustawy). Sąd podkreślił, że założyciel uczelni niepublicznej może podejmować decyzje dotyczące uczelni tylko w przypadkach określonych przez jej statut (art. 24 ust. 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym). Przy czym statut może regulować wyłącznie kwestie albo wyraźnie wskazane przez ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym do uregulowania w statucie, albo takie, które nie naruszają przepisów ww. ustawy, zwłaszcza dotyczących autonomii uczelni.

15.4 Szkoły i placówki oświatowo – wychowawcze.

W prawomocnym wyroku z dnia 16 marca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 31/11**, Sąd wskazał, iż uchwała o zamiarze likwidacji szkoły i uchwała o likwidacji szkoły, podjęte na podstawie art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.), są aktami prawnymi podejmowanymi w sprawie objętej opiniowaniem przez odpowiednie władze statutowe związku zawodowego, stosownie do przepisu art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (t. j.: Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 ze zm.), z tym że przedstawienie do zaopiniowania projektu jednej z nich oznacza dopełnienie obowiązku, o którym mowa w art. 19 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych. Skoro bowiem przedmiotem obu uchwał jest kwestia likwidacji konkretnej szkoły, to ta likwidacja musi być uznana za „sprawę" objętą wymogiem zasięgnięcia opinii związków zawodowych. Jeśli zatem zostanie przekazany do zaopiniowania właściwym statutowym władzom związków zawodowych projekt uchwały o zamiarze likwidacji szkoły, tym samym organ samorządu terytorialnego wywiązuje się z ustawowego obowiązku, o jakim mowa w art. 19 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych i nie ma obowiązku przedstawiania do zaopiniowania kolejnego projektu uchwały o likwidacji szkoły, dotyczącego tej samej „sprawy". Jeśli natomiast nie dopełniono obowiązku przedstawienia do zaopiniowania projektu

uchwały o zamiarze likwidacji szkoły, to konieczne jest przekazanie do zaopiniowania projektu uchwały o likwidacji szkoły.

Warty przytoczenia jest również prawomocny wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 28 czerwca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 656/11**, w którym stwierdzono, że przepisy art. 62 ustawy o systemie oświaty nie stanowią podstawy prawnej podjęcia działań zmierzających do likwidacji zespołu szkół. Aby móc skutecznie przeprowadzić likwidację wchodzącej w skład zespołu szkoły, najpierw rada gminy winna podjąć uchwałę o rozwiązaniu tego zespołu, w trybie art. 62 ust. 5 ustawy o systemie oświaty. W żadnym razie rozwiązanie zespołu szkół nie może być utożsamiane z likwidacją szkół. Nie można więc stosować przepisów dotyczących likwidacji szkoły (art. 59 cyt. ustawy) do rozwiązania zespołu szkół, ani mieszać tych dwóch trybów postępowania.

15.5 Inne sprawy z zakresu edukacji.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 7 lipca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 709/11**, Sąd uchylił zaskarżone w sprawie decyzje, wydane w przedmiocie obowiązku zwrotu kosztów kształcenia w Krajowej Szkole Administracji Publicznej. Powołał się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 marca 2011 r. o sygn. akt P 15/10, mocą którego orzeczono, iż artykuł 8 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1991 r. o Krajowej Szkole Administracji Publicznej (Dz. U. Nr 63, poz. 266 ze zm.) oraz § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 października 1999 r. w sprawie stypendiów i innych kosztów kształcenia w Krajowej Szkole Administracji Publicznej (Dz. U. Nr 90, poz. 1004 ze zm.), będące podstawą wydania zaskarżonej decyzji, są niezgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

16. Stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy.

16.1 Sprawy z zakresu stosunku służbowego żołnierzy zawodowych.

Na uwagę zasługuje prawomocne orzeczenie z dnia 28 września 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 873/11**, odrzucające skargę na decyzję wydaną w przedmiocie odmowy wydania decyzji o stwierdzeniu nieważności decyzji o waloryzacji emerytury wojskowej, w którym Sąd rozważał zagadnienie, czy od decyzji w sprawie zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych wydanych w trybach nadzwyczajnych stronie przysługuje prawo wniesienia odwołania do właściwego sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, czy też skarga do sądu administracyjnego. Powołując się na postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 listopada 2007 r., sygn. akt I OSK 279/07 (publikowany - ONSA i WSA 2008 nr 6, poz. 94) wskazał, że decyzje, wydawane na podstawie art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 8, poz. 66 ze zm.), są decyzjami z zakresu ubezpieczeń społecznych. Również rozstrzygnięcie w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznej, wydane na podstawie art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r., dotyczy prawa do zaopatrzenia emerytalnego w sprawie z zakresu ubezpieczenia społecznego. Przyczyną unieważnienia decyzji (stwierdzenia jej nieważności) może być między innymi wydanie decyzji bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa (art. 156 § 1 pkt 2 ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego - Dz. U. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), zwanej dalej k.p.a., a wówczas przedmiotem oceny jest samo prawo zainteresowanego do zaopatrzenia emerytalnego oraz wysokość świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia. Sąd podkreślił, że zasadnicze znaczenie dla ustalenia właściwości rzeczowej sądu w sprawie ma jej przedmiot, a nie tryb, w jakim organ podjął rozstrzygnięcie.

Z kolei w prawomocnym wyroku z dnia 17 czerwca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 609/11**, oddalającym skargę w przedmiocie zwrotu kosztów utrzymania i nauki żołnierza pełniącego służbę kandydacką, Sąd wskazał, że dla skutecznego zakwestionowania prawidłowości wyliczenia przez organ kosztów obciążających skarżącego w związku z zaistnieniem przesłanki określonej w art. 135 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr

90, poz. 593 ze zm.), nie jest wystarczające podniesienie zarzutu, iż koszty ustalone wyłącznie na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej nie uwzględniają kosztów faktycznie poniesionych i są od nich wyższe, lecz konieczne jest wykazanie, iż w określonym czasie organ nie poniósł określonych kosztów związanych z nauką konkretnego żołnierza. Przyjmuje się również, że dokument źródłowy w postaci zestawienia kosztów, sporządzony przez uczelnię po ukończeniu studiów, jest wystarczającą podstawą do ustalenia rzeczywistych kosztów poniesionych na naukę żołnierza podlegających zwrotowi, gdyż stanowi dokument urzędowy w rozumieniu art. 76 § 1 k.p.a. i jako taki stanowi dowód tego, co zostało w nim stwierdzone. Zatem kwestionowanie takiego zestawienia kosztów, jako dokumentu korzystającego z domniemania zgodności z prawdą, jest nieskuteczne dopóki domniemanie to nie zostanie obalone stosownym dowodem przeciwnym.

W prawomocnym orzeczeniu z dnia 28 kwietnia 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 148/11**, oddalającym skargę w przedmiocie zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, Sąd stwierdził, że ani powołana wyżej ustawa o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, ani też ustawa - Kodeks postępowania administracyjnego, nie regulują problematyki oceny skuteczności oświadczeń woli, składanych w toku postępowania o wypowiedzenie stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej. Można zatem w tym zakresie stosować odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, co jest zgodne z poglądami pojawiającymi się w orzecznictwie sądowoadministracyjnym.

16.2 Sprawy z zakresu stosunków służbowych funkcjonariuszy Policji.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 16 marca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 1569/10**, Sąd oddalił skargę funkcjonariusza na decyzję Komendanta Głównego Policji w przedmiocie przedłużenia okresu zawieszenia w czynnościach służbowych. Decyzje były wydawane na podstawie art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t. j.: Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.), zgodnie z którym w szczególnie uzasadnionych przypadkach okres zawieszenia w czynnościach służbowych można przedłużyć do czasu ukończenia postępowania karnego. Sąd wyjaśnił, że treść ww. przepisu wskazuje, że decyzja o przedłużeniu policjantowi okresu zawieszenia w wykonywaniu obowiązków służbowych ma charakter fakultatywny i podejmowana jest w ramach uznania

administracyjnego („można przedłużyć"). Stwierdził, że Komendant Główny Policji mógł przedłużyć skarżącemu okres zawieszenia w czynnościach służbowych, twierdząc, że treść postawionego skarżącemu w postępowaniu karnym zarzutu, obejmującego przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego, istotnie ujemnie rzutuje na dobre imię Policji. Zarzucony policjantowi czyn z art. 178a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.) jest czynem szczególnie nagannym, zwłaszcza w odbiorze społecznym, świadczącym o lekceważącym stosunku do obowiązujących norm w zakresie bezpieczeństwa w ruchu lądowym. W ocenie Sądu, wobec tego rodzaju zarzutu, interes służby, który w tym przypadku należy utożsamiać z interesem społecznym, góruje nad interesem funkcjonariusza, jako strony postępowania administracyjnego (art. 7 k.p.a.), co niewątpliwie uzasadnia dalsze trwanie zastosowanego już zawieszenia policjanta w czynnościach służbowych.

W sprawie o **sygn. akt II SA/Wa 633/11** Sąd prawomocnym wyrokiem z dnia 19 maja 2011 r. uchylił zaskarżony rozkaz personalny Komendanta […] Policji w przedmiocie obniżenia dodatku służbowego oraz utrzymany nim w mocy rozkaz personalny Komendanta Rejonowego Policji […]. W przedmiotowej sprawie podstawą prawną obniżenia skarżącemu dodatku służbowego o 30% otrzymywanej stawki, był art. 104 ust. 3 ustawy o Policji oraz § 9 ust. 5 w związku z § 8 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów, dodatków do uposażenia oraz ustalania wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego (Dz. U. Nr 152, poz. 1732 ze zm.). Zaskarżona decyzja została wydana w związku z przebywaniem funkcjonariusza Policji na długotrwałych zwolnieniach lekarskich (126 dni w 2010 r.), a tym samym niezrealizowaniem przez niego zadań i czynności służbowych.

Sąd zwrócił uwagę, że ustawa o Policji w przepisie art. 121 ust. 1 stanowi, że w razie choroby, urlopu, zwolnienia od zajęć służbowych oraz w okresie pozostawania bez przydziału służbowego, policjant otrzymuje uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia o charakterze stałym i inne należności pieniężne należne na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym – z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian, mających wpływ na prawo do uposażenia i innych należności pieniężnych lub na ich wysokość. Podkreślił, że przepis powyższy ma charakter gwarancyjny i chroni policjanta

w wymienionych w nim sytuacjach przed nieuzasadnionym obniżeniem składników uposażenia. Samo zaś nierealizowanie zadań służbowych w okresie choroby, kiedy policjant podlega ochronie, nie może być zmianą, o jakiej mowa w powyższym przepisie. W ocenie Sądu, organy orzekające w sprawie błędnie przyjęły, że nierealizowanie obowiązków służbowych przez policjanta z powodu choroby jest okolicznością mającą wpływ na wysokość dodatku służbowego.

16.3 Sprawy z zakresu stosunku służbowego funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Na uwagę zasługuje prawomocny wyrok z dnia 20 września 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 566/11,** którym Sąd uchylił zaskarżoną decyzję Dyrektora Generalnego Służby Więziennej w W. oraz decyzję organu I instancji w przedmiocie odmowy stwierdzenia nieważności decyzji dotyczącej wypłaty uposażenia. Sąd badając kwestię dopuszczalności skargi podał, iż art. 220 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523 ze zm.), obowiązującej od dnia 13 sierpnia 2010 r., wskazuje, że spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy SW w sprawach niewymienionych w art. 218 ust. 1 i art. 219 ust. 1 i 2 tej ustawy (m.in. sprawy dotyczące uposażenia) rozpatruje sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy, niemniej rozpoznawana sprawa dotyczy ważności decyzji organu Służby Więziennej, poddanej kontroli w trybie nadzwyczajnym, podjętej – co istotne – pod rządami ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (t. j.: Dz. U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1761 ze zm.), który to akt w art. 31 ust. 2, 3 i 4 w sposób generalny w sprawach osobowych (w tym także w sprawach dotyczących uposażenia) funkcjonariuszy Służby Więziennej przewidywał kontrolę sądu administracyjnego i to nie tylko w przypadku decyzji wydanych w postępowaniu zwyczajnym, ale również tych podjętych w trybach nadzwyczajnych. Rozstrzygnięcia wydane w trybie nadzwyczajnym, a dotyczące decyzji podjętej na podstawie poprzednio obowiązującej ustawy o Służbie Więziennej i ocenionej przez organy Służby Więziennej w tym trybie według przepisów dawnej ustawy, podlegają kontroli sądowoadministracyjnej. W przypadku sporu o roszczenie ze stosunku służbowego, o którym mowa w art. 220 obecnie obowiązującej ustawy o Służbie Więziennej, kwestia ważności decyzji administracyjnej, podjętej pod rządami

dawnych przepisów, z której to decyzji – dla przykładu – roszczenie to może być wywodzone, ma dla sądu powszechnego znaczenie podstawowe w sytuacji, gdy ważność tego aktu jest przez stronę kwestionowana. W ocenie Sądu przedstawionego powyżej stanowiska nie podważa treść art. 268 ust. 1 obecnie obowiązującej ustawy o Służbie Więziennej, albowiem w przedmiotowej sprawie postępowanie prowadzone było w trybie art. 156 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j.: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), którego stosowania obecnie obowiązująca ustawa o Służbie Więziennej nie wyłącza w odniesieniu do decyzji podjętych pod rządami dawnych przepisów w sprawach należących do właściwości sądu administracyjnego. Nie powinno bowiem budzić wątpliwości, że czym innym jest kwestia rozstrzygnięcia sporu ze stosunku służbowego na podstawie nowych uregulowań ustawy o Służbie Więziennej, a czym innym ocena ważności aktu administracyjnego, wydanego w oparciu o obowiązujące poprzednio przepisy ustawy o Służbie Więziennej.

16.4 Sprawy z zakresu stosunku służbowego funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej.

Warto zwrócić uwagę na postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 29 kwietnia 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 275/11** (prawomocne), którym odrzucono skargę na orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej przy Komendancie Głównym Państwowej Straży Pożarnej w przedmiocie nałożenia kary upomnienia.

Uzasadniając rozstrzygnięcie Sąd stwierdził, iż postępowanie dyscyplinarne powinno się toczyć w dwóch instancjach. Oznacza to, że od orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej przy Komendancie Głównym Państwowej Straży Pożarnej skarżącemu przysługuje odwołanie do właściwej komisji odwoławczej. Dopiero w wyniku rozpatrzenia odwołania skarżącego i wydania orzeczenia przez komisję dyscyplinarną drugiej instancji, zostaną spełnione warunki określone w art. 124j ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2009 r. Nr 12, poz. 68 ze zm.), umożliwiające wniesienie skargi na orzeczenie kończące postępowanie dyscyplinarne w drugiej instancji do sądu administracyjnego. Sąd powołał się na uchwałę 7 sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 stycznia 2011 r., sygn. akt I OPS 4/10, zgodnie z którą postępowanie wszczynane na podstawie art. 124 ustawy

o Państwowej Straży Pożarnej jest zwykłym postępowaniem dyscyplinarnym, natomiast postępowanie, o jakim mowa w art. 118 ustawy, jest uproszczonym postępowaniem dyscyplinarnym. Z uwagi na zasadę równości wobec prawa należy bowiem zabezpieczać, aby postępowanie dyscyplinarne przed organami Państwowej Straży Pożarnej, niezależnie czy zostało wszczęte na skutek odwołania obwinionego w postępowaniu uproszczonym, czy w postępowaniu zwykłym na skutek wniosku rzecznika dyscyplinarnego, mogło toczyć się w dwóch właściwych instancjach bez względu na wagę przewinienia dyscyplinarnego i rodzaju nakładanej kary dyscyplinarnej.

16.5 Sprawy z zakresu stosunku służbowego funkcjonariuszy Służby Celnej.

W prawomocnym orzeczeniu z dnia 30 września 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 549/11** Sąd, oddalając skargę na decyzję Szefa Służby Celnej w przedmiocie mianowania na stopień służbowy w korpusie Służby Celnej, zwrócił uwagę na kwestię sporną, dotyczącą wykładni zwrotu „przed dniem wejścia w życie ustawy" zawartego w art. 223 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. Nr 168, poz. 1323 ze zm.). Zdaniem Sądu, przyporządkowanie funkcjonariuszy celnych do określonych korpusów ustawa uzależnia jedynie od stopnia, w jakim pełnili służbę bezpośrednio „przed dniem wejścia w życie ustawy". Przy podejmowaniu decyzji o mianowaniu, nie miało znaczenia jakie funkcje bądź obowiązki pełnił funkcjonariusz w okresie wcześniejszym. Odmienna interpretacja pozostawałaby w sprzeczności z celem nowelizacji, którym było przeniesienie funkcjonariuszy w zakres nowej regulacji prawnej, a ponadto w sposób nieuprawniony, promowałaby funkcjonariuszy celnych, którzy – bez względu na przyczynę – zostali pozbawieni, bądź utracili stanowiska przed dniem wejścia w życie tej ustawy. Właściwym jest również rozpoznanie sprawy przez Szefa Służby Celnej tylko w zakresie korpusu, nie zajmując się rozstrzyganiem w zakresie stopnia funkcjonariusza celnego. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2010 r., sygn. akt II PZP 5/10 stosunki służbowe w tzw. służbach mundurowych, charakteryzują się znaczną podległością służbową, w której brak równorzędności podmiotów. Przełożony posiada znaczną, dyskrecjonalną władzę kształtowania sytuacji prawnej podwładnego, dlatego decyduje o mianowaniu na określony stopień służbowy. Ochronie prawnej podlega

istnienie stosunku służbowego w służbach mundurowych oraz inne jego istotne elementy. Funkcjonariuszowi nie przysługuje jednak roszczenie o awans na wyższy stopień służbowy.

W prawomocnym wyroku z dnia 13 lipca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 1007/11,** Sąd oddalił skargę na postanowienie Szefa Służby Celnej stwierdzające niedopuszczalność odwołania od pisemnej propozycji złożonej skarżącemu przez Dyrektora Izby Celnej w przedmiocie określenia warunków pełnienia służby, na podstawie art. 222 ust. 3 ustawy o Służbie Celnej. Stwierdził, że pisemna propozycja, złożona w trybie wspomnianego przepisu, nie ma charakteru ani decyzji administracyjnej, ani postanowienia, ani też nie jest innym aktem lub czynnością z zakresu administracji publicznej, dotyczącą uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa. Organ celny, wydając przedmiotową propozycję nie wszczyna postępowania administracyjnego. W zamian inicjuje odrębne i niezależne postępowanie wewnętrzne, odbywające się w ramach wewnętrznych struktur organów celnych, do którego nie mają zastosowania przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. Pismo zawierające propozycję określającą warunki pełnienia służby, nie możne być uznane za decyzję administracyjną, ponieważ nie rozstrzyga ono żadnej indywidualnej sprawy administracyjnej. Proponuje ono jedynie nowe miejsce pełnienia służby, stanowisko służbowe oraz uposażenie. Skarżący może propozycję przyjąć lub odmówić jej przyjęcia. Propozycja nie kształtuje sama w sobie stosunku służbowego skarżącego, lecz oferuje nowe warunki służby. Charakter decyzji posiada dopiero zwolnienie ze służby, jako konsekwencja odmowy przyjęcia propozycji (art. 222 ust. 6 ustawy o Służbie Celnej).

16.6 Inne sprawy ze stosunków pracy i stosunków służbowych, spraw z zakresu inspekcji pracy.

W tej grupie spraw rozpoznawane były m. in. skargi na decyzje w przedmiocie odmowy przyjęcia na aplikację sędziowską i prokuratorską. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie zajął stanowisko w spornej kwestii dotyczącej sposobu obliczania punktów, które uzyskał aplikant i które określały jego miejsce na liście klasyfikacyjnej, a tym samym umożliwiały kontynuowanie aplikacji.

Kwestie związane z odbywaniem aplikacji ogólnej, sędziowskiej i prokuratorskiej reguluje ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. Nr 26, poz. 157 ze zm.) oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie odbywania aplikacji ogólnej, sędziowskiej oraz prokuratorskiej (Dz. U. Nr 107, poz. 895).

W prawomocnym wyroku z dnia 29 czerwca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 436/11** Sąd stwierdził, że interpretacja przepisów § 9 ust. 2 rozporządzenia oraz art. 26 ust. 3 ustawy, przedstawiona przez skarżącego, wskazująca, iż końcowa liczba punktów jest sumą ocen ze wszystkich sprawdzianów i wszystkich praktyk jest niedopuszczalna. Sąd przychylił się do stanowiska Ministra Sprawiedliwości, uznającego, że nie można, dokonując wykładni art. 26 ust. 3 ustawy, pominąć treści art. 25 ust. 5, który posługuje się pojęciem „łącznej oceny przebiegu wszystkich praktyk, które odbył aplikant". Stąd też w takiej sytuacji, gdy wykładnia literalna nie pozwala ustalić jednoznacznego brzmienia normy prawnej, należy posłużyć się wykładnią systemową, według której treść przepisu analizuje się w kontekście regulacji prawnych zawartych w innych przepisach, w pierwszej kolejności zawartych w tym samym akcie prawnym. Natomiast systemowa wykładnia art. 26 ust. 3 i art. 25 ust. 5 daje, zdaniem Sądu, podstawę do uznania, że o miejscu na liście klasyfikacyjnej decyduje suma punktów uzyskanych przez aplikanta ze wszystkich sprawdzianów oraz jednej oceny z praktyk (łącznej oceny dokonanej przez koordynatora). W przeciwnym przypadku rola patrona koordynatora sprowadzałaby się jedynie do sporządzenia końcowej opinii oraz łącznej oceny przebiegu wszystkich praktyk polegającej na prostym zsumowaniu poszczególnych ocen z praktyk.

Dodatkowo Sąd podkreślił, iż ustawodawca w art. 26 ust. 3 zd. 2 ustawy, wskazuje, że w przypadku równej liczby punktów uzyskanych przez aplikantów o kolejności decyduje suma punktów uzyskanych ze sprawdzianów. Takie rozwiązanie przemawia za nadaniem prymatu ocenom ze sprawdzianów, a nie praktyk. Konsekwencją przyjęcia, iż o miejscu aplikanta na liście klasyfikacyjnej decyduje suma punktów uzyskanych ze sprawdzianów i łącznej oceny przebiegu wszystkich praktyk, było określenie sposobu ustalenia owej „łącznej oceny". Zdaniem Sądu, przyjęcie, iż „łączna ocena" jest średnią arytmetyczną ocen ze wszystkich praktyk wydaje się być ze wszech miar zasadne, bowiem taka ocena jest najbardziej miarodajna, obiektywna i sprawiedliwa, a nadto mieści się w skali punktowej określonej w § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie odbywania aplikacji ogólnej, sędziowskiej oraz prokuratorskiej.

Powyższe wątpliwości zostały rozwiązane przez ustawodawcę, który art. 7 pkt 5 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 203, poz. 1192) zmienił z dniem 12 października 2011 r. treść art. 26 ust. 3 i określił, iż „o kolejności miejsca na liście klasyfikacyjnej aplikantów decyduje suma punktów stanowiąca sumę ocen uzyskanych przez aplikanta z zaliczonych sprawdzianów oraz łącznej oceny przebiegu praktyk. W przypadku równej liczby punktów uzyskanych przez aplikantów o kolejności decyduje suma punktów stanowiąca sumę ocen uzyskanych przez aplikanta ze sprawdzianów. Przepis art. 18 ust. 2 stosuje się odpowiednio".

17. Sprawy mieszkaniowe.

17.1 Dodatek mieszkaniowy.

W prawomocnym wyroku z dnia 28 lipca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 2086/10**, Sąd wskazał, że ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734 ze zm.), nie określa terminu początkowego jak i końcowego do złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego, niemniej jednak określa skutki, jakie wiążą się ze złożeniem stosownego wniosku w danym dniu. Innymi słowy, data wniesienia stosownego wniosku wyznacza granice konkretnej sprawy, gdyż zgodnie z brzemieniem ww. przepisu dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na dany okres liczony „od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku". Taka regulacja normatywna oznacza natomiast, że organy administracji publicznej nie mają w tym zakresie swobody działania i nie mogą przyznawać dodatku mieszkaniowego za okres poprzedzający dzień złożenia wniosku.

W kolejnym prawomocnym wyroku z dnia 9 czerwca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 368/11** Sąd wyjaśnił, że analiza art. 3 ust. 3 ustawy o dodatkach mieszkaniowych wyraźnie wskazuje, iż zawiera on zamknięty katalog odliczeń od dochodu, który nie przewiduje odliczenia od dochodu branego pod uwagę przy ustalaniu uprawnień do dodatku mieszkaniowego, płaconych na rzecz osób trzecich alimentów.

17.2 Przydział i opróżnienie lokalu mieszkalnego oraz kwatery tymczasowej w służbach mundurowych.

W prawomocnym wyroku z dnia 15 lutego 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 1481/10** Sąd wyraził opinię, że w przepisach rozdziału 8 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 43, poz. 277 ze zm.) dotyczących mieszkań funkcjonariuszy Policji oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 maja 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad przydziału, opróżniania i norm zaludnienia lokali mieszkalnych oraz przydziału i opróżniania tymczasowych kwater przeznaczonych dla policjantów (Dz. U. z 2005 r. Nr 105, poz. 884 ze zm.) nie chodzi o posiadanie jakiegokolwiek lokalu mieszkalnego, ale takiego, który odpowiada przysługującej funkcjonariuszowi powierzchni mieszkalnej. Dlatego też nieprawidłowe jest stanowisko organu, zgodnie z którym, skoro w umowie najmu nie został określony sposób korzystania z mieszkania to znaczy, że skarżący ze swoją rodziną ma do swojej wyłącznej dyspozycji całą powierzchnię mieszkalną, nawet gdy w lokalu tym zamieszkuje również inna rodzina.

W prawomocnym wyroku z dnia 3 marca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 116/11,** Sąd zwrócił uwagę, że należy odróżnić bezprzedmiotowość postępowania od bezzasadności żądania strony. Zatem uznanie żądania dokonania rozkwaterowania żołnierza zawodowego, na podstawie art. 41a ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 206, poz. 1367 ze zm.), za bezzasadne może skutkować wyłącznie odmową uwzględnienia wniosku (w tym przypadku odmową dokonania rozkwaterowania), a nie umorzeniem postępowania. Podobny pogląd wyraził też Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 21 czerwca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 181/11**.

17.3 Równoważnik za brak lokalu mieszkalnego i za remont lokalu mieszkalnego oraz inne świadczenia finansowe związane z lokalem mieszkalnym.

Na uwagę zasługują prawomocne postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w których Sąd odrzucał skargi funkcjonariuszy Służby Więziennej, wskazując, że nowa ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523 ze zm.),

wyłączyła kognicję sądu administracyjnego w sprawach dotyczących równoważników pieniężnych z tytułu braku i remontu mieszkania, a także pozostałych świadczeń finansowych związanych z lokalem mieszkalnym (por. postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 25 maja 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 946/11**, z dnia 25 maja 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 947/11**, z dnia 12 kwietnia 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 203/11**, z dnia 12 kwietnia 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 168/11**).

18. Samorząd terytorialny.

W nieprawomocnym wyroku z dnia 20 czerwca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 944/11** na zarządzenie Prezydenta […] w przedmiocie dokonania zmian w składach obwodowych komisji wyborczych, Sąd wskazał, że stosownie do treści art. 20a ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 72, poz. 467), zmiany w składzie obwodowej komisji wyborczej następują w trybie przepisów o jej powołaniu, a zgodnie z § 11 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 sierpnia 2000 r. w sprawie powoływania obwodowych komisji wyborczych w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 72, poz. 847 ze zm.), odwołania ze składu komisji wyborczej dokonuje wójt (burmistrz, prezydent miasta), który powołał daną komisję.

Sąd stwierdził, że Prezydent […], który zarządzeniem nr […] z dnia […] czerwca 2010 r. powołał K.C. do składu Obwodowej Komisji Wyborczej nr […], był także organem właściwym do odwołania go ze składu tej Komisji Wyborczej. Ponadto uznał, że z obowiązujących przepisów nie wynika, aby do odwołania członka obwodowej komisji wyborczej wymagany był wniosek właściwej okręgowej komisji wyborczej. Sąd przyjął również, że udział w szkoleniach należy do innych prac obwodowej komisji wyborczej, w których jej członkowie mają obowiązek uczestniczyć.

W kolejnym nieprawomocnym wyroku z dnia 30 września 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 1783/11** dotyczącym skargi na uchwałę organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego (Rady Dzielnicy) w przedmiocie wygaśnięcia mandatu radnego, wydaną na podstawie art. 190 ust. 1 pkt 2a oraz ust. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 176, poz. 1190 z ze

zm.) w związku z art. 24f ust. 1 i 1a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), Sąd stwierdził, że Rada Dzielnicy […] nie miała podstaw do przyjęcia, że skarżący prowadził działalność gospodarczą w miejscu swego zamieszkania i wykorzystywał do tego celu mienie komunalne gminy, w której uzyskał mandat jako radny, bowiem nie wiązał go z gminą (dzielnicą) żaden rodzaj uprawnienia do korzystania z przedmiotowego lokalu, gdyż na długo przed ślubowaniem utracił pochodne uprawnienie do zamieszkiwania w nim, co potwierdził wyrok eksmisyjny.

Sąd uznał za nieuprawnione stanowisko, iż zgłoszenie do ewidencji działalności gospodarczej, jako miejsca jej prowadzenia, adresu lokalu należącego do zasobów mieszkaniowych gminy, w którym zgłaszający zamieszkuje (jest zameldowany), dowodzi wykorzystywania mienia komunalnego przy prowadzeniu tej działalności, w rozumieniu art. 24f ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Do mienia komunalnego nie można bowiem zaliczyć adresu lokalu, należącego do zasobów mieszkaniowych gminy, ponieważ nie jest to prawo majątkowe i tym samym nie mieści się w pojęciu mienia.

W innej sprawie z zakresu samorządu terytorialnego, dotyczącej instytucji rozstrzygnięcia nadzorczego Sąd stwierdził, że wzięcie przez radnego udziału w głosowaniu nad własną kandydaturą na przewodniczącego rady dzielnicy nie narusza art. 25a ustawy o samorządzie gminnym, bowiem podejmowanie uchwały o wyborze przewodniczącego rady dzielnicy nie jest związane ze sprawami majątkowymi radnego kandydującego na to stanowisko, a ponadto uczestniczenie w głosowaniu osoby zainteresowanej wynikiem głosowania nie powoduje zjawisk korupcyjnych, których ograniczeniu przepis ten ma służyć (nieprawomocny wyrok z dnia 30 czerwca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 486/11**).

19. Broń i materiały wybuchowe z pominięciem wytwarzania i obrotu bronią i amunicją.

Znaczna część spraw dotyczyła skarg na decyzje administracyjne o cofnięciu pozwolenia na broń osobom, które zostały skazane za prowadzenie w ruchu lądowym pojazdów mechanicznych w stanie nietrzeźwości, na podstawie art. 178a § 1 Kodeksu karnego. Mimo, iż wskazane wyżej

przestępstwo nie zostało przez ustawodawcę określone w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 52, poz. 525 ze zm.), w brzmieniu na dzień wydawania kontrolowanych przez Sąd decyzji, jako samoistna przesłanka do cofnięcia pozwolenia na broń, to jednak Sądy prezentowały jednolite stanowisko, że skazanie prawomocnym wyrokiem sądu za wyżej wskazane przestępstwo nie tylko oznacza, że dana osoba dopuszcza się zachowania niezgodnego z obowiązującym prawem, ale świadczy o jej nieodpowiedzialności, lekkomyślności i braku wyobraźni co do następstw własnego zachowania. Zatem w takich przypadkach organy policyjne prawidłowo przyjmowały w stosunku do takich osób istnienie uzasadnionej obawy, że mogą one użyć broni w sposób sprzeczny z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego, co z kolei obligowało je do cofnięcia pozwolenia na broń (sprawa o **sygn. akt II SA/Wa 1241/10** zakończona wyrokiem z dnia 27 stycznia 2011 r.; sprawa o **sygn. akt II SA/Wa 1773/10** zakończona wyrokiem z dnia 17 marca 2011 r.; sprawa o **sygn. akt II SA/Wa 419/11** zakończona wyrokiem z dnia 31 maja 2011 r.; sprawa o **sygn. akt II SA/Wa 513/11** zakończona wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2011 r. – przytoczone orzeczenia są prawomocne).

Należy również zwrócić uwagę, na rozbieżność orzecznictwa dotyczącą skutków wszczęcia wobec posiadacza broni postępowania karnego o popełnienie przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu lub mieniu. W niektórych orzeczeniach Sąd prezentował stanowisko, że sam fakt wszczęcia wyżej wskazanych postępowań jest wystarczający do cofnięcia pozwolenia na broń (sprawa o **sygn. akt II SA/Wa 167/11** zakończona prawomocnym wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2011 r.), podczas gdy w innych uznawał, iż zgodnie z uchwałą 7 sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 listopada 2009 r., sygn. II OPS 4/09 (opublikowana w ONSAiWSA Nr 1 rok 2010 poz. 5) tylko osoba skazana prawomocnym orzeczeniem sądu za przestępstwo przeciwko życiu, zdrowiu lub mieniu jest osobą, co do której istnieje uzasadniona obawa, że może użyć broni w celu sprzecznym z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego, co uzasadnia cofnięcie jej pozwolenia na broń, na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 6 powołanej ustawy o broni i amunicji. We wszystkich pozostałych przypadkach od organów wymaga się przekonującego wykazania w postępowaniu dowodowym, że cechy osobiste strony postępowania oraz sposób jej zachowania na tle konkretnego przypadku w taki sposób łączą się z możliwościami, jakie daje władztwo nad bronią, że

istnieje uzasadniona obawa, iż może ona użyć broni w sposób sprzeczny z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego (sprawa o **sygn. akt II SA/Wa 2079/10** zakończona prawomocnym wyrokiem z dnia 2 marca 2011 r.).

Z kolei w prawomocnym wyroku z dnia 21 czerwca 2011 r. w sprawie o **sygn. akt II SA/Wa 688/11** Sąd uznał, że zwolnienie z mocy art. 15 ust. 6 ustawy o broni i amunicji, funkcjonariusza Policji, w przypadku posiadania przez niego broni służbowej, z obowiązku przedstawiania orzeczenia lekarskiego i psychologicznego będzie miało skutek także wtedy, gdy funkcjonariusz ten ubiega się o dopuszczenie do posiadania broni palnej bojowej i sportowej do celów szkoleniowych.

W wyroku z dnia 20 stycznia 2011 r. o **sygn. akt VIII SA/Wa 799/10 –** orzeczenie prawomocne, Sąd zajął się problematyką cofnięcia pozwolenia na posiadania broni palnej myśliwskiej na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (tj. Dz. U. z 2004 roku, Nr 52, poz. 525 ze zm.), czyli w stosunku do osób, co do których istnieje uzasadniona obawa, że mogą użyć broni w celu sprzecznym z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego. Na gruncie powyższej regulacji, Sąd wywiódł, iż organ administracji publicznej, analizując sprawę w aspekcie zaistnienia przesłanki do orzeczenia o cofnięciu pozwolenia na broń, nie jest związany okolicznością, że w sprawie karnej zapadło orzeczenie o warunkowym umorzeniu. Jednakże zwrócił uwagę, iż wydana w tym przedmiocie decyzja, mająca charakter uznaniowy, winna być każdorazowo oparta na własnych ustaleniach i ocenie stanu faktycznego. Dlatego też konieczne jest wykazanie przez organ administracji , że zachowanie uprawnionego do posiadania broni, wskazuje na uzasadnioną obawę co do dalszego zgodnego z prawem jej używania. Organ musi więc wykazać dowodami, a nie tylko dowolną oceną zdarzeń, że co do konkretnej osoby, z konkretnej przyczyny istnieje uzasadniona obawa niezgodnego z prawem użycia broni. Zdaniem Sądu, organy orzekające powołując się istnienie uzasadnionej obawy, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni i amunicji, tj. możliwości użycia broni w celu sprzecznym z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego, winny wykazać, że taka realna obawa rzeczywiście ze strony skarżącego istnieje.

20. Zatrudnienie i sprawy bezrobocia.

Na uwagę zasługuje prawomocny wyrok z dnia 23 marca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 237/11**, oddalający skargę, w którym Sąd wskazał, że ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.) uzależnia przyznanie zasiłku dla bezrobotnych od przyczyny i trybu rozwiązania z pracownikiem stosunku pracy. Rozróżnia w tym wypadku dwie sytuacje. Pierwsza z nich wiąże się z rozwiązaniem stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, co powoduje, iż pracownik nie ma wpływu na kształtowanie własnego zatrudnienia i wówczas prawo do zasiłku przysługuje bezrobotnemu za każdy dzień kalendarzowy po upływie 7 dni od dnia zarejestrowania się we właściwym powiatowym urzędzie pracy. Druga zaś jest związana z rozwiązaniem stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie pracownika. W tym przypadku przyznanie zasiłku dla bezrobotnych następuje po upływie okresu 90 dni od dnia zarejestrowania w charakterze bezrobotnego.

W prawomocnym orzeczeniu z dnia 31 maja 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 322/11**, Sąd stwierdził, powołując się na treść art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, że osoba posiadająca wpis do ewidencji działalności gospodarczej nie może uzyskać statusu bezrobotnego i to bez względu na przyczynę niewyrejestrowania działalności lub zawieszenia jej prowadzenia.

21. Ochrona danych osobowych.

W wyroku z dnia 10 marca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 1885/10**, Sąd stwierdził, że wprowadzony przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nakaz usunięcia danych osobowych z Krajowego Systemu Informacyjnego Policji (dalej KSIP) w zakresie danych wskazanych w art. 20 ust. 2b pkt 2-5 ustawy o Policji (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.), wprowadzonych do zbioru w ramach postępowania karnego prowadzonego w sytuacji, gdy nastąpiło już zatarcie skazania za popełnione przestępstwo, narusza przepis art. 20 ust. 2a i ust. 17 ustawy o policji oraz § 11 ust. 1 rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 września 2007 r. w sprawie przetwarzania przez Policję informacji o osobach (Dz. U. Nr 107, poz. 1203).

Sąd uznał, że analiza powyższych przepisów prowadzi do wniosku, iż kwestie przetwarzania danych osobowych osób wymienionych w art. 2a ustawy o Policji zostały przez prawodawcę uregulowane kompleksowo i stanowią lex specialis w stosunku do ustawy o ochronie danych osobowych.

Wprawdzie prawodawca nie określił konkretnych, wymiernych kryteriów pozwalających na dokonanie oceny przydatności danych osobowych znajdujących się w KSIP i posłużył się kryteriami ogólnymi, lecz uczynił to celowo, pozostawiając ocenę przydatności danych w zbiorze informatycznym organom Policji. To bowiem te organy stoją na straży porządku publicznego i znają specyfikę środowisk przestępczych. Sąd zwrócił uwagę, że sformułowanie zawarte w § 11 ust. 2 ww. rozporządzenia: „informacje uznaje się za nadal przydatne, jeżeli na ich podstawie nie można wykluczyć możliwości popełnienia w przyszłości przez osobę, której dotyczą, czynu zabronionego" są sformułowane w sposób nieostry, tak aby ocenę tę można było każdorazowo zastosować do stanów przyszłych niepewnych, czyli przewidywań. Z kolei, te przewidywania mogą się ziścić lub też nie.

Sąd podkreślił, że nie można pozbawiać Policji podstawowego instrumentu zwalczania przestępczości, jakim jest dostęp do jak najpełniejszej informacji, którą zresztą Policja sama wytworzyła w sposób legalny.

Nadto Sąd zauważył, że czym innym jest dostęp do informacji o karalności osoby z Krajowego Rejestru Karnego, który ma charakter powszechny, a zupełnie czym innym jest dostęp do informacji wytworzonej przez organy Policji w związku z prowadzonymi postępowaniami, przy czym, te ostatnie informacje znajdują się w zamkniętym, ogólnie niedostępnym zbiorze informatycznym. Taki właśnie zamknięty charakter, ma KSIP.

Z tego powodu Sąd uchylił zarówno zaskarżoną decyzję, jak i decyzję ją poprzedzającą. Wyrok jest prawomocny (wyrokiem z dnia 19 grudnia 2011 r., sygn. akt I OSK 100/11, Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną wniesioną przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych).

Natomiast prawomocnym wyrokiem z dnia 20 czerwca 2011 r., **sygn. akt II SA/Wa 719/11**, Sąd oddalił skargę na decyzję GIODO, którą organ ten nakazał specjalistycznemu szpitalowi usunięcie uchybień w procesie przetwarzania danych osobowych poprzez zaprzestanie zbierania danych osobowych, obejmujących przetworzone do postaci cyfrowej informacje o charakterystycznych punktach linii papilarnych palców pracowników szpitala

oraz uzupełnienie w polityce bezpieczeństwa wykazu systemów informatycznych służących do przetwarzania danych osobowych, o prowadzony przez szpital system rejestracji czasu pracy.

W ocenie Sądu, brak jest przesłanek legalizujących zbieranie i przetwarzanie przez szpital danych biometrycznych jego pracowników. Zakres dozwolonych prawem danych, pobieranych od pracownika, określa i wymienia enumeratywnie art. 221 Kodeksu pracy.

Według Sądu, bezsporne jest, że dane biometryczne (punkty linii papilarnych) nie mieszczą się w katalogu dozwolonych do przetwarzania danych, określonych w art. 221 Kodeksu pracy. Ta okoliczność przesądza o tym, że szpital bezpodstawnie rozszerzył katalog danych, określonych w art. 221 Kodeksu pracy, które mogą być przetwarzane. W żaden sposób nie można zatem uznać, iż w sprawie zaistniały przesłanki legalizujące, określone art. 23 ust. 1 pkt 1 i pkt 4 z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926) wynikające ze zgody pracowników.

Za tak sformułowanym stanowiskiem przemawia zależność pracownika od pracodawcy. Brak równowagi w relacji pracodawca - pracownik stawia pod znakiem zapytania dobrowolność wyrażenia zgody na pobieranie i przetworzenie danych osobowych (biometrycznych). Z tego względu ustawodawca ograniczył przepisem art. 221 Kodeksu pracy katalog danych, których pracodawca może żądać od pracownika. Uznanie faktu wyrażenia zgody przez pracownika, jako okoliczności legalizującej pobranie od pracownika innych danych, niż wskazane w art. 221 Kodeksu pracy, stanowiłoby obejście tego przepisu.

22. Dostęp do informacji publicznej.

W sprawach dotyczących informacji publicznej warto przytoczyć prawomocny wyrok z dnia 18 marca 2011 r., **sygn. akt II SAB/Wa 353/10**, w którym Sąd zobowiązując Wójta Gminy do rozpatrzenia wniosku o udostępnienie informacji publicznej, wskazał na nieprawidłową procedurę załatwienia przez Wójta spraw dotyczących udostępniania informacji publicznej. Sąd podkreślił, że ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) nie przewiduje uzależnienia udzielenia informacji od sporządzenia wniosku w tym przedmiocie na specjalnym

formularzu. Pismo Wójta nakazujące skarżącemu wypełnić w tym zakresie stosowny formularz, stanowiący załącznik do lokalnego zarządzenia, jest wadliwym wykonywaniem omawianej ustawy. W konkluzji Sąd stwierdził, że termin do udzielenia odpowiedzi na wniosek skarżącego rozpoczął się od dnia następnego po wpływie do organu tego wniosku, a nie złożonego później formularza.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie oddalając wyrokiem z dnia 24 lutego 2011 r., **sygn. akt II SAB/Wa 338/10** (orzeczenie jest prawomocne) skargę na bezczynność Starosty Powiatu w zakresie rozpoznania wniosku o poinformowanie, na jakiej podstawie prawnej, na jakich zasadach i przez kogo w wymienionym we wniosku okresie zatrudniona była osoba p.o. Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego oraz przesłanie odpisu stosownego aktu wyznaczenia na ww. stanowisko, powołania na ww. stanowisko, mianowania na ww. stanowisko, umowy o pracę na ww. stanowisku, umowy cywilno-prawnej upoważniającej do wykonywania ww. funkcji, w uzasadnieniu podniósł, że w sytuacji, gdy wnioskodawca otrzymał kserokopie, zamiast odpisów, żądanych dokumentów, to podmiot zobowiązany do udzielenia informacji publicznej nie pozostaje w bezczynności.

Sąd podkreślił, że istotą postępowania o udzielenie informacji publicznej jest przekazanie zainteresowanemu informacji w żądanej przez niego sprawie, natomiast niekoniecznie musi to oznaczać przekazanie dokumentu w takiej formie, w jakiej sobie zainteresowany życzył.

W wyroku z dnia 14 kwietnia 2011 r., **sygn. akt II SAB/Wa 22/11** (orzeczenie jest prawomocne) Sąd, powołując się na art. 139 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.), stwierdził, że umowy w sprawach zamówień publicznych są jawne i podlegają udostępnieniu na zasadach określonych w przepisach o dostępie do informacji publicznej. Przepisy ustawy o dostępie do informacji publicznej i przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych pozostają w stosunku do siebie w relacji przepisu ogólnego do szczególnego. Do spraw wszczętych w trybie dostępu do informacji publicznej podmiot zobowiązany do udzielenia informacji publicznej stosuje przepisy ustawy o dostępie do informacji publicznej przy uwzględnieniu szczególnych unormowań ustawy - Prawo zamówień publicznych.

Sąd podniósł, że w praktyce jawność umów w sprawach zamówień publicznych wyłącza na gruncie ustawy o dostępie do informacji publicznej

możliwość odmowy ich udostępnienia z powołaniem się na jakąkolwiek z tajemnic ustawowo chronionych. Stwierdził, że w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej nie jest dopuszczalne wydanie decyzji odmawiającej udostępnienia umów w sprawach zamówień publicznych, gdyż te są jawne. Nie oznacza to, że ustawa – Prawo zamówień publicznych przez tego rodzaju zawarte w niej regulacje odbiera przymiot informacji publicznej innym, niż umowy, dokumentom posiadającym taki walor, a dotyczącym postępowań przetargowych i szeroko pojętej realizacji zamówień. Ustawa ta zawiera uregulowania szczególne, które należy uwzględniać przy stosowaniu trybu dostępu do informacji publicznej.

W prawomocnym wyroku z dnia 12 maja 2011 r., **sygn. akt II SAB/Wa 100/11** Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, oddalając skargę stwierdził, że tryb z ustawy o dostępie do informacji publicznej nie dotyczy dostępu do materiałów państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Udostępnianie informacji z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego jest odpłatne i następuje na podstawie art. 40 ust. 3b ustawy z dnia 17 maja 1989 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 240, poz. 2027 ze zm.) - Prawo geodezyjne i kartograficzne. Sąd podkreślił, że udzielenie skarżącemu informacji w tym zakresie pismem (poinformowanie m.in., że dokumentacja geodezyjna, w ramach której został wykonany operat scaleniowy gruntów […] została przejęta do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego za nr […], wyjaśnienie, że protokoły w sprawie warunków objęcia w posiadanie gruntów wydzielonych w wyniku scalenia wchodzą w skład akt postępowania scaleniowego) wyklucza stwierdzenie, że organ pozostaje w bezczynności w zakresie udostępnienia żądanej informacji publicznej.

23. Sprawy z zakresu zobowiązań podatkowych.

23.1 Podatek od towarów i usług.

W wyroku z dnia 5 kwietnia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1510/10** Sąd stwierdził, iż zgodnie z dyspozycją przepisu § 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług niektórym podmiotom (Dz. U. Nr 152, poz. 1478), zwrot podatku na rzecz podmiotów wymienionych w § 2 ww. rozporządzenia przysługuje

na zasadzie wzajemności. Z tych też powodów organy podatkowe przed wydaniem rozstrzygnięcia w przedmiocie wypłaty oprocentowania z tytułu nieterminowego zwrotu podatku dla podmiotów nieposiadających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej siedziby lub miejsca zamieszkania albo miejsca prowadzenia działalności gospodarczej ubiegających się o zwrot podatku od towarów i usług powinny ustalić, czy w państwie, w którym ma siedzibę ww. podmiot - istnieje podstawa prawna do wypłaty na zasadzie wzajemności kwoty oprocentowania w przypadku nieterminowego zwrotu podatku od towarów i usług polskim podatnikom.

W sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 15/11** kwestią sporną było uznanie czy sprzedaż lokalu mieszkalnego wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej, z prawem wyłącznego korzystania z konkretnego miejsca postojowego w części ogólnodostępnej budynku, będzie podlegała opodatkowaniu jedną stawką, przyjmowaną dla lokalu mieszkalnego, w wysokości 7%, bez konieczności odrębnego określania podstawy opodatkowania i stawki VAT dla prawa wyłącznego korzystania z konkretnego miejsca postojowego za czym przemawia przepis art. 41 ust. 12 12b ustawy o VAT i art. 2 pkt 12 ustawy o VAT. Zdaniem Sądu wątpliwość budzi sprzedaż takiego mieszkania wraz z udziałem we współwłasności z innymi lokatorami, tej części budynku, w której znajduje się garaż z miejscami postojowymi, przy czym miejsca postojowe są przynależne do używania poszczególnym współwłaścicielom lokali. Sąd zwrócił uwagę, że we wskazanym stanie faktycznym prawo własności nabywcy obejmuje nie tylko lokal mieszkalny, ale również części wspólne budynku i gruntu, na którym budynek się znajduje, pozostające w niezniesionej współwłasności z innymi właścicielami lokali (art. 195 Kodeksu cywilnego). Jest to współwłasność w częściach ułamkowych (art. 196 § 2 Kodeksu cywilnego). W konsekwencji akt notarialny nabycia lokali stanowi o współwłasności powierzchni garażowej budynku w częściach proporcjonalnie przypadających na zakupione przez nich lokale mieszkalne. Stanowiska postojowe, powstałe w wyniku realizowania prawa własności, są miejscami do korzystania, uzgodnionymi pomiędzy wszystkimi współwłaścicielami budynku. Miejsca postojowe pozostają więc w niezniesionej współwłasności pomiędzy lokatorami z wyznaczeniem konkretnych miejsc do korzystania, w ramach zarządu nieruchomością wspólną (art. 200 Kodeksu cywilnego). W ten sposób pomieszczenie garażowe, stanowiące współwłasność wszystkich

lokatorów nie jest odrębnym lokalem użytkowym o cechach lokalu użytkowego, wskazanego w ustawie o własności lokali. W przypadku zatem ustanowienia lokalu mieszkalnego jako odrębnej nieruchomości i przypisaniu do niego garażu w charakterze pomieszczenia przynależnego, los prawny takiego garażu będzie ściśle związany z tym lokalem. Garaż taki, do czasu, gdy nie zostanie „odłączony" od lokalu jako jego pomieszczenie przynależne, nie będzie mógł być przedmiotem samodzielnego obrotu prawnego - umowy sprzedaży. W konsekwencji garaż, który jest pomieszczeniem przynależnym do lokalu mieszkalnego o własnościowym statusie prawnym, stanowi jego część składową. Podlega więc tym samym regułom opodatkowania podatkiem od towarów i usług, co lokal mieszkalny. W takim bowiem przypadku nie można dzielić przedmiotu sprzedaży na poszczególne składniki tylko i wyłącznie z przyczyn leżących po stronie przepisów podatkowych (możliwości zastosowania równych stawek podatku), skoro przepisy cywilnoprawne traktują taki przypadek jako jeden przedmiot sprzedaży.

Przedmiotem rozważań w sprawie o **sygn. akt III SA/Wa 279/11**, w wyroku z dnia 18 sierpnia 2011 r., była kwestia, czy skarżąca będąca podmiotem zagranicznym ma prawo do uzyskania odsetek za opóźnienie w dokonaniu zwrotu podatku do towarów i usług. Sąd przesądził o istnieniu podstawy prawnej oprocentowania zwrotu podatku dokonanego z uchybieniem terminu, którego to wypłaty domagała się skarżąca. Sąd stwierdził, że przez odmowę wypłaty na rzecz skarżącej oprocentowania kwoty zwrotu podatku dokonanego z uchybieniem terminu określonego w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług niektórym podmiotom (Dz. U. Nr 152, poz. 1478) i § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 kwietnia 2004 r. w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług niektórym podmiotom (Dz. U. Nr 89, poz. 851 ze zm.), organy podatkowe naruszyły przepisy prawa materialnego, tj. art. 21 ust. 6 i ust. 7 ustawy o VAT z 1993 r. i art. 87 ust. 7 ustawy o VAT z 2004 r. w związku z art. 78 § 1 Ordynacji podatkowej oraz w związku z art. 2 i art. 32 Konstytucji RP.

W wyroku z dnia 30 czerwca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 30/11** tutejszy Sąd rozpoznawał spór, w którym okresie rozliczeniowym powinna zostać rozliczona faktura korygująca, zwiększająca wartość obrotu, a co za tym idzie wielkość podatku należnego. W ocenie Sądu, przy założeniu, że skarżąca będzie poprawnie wystawiać faktury pierwotne, tzn. na dzień wystawienia takiej

faktury wszystkie dane w niej określone wykazane będą prawidłowo, odzwierciedlając rzeczywiste zdarzenia gospodarcze, wówczas obowiązek podatkowy powstanie w odniesieniu do usługi wyświadczonej za wynagrodzeniem w wysokości wykazanej na fakturze. W rezultacie, w opisanej wyżej sytuacji, kwota wynikająca z faktury korygującej powinna zostać rozliczona na bieżąco, tj. w rozliczeniu za okres, w którym powstała przyczyna korekty. Dopiero bowiem po pewnym czasie następuje zdarzenie powodujące podwyższenie wynagrodzenia za wyświadczoną usługę, a w konsekwencji modyfikujące obowiązek podatkowy. W ocenie Sądu zawarcie zapisu w umowie (zastrzeżenie o tym, że wnioskodawca ma prawo do odstąpienia od udzielonego wcześniej rabatu) nie przesądza o tym, że w dacie wystawienia pierwotnej faktury, treść tej faktury nie odpowiada rzeczywistym stosunkom. Istotne jest tu bowiem, że w tej dacie zdarzenie powodujące konieczność korekty faktury jeszcze nie wystąpiło i tym samym nie stanowiło elementu stanu faktycznego podlegającego opodatkowaniu.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 29 czerwca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 3117/10** odniósł się do kwestii zagadnienia spełnienia przesłanek uznania strony za rolnika ryczałtowego w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy o VAT, a dokładnie możliwości powrotu do statusu rolnika ryczałtowego. Zdaniem Sądu zastosowanie terminu określonego w art. 113 ust. 11 ustawy o VAT do zwolnienia przewidzianego w art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT prowadziłoby do podważenia racjonalności ustawodawcy, która to racjonalność należy do podstawowych założeń wykładni przepisów prawa. W ramach tej samej ustawy ustawodawca w odniesieniu do jednego zwolnienia określił warunki ponownego jego zastosowania po utracie prawa do niego i po rezygnacji przez podatnika (art. 113 ust. 11 ustawy o VAT), w przypadku zaś innego zwolnienia ustanowił jedynie warunki ponownego jego zastosowania, jeżeli podatnik zrezygnował ze zwolnienia (art. 43 ust. 5 ustawy o VAT). Zdaniem Sądu, w świetle powyższego uprawniony jest wniosek, że rolnik, który utraciwszy status rolnika ryczałtowego, utracił równocześnie prawo do zwolnienia z art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT, ponownie będzie mógł ze zwolnienia tego skorzystać, jeżeli na powrót uzyska status rolnika ryczałtowego w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy o VAT. Sąd zauważył, że w takim przypadku ujawni się opisana wyżej wadliwość definicji rolnika ryczałtowego. Jednakże nie może być ona wykorzystana na niekorzyść podatnika, jaką w tym przypadku byłoby zakwestionowanie statusu rolnika

ryczałtowego z uwagi na okoliczność, że podatnik nie korzysta ze zwolnienia z art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT.

Wiele orzeczeń wydawanych było na gruncie skorzystania ze stawki VAT 0%, przy dokonywaniu wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów (WDT). W wyroku z dnia 27 czerwca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 3279/10** Sąd uznał sformułowania zawarte w treści art. 13 ust. 6 ustawy o VAT w brzmieniu obowiązującym w 2005 r. i w treści art. 42 ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT oraz art. 97 ust. 1 ustawy o VAT uzależniające istnienie WDT od dokonania rejestracji oraz warunku zastosowania stawki 0% do WDT, w postaci wskazania na fakturze dokumentującej tę dostawę numeru identyfikacyjnego dostawcy nadanego mu dla celów transakcji wewnątrzwspólnotowych, jako naruszające zasadę neutralności opodatkowania podatkiem od towarów i usług. Zwrócił uwagę, iż opodatkowanie WDT w innym państwie członkowskim wskazuje również, że wymogi formalne nie mogą przesądzać o pozbawieniu skarżącej Spółki, która spełniła warunki materialne do uznania dostawy za WDT, prawa do zastosowania stawki 0%. Przyjęcie tego rodzaju „sankcji" za obowiązującą godziłoby w podstawową zasadę neutralności opodatkowania podatkiem VAT. Uzyskany skutek w postaci pozbawienia podatnika prawa stosowania stawki 0%, byłby niewspółmiernie dolegliwy w stosunku do potrzeby zapewnienia realizacji celów wskazanych w art. 22 i 28c cz. A lit. a zdanie wstępne w VI Dyrektywie.

Przedmiotem rozważań Sądu w wyroku z dnia 22 czerwca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 2761/10** była kwestia, czy skarżąca Spółka może VAT należny z tytułu importu usług nabywanych dla bezpośredniej korzyści turysty, związanych z organizowaniem imprez turystycznych ująć w kalkulacji marży, tj. powiększyć cenę nabycia usług o podatek należny z tytułu importu usług. Sąd uznał, iż usługi turystyki, co do zasady, opodatkowane są stawką VAT właściwą usługom turystycznym świadczonym w danym państwie członkowskim (państwie siedziby lub miejsca zamieszkania podatnika świadczącego usługi turystyczne). Zgodnie jednak z art. 119 ust. 7 ustawy o VAT, usługi turystyki podlegają opodatkowaniu stawką VAT w wysokości 0%, jeżeli usługi nabywane od innych podatników dla bezpośredniej korzyści turysty są świadczone poza terytorium Wspólnoty.

Problem rozliczenia kosztów dostarczenia mediów do lokali komunalnych był analizowany przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 21 czerwca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 3047/10**. Sąd zwrócił

uwagę, iż najpierw świadczenie dostawy określonych towarów lub świadczenie usług w ramach udostępniania mediów wykonuje zakład do tego uprawniony wystawiając fakturę VAT na rzecz wspólnoty na podstawie zawartej umowy. Następnie wspólnota „odsprzedaje" te towary i usługi właścicielom odrębnych lokali, gdyż zgodnie z art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 903 ze zm.) ponosi koszty tylko w zakresie zarządu nieruchomością wspólną, a nie odrębnych lokali. Wydatki związane z utrzymaniem lokalu ponosi jego właściciel, jak stanowi art. 13 ust. 1 tej ustawy. W tym miejscu Sąd stwierdził, że wspólnota wykonuje świadczenia w postaci „odsprzedaży" towarów i usług, dlatego w ramach tak wykonywanych czynności staje się podatnikiem podatku VAT. Wspólnota mająca ułomną osobowość prawną jest odrębną jednostką organizacyjną mogącą nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywaną (art. 6 powyższej ustawy). Jest ona także podatnikiem podatku VAT w sytuacji gdy pośredniczy w nabywaniu usług. Jedynie w zakresie wydatków związanych z zarządem nieruchomością wspólną wspólnota jako konsument nie występuje w charakterze podatnika. Wówczas właściciel (w niniejszej sprawie w jego imieniu występuje strona skarżąca) dokonuje zwrotu kosztów z tym związanych. Dopiero ta czynność nie podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług. W końcu, w ramach ostatniego etapu, reprezentant właściciela wynajętego lokalu, czyli strona skarżąca, „odsprzedaje" towary i usługi najemcom lokali. Zobowiązanie do dostarczenia mediów wynika najczęściej z zawartej umowy najmu. Ze wspólnotą najemcę nie wiążą żadne stosunki prawne. Wówczas z tego tytułu podatnikiem podatku VAT staje się strona skarżąca jako jednostka organizacyjna reprezentująca właściciela, jakim jest Gmina. W ocenie Sądu w ciągu tych świadczeń pomiędzy zakładem wykonującym świadczenia dostawy towarów i świadczenia usług, a ostatecznym odbiorcą i konsumentem, czyli najemcą odrębnych lokali, występują dwa podmioty pośredniczące: wspólnota i strona skarżąca. W ten sposób podmioty dokonujące „odsprzedaży" towarów i usług stają się podatnikami podatku od towarów i usług, na których ciąży obowiązek zarejestrowania się jako podatników VAT i wystawiania faktur VAT, ewentualnie tzw. refaktur.

W wyroku z dnia 20 czerwca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 3311/10** Sąd stwierdził, iż działanie skarżącej polegające na zwrocie kontrahentowi pieniędzy, które na podstawie umowy była uprawniona przetrzymywać u siebie, stanowi usługę w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy o VAT. Skarżąca na mocy

umowy zobowiązała się zwrócić swojemu kontrahentowi należną jej na podstawie innej umowy kaucję pieniężną. Kaucja ta stanowi kwotę pieniędzy, którą skarżąca na mocy umowy zatrzymała z wynagrodzenia należnego wykonawcy robót budowlanych, jako zabezpieczenie ewentualnych roszczeń z tytułu wad wykonanych robót. Zatrzymanie to nie ma charakteru ostatecznego i zostało dokonane na określony w umowie okres. Zwrot kaucji przez skarżącą przed upływem okresu zatrzymania kaucji ma się odbyć za wynagrodzeniem ustalonym przez skarżącą i jej kontrahenta. Opisane działanie skarżącej dokonywane jest w ramach prowadzonej przez nią i jej kontrahenta działalności gospodarczej. Działanie to wykonywane jest na rzecz kontrahenta skarżącej, który jak wskazano we wniosku o wydanie interpretacji jest zainteresowany tym działaniem, oczekuje go i zawarł ze skarżącą umowę, której przedmiotem jest to działanie Spółki. Okoliczności te świadczą o tym, że omawiane działanie Spółki skarżącej przynosi korzyść jej kontrahentowi. Zdaniem Sądu zwrot przedmiotowej kaucji przez skarżącą na rzecz jej kontrahenta stanowi świadczenie będące przedmiotem usługi w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy o VAT.

W wyroku z dnia 7 czerwca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 2090/10** zagadnieniem budzącym wątpliwości była prawidłowość działania Spółdzielni Mieszkaniowej, która w opłacie eksploatacyjnej związanej z przysługującym skarżącemu spółdzielczym własnościowym prawem do garażu, uwzględniając podatek od nieruchomości i opłatę z tytułu użytkowania wieczystego gruntu, naliczała podatek od towarów i usług według stawki 22%. Sąd wyjaśnił, iż osoby posiadające spółdzielcze własnościowe prawo do garażu (inaczej niż osoby będące właścicielami wyodrębnionych lokali) nie są podatnikami podatku od nieruchomości. Dlatego też nie mogą one po prostu zapłacić podatku od nieruchomości. Obciąża ich opłata eksploatacyjna, a podatek od nieruchomości – tylko jako składnik tej opłaty. Podatnikiem podatku od nieruchomości jest w takim przypadku spółdzielnia mieszkaniowa jako osoba prawna (art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613). W ocenie Sądu z punktu widzenia opodatkowania opłat eksploatacyjnych podatkiem od towarów i usług nie ma znaczenia, z jakich elementów opłata ta została skalkulowana. Podatek naliczany jest od całej opłaty, jak to stanowi art. 29 ust. 1 ustawy o VAT. Podatnikiem tego podatku jest spółdzielnia mieszkaniowa, a nie skarżący.

Dlatego też obowiązkiem spółdzielni mieszkaniowej jest jego uwzględnienie przy wyliczaniu kwoty opłaty, jaką skarżący w rezultacie uiści.

Sąd badając w wyroku z dnia 21 kwietnia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 2494/10** kwestię akceptacji faktury, o której mowa w § 6 ust. 2 pkt 2 b) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 212, poz. 1337 ze zm., dalej „rozporządzenie fakturowe") orzekł, że może być dokonywana poprzez złożenie przez pracownika Spółki, upoważnionego w tym zakresie przez dostawcę, podpisu na zbiorczym miesięcznym zestawieniu faktur wystawionych przez Spółkę w imieniu dostawcy. W ocenie Sądu złożenie podpisu przez osobę wskazaną w § 6 ust. 2 pkt 2 lit. b) rozporządzenia fakturowego na zbiorczym miesięcznym zestawieniu faktur nie stoi na przeszkodzie do obniżenia podatku należnego oraz zwrotu różnicy podatku lub zwrotu podatku naliczonego, czyli że ta okoliczność nie stanowi o wystąpieniu negatywnej przesłanki, o której mowa w art. 88 ust. 3a pkt 5 ustawy o VAT.

Spór w sprawie o **sygn. akt III SA/Wa 2317/10** zakończonej wyrokiem z dnia 26 maja 2011 r. dotyczył kwestii, czy istnieje możliwość przechowywania w formie elektronicznej faktur VAT, które wystawiono i przekazano kontrahentowi w formie papierowej. Zdaniem Sądu, literalne odczytanie § 21 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 212, poz. 1337, ze zm.) nie prowadzi do konkluzji, że skoro wystawiona została faktura w formie papierowej, to w tej samej formie musi być przechowywana jej kopia. Sąd wyszedł z założenia, że wymogiem przechowywania kopii faktury jest zachowanie jej oryginalnej postaci, a ten warunek spełnia także przechowywanie faktury w formie elektronicznej.

W wyroku z dnia 16 czerwca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 3246/10** przedmiotem rozważań Sądu była interpretacja art. 28 e ustawy o VAT. Sąd zauważył, iż usługi magazynowania, jako pozostające w bezpośrednim związku z nieruchomością, mogą zostać zakwalifikowane do art. 28 e ustawy o VAT (odpowiednio, art. 47 Dyrektywy 112). Powinny zatem podlegać opodatkowaniu - w przypadku świadczenia przez Spółkę takich usług na rzecz

klientów zagranicznych (tj. mających siedzibę albo stałe miejsce prowadzenia działalności w innym kraju niż Polska) - w Polsce.

Interesujące i doniosłe zagadnienie wyłoniło się w sprawie dotyczącej możliwości odliczenia przez spółkę podatku VAT naliczonego, wynikającego z faktur dokumentujących nabycie paliwa do samochodów osobowych jak też zapłaty rat leasingowych od samochodów osobowych. W wyroku z dnia 20 czerwca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 3285/10** Sąd stwierdził, że po 1 maja 2004 r. nie nastąpiło rozszerzenie ograniczeń obowiązujących na dzień 30 kwietnia 2004 r. na podstawie przepisów obowiązujących w stanie prawnym w dniu 30 kwietnia 2004 r., normy art. 88 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 86 ust. 3 ustawy o VAT - w przypadku ograniczenia prawa do odliczenia podatku naliczonego z tytułu nabycia paliw wykorzystywanych do napędu tych samochodów (osobowych) oraz art. 86 ust. 3 i 7 ustawy o VAT – w przypadku ograniczenia prawa do odliczenia podatku naliczonego z tytułu nabycia oraz najmu, dzierżawy i leasingu tych pojazdów, znajdowały do 31 grudnia 2010 r. pełne zastosowanie. Skoro więc Spółka przed dniem 1 maja 2004 r. i po dniu 1 maja 2004 r. posiadając samochody osobowe jako służbowe – nie mogła odliczyć podatku naliczonego i zakupów paliwa do tych samochodów, wniosek o stwierdzenie i zwrot nadpłaty powstałej z tego tytułu jest nieuzasadniony. Nieuzasadniony też był wniosek o przyznanie prawa do odliczenia w całości podatku VAT z faktur obejmujących raty leasingowe dotyczące samochodów osobowych.

W wyroku z dnia 10 lutego 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1465/10,** Sąd uznał, iż polski podatnik może zweryfikować czy jego kontrahent ma numer VAT EU, jednak nie ma możliwości sprawdzenia, czy przestrzega on przepisów obowiązujących w kraju swojej siedziby, realizuje prawidłowo obowiązek składania deklaracji podatkowych oraz rzetelnie dokonuje rozliczeń z organami podatkowymi i czy wpłaty na jego rachunek bankowy dokonuje rzeczywiście jego kontrahent, czy też podmiot wykorzystujący jedynie dane kontrahenta. W związku z powyższym, nałożenie na podmiot dokonujący wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów obowiązku zweryfikowania powyższych okoliczności w celu umożliwienia skorzystania z 0% stawki opodatkowania stanowiłoby w ocenie sądu wymóg nieproporcjonalny dla osiągnięcia zamierzonego celu, to jest dla uniknięcia ewentualnego oszustwa podatkowego.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 6 września 2011 r., w sprawie o **sygn. akt III SA/Wa 41/11** w odniesieniu do zagadnienia świadczenia usług eFinancing przez Bank stwierdził, iż są to usługi obrotu wierzytelnościami, odpowiadające w istocie umowom faktoringu i jako takie nie będą korzystać ze zwolnienia od podatku VAT. Zdaniem Sądu, usługi eFinancing są usługami obrotu wierzytelnościami, wyczerpującymi znamiona usług factoringu, czego konsekwencją jest wyłączenie świadczonych przez Bank takich usług z katalogu usług pośrednictwa finansowego zwolnionych z podatku od towarów i usług. Na mocy art. 43 ust. 1 pkt 1 u.p.t.u. (w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2010 r.), zwalnia się od podatku usługi wymienione w załączniku nr 4 do ustawy. W załączniku 4 ustawodawca polski wskazał m.in. na usługi pośrednictwa finansowego, z wyłączeniem: (...) usług ściągania długów oraz factoringu.

W orzecznictwie pojawił się również problem zastosowania, w przypadku cesji praw wynikających z umów przedwstępnych dotyczących wybudowania i przeniesienia własności lokali mieszkalnych i lokalu użytkowego – garażu podziemnego wielostanowiskowego oraz kwalifikacji tej czynności, bądź jako usługi, bądź jako dostawy. W wyroku z dnia 16 listopada 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 600/11,** Sąd stwierdził, że wysokość stawki podatkowej w przypadku cesji praw i obowiązków powinna być taka sama jak dla czynności w związku z którą wpłacone zostały zaliczki, a której to czynności wykonanie przewidziano w umowie przedwstępnej. Przeniesienie prawa do lokali mieszkalnych powinno być opodatkowane stawką 7%, zaś przeniesienie prawa do lokalu użytkowego – garażu podziemnego wielostanowiskowego, jeżeli stanowi on odrębną od lokalu mieszkaniowego własność - stawką 22 % (od 1 stycznia 2011 r. – 23%). Wskazał też, iż jeżeli w ramach jednej nieruchomości następuje sprzedaż na odrębną własność lokalu mieszkalnego wraz ze stosownym udziałem w jej częściach wspólnych, w ramach którego określono sposób korzystania z części nieruchomości wspólnej w ten sposób, że przydzielono nabywcy prawo do korzystania z określonego miejsca postojowego, to sprzedaż ta ma charakter jednej transakcji i podlega opodatkowaniu 7% stawką podatku VAT.

W ramach spraw z zakresu opodatkowania podatkiem od towarów i usług na szczególną uwagę zasługują orzeczenia w przedmiocie wymiaru tego podatku i możliwości skorzystania przez podatników z prawa do odliczenia podatku naliczonego wynikającego z treści faktur, które w ocenie organów

podatkowych nie odzwierciedlały rzeczywistości, bądź to z przyczyn przedmiotowych lub podmiotowych na tle art. 86 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, ze zm.; zwana „ustawa o VAT"). W wyroku z dnia 5 października 2011 r., **sygn. akt VIII SA/Wa 1128/10** – orzeczenie nieprawomocne – Sąd przyznał rację organom podatkowym w zakresie odmowy skorzystania z w/w prawa do odliczenia w tym podatku, podatnikowi, który nie wykazał, że wystąpiły przesłanki uwalniające go od negatywnych konsekwencji w postaci braku podstaw do odliczenia podatku naliczonego, związanych z udziałem skarżącego w czynnościach mających na celu oszustwa podatkowe. Sporne faktury w ocenie Sądu nie odzwierciedlały bowiem rzeczywistości z przyczyn podmiotowych osoba figurująca na fakturze nie była rzeczywistym dostawcą paliwa, o którym mowa w ich treści. Natomiast skarżący w ocenie Sądu nie podjął stosownych działań w celu uniknięcia swego udziału w nagannym procederze, którego motywem przewodnim były oszustwa (nadużycia) podatkowe i kierował się głównie zaniżoną ceną kupowanego paliwa, nie badając źródła jego pochodzenia.

W konsekwencji Sąd, podzielił stanowisko Dyrektora Izby Skarbowej w W. i skonstatował, że w sytuacji, gdy obiektywnie rzecz biorąc podatnik mógł dowiedzieć się o nieuczciwych działaniach rzekomego kontrahenta oraz osoby, której działalność ten kontrahent firmował, nie przysługuje mu prawo do odliczenia podatku naliczonego wynikającego z faktur, które nie odzwierciedlają rzeczywistości z przyczyn podmiotowych.

23.2 Podatek akcyzowy.

W sprawie prawomocnie zakończonej wyrokiem z dnia 13 stycznia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1150/10,** spór między stronami dotyczył kwalifikacji prawnopodatkowej dystrybuowanego przez skarżącą gazu ziemnego w postaci skroplonej (LNG) i zużywanego do celów napędowych po uprzedniej regazyfikacji (tj. nadaniu mu przez odbiorcę postaci gazowej).

Sąd nie zgodził się z argumentacją skarżącej wskazującą, że na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 12 lit. a w związku z art. 164 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2009 r. Nr 3, poz. 11 ze zm.) przysługuje jej prawo do zastosowania preferencyjnej zerowej stawki podatku. W ocenie Sądu,

w świetle art. 89 ust. 1 pkt 12 lit. a ustawy o podatku akcyzowym postać gazu stanowi rozstrzygające kryterium dla określenia stawki gazu – przepis ten wskazuje stan gazowy gazu ziemnego jako ten, którego dotyczy zerowa stawka podatku akcyzowego. Ustawodawca przewidział bowiem dwie postaci gazu ziemnego: skropłoną i gazową, przyporządkowując im różne stawki podatkowe. Sąd nie podzielił poglądu skarżącej, zgodnie z którym kluczową przesłanką dla oceny według jakiej stawki akcyzy powinien być opodatkowany gaz ziemny, stanowiący przedmiot realizowanych przez nią dostaw, jest postać gazu ziemnego w momencie, w którym dochodzi do wykorzystania go w celu napędowym. Zdaniem Sądu, jeżeli paliwem miałby być gaz wyłącznie w postaci gazowej, to – uwzględniając wymóg interpretowania tekstu przepisu prawnego zgodnie z zasadą racjonalnego ustawodawcy, nakazującą odczytywanie treści przepisu w taki sposób, aby żadna jego część nie była zbędna - dokonane przez ustawodawcę rozróżnienie na dwie postaci gazu należałoby odnieść do innego etapu, niż etap zużycia gazu ziemnego w postaci paliwa.

W kategorii spraw dotyczących podatku akcyzowego na uwagę zasługuje również wyrok z dnia 6 czerwca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 2614/10** (orzeczenie nieprawomocne).

W sprawie tej rozstrzygnięcie sporu sprowadzało się do odpowiedzi na pytanie: czy „nadmierne" ubytki powstające w działalności Spółki, niezawinione przez Spółkę i wynikające ze zjawisk fizykochemicznych, takich jak parowanie, oraz wynikające z błędów pomiaru przy ważeniu wyrobów, podlegają opodatkowaniu podatkiem akcyzowym? Zdaniem Sądu, organ podatkowy trafnie przyjął, że w świetle art. 30 ust. 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2009 r. Nr 3, poz. 11 ze zm.) ubytki podlegają zwolnieniu z akcyzy do wysokości normy ustalonej przez właściwego naczelnika urzędu celnego dla danego podatnika, stosownie do art. 85 ust. 1 pkt 1 albo ust. 2 pkt 1 lit. a w zw. z art. 85 ust. 4 tej ustawy. Natomiast nadmierne ubytki (w wysokości przekraczającej normy ustalone przez ww. organ podatkowy) nie korzystają ze zwolnienia podatkowego ze względu na regulacje określone w polskich przepisach, które Polska mogła wprowadzić na podstawie art. 7 ust. 5 Dyrektywy Rady 2008/118/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego. W ocenie Sądu przepisy krajowe, które przewidują zwolnienie ubytków wyrobów akcyzowych do wysokości ustalonej dla danego podmiotu przez właściwego naczelnika urzędu celnego nie wprowadzają żadnych ograniczeń, które byłyby niezgodne

z przepisami prawa wspólnotowego. Dodatkowo Sąd wskazał, iż w sytuacji gdyby nie zostały określone limity naturalnych ubytków zwolnionych od podatku, w odniesieniu do każdej ilości ubytków wyrobów akcyzowych, niezależnie od przyczyny ich powstania, można byłoby powoływać się na właściwości danego wyrobu i tym samym zastosować zwolnienie od podatku, nawet w przypadku, gdy ubytki powstałyby w wyniku celowego działania lub nagannego zachowania podmiotu dokonującego produkcji, przetwarzania, magazynowania lub transportu.

Wyrokiem z dnia 30 września 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 193/11,** (orzeczenie nieprawomocne) Sąd uchylił zaskarżoną decyzję Dyrektora Izby Celnej w W. i poprzedzającą ją decyzję Naczelnika Urzędu Celnego w C. w przedmiocie określenia zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za poszczególne miesiące 2005 i 2006 r.

Przyczyną uchylenia ww. decyzji było nieprawidłowe przyjęcie przez organy podatkowe obu instancji, że każdy olej bazowy, bez względu na jego przeznaczenie (w tym olej bazowy użyty do produkcji smarów, klasyfikowany według PKWiU 23.20.18) jest towarem zharmonizowanym, wobec którego zastosowanie znajdzie art. 28 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 29, poz. 257 ze zm.). Zdaniem Sądu, dokonując takiej kwalifikacji prawnej organy podatkowe błędnie uznały, iż przepisy ustawy o podatku akcyzowym, w zakresie w jakim traktują olej bazowy jako towar zharmonizowany bez względu na sposób jego wykorzystania, są zgodne z przepisami prawa wspólnotowego, tj. Dyrektywy horyzontalnej i Dyrektywy Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania wyrobów energetycznych i energii elektrycznej (rz. UE z 2003r. Nr L 283, poz. 51 ze zm.). W ocenie Sądu, w świetle postanowień ww. Dyrektywy energetycznej wymienione w niej produkty energetyczne wykorzystywane na cele inne niż napędowe i grzewcze, co do zasady, nie są bowiem objęte zharmonizowanym podatkiem akcyzowym. Tym samym olej bazowy PKWiU 23.20.18 jest produktem energetycznym objętym systemem ujednoliconego podatku akcyzowego, jeżeli jest wykorzystywany jako paliwo silnikowe lub paliwo do ogrzewania. Natomiast w sytuacji, gdy olej ten wykorzystany jest do innych celów niż paliwo silnikowe i paliwo grzewcze, nie jest objęty zharmonizowanym podatkiem akcyzowym. W ocenie Sądu, obciążenie tym podatkiem krajowym produktów nieobjętych podatkiem

zharmonizowanym co do zasady jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy jest zgodne z warunkami określonymi w art. 3 ust. 3 Dyrektywy horyzontalnej.

W szeregu spraw, m.in. o **sygn. akt III SA/Wa 2849-2866/10**, ocenie Sądu poddane zostały dwie kategorie decyzji: 1) w przedmiocie określenia zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym oraz 2) w przedmiocie odmowy stwierdzenia i zwrotu nadpłaty w podatku akcyzowym za okres od stycznia 2006 r. do lutego 2009 r.

Sąd uchylając decyzje w przedmiocie określenia zobowiązania w podatku akcyzowym stwierdził, że z wykładni art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 29, poz. 257 ze zm.), dokonywanej w zgodzie z treścią art. 21 ust. 5 akapit pierwszy dyrektywy Rady 2003/96/WE z 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz. Urz. WE L 283 z 31.10.1992) – tzw. Dyrektywy energetycznej wynika, iż na skarżącej nie ciążył obowiązek w podatku akcyzowym. W ocenie Sądu analiza przepisu ogólnego, tj. art. 6 ust. 1 Dyrektywy Rady 92/12/EWG z 25 lutego 1992 r. w sprawie ogólnych warunków dotyczących wyrobów objętych podatkiem akcyzowym, ich przechowywania, przepływu oraz kontrolowania (Dz.U.UE.L. 92.76.1 ze zm.) – tzw. Dyrektywy horyzontalnej, w związku z przepisem szczególnym, jakim jest art. 21 ust. 5 Dyrektywy energetycznej, prowadzi do wniosku, że w przypadku wyrobu akcyzowego, jakim jest energia elektryczna, za moment powstania obowiązku podatkowego należy przyjąć dostawę energii elektrycznej przez dystrybutora lub redystrybutora konsumentowi. W chwili zaś dostawy energii elektrycznej przez producenta na rzecz dystrybutora (redystrybutora) energia elektryczna nie jest przedmiotem opodatkowania. Sąd wskazał, że wykładnia przepisów ustawy o podatku akcyzowym dokonana przez organy podatkowe prowadzi natomiast do wniosku, że opodatkowaniu może podlegać już produkcja energii elektrycznej, a najpóźniej opodatkowaniu podlega sprzedaż, która występuje już na pierwszym etapie obrotu, czyli na etapie sprzedaży energii dystrybutorowi przez producenta. Jeżeli zobowiązanie w podatku akcyzowym zostało zadeklarowane w należnej wysokości przez producenta, to z uwagi na zasadę jednokrotności opodatkowania, sprzedaż energii elektrycznej nie podlega opodatkowaniu akcyzą na dalszym etapie dystrybucji. Natomiast w sytuacji, gdy producent nie zadeklaruje należnego podatku akcyzowego z tytułu sprzedaży energii elektrycznej dystrybutorowi, to obowiązek podatkowy może powstać na

późniejszym etapie obrotu, czyli na etapie sprzedaży energii redystrybutorowi lub konsumentowi. W związku z powyższym Sąd uznał, że przepisy ustawy o podatku akcyzowym nie zostały dostosowane przed 1 stycznia 2006 r. do przepisów prawa unijnego. Dokonując zatem prowspólnotowej wykładni przepisu prawa krajowego, tj. art. 6 ust. 5 ustawy o podatku akcyzowym, Sąd przyjął, że pod pojęciem sprzedaży energii elektrycznej mieści się pojęcie dostawy przez dystrybutora (redystrybutora), a moment wydania energii elektrycznej obejmuje moment jej dostawy przez dystrybutora (redystrybutora) finalnemu odbiorcy.

Oceniając natomiast legalność decyzji w przedmiocie odmowy stwierdzenia i zwrotu nadpłaty w podatku akcyzowym za okres od stycznia 2006 r. do lutego 2009 r. Sąd oparł się na podjętej przez całą Izbę Gospodarczą Naczelnego Sądu Administracyjnego uchwale z 22 czerwca 2011 r., sygn. akt I GPS 1/11, w której uznano, że: „W rozumieniu art. 72 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.) nie jest nadpłatą kwota podatku akcyzowego uiszczona z tytułu sprzedaży energii elektrycznej w sytuacji, w której ten kto ją uiścił nie poniósł z tego tytułu uszczerbku majątkowego". W uzasadnieniu tej uchwały NSA stwierdził także, że norma prawna wyprowadzona z art. 72 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej przy użyciu wyłącznie wykładni językowej jest niezgodna z regulacjami konstytucyjnymi (art. 1, art. 64 i art. 77 ust. 1 Konstytucji RP), gdyż norma wyinterpretowana z powołanego przepisu przy zastosowaniu wykładni językowej mogłaby stanowić podstawę do zwrotu świadczenia podatkowego podmiotowi, który nie poniósł ciężaru ekonomicznego opodatkowania. NSA wskazał również, że orzecznictwo TSUE dopuszcza wyłączenie zwrot świadczenia pobranego niezgodnie z prawem Unii Europejskiej, jeżeli prowadziłoby to do nieuprawnionego wzbogacenia świadczącego. Nie zakazuje ono też sądom krajowym, aby uwzględniały okoliczność, że niezgodne z prawem świadczenie może podlegać wliczeniu w cenę produkowanego towaru i w ten sposób zostać przerzucone na konsumentów. Mając na względzie tezę ww. uchwały oraz wskazane w jej treści, wynikające z orzecznictwa TSUE, ukształtowane reguły postępowania, które powinny być stosowane przez krajowe organy władzy publicznej w sytuacji, gdy zwrot świadczenia jest uwarunkowany powstaniem zubożenia po stronie osoby występującej z roszczeniem o taki zwrot, Sąd uznał, że organy podatkowe przeprowadziły postępowanie, które odpowiadało tym warunkom. Z akt sprawy oraz z treści

decyzji wynikało bowiem, że organ pierwszej instancji zbadał łączące Spółkę z odbiorcami energii umowy, które wskazywały, że podatek akcyzowy należny od sprzedawanej przez skarżącą energii elektrycznej stanowił element ceny składowej energii, którą płacić mieli odbiorcy energii. W ocenie Sądu organy podatkowe zbadały również okoliczność ponoszenia przez Spółkę ciężaru ekonomicznego opodatkowania akcyzą energii elektrycznej i w sposób prawidłowy zgodny z wytycznymi zawartymi w powoływanej uchwale Izby Gospodarczej NSA stwierdziły, iż brak jest podstaw do uznania, że Spółka poniosła ciężar ekonomiczny opodatkowania akcyzą. Sąd podkreślił, że jeżeli Spółka rzeczywiście, mimo braku obowiązku podatkowego, zapłaciła akcyzę od strat energii, to powinna była okoliczność tę wykazać w toku postępowania.

W ramach spraw dotyczących zakresu opodatkowania podatkiem akcyzowym na uwagę zasługują orzeczenia ze skarg na decyzje Dyrektora Izby Celnej w W. w przedmiocie określenia zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym, gdzie w jednym z takich orzeczeń, z dnia 19 lipca 2011 r., **sygn. akt. VIII SA/Wa 251/11** – orzeczenie nieprawomocne, w przedmiocie określenia zobowiązania podatkowego w tym podatku, Sąd uchylił zaskarżoną decyzję Dyrektora Izby Celnej w W. oraz poprzedzającą ją decyzję Naczelnika Urzędu Celnego w R. Sąd dokonał analizy przepisów prawa wspólnotowego, tj. Dyrektywy Rady 92/12/EWG z 25 lutego 1992 r. w sprawie ogólnych warunków dotyczących wyrobów objętych podatkiem akcyzowym, ich przechowywania, przepływu oraz kontrolowania (Dz.U.UE.L. 92.76.1 ze zm.; dalej: "Dyrektywa horyzontalna") oraz Dyrektywy energetycznej jako jednego z aktów szczególnych regulujących zagadnienia związane z określonymi produktami energetycznymi, w tym opodatkowanie akcyzą energii elektrycznej. W wyniku tej analizy, Sąd wywiódł, że z powołanych tam przepisów wynika, że podatek akcyzowy staje się wymagalny w momencie dopuszczenia do konsumpcji lub w momencie wystąpienia ubytków. Natomiast analiza przepisu ogólnego, tj. art. 6 ust. 1 Dyrektywy horyzontalnej, w związku z przepisem szczególnym, jakim jest art. 21 ust. 5 Dyrektywy energetycznej, prowadzi zdaniem Sądu do wniosku, że w przypadku wyrobu akcyzowego, jakim jest energia elektryczna, za moment powstania obowiązku podatkowego należy przyjąć dostawę energii elektrycznej przez dystrybutora lub redystrybutora konsumentowi. W chwili dostawy energii elektrycznej przez producenta na rzecz dystrybutora (redystrybutora), energia elektryczna nie jest przedmiotem opodatkowania. Przepisy prawa krajowego powinny zaś zostać dostosowane do przepisów prawa unijnego przed 1 stycznia 2006 r. Wykładnię

tych przepisów dokonaną przez organy podatkowe, Sąd uznał w konsekwencji za wadliwą, jako dokonaną w sposób sprzeczny z przepisami prawa wspólnotowego. Sąd stwierdził, że Spółka nie powinna zostać uznana za podatnika podatku akcyzowego w tej części, która dotyczy sprzedaży przez nią dystrybutorowi energii elektrycznej.

Z kolei w orzeczeniu z dnia 16 listopada 2011 r., sygn. akt **VIII SA/Wa 630/11** – orzeczenie nieprawomocne, w przedmiocie stwierdzenia nadpłaty w podatku akcyzowym za styczeń 2008 r. z wniosku skarżącej, Sąd oddalił skargę. Spór w niniejszej sprawie dotyczył zarówno prawidłowości ustaleń faktycznych dokonanych przez organy podatkowe, jak i wykładni oraz zastosowania przepisów prawa materialnego regulujących instytucję nadpłaty. Sąd podkreślił, że podstawę rozstrzygnięcia stanowiły przepisy Rozdziału 9 Działu III Ordynacji podatkowej regulujące instytucję nadpłaty. W szczególności art. 72 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej, z którego treści wynika, że za nadpłatę uważa się kwotę nadpłaconego lub nienależnie zapłaconego podatku. Dodał, że zarówno kwestia obciążenia podatkiem akcyzowym dostawy energii elektrycznej na podstawie przepisów u.p.a., jak i kwestia powstania nadpłaty z tego tytułu, podlegającej zwrotowi w sytuacji, gdy ciężar ekonomiczny podatku poniósł nabywca opodatkowanego towaru, były już przedmiotem orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego. Rozpoznając sprawę Sąd ten w konsekwencji podzielił stanowisko całej izby Naczelnego Sądu Administracyjnego, wyrażone w uchwale z 22 czerwca 2011 r. (I GPS 1/11) i poglądy prawne przedstawione w jej uzasadnieniu. Czyli za trafny Sąd uznał pogląd, iż w rozumieniu art. 72 § 1 Ordynacji podatkowej nie jest nadpłatą kwota podatku akcyzowego uiszczona z tytułu sprzedaży energii elektrycznej w sytuacji, w której ten kto ją uiścił nie poniósł z tego tytułu uszczerbku majątkowego. Brak definicji legalnej pojęcia "nadpłaty" upoważnił bowiem sądy do doprecyzowania treści tego pojęcia w drodze prokonstytucyjnej wykładni.

23.3 Podatek dochodowy od osób prawnych.

W orzeczeniach wydanych na podstawie ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych WSA w Warszawie rozważał – m.in. - zagadnienia kwalifikacji do kosztów uzyskania przychodu, definicję przychodu i zysku, sukcesji, ulg podatkowych oraz różnic kursowych.

Odnosząc się do zagadnienia skutków kwalifikacji wydatków do kosztów uzyskania przychodów, Sąd, w wyroku z dnia 12 sierpnia 2011 r., **III SA/Wa 759/11** uznał, że skoro w roku podatkowym 2004 dopłaty do wywozu mięsa wieprzowego były zwolnione od opodatkowania (art. 17 ust. 1 pkt 14b ustawy) oraz nie stanowiły kosztów uzyskania przychodów to wydatki i koszty sfinansowane z tychże dopłat (art. 16 ust. 1 pkt 58 ustawy) powinny być odejmowane zarówno od przychodów, jak też od kosztów.

W wyroku z dnia 6 czerwca 2011 r., **III SA/Wa 1089/11** Sąd uznał, że ze zwolnienia z art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, nie może korzystać jednostka (izba gospodarcza), która w ramach organizowania działalności ściśle gospodarczej dla przedsiębiorców - osób fizycznych i osób prawnych, szkoli pracowników tych osób lub samych przedsiębiorców albo też wprowadza nowe technologie funkcjonujące w motoryzacji dla tych osób, współtworzy (za pomocą tych osób, a więc swoich członków) warunki do poprawy bezpieczeństwa na drodze itp. W ocenie sądu gdyby tak było, to zwolnienie objęłoby każdą grupę zawodową, dla której przedsiębiorcy organizują spotkania szkoleniowe.

Analizując relację sukcesji generalnej i zwolnienia dywidendy z podatku dochodowego od osób prawnych, Sąd, w wyroku z dnia 16 marca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1852/10** uznał, że w przypadku sukcesji określonej w przepisach art. 93 § 2 Ordynacji podatkowej podmiot przejmujący uprawnienia podatkowe przysługujące przejmowanemu podmiotowi nabywa także przysługujące temu podmiotowi uprawnienie do traktowania wskazanego w art. 22 ust. 4 pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych okresu posiadania udziałów, jako warunku do zwolnienia od podatku określonego w art. 22 ust. 1 ustawy. W takiej sytuacji wskazany w art. 22 ust. 4 pkt 3 ustawy okres posiadania udziałów przez podmiot przejmowany, podlega zaliczeniu u sukcesora jako okres, od którego uzależnione jest wskazane w art. 22 ust.1 ustawy zwolnienie sukcesora od podatku od dywidend.

Zwolnienie od podatku dochodowego od osób prawnych zagranicznych funduszy inwestycyjnych, osiągających dochody w związku z lokowaniem środków finansowych, badał Sąd w wyroku z dnia 31 stycznia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 2972/10**. Zdaniem Sądu, fundusze inwestycyjne, posiadające siedziby w innych niż Polska krajach Unii Europejskiej, nie zbywające emitowanych przez siebie jednostek uczestnictwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, są funduszami zagranicznymi w rozumieniu art. 2 pkt

9 ustawy o funduszach inwestycyjnych, które działają w Polsce. Chociaż sposób ich organizacji i zasady funkcjonowania określa prawo macierzyste, to zasady ich działalności, ich prawa i obowiązki na terytorium Polski, określa ustawa o funduszach inwestycyjnych i dlatego fundusze te, na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, są zwolnione od podatku.

Dokonując interpretacji kwalifikacji dywidendy wypłacanej cypryjskiemu akcjonariuszowi przez polską spółkę komandytowo - akcyjną oraz zakresu pojęcia "zakład" w odniesieniu do akcjonariusza polskiej spółki komandytowo – akcyjnej, będącego cypryjskim rezydentem podatkowym, Sąd w wyroku z dnia 15 marca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1637/10** wskazał, że wygenerowane i przekazane akcjonariuszowi, będącemu cypryjską osobą prawną, zyski z polskiej spółki komandytowo - akcyjnej będą stanowiły zyski do opodatkowania jako zysk przedsiębiorstwa, stosownie do art. 7 ust. 1 umowy polsko - cypryjskiej.

W wyroku z dnia 24 stycznia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1169/10** Sąd uznał, że pojęcie różnic kursowych użyte w Rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 1126/2008 z dnia 3 listopada 2008 r. jest tożsame z pojęciem występującym na gruncie ustawy o podatku dochodowym i w ustawie o rachunkowości. Użyty w ustępie 20 zwrot, iż transakcja może być "wyrażona w walucie obcej" dotyczy przewidywanej płatności zobowiązania, a nie klauzul denominacyjnych, co potwierdza ust. 29 Rozporządzenia.

Zdaniem Sądu, nie narusza art. 15a ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych pogląd, zgodnie z którym, gdy dojdzie do przewalutowania kredytu z waluty obcej (EUR) na złotówki, tak jak we wniosku i w wyniku tego przeliczenia na dzień przewalutowania powstaje różnica pomiędzy kursem historycznym waluty z dnia zaciągnięcia kredytu, a kursem, jaki został zastosowany przez bank w dacie przewalutowania, to takie różnice są obojętne podatkowo.

W wyroku z dnia 26 kwietnia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 2442/10** zdefiniowane zostało pojęcie „reprezentacja”, jako wszelkie działania związane z tworzeniem wizerunku przedsiębiorcy. Przy czym dobry wizerunek podatnika może być kreowany przez czynności, które nie są związane z chęcią wykazania jego zamożności, ale czasem wręcz przeciwnie - niekiedy okazanie cech typu oszczędność czy zapobiegliwość buduje pozytywny wizerunek i stanowi reprezentację.

Zagadnienie, czy nieruchomość jest koniecznym elementem zorganizowanej części przedsiębiorstwa było przedmiotem rozważań w wyroku WSA w Warszawie z dnia 24 sierpnia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 483/11**. Sąd uznał, że jeżeli w ramach nowego przedsiębiorstwa, w oparciu o wskazany we wniosku o wydanie interpretacji zespół składników majątkowych możliwe jest wynajęcie nieruchomości potrzebnych do prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej, to należy stwierdzić, że zespół ten spełniał kryteria zorganizowanej części przedsiębiorstwa, wskazane w art. 4a pkt 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Zagadnieniem skutków w podatku dochodowym od osób prawnych, związanych z nabyciem zorganizowanej części przedsiębiorstwa bądź też przedsiębiorstwa, zajmował się Sąd w wyrokach z dnia 28 kwietnia 2011 r**., sygn. akt III SA/Wa 1766/10 i III SA/Wa 1767/10.** Sąd wskazał, że przejęcie tylko aktywów spółki może również oznaczać przejęcie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części. Definicja zorganizowanej części przedsiębiorstwa z art. 4a ust. 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych nie wymaga, aby w jego skład musiały wchodzić wszystkie zobowiązania czy też bezwzględnie cały majątek, jaki związany jest z daną częścią przedsiębiorstwa. Definiujący przedsiębiorstwo art. 55^1 kodeksu cywilnego nie wymaga bowiem włączenia do niego wszystkich składników.

W wyroku z dnia 3 marca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1496/10,** Sąd uznał, że nagrody dla pracowników stanowią koszt pracodawcy – i to bez znaczenia czy są one dokonywane z zysku spółki po opodatkowaniu, czy też z innego źródła. Wypłata nagrody z zysku netto będzie kosztem uzyskania przychodów, ponieważ ma związek z przychodami i nie jest zawarta w katalogu wyłączeń zawartym w art. 16 ustawy. Nie będą kosztem uzyskania przychodów, zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 40 ustawy składki na ubezpieczenie społeczne oraz na Fundusz Pracy i na inne fundusze celowe utworzone na podstawie odrębnych ustaw - od nagród i premii, wypłacanych w gotówce lub w papierach wartościowych z dochodu po opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

W wyroku z dnia 12 stycznia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1052/10** Sąd stwierdził, że zmiana wierzyciela z tytułu pożyczek w ramach cienkiej kapitalizacji umożliwi zaliczenie odsetek do kosztów, ponieważ odsetki jako koszt podatkowy podlegają zasadzie kasowej – są one kosztem dopiero w momencie ich zapłaty, a nie zawarcia umowy lub nawet naliczenia odsetek.

W wyroku z dnia 1 lutego 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1454/10** Sąd uznał, że nieodpłatna służebność przesyłu stanowi przychód w podatku dochodowym, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Sąd w wyroku z dnia 21 lutego 2011 r**., sygn. akt III SA/Wa 1489/10** uznał, że warunek bezpośredniego posiadania przez spółkę, o której mowa w art. 22 ust. 4 pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych udziałów w spółkach kapitałowych wypłacających dywidendę wyklucza jakikolwiek udział podmiotów trzecich, które by "pośredniczyły" w tym stosunku prawnym, dotyczącym wypłaty dywidendy, także w przypadku, gdy faktycznym beneficjentem wypłaty należności jest inny podmiot - posiadający akcje w spółce, którą w rozpoznawanej sprawie jest polska spółka komandytowo-akcyjna nieposiadająca osobowości prawnej i niebędąca podatnikiem podatku dochodowego od całości swoich dochodów.

Zgodnie z wyrokiem WSA w Warszawie z dnia 12 maja 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 2443/10**, aby skorzystać z uprawnień przewidzianych w umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania, konieczny jest certyfikat rezydencji obejmujący dzień wypłaty należności. WSA uznał, że certyfikat jest zaświadczeniem, czyli dokumentem potwierdzającym określony stan faktyczny na dzień jego wydania, a także – gdy wynika to z jego treści – w przeszłości, ale nie może dotyczyć stanów przyszłych, które dopiero mogą wystąpić.

W wyroku z dnia 18 listopada 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 312/11** Sąd uznał, że art. 15 ust. 1k pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych ma zastosowanie - na co wskazuje jego treść - w sytuacji odpłatnego zbycia udziałów (akcji) w spółce albo wkładów w spółdzielni objętych w zamian za wkład niepieniężny. Przepis ten nie ma zatem zastosowania w sytuacji, gdy przedmiotem sprzedaży jest nieruchomość będąca składnikiem przedsiębiorstwa wnoszonego do spółki jako aport.

W wyroku z dnia 8 listopada 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 613/11** Sąd uznał, że za uznaniem, iż należności mające być wypłacone przez Spółkę na rzecz podmiotu, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, jako dotyczące praw autorskich do programów komputerowych, nie mogą być uznane za należności licencyjne w rozumieniu umowy między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i od majątku z 14 maja 2003 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 12, poz. 90),

ponieważ nie dotyczyły dzieła, które można byłoby zakwalifikować do jednej z wymienionych tam kategorii.

W wyroku z dnia 29 listopada 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 2395/11** Sąd zauważył, że skoro w art. 12 ust. 3 umowy polsko-duńskiej, definiującej należności licencyjne nie wymieniono należności z tytułu korzystania z oprogramowania komputerowego, to stosownie do art. 3 ust. 2 ww. umowy, mając na uwadze obowiązujący w Polsce porządek prawny, nie można tych należności przyporządkować do żadnej z wymienionych tam grup, a w konsekwencji, nie mogą być opodatkowane w państwie ich powstania.

W wyroku z dnia 10 stycznia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 2647/10** Sąd stwierdził, że art. 9a ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych nie pozwala, z punktu widzenia obowiązku sporządzenia dokumentacji, analizować wcześniejszego etapu pochodzenia usługi - etapu jej nabycia przez podmiot, który później sprzedaje tę usługę. Refakturowanie jest w istocie odsprzedażą nabytej usługi po tej samej cenie i że omawiany przepis nie różnicuje kwestii powstania obowiązku dokumentacyjnego w zależności od tego, czy cena ustalona pomiędzy podmiotami powiązanymi jest taka sama, czy też inna, niż cena, jaką za usługę zapłacił jeden z podmiotów powiązanych podmiotowi trzeciemu na etapie sprzed zawarcia umowy pomiędzy podmiotami powiązanymi.

23.4. Podatek dochodowy od osób fizycznych.

W 2011 r. w wielu orzeczeniach dotyczących podatku dochodowego od osób fizycznych w dalszym ciągu pojawiał się problem objęcia zwolnieniem podatkowym, o jakim mowa w art. 21 ust. 1 pkt 46 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wynagrodzeń, których wypłata jest współfinansowana z bezzwrotnej pomocy Unii Europejskiej. I tak w wyroku z dnia 26 stycznia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1333/10** Sąd zajął - zbieżne z utrwaloną linią orzecznictwa - stanowisko, iż sposób wypłaty środków finansowych pochodzących z bezzwrotnej pomocy Unii Europejskiej jest kwestią techniczną. To, czy środki pochodzą wprost z Unii Europejskiej, czy też najpierw pochodzą ze środków krajowych, a następnie Unia Europejska je refinansuje, zwraca, czy też w inny sposób ponosi ekonomiczny ciężar sfinansowania dochodu podatnika, jest sprawą drugorzędną i prawnie obojętną.

Art. 21 ust. 1 pkt 46 lit. a) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych koncentruje się jedynie wokół kwestii dotyczącej podmiotu rzeczywiście ponoszącego ciężar finansowy związany z realizacją danego programu. Fakt, że pomoc, jaką otrzymują beneficjenci tego programu, pochodzi ze środków pożyczonych z budżetu państwa na prefinansowanie realizowanych programów i projektów, nie ma żadnego znaczenia w świetle powyższego przepisu. Istotne jest to, że finansowy ciężar ponosi ostatecznie Unia Europejska. Podobny pogląd wyraził Sąd w wyroku z dnia 22 czerwca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 3168/10**. Dodatkowo Sąd rozważał spełnienie drugiej przesłanki, określonej pod literą b) omawianego przepisu, a dotyczącej bezpośredniej realizacji celu programu finansowanego z bezzwrotnej pomocy. O tym kto, bezpośrednio realizuje cel programu decyduje nie tylko sama okoliczność wykonywania przez określony podmiot zadań przewidzianych w programie, ale również to, że możliwość wykonywania tych zadań, właśnie przez ten konkretny podmiot została w tym programie przewidziana, a ponadto, że podmiot, który wykonuje przewidziane programem zadania, czyni to niejako pierwotnie, ponieważ podstawa do jego umocowania i wypłacania mu środków wynika bezpośrednio z treści programu, a nie jedynie z woli stron umowy w oderwaniu od jego treści. Sąd podkreślił, że bezpośrednia realizacja nie jest równoznaczna z obowiązkiem osobistego wykonania przez danego podatnika czynności w ramach programu. Może on powierzyć wykonanie poszczególnych czynności, składających się na całość programu, innym podmiotom. Mogą to być również pracownicy podmiotu będącego beneficjentem bezzwrotnej pomocy. Osoby te , wykonujące tylko pewne czynności, nie mogą być uznane za podatników realizujących bezpośrednio cel programu. Pracownicy ci nie ponoszą bowiem odpowiedzialności za realizację projektu, wykonują w istocie obowiązki pracownicze pod kierownictwem i nadzorem podatnika realizującego bezpośrednio program. Reasumując Sąd stwierdził, że podatnikiem realizującym bezpośrednio cel programu może być jedynie podmiot, któremu powierzono w sensie ekonomicznym i technicznym realizację konkretnego projektu i który ponosi pełną odpowiedzialność za prawidłowe jego wykonanie.

Podobnie jak w latach ubiegłych wiele orzeczeń dotyczyło zwolnienia podatkowego, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 83 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przykładowo w wyroku z dnia 7 kwietnia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 2339/10** Sąd przywołując stanowisko, jakie w tej kwestii zajął Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 17 stycznia 2011 r.

sygn. akt II FPS 5/10, stwierdził, że przepis art. 21 ust. 1 pkt 83 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych swym zakresem obejmuje także żołnierzy pełniących służbę na stanowiskach sztabowych i administracyjnych w strukturach dowódczych NATO. Pakt NATO jest paktem wojskowym którego członkowie niewątpliwie są państwami sojuszniczymi, gdyż pakt ten ma charakter sojuszu wojskowego. Z tego względu służba w strukturach NATO powinna być traktowana jako wspieranie państw sojuszniczych w rozumieniu art. 21 ust. 1 pkt 83 tej ustawy. Przepis ten posługuje się pojęciem "wzmocnienia sił państw sojuszniczych" jako jednym z celów służby poza granicami państwa, który uprawnia do zwolnienia z podatku bez wyraźnego sprecyzowania jaki charakter powinny mieć działania wspierające siły państw sojuszniczych. Przepis ten nie precyzuje, czy mają to być tylko działania bojowe lub o charakterze zbliżonym do bojowych. Z tego względu zdaniem Sądu każda służba żołnierza w strukturach zbrojnych tworzonych przez państwa sojusznicze, objęta jest zakresem omawianego przepisu.

Analizując w wyroku z dnia 29 sierpnia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 392/11**, zwolnienie podatkowe przewidziane w art. 21 ust. 1 pkt 20 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, Sąd stanął na stanowisku, że w stanie prawnym obowiązującym do 31 grudnia 2008 r. zwolnienie to dotyczyło wyłącznie osób uzyskujących dochody ze stosunku pracy i nie obejmowało osób uzyskujących dochody ze stosunku służbowego. Wywiódł, że skoro art. 10 ust. 1 i art. 12 ust. 1 przywołanej ustawy wyraźnie różnicuje terminy: stosunek służbowy i stosunek pracy, a w art. 21 ust. 1 pkt 20 mowa jest o osobach uzyskujących dochody ze stosunku pracy, to oznacza, że omawiane zwolnienie nie obejmuje osób uzyskujących dochody ze stosunku służbowego.

Interesujące zagadnienie wyłoniło się w sprawie dotyczącej zwolnienia od podatku dochodowego wypłaty środków zgromadzonych w pracowniczym programie emerytalnym, dokonanej na rzecz uczestnika lub osób uprawnionych do tych środków po śmierci uczestnika. W wyroku z dnia 13 kwietnia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 2601/10,** Sąd dokonał interpretacji art. 21 ust. 1 pkt 58 lit. b) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Stwierdził mianowicie, że przepis ten nie ogranicza zwolnienia tylko do środków zgromadzonych w pracowniczym programie emerytalnym utworzonym i działającym na podstawie przepisów polskich lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej. Na poparcie swojej tezy Sąd prześledził brzmienie analizowanego przepisu. Zauważył, że obowiązuje on od 1999 r. Co prawda powyższy przepis

był zmieniany, niemniej jego treść merytoryczna pozostała ta sama. Oznacza to, że zwolnienie, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 58 lit. b) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w brzmieniu obowiązującym w 2010 r. nie zostało ustanowione w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej, czy też w związku z koniecznością dostosowania polskich przepisów do przepisów wspólnotowych, lecz że obowiązywało ono na długo przed 2004 r. W ocenie Sądu nie ma więc podstaw prawnych, by wykluczyć spod działania omawianego przepisu środki wypłacane z pracowniczego programu emerytalnego innego - niż Unia Europejska państwa.

W wyroku z dnia 7 lutego 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1383/10** Sąd rozważał czy dochód z umorzenia udziałów w spółce mającej siedzibę w Luksemburgu podlega opodatkowaniu w Polsce. Źródłem rozbieżności między stronami było rozumienie art. 10 ust. 3 Konwencji między Rzecząpospolitą Polską a Wielkim Księstwem Luksemburga w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, podpisanej 14 czerwca 1995 r. w Luksemburgu (Dz. U. z 1996 r. Nr 110, poz. 527). Sąd zauważył, że w pierwszej części tego przepisu wymienione są różne formy dywidend. Konwencja nazywa wprost dywidendą np. dochód z akcji, z prawa do pobierania korzyści lub z innych praw do udziału w zyskach, niezależnie od tego, jak taki dochód kwalifikuje prawo Polski lub Luksemburga. Dopiero w końcowej części tego przepisu za dywidendę zostały uznane dochody z innych praw, które według prawa – w analizowanej sprawie Luksemburga - zrównano z wpływami z akcji. Z kolei pojęcia "dochód z akcji" albo "z prawa do pobierania korzyści" lub "z innych praw do udziału w zyskach" nie zostały zdefiniowane w Konwencji, zatem - zgodnie z art. 3 ust. 2 Konwencji – w celu ustalenia znaczenia tych pojęć dla ewentualnego opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych w Polsce, pojęciom tym należy nadawać znaczenie przypisane przez prawo polskie. W rezultacie Sąd wskazał na art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, zgodnie z którym dochód z umorzenia akcji (udziałów) jest dochodem z udziału w zyskach osób prawnych, a pojęcie to jest najbliższe znaczeniowo użytemu w art. 10 ust. 3 Konwencji terminowi "dochód z akcji" albo "z innych praw do udziału w zyskach". W ocenie Sądu to ostatnie pojęcie z pewnością obejmuje dochód z udziałów w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, w tym z ich umorzenia. Skoro tak, to w rozumieniu Konwencji dochodem objętym omawianym przepisem jest dochód z akcji, z ich umorzenia albo z umorzenia

udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością mającej siedzibę w Luksemburgu. W tej sytuacji dochód taki, na mocy art. 10 ust. 1 i ust. 2 Konwencji, mógłby zostać opodatkowany i w Luksemburgu, i w Polsce. Konwencja w art. 24 ust. 1 lit. a) przewiduje jednak w takiej sytuacji unikanie podwójnego opodatkowania, według zasad określonych w tym przepisie. Czołową taką zasadą jest zwolnienie takiego dochodu z opodatkowania w Polsce. Konkludując Sąd stanął na stanowisku, że dochód z umorzenia udziałów w spółce mającej siedzibę w Luksemburgu nie podlega opodatkowaniu w Polsce.

W wyroku z dnia 3 marca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1154/10** Sąd zajmował się zagadnieniem powstania po stronie pracownika przychodu ze stosunku pracy z tytułu jego udziału w imprezach integracyjnych, organizowanych przez pracodawcę. W rozpoznawanej sprawie istota problemu tkwiła w sposobie ustalenia podstawy opodatkowania świadczeń otrzymywanych w ramach wspomnianych imprez, z których pracownik może, ale nie musi korzystać (np. koszty zakupionych posiłków i napojów oraz oddanych do dyspozycji pracowników innych świadczeń związanych z imprezą integracyjną). Odwołując się do brzmienia art. 11 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych warunkiem uznania za przychód wartości nieodpłatnego świadczenia jest jego otrzymanie. Opodatkowaniu może więc podlegać tylko przychód rzeczywiście otrzymany, a nie możliwy do otrzymania (wartość otrzymanego świadczenia, a nie możliwość skorzystania ze świadczenia). Skoro w okolicznościach rozpoznawanej sprawy podatnik nie jest w stanie wskazać w jakim rozmiarze poszczególni uczestnicy imprezy z zakupionych usług i towarów korzystają , to w ocenie Sądu brak jest podstaw do ustalenia przychodu z tytułu nieodpłatnych świadczeń w związku z organizacją przez pracodawcę imprez integracyjnych. Nie sposób bowiem stwierdzić, czy pracownik rzeczywiście otrzymał owe świadczenie i jaka jest jego wartość.

W sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 1 lipca 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 3305/10,** spór sprowadzał się do ustalenia dochodu stanowiącego podstawę opodatkowania zryczałtowanym podatkiem dochodowym w sytuacji jednoczesnego wykupu całkowitego środków wpłaconych na Indywidualne Konto Emerytalne (IKE) i Konto Swobodnego Dostępu (KSD). Sąd uznał, że w przypadku jednoczesnego całkowitego zwrotu z konta IKE i KSD należy odrębnie liczyć dochód z tytułu zwrotu z konta IKE i odrębnie z tytułu zwrotu

z konta KSD, który w rzeczywistości stanowi dochód z tytułu udziału w funduszach kapitałowych. W ślad za organem podatkowym Sąd wskazał zatem, że wykup całkowity z konta IKE należy opodatkować na zasadach określonych w art. 30a ust.1 pkt 10 w zw. z art. 30a ust. 8 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Natomiast dochód z tytułu wykupu całkowitego z konta KSD należy opodatkować na zasadach określonych w art. 30a ust. 1 pkt 5 tej ustawy. Zdaniem Sądu sposób ustalenia dochodu określa art. 24 ust. 15 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Przedmiotem rozważań w sprawie o **sygn. akt III SA/Wa 703/11** (wyrok z dnia 11 sierpnia 2011 r.) było to, czy spadkobiercy zbywającemu odpłatnie jednostki uczestnictwa, które nabył w drodze spadkobrania, przysługuje prawo do pomniejszenia uzyskanego w ten sposób przychodu o wydatki, które na ich nabycie poniósł spadkodawca. W ocenie Sądu spadkobiercy nie ponieśli wydatków na nabycie jednostek uczestnictwa, tym samym nie doszło do uszczuplenia ich majątku o kwotę stanowiącą równowartość jednostek uczestnictwa w funduszu. W efekcie wartość odkupienia jednostek będąca przychodem z tytułu udziału w funduszu kapitałowym jest równocześnie dochodem do opodatkowania. Sąd stwierdził zatem, że przychód osiągnięty z umorzenia jednostek uczestnictwa nabytych przez spadkobierców w drodze dziedziczenia jest przychodem w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, od którego płatnik zobowiązany jest pobrać 19% zryczałtowany podatek dochodowy bez pomniejszenia o koszty uzyskania przychodu odpowiadające wartości jednostek z momentu ich nabycia w drodze dziedziczenia. Uzyskany przychód płatnik może pomniejszyć jedynie o ewentualne opłaty manipulacyjne, pobrane przez fundusz z tytułu realizacji zlecenia wykupienia.

W wyroku z dnia 4 sierpnia 2011 r. w sprawie o **sygn. akt III SA/Wa 2487/10** Sąd potwierdził – w ślad za dominującym nurtem orzecznictwa – że dla skorzystania z preferencyjnego opodatkowania osób samotnie wychowujących dzieci, o jakim mowa w art. 6 ust. 4 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych konieczne jest nie tylko zaliczenie podatnika do jednej z kategorii osób wymienionych w art. 6 ust. 5 tej ustawy, ale spełnione muszą być również okoliczności faktyczne w postaci samotnego (a więc bez udziału drugiego rodzica) wychowywania dziecka.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2011 r., **syg. akt VIII SA/Wa 498/11**, Sąd uchylił zaskarżoną decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w W. oraz poprzedzającą

ją decyzję Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w W. w przedmiocie określenia skarżącej zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2008 rok – orzeczenie nieprawomocne. Istotę sporu w rozpoznawanej sprawie stanowiła wykładnia przepisu art. 21 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r., Nr 14, poz. 176 ze zm., dalej: „u.p.d.o.f.") w brzmieniu obowiązującym w 2008 r. statuującego zwolnienie podatkowe dotyczące przychodów uzyskanych z tytułu sprzedaży całości lub części nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego. W stanie faktycznym sprawy skarżąca wraz z mężem sprzedali osobie trzeciej należące do nich na zasadzie wspólności ustawowej (małżeńskiej) udziały we współwłasności tych nieruchomości, których współwłaścicielem w pozostałej części była ta sama osoba trzecia, zatem nabywając udziały we współwłasności stała się jedynym właścicielem przedmiotowych nieruchomości.

Organy podatkowe, stając na gruncie ściśle literalnej wykładni treści tego przepisu przyjęły, iż wobec niewymienienia w tym przepisie udziału w nieruchomości, gdzie sprzedaż udziału w nieruchomości jest wymieniona wśród podstaw opodatkowania w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a) u.p.d.o.f., nie można zwolnienia tego zastosować do sprzedaży udziału w nieruchomości w żadnej sytuacji. Zdaniem Sądu, taka literalna wykładnia okazała się niewystarczającą, bowiem nie jest możliwym na gruncie literalnej wykładni przepisów prawa jednoznacznie zdefiniować pojęć: „część nieruchomości" i „udział w nieruchomości" w sposób pozwalający na przyjęcie, że są to pojęcia wykluczające się, nie mogące mieć wspólnych desygnatów. Nie można postawić znaku równości pomiędzy pojęciami „udział w nieruchomości" (jak w art. 21 ust. 1 pkt 28 u.p.d.o.f.) i „udział we współwłasności nieruchomości" (przedmiot sprzedaży w przedmiotowej dla sprawy umowie, określony zgodnie z wymogami prawa cywilnego). Sąd uznał zatem w konsekwencji, iż zwolnieniem z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych, o jakim mowa w art. 21 ust. 1 pkt 28 u.p.d.o.f., objęta jest sprzedaż przez współwłaścicieli udziałów we współwłasności nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego osobie, która wskutek nabycia tych udziałów staje się właścicielem całości tej nieruchomości z uwagi na to, że już wcześniej była właścicielem pozostałych udziałów w tej nieruchomości, o ile grunty objęte tą sprzedażą nie tracą w związku z nią charakteru rolnego.

23.5 Ordynacja podatkowa.

W sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 15 lutego 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1308/10** problem dotyczył obowiązku wydania zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach w sytuacji, gdy decyzja stwierdzająca powstanie zaległości podatkowej nie jest ostateczna.

Zdaniem Sądu art. 306e § 2 Ordynacji podatkowej interpretowany przy uwzględnieniu art. 127 Ordynacji podatkowej nie pozwala na przyjęcie, że pojęcie zakończenia postępowania oznacza wydanie decyzji nieostatecznej. Dopiero wydanie ostatecznej decyzji pozwala na uwzględnienie jej brzmienia w zaświadczeniu. Skoro ustawodawca przesądził, że nie można odmówić wydania zaświadczenia jeżeli nie jest możliwe zakończenie postępowania, o którym mowa w art. 306e § 2 Ordynacji podatkowej, przed upływem terminu na wydanie zaświadczenia, określonego w art. 306a § 5 tego aktu, to znaczy, że uznał, że dopiero wynik zakończonego postępowania podatkowego determinuje treść zaświadczenia. Do czasu zakończenia postępowania organ powinien brać pod uwagę fakt jego toku jedynie w zakresie zamieszczenia w zaświadczeniu informacji o toczącym się postępowaniu. W przypadku zbiegu postępowań organ nie wstrzymuje się z wydaniem zaświadczenia do czasu zakończenia postępowania merytorycznego (mającego na celu ustalenie lub określenie wysokości jego zobowiązań podatkowych), lecz ogranicza się do wyjaśnienia, czy już posiadane dane odnoszą się do osoby wnioskodawcy, faktów, stanu prawnego, którego poświadczenia domaga się osoba żądająca zaświadczenia. Treść powołanego przepisu przesądza zatem, iż organ wydając zaświadczenie bazuje na aktualnych informacjach. Nie może więc upatrywać przesłanki do odmowy wydania zaświadczenia w przyszłych wynikach dwuinstancyjnego postępowania. Brak możliwości zakończenia postępowania o którym mowa w art. 306e § 2 Ordynacji podatkowej, przed upływem terminu na wydanie zaświadczenia nie stanowi przeszkody do wydania zaświadczenia, niezależnie od prawnych następstw tego postępowania i ich wpływu na aktualność zaświadczenia.

W sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 6 kwietnia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 2252/10,** Sąd rozstrzygał kwestię niemożności zmiany interpretacji podatkowej po jej zaskarżeniu do sądu.

Zdaniem Sądu wniesienie skargi na interpretację indywidualną wydaną przez Ministra Finansów, jak też wydaną przez normatywnie uprawniony przez

Ministra Finansów organ podatkowy oznacza, że przepis art. 54 § 3 ustawy prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi staje się jedyną prawną możliwością orzekania tych organów. Wyłączona zostaje natomiast możliwość zastosowania art. 14e § 1 Ordynacji podatkowej dającego Ministrowi Finansów podstawę do eliminowania z obrotu prawnego nieprawidłowych interpretacji indywidualnych. W związku z toczącym się już postępowaniem sądowym i w granicach sprawy nim objętej Minister Finansów może jedynie uwzględnić skargę w całości, nie może natomiast dokonać zmiany interpretacji z urzędu działając na podstawie art. 14e § Ordynacji podatkowej.

W sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 17 sierpnia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 448/11,** przedstawiony problem dotyczył niemożności pozostawienia bez rozpoznania jednego z dwóch wniosków o wydanie interpretacji w przypadku przedłożenia przez podatnika tylko jednego odpisu z KRS.

Zdaniem Sądu organ w zakresie swych kompetencji ma prawo do potwierdzenia, że kopia dokumentu jest zgodna z jego oryginałem znajdującym się w aktach innej sprawy prowadzonej przez organ. Sąd zaznaczył, iż przepis art. 169 § 4 Ordynacji podatkowej ma zastosowanie do tych braków formalnych podania, których usunięcie przez organ wiązałoby się z utrudnieniami absorbującymi czas organu w stopniu większym niż znikomy np. z poszukiwaniem dokumentu w archiwach organu, występowaniem do innych organów o wydanie dokumentu itp. Zdaniem Sądu przy obecnym poziomie techniki, za taką czynność nie można uznać sporządzenia przez organ jednej kopii odpisu z KRS i potwierdzenia jej za zgodność z oryginałem. Dodatkowo należy wskazać, że organ może w takiej sytuacji na podstawie art. 267 § 1 pkt 1 w zw. z art. 14 Ordynacji podatkowej obciążyć stronę kosztem wykonania kopii.

W sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 8 września 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 178/11,** Sąd rozstrzygał kwestię rozpoznania sprawy przez organ podatkowy II instancji.

Sąd wskazał, że w świetle przepisu art. 233 § 2 Ordynacji podatkowej organ odwoławczy może wydać decyzję kasacyjną i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia, tylko wtedy gdy rozstrzygnięcie sprawy wymaga uprzedniego przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości lub w znacznej części. Zaznaczył, że jeżeli istnieje konieczność przeprowadzenia jedynie dowodu uzupełniającego, dowód ten może przeprowadzić organ odwoławczy. Stosownie bowiem do treści art. 229 O.p. organ odwoławczy może

przeprowadzić, na żądanie strony lub z urzędu, dodatkowe postępowanie w celu uzupełnienia dowodów i materiałów w sprawie albo zlecić przeprowadzenie tego postępowania organowi, który wydał decyzję. Decyzja kasacyjna powodująca przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji nie może być podjęta w sytuacjach innych niż te, które zostały określone w art. 233 § 2 Ordynacji podatkowej. Żadne inne wady postępowania, ani wady decyzji podjętej w pierwszej instancji nie dają organowi odwoławczemu podstaw do wydania decyzji kasacyjnej tego typu. Ten rodzaj decyzji organu odwoławczego jest dopuszczony wyjątkowo, stanowiąc wyłom od zasady merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy przez organ odwoławczy, nie jest zatem dopuszczalna wykładnia rozszerzająca.

W sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 6 września 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 448/11** przedstawiony problem dotyczył terminu na wydanie decyzji o odpowiedzialności spadkobiercy za zaległości podatkowe.

Sąd zaznaczył, iż na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku od spadków i darowizn obowiązek podatkowy, przy nabyciu w drodze dziedziczenia, powstaje z chwilą przyjęcia spadku. Jednocześnie art. 6 ust. 4 w/w ustawy wskazuje, że jeżeli nabycie nie zgłoszone do opodatkowania stwierdzono następnie pismem, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą sporządzenia pisma, a jeżeli pismem takim jest orzeczenie sądu, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia. Oznacza to, że jeśli nie miało jeszcze miejsca wydanie prawomocnego orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku (bądź sporządzenie zrównanego z nim notarialnego aktu poświadczenia dziedziczenia), właściwy organ podatkowy nie jest ostatecznie pozbawiony prawa do wydania wobec spadkobiercy decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe z tytułu podatku od spadków i darowizn i tym samym ciągle istnieje możliwość powstania tego zobowiązania wraz z doręczeniem decyzji je ustalającej - albowiem, gdy tylko postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku zostanie wydane i uprawomocni się - powstanie obowiązek podatkowy na podstawie powyższego przepisu u.p.s.d., a organ podatkowy będzie mógł w terminie wskazanym w art. 68 § 1 Ordynacji podatkowej wydać decyzję ustalającą zobowiązanie podatkowe w podatku od spadków i darowizn. Upływ czasu od momentu przyjęcia spadku, nie ma tu znaczenia.

W sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 20 września 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 283/11,** Sąd odniósł się do momentu, od którego chroni podatnika

korzystna dla niego interpretacja podatkowa wydana po wyroku sądu administracyjnego.

Zdaniem Sądu treść art. 14k i art. 14m Ordynacji podatkowej wskazuje, że na skutek wyeliminowania z obrotu interpretacji indywidualnej prawomocnym orzeczeniem sądu administracyjnego ustają skutki jakie ustawodawca wiąże z wydaniem interpretacji, w tym w szczególności skutek ochronny. Ustawodawca nie przewidział, że w takim przypadku zakres ochrony kształtowany jest treścią prawomocnego wyroku – właściwy organ podatkowy zobowiązany jest do wydania kolejnej interpretacji, uwzględniającej z mocy art. 153 p.p.s.a wskazania i wytyczne sądu i dopiero wprowadzenie do obrotu prawnego nowej interpretacji poprzez jej doręczenie, powoduje powstanie skutków ochronnych, o których mowa w art. 14k, 14l, 14m. W ocenie Sądu nie jest możliwe w drodze interpretacji uznanie, że na skutek doręczenia wyroku, powstają, z mocą wsteczną, skutki ochronne wynikające z doręczenia interpretacji indywidualnej. Co do zasady prawo procesowe pełni funkcję służebną wobec przepisów prawa materialnego, mając na celu zagwarantowanie realizacji uprawnień podmiotów wynikających z prawa materialnego. Orzeczenie sądu administracyjnego ma na celu wyeliminowanie uchybień w zakresie działania organów administracji, tak by dokonana przez nie konkretyzacja obowiązków podmiotów stosunku administracyjnego dokonywana była zgodnie z prawem. Orzeczenie to nie zastępuje rozstrzygnięcia organu, a jedynie wskazuje jakie uchybienia organ ma skorygować. W konsekwencji nie można przypisać takiemu orzeczeniu skutku wstecznego, ani tym bardziej przyjąć, by zastępowało ono rozstrzygnięcie organu.

W sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 5 października 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 577/11,** Sąd rozstrzygał kwestię odmowy wydania interpretacji w przypadku ponownego wystąpienia z wnioskiem dotyczącym rozstrzygniętej już kwestii prawnej.

Sąd wskazał, iż konkretne zindywidualizowane zagadnienie, co do którego Organ zajął stanowisko na wniosek określonego podmiotu, nie może być przedmiotem ponownego skutecznego wniosku tego podmiotu o wydanie interpretacji, tak jak sprawa już raz rozstrzygnięta przez organ podatkowy nie może zostać rozstrzygnięta po raz drugi. Uznanie za dopuszczalną praktyki składania przez ten sam podmiot kolejnych wniosków o wydanie interpretacji, dotyczących tego samego zagadnienia przedstawionego na tle tego samego

stanu faktycznego i prawnego, podważa sens istnienia wymogów proceduralnych sądowej kontroli interpretacji. Co więcej, prowadzić to może do sytuacji, gdy w obrocie prawnym pojawiać się będą nie tylko kolejne interpretacje, w tym zawierające takie samo stanowisko Organu, ale też kolejne wyroki sądowe dotyczące dokładnie tej samej - pod względem podmiotowym i przedmiotowym - kwestii. Akceptacja możliwości wielokrotnego wydawania interpretacji na kolejne, tożsame wnioski podatnika prowadzi do chaosu prawnego oraz do niepewności sytuacji tego podatnika (wnioskodawcy), co jest sprzeczne z celem wprowadzenia interpretacji indywidualnych, w założeniu służących uczynieniu tej sytuacji stabilną. Na gruncie zaś „klasycznego" postępowania podatkowego, w związku z którym ujawnia się ochronna funkcja interpretacji indywidualnych, więcej niż jedna interpretacja skomplikuje jedynie działania oraz rozstrzygnięcia organów podatkowych i kontroli skarbowej. Zdaniem Sądu nie sposób za prawidłową uznać – wynikająca z akceptacji dopuszczalności wielokrotnego składania tożsamych wniosków – sytuacji, gdy kolejny wniosek o wydanie interpretacji mógłby być załatwiany w sposób odmienny, albo poprzez wydanie kolejnej interpretacji (gdy organ pozostał przy stanowisku zajętym we wcześniejszej interpretacji) albo poprzez zmianę uprzednio wydanej interpretacji w trybie art. 14e § 1 Ordynacji podatkowej, w zależności jedynie od tego, jakie stanowisko Organ ma zamiar zająć. Zdaniem Sądu dopuszczalność wielokrotnego składania tożsamych wniosków o wydanie interpretacji oraz będąca tego konsekwencją konieczność wydawania kolejnych interpretacji, nie może być wywodzona z faktu, że wśród okoliczności stojących na przeszkodzie wydaniu interpretacji, wymienionych w art. 14b § 5 Ordynacji podatkowej, nie wskazano wcześniejszego wydania interpretacji dotyczącej tego samego zagadnienia zgłoszonego przez ten sam podmiot. Uznanie za dopuszczalne składania przez tego samego wnioskodawcę tożsamych wniosków o wydanie interpretacji indywidualnych, prowadziłoby w rezultacie do podważenia zaufania tychże wnioskodawców do państwa i stanowionego przezeń prawa. Skutki takie, przekładające się również na znaczenie i rolę wyroków sądowych, nie dałyby się pogodzić z zasadami państwa prawa (art. 2 Konstytucji), których odzwierciedleniem jest wyrażona w art. 120 Ordynacji podatkowej zasada praworządności, a także z celami, dla których wprowadzono instytucję interpretacji indywidualnych.

W sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 4 listopada 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 602/11**, Sąd odniósł się do kwestii dokumentowania wydatków.

Sąd wyjaśnił, iż postępowanie dowodowe, którego elementem jest m.in. spełnienie wymagań formalnych dokumentów wskazujących na zaistnienie określonych faktów (tu – poniesienia wydatku i jego związku z celami statutowymi) oraz skutki niedochowania takiej formy, ma sens jedynie wtedy, gdy okoliczności faktyczne są przedmiotem sporu pomiędzy podatnikiem, a organem podatkowym (okoliczności bezspornych się nie dowodzi). W sprawie o wydanie interpretacji podatkowej takiego sporu być nie może. Wskazał, że postępowaniu dowodowemu w polskiej procedurze podatkowej obca jest formalna teoria dowodowa, według której dana okoliczność może być udowodniona tylko ściśle określonym dowodem, mającym dodatkowo ściśle określoną wartość. Jeśli prawo podatkowe określa katalog środków dowodowych co do określonej okoliczności, to nigdy nie jest to katalog zamknięty (vide np. uchwała NSA z 11 października 2010 r., I FPS 1/10, dotycząca sposobu udokumentowania wewnątrzwspólnotowej dostawy towaru). Katalog możliwych dowodów w prawie podatkowym jest otwarty, zaś na ten otwarty charakter wskazuje uniwersalny przepis art. 180 § 1 Ordynacji podatkowej.

23.6 Podatek od czynności cywilnoprawnych.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w 2011 r. rozpatrzył wiele skarg na decyzje Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie w przedmiocie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku od czynności cywilnoprawnych (przykładowo **sygn. akt III SA/Wa 2696/10, III SA/Wa 3085/10, III SA/Wa 3141/10**).

Strony skarżące dowodziły, że przepisy ustanawiające opodatkowanie pożyczek udzielanych spółkom kapitałowym przez ich wspólników, obowiązujące w latach 2007-2008, były niezgodne z postanowieniami Dyrektywy Rady Unii Europejskiej nr 69/335/EWG z dnia 17 lipca 1969 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału (Dz. Urz. L 249 z 03.10.1969 ze zm.) – dalej: „Dyrektywa 69/335/EWG", jako że przystępując do UE Polska zdecydowała się zastosować zwolnienie przewidziane w art. 7 ust. 2 Dyrektywy 69/335/EWG. Ponownie opodatkowując te pożyczki od 1 stycznia 2007 r. Polska naruszyła zasadę *stand still.* Zdaniem organów podatkowych zasada *stand still* nie została naruszona, a to z uwagi na treść art. 7 ust. 1

Dyrektywy 69/335/EWG, który należy interpretować w ten sposób, że przewidziane w nim obowiązkowe zwolnienie od podatku kapitałowego dotyczy wszystkich czynności, jakie 1 lipca 1984 r. na gruncie prawa krajowego zwolnione były od podatku kapitałowego lub były opodatkowane tym podatkiem stawką wynoszącą 0,50 % lub niższą. W Polsce pożyczki udzielane spółkom kapitałowym przez ich wspólników podlegały opodatkowaniu opłatą skarbową według stawki wyższej.

Poszczególne składy Sądu wskazywały, że powyższy problem jest tożsamy z zagadnieniem objętym pytaniem prejudycjalnym skierowanym do TSUE przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w sprawie o sygn. akt I SA/Gl 731/09. Wyrokiem z 16 czerwca 2011 r. w sprawie C-212/10 Logstor ROR Polska sp. z o.o. vs. Dyrektor Izby Skarbowej w Katowicach, TSUE dokonał bowiem interpretacji art. 4 ust. 2 Dyrektywy 69/335/EWG w kontekście możliwości ponownego wprowadzenia przez państwo członkowskie podatku kapitałowego od pożyczki udzielonej spółce kapitałowej przez udziałowca w sytuacji, gdy państwo to wcześniej zrezygnowało z pobierania takiego podatku. W związku z powyższym orzeczeniem poszczególne składy Sądu stwierdzały, że przystępując do UE Polska skorzystała z możliwości przewidzianej w art. 7 ust. 2 Dyrektywy 69/335/EWG i zwolniła z podatku kapitałowego (podatku od czynności cywilnoprawnych) operacje (czynności) w postaci pożyczek udzielonych spółce przez wspólników (akcjonariuszy). Uczyniła to przy tym znając wszelkie uwarunkowania oraz skutki związane z przyjęciem takiego rozwiązania. Nic nie świadczy o tym, że decyzja w tym przedmiocie podjęta została bez uwzględnienia szeroko rozumianych interesów podatkowych, społecznych czy szczególnej sytuacji Polski w momencie akcesji. Brak jest powodów, aby stwierdzić, że Polska kierowała się innymi niż racjonalne względami, bądź aby jej działania nie znajdowały uzasadnienia w istniejącym stanie rzeczy. W świetle powyższego uznano, iż Polska, decydując się w dniu przystąpienia do Unii Europejskiej na zwolnienie z podatku pożyczek udzielanych spółce kapitałowej przez wspólnika, nie mogła ponownie opodatkować tej czynności. To zaś oznacza, że obowiązujące w latach 2007 i 2008 przepisy ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2007 r., Nr 68, poz. 450 ze zm.) w zakresie opodatkowania takich pożyczek są sprzeczne z przepisami Dyrektywy 69/335/EWG i naruszają zasadę *stand still*.

23.7 Podatek od spadków i darowizn.

Wyrokiem z dnia 10 lutego 2011 r., **syg. akt VIII SA/Wa 1018/10** Sąd uchylił decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w W. w przedmiocie zobowiązania w podatku od spadków i darowizn – orzeczenie prawomocne. W wyroku tym Sąd postawił tezę następującej treści: „Wykładni nieostrego sformułowania „uzasadniona konieczność" zmiany warunków (miejsca) zamieszkania, użytego przez ustawodawcę w art. 16 ust. 7 u.p.s.d., należy każdorazowo dokonywać przez pryzmat konstytucyjnej zasady działania dla dobra rodziny, wyrażonej w przepisach art. 18, art. 47 i art. 71 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP". Istota sprawy polegała na możliwości skorzystania przez skarżącą ze zwolnienia przewidzianego w art. 16 ust. 7 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2004 r. Nr 142, poz. 1514 ze zm.;dalej: „u.p.s.d."), zgodnie z którym (w brzmieniu obowiązującym w 2006 r.), nie stanowi podstawy do wygaśnięcia decyzji zbycie udziału w budynku lub lokalu na rzecz innego ze spadkobierców lub obdarowanych oraz zbycie budynku lub lokalu, jeżeli było ono uzasadnione koniecznością zmiany warunków mieszkaniowych, a nabycie innego budynku lub uzyskanie pozwolenia na jego budowę, albo nabycie innego lokalu nastąpiło nie później niż w ciągu sześciu miesięcy od dnia zbycia. Zdaniem Sądu, organy podatkowe wydały swoje decyzje z naruszeniem prawa materialnego, tj. art. 16 ust. 7 u.p.s.d. poprzez błędną wykładnię tego przepisu, w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy. Wykładnia nieostrego pojęcia "konieczność zmiany warunków mieszkaniowych" użytego art. 16 ust. 7 u.p.s.d., powinna być zdaniem Sądu dokonywana w sposób zgodny z przepisami art. 18, art. 47 i art. 71 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP, nakazującymi podejmowanie przez państwo (organy Rzeczypospolitej Polskiej) takich działań dla dobra rodziny, które umacniają więzi między osobami tworzącymi rodzinę (gwarantują rodzinie ochronę i opiekę ze strony państwa). To zaś oznacza, że zmianę warunków mieszkaniowych (miejsca zamieszkania), spowodowaną zawarciem związku małżeńskiego (założeniem rodziny), należy uznać za konieczną w rozumieniu art. 16 ust. 7 u.p.s.d. Oczywiście wówczas, gdy spełnione zostaną wszystkie warunki pozwalające na nabycie, a także zachowanie prawa do ulgi mieszkaniowej, o której mowa w przepisach art. 16 u.p.s.d. Konieczność zmiany to niedająca się uniknąć potrzeba zmiany, a nie, potrzeba wynikająca z przypadkowości. Chodzi więc raczej o uzasadnione

przyczyny zmiany warunków (miejsca) zamieszkania, często podyktowane przesłankami subiektywnymi po stronie podatnika. Sąd dodał również, iż uzasadnioną konieczność zmiany warunków mieszkaniowych w rozpoznawanej sprawie, stanowił niewielki metraż lokalu mieszkalnego nabytego przez skarżącą w drodze darowizny (31,4 m2 powierzchni), przed zawarciem małżeństwa. W XXI wieku małżonkowie mogą bowiem nie tylko subiektywnie, ale także obiektywnie rzecz biorąc, uznać za konieczną zmianę warunków mieszkaniowych, polegającą na nabyciu prawa do lokalu mieszkalnego o większej powierzchni, która pozwoli zaspokoić potrzeby mieszkaniowe dwóch dorosłych osób.

Zdaniem Sądu, w świetle powołanych przepisów ustawy zasadniczej, chybiona była argumentacja organów podatkowych, które nie tylko przyjęły, że zawarcie małżeństwa jest "zwykłą" czynnością, ale w sposób nieuzasadniony nakazały podatnikowi dokonanie wyboru pomiędzy założeniem rodziny i zachowaniem prawa do ulgi mieszkaniowej, o której mowa w art. 16 u.p.s.d. Nakazując małżonkom wspólne zamieszkanie w lokalu nabytym przez skarżącą w drodze darowizny, pominęły przy tym wskazaną wyżej okoliczność, dotyczącą niewielkiej powierzchni tego lokalu.

23.8 Podatek od nieruchomości.

W orzecznictwie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w 2011 r. wyłoniły się rozbieżności, czy do opodatkowania garażu podziemnego wielostanowiskowego, stanowiącego odrębny lokal, odnoszą się stawki podatku od nieruchomości przewidziane dla budynków mieszkalnych. Przykładowo Sąd w wyroku z dnia 12 sierpnia 2011 r., **sygn**. **akt III SA/Wa 229/11** oraz w wyroku z dnia 13 września 2011 r., **sygn. akt III SA/WA 512/11** nie podzielił poglądu dopuszczającego możliwość identycznego podatkowo potraktowania mieszkania i garażu lub jego części. Uznał, że garaż nie służy do celów mieszkaniowych. Nie zmieniają tego istniejące przepisy nakładające obowiązek zapewnienia miejsc parkingowych mieszkańcom budynków wielorodzinnych.

Natomiast Sąd w wyroku z dnia 2 września 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 795/11** oraz w wyroku z dnia 4 listopada 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 509/11** stwierdził, iż miejsce postojowe jest ściśle związane z funkcją mieszkalną podobnie jak komórka lokatorska i znajduje się w tej samej bryle budynku co mieszkania. Miejsce postojowe nie zajmuje żadnej dodatkowej powierzchni

poza powierzchnię zajmowaną przez budynek mieszkalny i jest jego integralną częścią, czym istotnie odróżnia się od garażu wolnostojącego lub szeregowego, który można w istocie zakwalifikować do kategorii „pozostałych budynków" w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 2 e ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zm., dalej: „u.p.o.l."). Nie ma znaczenia, że dla garażu podziemnego urządzona jest odrębna od reszty budynku mieszkalnego księga wieczysta i stanowi on odrębną prawnie nieruchomość lokalową. Nieruchomość zdefiniowana w kodeksie cywilnym nie jest tożsama z przedmiotem podatku od nieruchomości. Przedmiot podatku obejmuje również "obiekty budowlane", które nie muszą być "nieruchomościami" w rozumieniu art. 46 Kodeksu cywilnego. Każdy obiekt budowlany (z wyjątkiem obiektów małej architektury) podlega opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości nawet wówczas, gdy nie stanowi nieruchomości, ani też jej części składowej. Stąd też posługiwanie się pojęciem „nieruchomości" przy określaniu przedmiotu podatku jest mało precyzyjne. W istocie rzeczy przedmiotem podatku są budynki, budowle i grunty, bez względu na to, czy stanowią nieruchomość w rozumieniu art. 46 k.c. Sąd podkreślił, iż ustawodawca w art. 5 u.p.o.l. rozróżnia poszczególne kategorie budynków lub ich części (a nie - nieruchomości) w tym m.in, budynki mieszkalne. Tym samym w ocenie Sądu zasadne jest stanowisko, iż garaż podziemny pod blokiem mieszkalnym w rozumieniu prawa budowlanego nie jest samodzielnym budynkiem, lecz jest częścią budynku mieszkalnego (a nie budynku „pozostałego"). Garażu tego nie można uznać za samodzielny budynek, gdyż nie ma on cech wskazanych w art. 1 a pkt 1), tj. nie posiada fundamentów i dachu - co więcej jest on *de facto* fundamentem bloku mieszkalnego. Sąd wyjaśnił, że garaż stanowiący jedno z kondygnacji budynku mieszkalnego posiada wspólne z budynkiem urządzenia techniczne m.in. instalacje elektryczną, wodną, szyby wind itp. Zgodnie z definicją „powierzchni użytkowej budynku lub jego części" należy rozumieć jako powierzchnię mierzoną po wewnętrznej długości ścian na wszystkich kondygnacjach, z wyjątkiem powierzchni klatek schodowych oraz szybów dźwigowych; za kondygnację uważa się również garaże podziemne, piwnice, sutereny i poddasza użytkowe. W ocenie Sądu przepisy u.p.o.l. odsyłające do pojęcia „budynku lub jego części" pozwalają przyjąć jednolitą stawkę podatku od nieruchomości stanowiącej w swej istocie budynek mieszkalny

(wykorzystywany na cele mieszkaniowe) posiadający kondygnacje w tym także taką, która jest garażem podziemnym.

Następnie Sąd z urzędu wziął pod uwagę, że postanowieniem z dnia 28 listopada 2011 r., sygn. akt II FSK 535/10 Naczelny Sąd Administracyjny przedstawił składowi siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości to jest: „Czy w świetle art. 2 ust 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 ze zm.) garaż stanowiący przedmiot odrębnej własności, usytuowany w budynku mieszkalnym wielorodzinnym, podlega opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości według stawki podatku przewidzianej w art. 5 ust. 1 pkt 2 lit e tej ustawy?" i zawieszał postępowanie sądowe (przykładowo postanowienie z dnia 12 grudnia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1283/11** oraz postanowienie z dnia 12 grudnia 2011 r., **sygn. akt III SA/Wa 1380/11**).

24. Geodezja i kartografia.

24.1 Ewidencja gruntów i budynków

Stabilne jest orzecznictwo wskazujące, że ewidencja gruntów i budynków to zbiór informacji o gruntach i budynkach, oparty na odpowiednich dokumentach, odzwierciedlający aktualny stan prawny działki. Dane ewidencyjne mają charakter deklaratoryjny, a nie konstytutywny, co oznacza, że nie tworzą nowego stanu prawnego nieruchomości, a jedynie potwierdzają stan faktyczny. Organy ewidencyjne rejestrują jedynie stany prawne ustalone w innym trybie lub przez inne organy orzekające. Nie mogą samodzielnie rozstrzygać kwestii uprawnień wnioskodawcy do gruntu (wyrok z dnia 11 października 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 1061/11**).

Aktualizacja danych w ewidencji dotyczy naniesienia zmian powstałych już po wprowadzeniu do ewidencji danych kwestionowanych (wyrok z dnia 24 maja 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 555/11**). Aktualność ewidencji polega m. in. na uwidocznieniu w ewidencji późniejszego, dokładniejszego pomiaru powierzchni działki (wyrok z dnia 21 stycznia 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 1493/10**). Akt notarialny sporządzony w odległej przeszłości jako dowód powierzchni i oznaczenia nieruchomości nie może obecnie na nowo „odżyć"

i stać się w tym zakresie podstawą do dokonania przez organy administracji zmian w ewidencji gruntów (wyrok z dnia 25 lipca 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 626/11**).

Możność wpisania danego prawa do ewidencji uzależniona została od potwierdzenia jego istnienia dokumentami, o których mowa w § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (wyroki z dnia 2 marca 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 1884/10** oraz z dnia 19 stycznia 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 2243/10**). Organy ewidencyjne nie są uprawnione do kontrolowania treści tych dokumentów (wyrok z dnia 24 lutego 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 2244/10**).

Brak rozpatrzenia wniosku o przyznanie dzierżawy wieczystej gruntu w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz. U. nr 50, poz. 279 ze zm.) powoduje, że stan prawny nieruchomości nie jest ustalony, co uniemożliwia dokonanie zmiany w ewidencji gruntów (wyrok z dnia 18 stycznia 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 2078/10**).

Zapisy dotyczące powierzchni działki zawarte w księdze wieczystej winny być dostosowane do zapisów zawartych w ewidencji gruntów (wyrok z dnia 18 lutego 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 2221/10**).

Zgodnie z § 36 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków przebieg granic działek ewidencyjnych wykazuje się w ewidencji na podstawie dokumentacji geodezyjnej, przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (wyrok z dnia 17 lutego 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 2075/10**). Jednakże przyjęcie do państwowego zasobu tej dokumentacji nie zwalnia organu ewidencyjnego od jej oceny jako środka dowodowego, mającego stanowić podstawę wprowadzenia tej zmiany. W szczególności organ powinien ocenić, czy przedłożony dokument przyjęty do zasobu jest wystarczającą podstawą do wprowadzenia zmian (wyrok z dnia 3 czerwca 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 605/11**).

Samo oświadczenie skarżących o charakterze władania działką nie stanowi dowodu, a tym bardziej nie stanowi dokumentu, z którym ustawodawca wiązałby skutek ujawnienia w ewidencji gruntów i budynków informacji wynikających z takiego oświadczenia (wyrok z dnia 9 września 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 974/11**).

24.2 Klasyfikacja gruntów

Pozbawienie działki drzewostanu nie prowadzi do utraty przez nią leśnego charakteru i nie może stanowić podstawy do dokonania zmiany gleboznawczej klasyfikacji gruntów bez przeprowadzenia stosownych procedur (wyrok z dnia 18 maja 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 540/11**).

24.3 Rozgraniczenia nieruchomości

Przepisy ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne nie ustanawiają terminu, w którym po uprawomocnieniu się postanowienia sądu cywilnego w przedmiocie rozgraniczenia nieruchomości można wnieść o wszczęcie postępowania administracyjnego w przedmiocie rozgraniczenia nieruchomości (wyrok z dnia 7 września 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 1887/10**).

Interes prawny w postępowaniu administracyjnym o rozgraniczenie nieruchomości przysługuje wyłącznie właścicielom albo użytkownikom wieczystym nieruchomości będących przedmiotem rozgraniczenia, z pominięciem innych podmiotów mających z tymi nieruchomościami związki prawne lub faktyczne (wyrok z dnia 15 czerwca 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 280/11**).

24.4 Zasób geodezyjny i kartograficzny

Sporne jest zagadnienie, czy wniesienie skargi do sądu na czynność materialno-techniczną odmowy przyjęcia do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego pracy geodezyjnej (art. 3 § 2 pkt 4 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi), powinno być poprzedzone wezwaniem do usunięcia naruszenia prawa, odrębnym od wniosku do właściwego organu nadzoru geodezyjnego i kartograficznego o zbadanie zasadności odmowy włączenia dokumentacji do zasobu, o którym to wniosku mowa w § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 16 lipca 2001 r. w sprawie zgłaszania prac geodezyjnych i kartograficznych, ewidencjonowania systemów i przechowywania kopii zabezpieczających bazy danych, a także ogólnych warunków umów o

udostępnianie tych baz (Dz. U. Nr 78, poz. 837). W wyrokach z dnia 6 października 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 1001/11** oraz z dnia 27 października 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 1259/11** uznano, że nie jest to konieczne. Odmiennie: por. postanowienie z dnia 6 stycznia 2010 r., **sygn. akt VIII SA/Wa 807/09** i postanowienie NSA z dnia 19 kwietnia 2010 r., I OSK 560/10).

24.5 Uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii

Przepis art. 46 ust. 3 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne nakłada na Głównego Geodetę Kraju obowiązek orzeczenia o utracie uprawnień zawodowych zawsze, o ile wystąpi któreś ze zdarzeń wskazanych w tym przepisie. Orzekający w sprawie organ nie ma ustawowego umocowania do wyjaśniania okoliczności popełnienia przez skarżącego czynu, za który został skazany wyrokiem sądu powszechnego (wyrok z dnia 10 lutego 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 2251/10**).

24.6 Inne sprawy z zakresu geodezji i kartografii

„Ważnym interesem strony", o którym mowa w art. 73 § 2 in fine kodeksu postępowania administracyjnego może być posiadanie uwierzytelnionych odpisów poszczególnych dokumentów z akt administracyjnych, tak dla potrzeb prowadzonego postępowania w sprawie, jak i w celu ich wykorzystania w innych postępowaniach prawnych. Obowiązek sporządzenia uwierzytelnionych odpisów i przesłania ich stronie lub jej pełnomocnikowi obciąża organ administracji państwowej, jednak tylko wtedy, gdy strona lub jej pełnomocnik nie mają możliwości sporządzenia odpisów w/w dokumentów i uzyskania ich uwierzytelnienia w trybie art. 73 § 1 w zw. z art. 73 § 2 kodeksu postępowania administracyjnego (wyrok z dnia 4 kwietnia 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 108/11**).

Decyzja w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych, nie stanowi decyzji administracyjnej w rozumieniu kodeksu postępowania administracyjnego (wyrok z dnia 31 maja 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 683/11**).

25. Sprawy z zakresu zagospodarowania przestrzennego.

25.1 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Jedną z głównych przyczyn stanowiących podstawę stwierdzania przez orzekające sądy nieważności w całości lub części uchwał w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, była kwestia przekroczenia przez gminę ustawowo przyznanych jej uprawnień do określania przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania, zwanych doktrynalnie władztwem planistycznym. Za przekroczenie władczych uprawnień gminy uznawano nałożenie w planie miejscowym na właścicieli (użytkowników wieczystych) nieruchomości położonych na terenie objętych planem, obowiązku scalenia nieruchomości, jako warunku koniecznego dla możliwości ich zabudowy, bez wykazania konieczności nałożenia kwestionowanego obowiązku, a więc wskazania istotnych celów, które miały zostać w ten sposób osiągnięte. Wskazywano, iż w planie miejscowym wyznacza się granice obszarów wymagających scalenia i podziału, jedynie gdy analiza struktury własnościowej, dokonana w trakcie sporządzania planu wskazuje na konieczność takiego scalenia i podziału nieruchomości, w celu umożliwienia zagospodarowania terenu zgodnie z planem (wyrok WSA z dnia 17 maja 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 2245/10**).

Również brak wskazania przejrzystych przesłanek, którymi kierował się organ gminy przeznaczając w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego działkę skarżącego pod projektowaną drogę, stanowił podstawę do uznania, iż takie rozstrzygnięcie nosi cechy rozstrzygnięcia arbitralnego, wykraczającego poza granice przyznanych gminie władczych uprawnień. W ocenie orzekających sądów, jedynie wprowadzenie ograniczeń wynikających z obiektywnych przesłanek nie stanowi przekroczenia granic władztwa planistycznego gminy (wyrok WSA z dnia 16 lutego 2011 r., **sygn. akt IVSA/Wa 2084/11**).

W orzeczeniach stwierdzających nieważność w całości lub części uchwał w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z powodu nieuzasadnionego przeznaczenia w nich nieruchomości skarżących pod drogi, Sądy zwracały uwagę na obowiązek zachowania przez gminę zasady równości.

Wskazywano, iż zastosowanie tej zasady nie może polegać na mechanicznym odcięciu z każdej nieruchomości pasa gruntu o równej szerokości, jako przeznaczonego pod drogę publiczną, lecz powinno uwzględniać ocenę, czy zastosowanie tej zasady w równym stopniu zachowa możliwość zagospodarowania, zgodnie z celami określonymi w projekcie planu, w stosunku do części nieruchomości pozostających poza projektowanym przeznaczeniem (wyrok z dnia 3 czerwca 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 125/11**). Uznawano, iż obciążenie nieruchomości osoby trzeciej takim zagospodarowaniem terenu, które prowadzi do istotnego naruszenia jej prawa własności, powoduje nieuzasadnione faworyzowanie innych podmiotów, które bez żadnych własnych ograniczeń uzyskują korzyść kosztem tego podmiotu (wyrok z dnia 17 marca 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 178/11**).

W orzecznictwie w dalszym ciągu prezentowano jednolite stanowisko, według którego przeznaczenie w projekcie planu terenu pod drogę wewnętrzną, wbrew woli właściciela tego terenu, stanowi przekroczenie przez gminę jej uprawnień w decydowaniu o przeznaczeniu terenów w granicach przewidzianych obowiązującymi przepisami prawa. Uzasadniając prezentowane stanowiska wskazywano, iż przepisy prawa nie przewidują możliwości wyznaczenia w planie miejscowym dróg, które nie mają charakteru publicznych. Brak jest zatem podstaw normatywnych dla uchwalenia planu zawierającego ustalenia dotyczące drogi wewnętrznej. W konkluzji stwierdzano, iż wskazane zapisy planu prowadzą de facto do urządzenia na prywatnych działkach dróg z parametrami odpowiadającymi drogom publicznym, bez przeznaczenia tego ternu na cele publiczne, nie stwarzając właścicielom tych terenów możliwości wywłaszczenia (wykupienia) terenu, uniemożliwiając jednocześnie inne jego zagospodarowanie (wyrok WSA z dnia 28 stycznia 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 1997/10** i z dnia 28 stycznia 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 1993/10**).

Ugruntowane stanowisko prezentowano także w kwestii dochowania przez gminę ustawowego obowiązku zachowania zgodności ustaleń planu miejscowego z kierunkami zagospodarowania przestrzennego określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, wynikającego z art. 9 ust. 4 i art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.), wskazując, iż obowiązek ten stanowi ustawową zasadę sporządzania planu miejscowego, którego naruszenie wywołuje określony w art. 28 ustawy

o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym skutek, w postaci nieważności planu miejscowego w całości lub części (wyrok WSA z dnia 25 stycznia 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 719/10** i z dnia 13 września 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 654/11**).

W orzecznictwie podtrzymywano również pogląd, iż wszelkie ograniczenie prawa własności ustanowione w planach miejscowych muszą mieć oparcie w normie ustawowej, a ponadto odbywać się w zgodzie z zasadą proporcjonalności i równości. Ograniczenie prawa własności musi być zgodne z normami konstytucyjnymi, wyznaczającymi granice ingerencji prawodawczej w to prawo (wyrok WSA z dnia 26 maja 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 95/11** i z dnia 7 lipca 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 811/11**).

Kontrolując tryb sporządzania planu miejscowego, za istotne naruszenie uznawano zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uchwalonego, ale jeszcze nieobowiązującego z powodu oczekiwania na ogłoszenie w organie promulgacyjnym, która nastąpiła z pominięciem trybu wskazanego w art. 27 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a zatem właściwego dla jej uchwalenia. Wskazywano, że wprowadzenie zmiany do uchwały w sprawie planu miejscowego po jej podjęciu nie wprowadza do systemu prawnego nowej uchwały (wyrok WSA z dnia 25 maja 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 658/11**).

25.2 Opłata z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

W dalszym ciągu znaczna część spraw w omawianym symbolu dotyczyła oceny prawidłowości sporządzonych operatów szacunkowych, stanowiących dowód na okoliczność wzrostu wartości nieruchomości, których przeznaczenie uległo zmianie w wyniku uchwalenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Uznawano, iż operat szacunkowy sporządzony przez biegłego w zakresie wyceny nieruchomości ma wszystkie cechy opinii biegłego, z tego też względu powinien podlegać ocenie organu administracji, który w oparciu o ten dowód rozstrzyga daną sprawę. Operat winien być przedmiotem oceny z punktu widzenia przyjętej przez rzeczoznawcę metodologii wyznaczania wartości nieruchomości oraz metodologii wyceny (wyrok WSA z dnia 21 września 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 1087/11**). Na organie spoczywa zatem obowiązek dokładnego wyjaśnienia sprawy

i podjęcia niezbędnych działań dla prawidłowego ustalenia wartości nieruchomości i należnej opłaty, a zatem i obowiązek oceny, na podstawie art. 80 Kodeksu postępowania administracyjnego, wartości dowodowej operatu szacunkowego (wyrok WSA z dnia 28 czerwca 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 701/11**, wyrok z dnia 5 lipca 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 664/11**). Jeżeli sporządzony w sprawie operat budzi wątpliwości, należy odmówić mu mocy dowodowej i zażądać jego wyjaśnienia i uzupełnienia, albo też zlecić wykonanie nowego operatu.

Popierano również ugruntowany pogląd, według którego w sprawie ustalenia opłaty planistycznej konieczne jest ustalenie, iż do wzrostu wartości nieruchomości doszło wskutek uchwalenia lub zmiany planu, a więc, że zachodzi bezpośredni związek przyczynowy między zmianą wartości nieruchomości, a przyjętymi ustaleniami uchwalonego lub zmienionego planu (wyrok WSA z dnia 27 stycznia 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 1864/10**)

Ponadto za wadliwe uznawano decyzje, które obowiązek zapłaty całej kwoty opłaty planistycznej nakładały na obydwoje skarżących łącznie, pomimo pozostawania ich w rozdzielności majątkowej. Wskazywano, iż opłata z tytułu wzrostu wartości nieruchomości jest świadczeniem podzielnym, może być więc podzielona pomiędzy skarżących, nie pozostających w związku małżeńskim (wyrok WSA z dnia 27 stycznia 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 2103/10**).

Popierano także stanowisko organów administracji, zgodnie z którym jednorazową opłatę z tytułu wzrostu wartości nieruchomości pobiera się zarówno w przypadku zbycia całej nieruchomości, jak również jej części lub udziału we współwłasności nieruchomości (w częściach ułamkowych) pod warunkiem, że wartość zbywanej nieruchomości (jej udziału) wzrosła w następstwie uchwalenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Podkreślając, iż opłata planistyczna jest związana ze zbyciem nieruchomości o charakterze ekwiwalentnym (odpłatnym), do pojęcia „zbycia nieruchomości" zaliczono czynność prawną skutkującą przeniesieniem udziału części własności nieruchomości gruntowej na rzecz innego podmiotu (wyrok WSA z dnia 5 września 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 692/11**).

Zwracano również uwagę na błędną wykładnię przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.) określających termin ważności operatu szacunkowego, jako mających skutkować uznaniem decyzji o ustaleniu opłaty planistycznej za bezprzedmiotową, ze względu na utratę ważności operatu szacunkowego

przyjętego za podstawę do ustalenia wysokości opłaty planistycznej. Zwracano uwagę, iż przepis art. 156 ust. 3 i 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami wyznacza aktualność operatu szacunkowego jedynie do wydania ostatecznej decyzji ustalającej wysokość opłaty planistycznej. Jeżeli więc, decyzja o ustaleniu opłaty planistycznej, która okaże się następnie decyzją ostateczną w sprawie, wydana zostanie przed upływem terminu aktualności operatu szacunkowego, określonego w art. 156 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami, to utrata następnie aktualności operatu szacunkowego z uwagi na upływ wskazanego terminu nie ma żadnego znaczenia prawnego dla trwałości ostatecznej decyzji o ustaleniu opłaty planistycznej. Wskazane przepisy nie stanowią więc o bezprzedmiotowości ostatecznej decyzji ustalającej opłatę planistyczną.

W sprawach z zakresu omawianej problematyki sądy wskazywały na liczne uchybienia procesowe orzekających organów. Do uchybień tych zaliczano brak zawiadomienia skarżących o wszczęciu postępowania zakończonego wydaniem zaskarżonej decyzji, brak zawiadomienia stron o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym i możliwością zgłoszenia stosownych uwag i wniosków, naruszenie zasady dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, określonej w art. 15 Kodeksu postępowania administracyjnego (wyrok WSA z dnia 30 marca 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 192/11**, wyrok WSA z dnia 2 czerwca 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 703/11**, wyrok WSA w Warszawie z dnia 14 lipca 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 772/11**).

25.3 Lokalizacja dróg i autostrad

Sąd w wyroku z dnia 12 maja 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 518/11** wyraził pogląd, że pomiędzy decyzją o ustaleniu lokalizacji drogi publicznej i decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycję nie ma związku przyczynowego. Zgodnie z art. 46 ust. 4 pkt 9 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst pierwotny Dz. U. Nr 62, poz. 627, stan obowiązujący na dzień złożenia wniosku o wydanie decyzji), wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje przed uzyskaniem decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej. W stosunku do inwestycji, która należy do kategorii dróg gminnych, nie jest konieczne uzyskanie decyzji

o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Dlatego też, zdaniem Sądu, nie ma podstaw do zawieszenia postępowania o ustalenie lokalizacji drogi publicznej ze względu na konieczność rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego na podstawie art. 97 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.)

W wyroku z dnia 19 maja 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 481/11** Sąd wyraził pogląd, że mimo zastosowania przepisów szczególnych ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t. j. Dz. U. z 2008 r. Nr 193, poz. 1194 ze zm.), nadal stosuje się również ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.). Dotyczy to między innymi przepisów o postępowaniu dowodowym oraz sporządzaniu uzasadnień do decyzji.

W wyroku z dnia 23 września 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 1178/11** Sąd odniósł się do przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 26, poz. 133 ze zm.). Zgodnie z art. 24 ust. pkt 7 tej ustawy decyzja o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012 powinna zwierać między innymi określenie terminu wydania nieruchomości lub opróżnienia lokalu i innych pomieszczeń. Zdaniem Sądu brak określenia w decyzji o pozwoleniu na budowę przedsięwzięcia Euro 2012 terminu wydania nieruchomości, stanowi naruszenie art. 24 ustawy. Termin ten powinien być konkretnie wskazany w treści decyzji.

25.4 Lokalizacja inwestycji celu publicznego

W wyroku z dnia 11 lutego 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 2249/10** oraz w wyroku z dnia 14 kwietnia 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 284/11** Sąd przyjął stanowisko, że w postępowaniu wyjaśniającym w sprawach z zakresu lokalizacji linii kolejowych ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) ma bardzo ograniczone zastosowanie, należy natomiast stosować przepisy szczególne – art. 9o i 9q ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t. j. Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94 ze zm.). To inwestor decyduje o lokalizacji

inwestycji, a strony mają niewielki wpływ na konkretne ustalenia merytoryczne, w szczególności co do przebiegu linii kolejowej. Wydanie decyzji zależy od spełnienia wymaganych warunków, nie są badane inne możliwe lokalizacje inwestycji. Za taką wykładnią przemawia charakter tych linii kolejowych – są to linie kolejowe o znaczeniu państwowym. Ich zarządca musi mieć możliwość realnego sprawowania władczych i decyzyjnych funkcji państwa odnośnie tych strategicznych dla kraju zasobów.

Na podstawie art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz.717 ze zm.) w związku z art. 6 pkt 9 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.) inwestycją celu publicznego jest założenie cmentarza. W wyroku z dnia 1 sierpnia 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 191/11** Sąd wyraził pogląd, że na podstawie art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz.717 ze zm.) inwestycję celu publicznego można lokalizować w dwóch sytuacjach. Po pierwsze, gdy teren tej inwestycji jest objęty planem zagospodarowania przestrzennego, należy przeprowadzić jedynie postępowanie w przedmiocie uzyskania pozwolenia na budowę. Po drugie, gdy plan taki nie obowiązuje, wtedy wymagane jest przeprowadzenie postępowania w przedmiocie ustalenia lokalizacji tej inwestycji.

W wyroku z dnia 11 kwietnia 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 278/11** Sąd wskazał, że procedura wywłaszczania nieruchomości, generalnie regulowana przez ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.), w celu przyspieszenia procesu inwestycyjnego została zmodyfikowana przez art. 24a – 24e ustawy z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 26, poz. 133 ze zm.) na potrzeby realizacji inwestycji Euro 2012. Wywłaszczenie następuje na skutek wydania decyzji o lokalizacji przedsięwzięcia według linii rozgraniczających wyznaczonych na stosownych mapach podziałowych, przy czym wydanie decyzji o lokalizacji skutkuje równocześnie dokonaniem podziału nieruchomości, gdy linie rozgraniczające przedsięwzięcia obejmują jedynie część działki.

25.5 Dopuszczenie do udziału w postępowaniu organizacji ekologicznej

W wyroku z dnia 12 stycznia 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 1079/20**, z dnia 20 kwietnia 2011 **sygn. akt IV SA/Wa 1965/10**, z dnia 8 lutego 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 2155/10** Sąd przyjął stanowisko, że warunkiem udziału organizacji społecznej w postępowaniu na podstawie art. 31 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) jest wykazanie skonkretyzowanego interesu społecznego (wartości istotnych ze społecznego punktu widzenia) skorelowanego z przedmiotem postępowania. Ma to dowieść, że dopuszczenie strony do postępowania jest niezbędne dla ochrony tego interesu społecznego. Jak wskazał Sąd w wyroku z dnia 20 maja 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 489/11**, interes społeczny musi zostać wykazany w sposób pozytywny poprzez przedstawienie argumentów przemawiających za udziałem organizacji społecznej w postępowaniu. Nie można domniemywać interesu społecznego z samego faktu zgłoszenia udziału organizacji społecznej w postępowaniu.

25.6 Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu.

W omawianej kategorii najliczniejszą grupę stanowiły sprawy dotyczące skarg na decyzje określające warunki zabudowy i zagospodarowania przestrzennego, wydawane w oparciu o przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1588).

W szeregu spraw Sąd zajmował się oceną prawidłowości ustalenia przez organ administracji obszaru objętego analizą cech funkcji oraz cech zabudowy i zagospodarowania terenu. W wyroku z dnia 27 stycznia 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 1496/10**, Sąd podkreślił, iż warunkiem koniecznym przeprowadzenia prawidłowego postępowania wyjaśniającego, mającego na celu ustalenie wymagań określonych w art. 61 ust. 1-5 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, jest wyznaczenie wokół działki budowlanej, której dotyczy wniosek o ustalenie warunków zabudowy, obszaru analizowanego w sposób

określony w § 3 ust. 2 rozporządzenia z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, to jest w odległości nie mniejszej niż trzykrotna szerokość frontu działki objętej wnioskiem, nie mniejszej jednak niż 50 metrów. W takim zatem przypadku niezbędne jest ustalenie frontu działki budowlanej i ustalenie jego szerokości. Przez front działki rozumie się część działki budowlanej, która przylega do drogi, z której odbywa się główny wjazd lub wejście na działkę (§ 2 pkt 5 cytowanego wyżej rozporządzenia). W rozpatrywanej sprawie organ pierwszej instancji dowolnie ustalił, w którym miejscu znajduje się front działki. Z akt sprawy, jak i z wniosku inwestora nie wynikało, że główny wjazd lub wejście na działkę znajdowały w miejscu określonym przez organ. Sąd stwierdził, iż niewyjaśnienie sprawy w zakresie frontu działki powoduje, że określenie właściwego zasięgu obszaru analizowanego nie jest możliwe.

W wyroku z dnia 14 lutego 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 60/11** Sąd podkreślił, że zgodnie z przepisami rozporządzenia z dnia 26 sierpnia 2003 r. obszar analizowany musi zostać wyznaczony dookoła, a więc z każdej strony działki budowlanej objętej wnioskiem i z każdej strony musi być zamknięty liniami granicznymi. Działka, na której ma być realizowana inwestycja powinna stanowić centralne miejsce obszaru analizowanego.

W sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 1369/10** (wyrok z dnia 22 marca 2011 r.) Sąd także zakwestionował ustalenie przez organy administracji granic obszaru analizowanego. Wojewódzki Sąd Administracyjny wskazał, iż w rozpatrywanej sprawie wyznaczone na kopii mapy granice obszaru analizowanego wskazują, że działka, której dotyczy wniosek o wydanie warunków zabudowy, znajduje się na skraju obszaru analizowanego. Wprawdzie z treści § 3 rozporządzenia z dnia 26 sierpnia 2003 r. nie wynika, że niedopuszczalne jest wyznaczenie granic obszaru analizowanego w odległości większej niż minimalna oraz, że z każdej strony odległość granic musi być wyznaczona w sposób równomierny, to jednakże – zdaniem Sądu – w przypadku znacznego zwiększenia minimalnej odległości w jednym kierunku w stosunku do położenia działki inwestycyjnej, organ ma obowiązek przestawienia argumentów uzasadniających ustalenie w taki sposób granic analizowanego obszaru.

W wyroku z dnia 5 września 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 2320/10,** Sąd oceniając okoliczność podpisania wniosku o ustalenie warunków zabudowy tylko przez jednego wspólnika spółki cywilnej stwierdził, że przy

uwzględnieniu istoty decyzji ustalającej warunki zabudowy i zagospodarowania terenu oraz jej skutków prawnych, uprawniony jest pogląd, iż wystąpienie do właściwego organu z wnioskiem o wydanie przedmiotowej decyzji należy do spraw nie przekraczających zakresu zwykłych czynności spółki, o których mowa w art. 865 § 2 k.c. Zgodnie z powołanym przepisem każdy wspólnik może bez uprzedniej uchwały wspólników prowadzić sprawy, które nie przekraczają zakresu zwykłych czynności spółki. Jeżeli jednak przed zakończeniem takiej sprawy chociażby jeden z pozostałych wspólników sprzeciwi się jej prowadzeniu, potrzebna jest uchwała wspólników. Sytuacja taka, w ocenie Sądu, nie miała jednak miejsca w rozpatrywanej sprawie. Z akt sprawy nie wynikało bowiem, aby drugi ze wspólników sprzeciwił się prowadzeniu sprawy zainicjowanej wnioskiem o ustalenie warunków zabudowy pomimo, iż w toku postępowania odbierał osobiście korespondencję kierowaną przez organ pierwszej instancji. W tych okolicznościach Sąd przyjął, że wspólnik, który nie podpisał się pod przedmiotowym wnioskiem wyraził w sposób dorozumiany zgodę na prowadzenie przedmiotowej sprawy przez drugiego wspólnika działającego we własnym imieniu, lecz także w jego interesie, zgodnie z domniemaną jego wolą.

Na uwagę zasługuje pogląd wyrażony w wyroku z dnia 16 marca 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 35/11**. W orzeczeniu tym Sąd podniósł, że jeśli inwestor posiadający działkę o charakterze częściowo rolnym, a częściowo leśnym chcący wybudować obiekty służące prowadzeniu gospodarstwa rolnego wskazuje jako teren inwestycji całą działkę, to wydanie decyzji o warunkach zabudowy nie jest dopuszczalne. Na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę inwestor mógłby bowiem zlokalizować te obiekty na części leśnej działki, co prowadziłoby do naruszenia art. 61 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Doszłoby wówczas do sprzecznego z prawem zagospodarowania gruntu leśnego. Organ administracji właściwy do wydania pozwolenia na budowę nie mógłby w tym inwestorowi przeszkodzić, gdyż decyzja o warunkach zabudowy dotyczyłaby całej działki, a prawem inwestora jest wskazanie konkretnego miejsca lokalizacji obiektu na terenie działki. W decyzji o warunkach zabudowy możliwe jest jednak bliższe określenie miejsca lokalizacji inwestycji na nieruchomości, które to określenie będzie wiążące dla organu administracji wydającego decyzję o pozwoleniu na budowę. Wskazać należy, iż zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, do decyzji o warunkach zabudowy

odpowiednie zastosowanie ma art. 54 tejże ustawy. Do decyzji o warunkach zabudowy zastosowanie mieć będzie więc także punkt trzeci tego artykułu. Oznacza to, że w decyzji o warunkach zabudowy należy określić linie rozgraniczające teren inwestycji, wyznaczone na mapie w odpowiedniej skali. Zazwyczaj są to granice działki ewidencyjnej, ale nic nie stoi na przeszkodzie, by za pomocą linii rozgraniczeniowych inwestycji wskazać konkretną część działki, na której może być realizowana inwestycja. Możliwe byłoby więc wydanie decyzji ustalającej warunki zabudowy dla tej części działki, która ma charakter rolny. Na mapie stanowiącej załącznik do takiej decyzji należałoby wskazać linie rozgraniczające teren inwestycji, którym byłaby ta część działki, która ma charakter rolny.

25.7 Uzgodnienia w sprawach z zakresu zagospodarowania przestrzennego.

W tej kategorii spraw, na uwagę zasługuje występujące w licznych orzeczeniach zagadnienie legitymacji do zaskarżenia postanowień w przedmiocie uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy. W tym zakresie w orzecznictwie jednolicie wskazywano, że od dnia 17 lipca 2010 r., tj. od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106, poz. 675), mocą której zmieniono brzmienie art. 53 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.), na postanowienie w przedmiocie uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy wyłączona została możliwość wniesienia zażalenia przez inną osobę bądź podmiot aniżeli inwestor. Z kolei wniesione zażalenia przed tą datą, a nierozpoznane do dnia wejścia w życie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, nie mogą zostać merytorycznie rozpoznane. Organ odwoławczy obowiązany jest bowiem stosować przepisy aktualne w dniu wydawania aktu administracyjnego (m. in. wyrok z dnia 18 marca 2011 r**. sygn. akt IV SA/Wa 2212/10**, wyrok z dnia 5 maja 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 2160/10**, wyrok z dnia 4 listopada 2011 r. **sygn. akt IV SA/WA 1267/11**, wyrok z dnia 13 października 2011 r. sygn. **akt IV SA/Wa 926/11**.

W orzecznictwie jednolicie przyjmowano również, że podmiotami legitymowanymi do zaskarżenia postanowień w przedmiocie uzgodnienia projektu planu jest wójt, burmistrz, prezydent miasta. Jedynie rozbieżności wywołuje sprecyzowanie tej strony tzn. czy zażalenie, potem ewentualnie skargę do sądu administracyjnego, może wnieść gmina (na taką koncepcję

wskazuje m. in. wyrok z dnia 28 października 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 1353/11**, wyrok z dnia 13 czerwca 2011 r. **sygn. akt IV SA/WA 777/11**), czy też organ wykonawczy gminy jako podmiot przygotowujący projekt planu tj. wójt, burmistrz, prezydent miasta (wyrok z dnia 30 czerwca 2011 r**. sygn. akt IV SA/WA 556/11**).

Warte odnotowania są również wyroki z dnia 29 czerwca 2011 r. **sygn. akt IV SA/WA 727/11** oraz **sygn. akt IV SA/Wa 728/11**, w których Sąd uchylając zaskarżone postanowienia, powołując się na uchwałę Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 maja 2010 r., sygn. akt I OPS 13/09, wskazał że pracownik organu upoważniony do działania w imieniu ministra, nie może być uznany za osobę piastującą funkcję ministra, która nie podlegałaby wyłączeniu na podstawie art. 24 § 1 pkt 5 k.p.a. przy ponownym rozpatrzeniu sprawy w trybie art. 127 § 3 k.p.a. Wobec tego, wydanie zaskarżonego postanowienia z upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego przez tę samą osobę, która brała udział w wydaniu wcześniejszego postanowienia tego samego organu, stanowi istotne naruszenie przepisu art. 24 § 1 pkt 5 k.p.a. Naruszenie powyższego przepisu stanowi przesłankę wznowieniową, o której mowa w art. 145 § 1 pkt 3 k.p.a.

26. Sprawy z zakresu przejęcia mienia.

26.1 Reforma rolna

W sprawach dotyczących problematyki przejęcia mienia w dalszym ciągu znaczną część stanowią sprawy w przedmiocie reformy rolnej. W tej kategorii spraw Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie prezentuje jednolitą linię orzeczniczą, zgodną z uchwałą NSA w składzie siedmiu sędziów w dniu 10 stycznia 2011 r., sygn. akt I OPS 3/10 **(**np. wyroki: z dnia 31 marca 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 1374/10,** z dnia 30 czerwca 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 649/11,** z dnia 7 lipca 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 909/11,** z dnia 11 sierpnia 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 1038/10,** z dnia 12 września 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 957/11).**

W tej kategorii spraw najczęściej przedmiotem zaskarżenia były decyzje dotyczące stwierdzenia nieważności orzeczeń o przejęciu na rzecz Państwa przedsiębiorstwa na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu

na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. Nr 3, poz. 17 ze zm.) oraz orzeczeń o zatwierdzeniu protokołu zdawczo-odbiorczego o objęciu poszczególnych składników przedsiębiorstwa.

26.2 Nacjonalizacja

W wyroku z dnia 15 czerwca 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 705/11** Sąd wskazał, iż nie ma przeszkód dla badania w trybie nieważnościowym, legalności decyzji o zatwierdzeniu protokołu zdawczo-odbiorczego (wydanej w myśl § 75a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1947 r. w sprawie trybu postępowania przy przejmowaniu przedsiębiorstw na własność Państwa - Dz. U. Nr 16, poz. 62 ze zm.), co do wskazania jako przechodzące na rzecz Skarbu Państwa, niektórych z wymienionych w protokole składników mienia, pomimo uprzedniego niestwierdzenia nieważności samego orzeczenia o nacjonalizacji przedsiębiorstwa.

Z kolei w wyroku z dnia 14 stycznia 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 2054/10** Sąd wyraził pogląd, iż nie sposób podzielić stanowiska organu, że orzeczenie zatwierdzające protokół zdawczo-odbiorczy miało charakter niesamodzielny i jakakolwiek ocena orzeczenia o przejęciu przedsiębiorstwa na własność Państwa, bezpośrednio rzutowała na ocenę tego pierwszego orzeczenia. Okoliczność, iż orzeczenie zatwierdzające protokół zdawczo-odbiorczy było nierozerwalnie związane z orzeczeniem w przedmiocie nacjonalizacji przedsiębiorstwa nie jest równoznaczne z uznaniem jego niesamodzielności. Rozstrzygnięcie to kończyło proces nacjonalizacji lecz stanowiło odrębne rozstrzygnięcie organu administracji publicznej, podlegające zaskarżeniu w zwykłym trybie administracyjnym, a następnie gdy zachodziła podstawa weryfikacji w nadzwyczajnych trybach tj. wznowieniowym czy nieważnościowym.

W wyroku z dnia 22 lutego 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 1414/10** Sąd stanął na stanowisku, że własność górnicza minerałów znajdujących się w swych naturalnych złożach w formie nadań górniczych na pola górnicze nie była związana z prawem własności gruntu, a nacjonalizacji na podstawie art. 3 ust. 1 lit. A pkt 1 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej, podlegały nadania górnicze, a nie znajdujące ponad złożami minerałów nieruchomości gruntowe.

Brak jest zatem podstaw prawnych do przyjęcia, że aktualni właściciele (użytkownicy wieczyści) tych nieruchomości, mają interes prawny w postępowaniu w sprawie stwierdzenia nieważności orzeczenia o przejęciu nadania górniczego na podstawie powołanego przepisu ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r., a w konsekwencji do przyjęcia, że są stronami takiego postępowania.

W omawianej kategorii spraw Sąd wielokrotnie uchylał zaskarżone orzeczenia w oparciu o art. 145 § 1 pkt 1 lit b ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.). Za naruszenie prawa dające podstawę do wznowienia postępowania administracyjnego Sąd uznawał wydanie (podpisanie) rozstrzygnięcia przez tę samą osobę (działającą z upoważnienia Ministra), nie zaś przez samego piastuna funkcji - art. 24 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania administracyjnego (np. wyroki: z dnia 20 kwietnia 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 2294/10,** z dnia 21 kwietnia 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 380/11,** z dnia 24 maja 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 657/11**, z dnia 31 maja 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 420/11,** z dnia 2 czerwca 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 263/11**).

26.3 Przejęcie gospodarstw rolnych

W tej kategorii spraw, Sąd wypowiadał się głównie na temat określenia kręgu stron postępowania o stwierdzenie nieważności orzeczeń o przejęciu na własność Skarbu Państwa gospodarstw rolnych na podstawie art. 2 ustawy z dnia 13 lipca 1957 r. o zmianie dekretu z dnia 18 kwietnia 1955 r. o uwłaszczeniu i o uregulowaniu innych spraw, związanych z reformą rolną i osadnictwem rolnym (Dz. U. Nr 39, poz. 174 ze zm.). W wyrokach z dnia 24 stycznia 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 1882/10** oraz z dnia 25 marca 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 220/10** Sąd wskazał, że legitymację prawną do bycia stroną w postępowaniu prowadzonym w trybie nadzwyczajnym, poza byłym właścicielem odebranej nieruchomości lub jego następcą prawnym, innymi podmiotami biorącymi udział w postępowaniu zwykłym, będą miały również podmioty obecnie władające tą nieruchomością.

Z kolei w sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 853/11** (wyrok z dnia 1 lipca 2011 r.), która dotyczyła stwierdzenia nieważności decyzji o przymusowym wykupie w drodze licytacji nieruchomości rolnej Sąd podkreślił, że następstwo prawne nie musi wynikać z dziedziczenia. Strona postępowania ma prawo

do zbycia swoich uprawnień, czy to w trakcie toczącego się postępowania, czy też po jego zakończeniu i umowa ta wiąże organy administracji publicznej, gdyż nie mogą one w drodze decyzji administracyjnej kwestionować ważności tej umowy cywilnoprawnej.

W licznej grupie spraw dotyczących tej problematyki Sąd uchylał zaskarżone decyzje **(**np. wyroki: z dnia 10 lutego 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 2276/10,** z dnia 2 marca 2011 r**. sygn. akt IV SA/Wa 193/11,** z dnia 1 czerwca 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 344/11),** wytykając organom administracji naruszenie reguł postępowania administracyjnego (art. 7, 77 i 107 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego). W części spraw Sąd dopatrywał się naruszenia przez organ nadzoru przepisu postępowania, jakim jest art. 24 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania administracyjnego w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 3 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 18). Zgodnie z powołanym przepisem, pracownik organu administracji publicznej podlega wyłączeniu od udziału w postępowaniu w sprawie, w której brał udział w wydaniu zaskarżonej decyzji (np. wyroki: z dnia 11 lutego 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 2312/10,** z dnia 24 maja 2011 r**. sygn. akt IV SA/Wa 396/11,** z dnia 25 maja 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 468/11,** z dnia 2 czerwca 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 645/11,** z dnia 19 września 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 1023/11,** z dnia 21 września 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 393/11**).

Kontynuowana była linia orzecznicza, zgodnie z którą organem właściwym dla stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnych w przedmiocie przekazania gospodarstwa rolnego na własność Państwa za rentę, na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o przekazywaniu gospodarstw rolnych na własność Państwa za rentę i spłaty pieniężne (Dz. U. Nr 21, poz. 118), jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi (np. wyrok z dnia 13 stycznia 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 1892/10** i z dnia 20 lipca 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 814/11**)**.**

27. Sprawy z zakresu ewidencji ludności, obywatelstwa i paszportów.

Przedmiotem sądowej kontroli w tej grupie spraw były głównie decyzje wydane w oparciu o przepisy :
- ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 993 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 25 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2000 r., Nr 28, poz. 353 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R.P. Nr 7, poz. 44),
- ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. Nr 143, poz. 1027 z późn. zm.).

27.1 Ewidencja ludności

Skarżący kwestionujący rozstrzygnięcia organów meldunkowych wywodzili najczęściej, że opuszczenie przez nich miejsca zameldowania nie miało charakteru trwałego i dobrowolnego. Oddalając skargi Sąd wielokrotnie podkreślał, że jedyną przesłanką wymeldowania z miejsca pobytu stałego jest opuszczenie dotychczasowego miejsca pobytu przez osobę, której dotyczy postępowanie i niedopełnienie przez nią obowiązku wymeldowania, przy uwzględnieniu dorobku orzecznictwa, co do pojęcia „opuszczenia", jako zerwania więzi z dotychczasowym miejscem pobytu i stworzenia centrum życiowego w innym miejscu, a także zasady dobrowolności opuszczenia. Sąd wielokrotnie zaznaczał, iż przy ustaleniu zamiaru przebywania w danym lokalu nie można poprzestać na oświadczeniach osoby zainteresowanej, tylko określić go na podstawie obiektywnych, możliwych do stwierdzenia okoliczności (m.in. wyrok z dnia 14 lutego 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 19/11**).

O opuszczeniu miejsca stałego pobytu można mówić tylko wtedy, gdy dana osoba fizycznie nie przebywa w określonym lokalu i ma zamiar opuszczenia tego lokalu na stałe, a zamiar ten związany jest z koncentracją aktywności życiowej w nowym miejscu. Rezygnacja z przebywania w lokalu może nastąpić w sposób wyraźny – poprzez złożenie stosownego oświadczenia,

ale również w sposób dorozumiany – poprzez zachowanie, które w sposób nie budzący wątpliwości wyraża wolę osoby skoncentrowania swojej aktywności życiowej w innym miejscu. W związku z powyższym przez pojęcie zameldowania na pobyt czasowy, w świetle art. 7 ust. 1 ustawy, należy bowiem rozumieć przebywanie bez zamiaru zmiany miejsca pobytu stałego, w innej miejscowości pod oznaczonym adresem lub w tej samej miejscowości, lecz pod innym adresem. Na tle relacji pomiędzy pobytem czasowym a pobytem stałym w rozumieniu ustawy, w orzecznictwie ukształtował się pogląd, w świetle którego zameldowanie czasowe stanowi dla strony potwierdzenie, że dopełniła nałożonego przepisami ustawy obowiązku w zakresie ewidencji meldunkowej i dopóki to czasowe zameldowanie nie zostanie uznane za niezgodne z ustawą o ewidencji ludności, tak długo nie może być kwestionowane zameldowanie na pobyt stały, z którego nastąpiło czasowe wymeldowanie się do innego lokalu (m.in. wyrok z dnia 5 kwietnia 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 146/11**).

Jednolicie wskazywano w orzeczeniach, iż ewidencja ludności służy wyłącznie celom ewidencyjnym i ma na celu potwierdzenie faktu pobytu w określonym lokalu. Kształt rozwiązań ustawowych w przedmiocie zameldowania wskazuje na to, iż ewidencja ludności służy wyłącznie zbieraniu informacji w zakresie danych o miejscu zamieszkania i pobytu osób, a więc rejestracji stanu faktycznego, a nie stanu prawnego. Nie rozstrzyga zatem ani o prawie do lokalu, ani o uprawnieniu do przebywania w nim (m.in. wyrok z dnia 12 lipca 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 180/11**).

W wyroku z dnia 10 maja 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 214/11** Sąd stwierdził, iż wyjazd strony za granicę, w celu pobierania nauki na wyższej uczelni ma jedynie charakter czasowy. Ustalenia poczynione przez organ nie dają żadnych podstaw do twierdzenia, iż strona nie zamierza powrócić do kraju i za granicą skoncentrowała swoje życie osobiste i zawodowe na stałe. Niezamieszkiwanie bowiem w spornym lokalu nosi znamiona nieobecności czasowej, czyli nie ma charakteru trwałego. Innymi słowy opuszczenie lokalu przez stronę nie miało charakteru całkowitego zerwania z nim związków i nie wiązało się z zamiarem koncentracji swoich spraw życiowych i majątkowych w nowym miejscu.

27.2 Obywatelstwo

W tej kategorii spraw, podobnie jak w latach ubiegłych, najliczniejszą grupę spraw stanowiły sprawy w przedmiocie stwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego. Zagadnieniem kluczowym w tego typu sprawach była ocena charakteru i skutków jakie wywoływała uchwała Rady Państwa z dnia 23 stycznia 1958 r. nr 5/58 w sprawie zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego osobom wyjeżdżającym na pobyt stały do Izraela.

W orzecznictwie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego reprezentowane było jednolite stanowisko zgodnie, z którym przyjmowano, że ustawa z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 25 z późn. zm.) nie reguluje formy wydawania zezwoleń na zmianę obywatelstwa, w związku z czym, mogło być ono wydane również w formie uchwały Rady Państwa. Analiza przepisów ustawy o obywatelstwie polskim prowadzi jednak do wniosku, że ustawa ta regulowała określony tryb postępowania w sprawach utraty obywatelstwa i określała kolejność czynności. Z treści art. 13 i 11 ustawy wynika, że najpierw zainteresowana osoba winna złożyć wniosek o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego, następnie wniosek ten winien być przedstawiony przez Prezesa Rady Ministrów - Radzie Państwa, a następnie ta rozstrzygała w przedmiocie zezwolenia. Nie można kolejności tej odwrócić, gdyż naruszałoby to ustawowe wymagania, od których spełnienia zależy utrata obywatelstwa polskiego. Zezwolenie Rady Państwa wydane w formie uchwały mogło następnie odnosić się do wielu podmiotów, jeżeli osoby te można zidentyfikować. Innymi słowy – uchwała nr 5/58 z dnia 23 stycznia 1958 r. mogła odnosić się do osób, które złożyły podania o zmianę obywatelstwa polskiego przed datą jej podjęcia i wnioski zostały przedstawione przez Prezesa Rady - Radzie Państwa. Nie mogła natomiast odnosić się do tych osób, które takich podań jeszcze – w dacie podjęcia uchwały – nie złożyły. W sytuacji natomiast, gdy brak jest dowodów potwierdzających fakt przekazania Radzie Państwa podań zainteresowanych osób o udzielenie zezwolenia na zmianę obywatelstwa przed podjęciem uchwały nr 5/58 z dnia 23 stycznia 1958 r., nie można przyjąć, że uchwała ta stanowiła zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego (m. in. wyrok z dnia 6 maja 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 482/11**, wyrok z dnia 28 czerwca 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 840/11**).

27.3 Paszporty

W sprawach, w których rozstrzygnięcie organów administracji oparte było o treść przepisów ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. Nr 143, poz. 1027 z późn. zm.) wpływ skarg był znikomy. Wartą odnotowania jest jedynie sprawa o **sygn. akt IV SA/Wa 307/11**, w której Sąd oddalając skargę na decyzję Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji stwierdził, że organ prawidłowo uznał, iż niezbędną przesłanką do wydania decyzji w przedmiocie unieważnienia dokumentu paszportowego jest jego pozostawanie w obiegu prawnym. Tymczasem paszport wydany skarżącemu utracił ważność, a wraz z nim wszystkie dokonane w treści tego dokumentu wpisy. W zaistniałym stanie sprawy Minister również prawidłowo stwierdził po pierwsze, że decyzja Konsula o odmowie wszczęcia postępowania, jak i jej motywy naruszają prawo; po drugie, że w postępowaniu zainicjowanym podaniem skarżącego o unieważnienie opisanego paszportu, na skutek tego że przedmiot rozstrzygnięcia w sprawie prawnie nie istnieje, zaszła klasyczna postać bezprzedmiotowości. W konsekwencji działając na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 w zw. z art. 105 § 1 k.p.a. uchylił decyzję organu pierwszej instancji i umorzył postępowanie pierwszej instancji.

28. Środowisko.

28.1 Kary pieniężne za naruszenie wymagań ochrony środowiska

W uzasadnieniu wyroku z dnia 17 lutego 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 2313/10** Sąd rozważał kwestię ustalenia podmiotu, na który należy nałożyć karę pieniężną za przekroczenie warunków korzystania ze środowiska.

Sąd wskazał, że zasadnicze znaczenie ma tu art. 275 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.), zgodnie z którym do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych są obowiązane podmioty korzystające ze środowiska.

Sąd uznał, że zawarcie przez gminę, która uzyskała pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków, umowy ze spółką na eksploatację

i konserwację zbiorowych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie gminy, nie spowodowało przesunięcia odpowiedzialności z tytułu naruszania warunków pozwolenia wodnoprawnego. Zawarcie umowy nie spowodowało bowiem przejścia na spółkę praw i obowiązków wynikających z uzyskanego przez gminę pozwolenia.

Również sprawa o **sygn. akt IV SA/Wa 677/11** dotyczyła nałożenia na gminę kary pieniężnej za odprowadzenie ścieków do środowiska.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 5 lipca 2011 r. Sąd ustalił, że pomiary ścieków w 2008 r. nie zostały wykonane przez gminę w akredytowanym lub uprawnionym do tego laboratorium. Wyczerpane zostały więc przesłanki określone w art. 305a ust. 1 w zw. z art. 147a ustawy - Prawo ochrony środowiska, a w szczególności zawarte w art. 305a ust. 1 pkt 2 lit. c, iż niespełnienie ustawowego warunku dokonywania pomiarów ścieków w akredytowanym laboratorium powoduje przyjęcie, że warunki korzystania ze środowiska w zakresie wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, określone m.in. w pozwoleniach wodnoprawnych dla każdego z pomiarów zostały przekroczone w stopniu powodującym zastosowanie maksymalnej stawki kary – w przypadku stanu ścieków. Niedokonanie pomiarów ścieków w akredytowanym laboratorium oznacza w ujęciu ustawodawcy, brak ustalenia m.in. stanu ścieków, co w konsekwencji nakłada na organ orzekający obowiązek wymierzenia kary administracyjnej w maksymalnej stawce.

Sąd podkreślił, że nałożenie kary w sytuacji określonej art. 305a ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 147a ustawy - Prawo ochrony środowiska nie stanowi fakultatywnego uprawnienia organu administracji, lecz jego obowiązek wynikający z art. 298 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska, dlatego wbrew oczekiwaniu skarżącej gminy, wydając decyzje w rozpatrywanej sprawie, organy administracji nie mogły odstąpić od wymierzenia kary ze względu na sytuację finansową tej gminy.

28.2 Odpady

W sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 2145/10,** Sąd oceniał legalność decyzji w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej za dokonywanie, poza stacją demontażu wymontowywania z pojazdów wycofanych z eksploatacji przedmiotów wyposażenia i części nadających się do ponownego użycia.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 7 lutego 2011 r. Sąd wskazał, że przyznana organom administracji w art. 53a ust. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202 ze zm.), możliwość wymierzenia kary pieniężnej w przedziale od 10.000 zł do 300.000 zł w żadnym razie nie może prowadzić do dowolności w ustaleniu wysokości kary. Organy administracji powinny wyjaśnić, czym się kierowały ustalając tę wysokość. Powinny przy tym uwzględniać stopień szkodliwości dokonanego czynu, w szczególności zakres naruszeń, ilość odpadów, rodzaj stwarzanego zagrożenia dla środowiska oraz okoliczności uprzedniego naruszenia przepisów o odpadach.

W sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 392/11,** przedmiotem kontroli Sądu było rozstrzygnięcie Ministra Środowiska o odmowie zmiany pozwolenia zintegrowanego w zakresie terminu jego ważności.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 26 maja 2011 r. Sąd zgodził się z organem administracji co do tego, że pozwolenie zintegrowane musi być zgodne z planem gospodarki odpadami dla województwa, przyjętym przez sejmik województwa oraz z przepisami prawa miejscowego w postaci uchwały rady miejskiej, zmieniającej uchwałę w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Sąd wskazał, że uchwała zmieniająca regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy stanowi akt prawa miejscowego, który pozostaje w mocy. Z kolei uchwała sejmiku województwa w sprawie planu gospodarki odpadami dla województwa nie ma charakteru aktu prawa miejscowego, na co wyraźnie wskazuje treść art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm.), jednakże ma charakter wiążący i zapisy udzielanych pozwoleń zintegrowanych dla instalacji stanowiących składowiska odpadów nie mogą być sprzeczne z jej treścią.

W sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 517/11,** przedmiotem kontroli Sądu była uchwała rady gminy, określająca wymagania dla przedsiębiorców ubiegających się o uzyskanie zezwoleń na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy. Uchwała ta została podjęta na podstawie art. 7 ust. 3a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 Nr 236, poz. 2008 r. ze zm.).

W uzasadnieniu wyroku z dnia 28 marca 2011 r. Sąd wskazał, że konstytucyjna zasada praworządności wymaga, aby materia regulowana zaskarżonym aktem wynikała z ustawy upoważniającej i nie przekraczała zakresu upoważnienia.

Sąd doszedł do przekonania, że dokonując oceny dochowania przez radę gminy upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 7 ust. 3a ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, należy rozpatrywać tę kwestię nie tylko w świetle ustawy ale również w świetle rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu określania wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia (Dz. U. z 2006 r. Nr 5, poz. 33), wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 7 ust. 7 powoływanej ustawy.

Sąd uznał, że część wymagań wprowadzonych zaskarżoną uchwałą wykracza poza warunki określone w powołanym rozporządzeniu, a w konsekwencji poza kompetencję do podjęcia takiej uchwały przez radę gminy. Ponadto, część obowiązków przewidzianych zaskarżoną uchwałą stanowi niedozwolone powtórzenie wymagań ustawowych, lub ich nieuprawnioną modyfikację. Sąd podkreślił, że warunki, jakie musi spełnić przedsiębiorca ubiegający się o wydanie zezwolenia, są inne od warunków, jakim podlega już samo wykonywanie tej działalności.

28.3 Ochrona przyrody

W wyrokach z dnia 20 kwietnia 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 150/11** do **153/11** oraz w wyrokach z dnia 29 czerwca 2011 r., **sygn. akt IV SA/Wa 863/11** i **864/11** Sąd, kontrolując decyzję wydaną w trybie nieważnościawym rozważał kwestię, czy na konsorcjum może zostać nałożony obowiązek uiszczenia opłaty za wycięcie drzew. Sąd stanął na stanowisku, że znajdujące zastosowanie w sprawie art. 47f ust. 1 w zw. z art. 47e ust. 2 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody, uprawniały władającego nieruchomością do wnioskowania o usuniecie drzew lub krzewów oraz zobowiązywały go do ponoszenia z tego tytułu opłat i tym samym nie można było uznać, iż obciążenie konsorcjum tymi opłatami, w obowiązującym wówczas stanie prawnym, stanowiło rażące naruszenie prawa. Bez znaczenia

pozostają przy tym rozbieżności w orzecznictwie, co do rozumienia pojęcia władania, nie zdefiniowanego w ustawie z 1991 r. samorządowe kolegium działało bowiem jako organ nadzoru, a rażącego naruszenia prawa nie można było wyprowadzać, z rozbieżności w definiowaniu pojęć prawnych, ustawowo niezdefiniowanych w akcie prawnym, w którym zostały użyte. Sąd podkreślił też, że konsorcjum jest jedynie umową gospodarczą, zawieraną w celu realizacji wspólnego przedsięwzięcia, dla odniesienia wspólnych korzyści, przy solidarnym ponoszeniu ryzyka. Jego celem nie jest powstanie nowego podmiotu gospodarczego lecz osiągniecie wspólnego celu gospodarczego. Niewątpliwie konsorcjum nie posiada własnej osobowości prawnej i nie jest odrębnym podmiotem gospodarczym. Nie prowadzi zatem samodzielnej działalności gospodarczej. Aby wypełnić swoje zobowiązania wobec zamawiającego, uczestnicy konsorcjum wybierają lidera konsorcjum, który koordynuje wykonanie poszczególnych prac i ma zapewnić sprawną realizacje całości zlecenia. Jego rolą jest reprezentowanie konsorcjum wobec zamawiającego, będącego w rozpatrywanej sprawie inwestorem i właścicielem przedmiotowego terenu. W tym kontekście uchybieniem było wskazanie konsorcjum jako płatnika należności. Jednakże, w ocenie Sądu, to uchybienie nie mogło być postrzegane w kategorii rażącego naruszenia prawa zważywszy, iż wskazano spółki tworzące wówczas to konsorcjum. Zostały one w decyzji oznaczone prawidłowo, przez dokładne wymienienie każdej z nich.

W wyroku z dnia 25 maja 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 547/11** Sąd, kontrolując decyzję odmawiającą wydania zezwolenia na wycinkę drzew, musiał rozstrzygnąć czy działki, na których wnioskowano o wycinkę drzew, stanowią las. Sąd odnosząc się wówczas do podnoszonych w skardze zarzutów, iż decydujące znaczenie mają zapisy w ewidencji gruntów i budynków, według których przedmiotowe działki mają oznaczenia Lz- rolny zadrzewiony, wyjaśnił jakie znaczenie mają dane z ewidencji gruntów i budynków, w szczególności co do określenia rodzaju użytków gruntowych. Sąd podniósł, że sprawę ewidencji gruntów i budynków reguluje ustawa z dnia 17 maja 1999 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2005, Nr 240, poz. 2027 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 453). W myśl art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo geodezyjne i kartograficzne, ewidencja gruntów i budynków obejmuje informacje dotyczące: 1) gruntów - ich położenia, granic, powierzchni, rodzajów użytków gruntowych oraz ich

klas gleboznawczych, oznaczenia ksiąg wieczystych lub zbiorów dokumentów, jeżeli zostały założone dla nieruchomości, w skład której wchodzą grunty. W orzecznictwie przyjęte zostało, że ewidencja jest więc zbiorem (rejestrem) informacji o określonych okolicznościach faktycznych i prawnych, zwanych danymi ewidencyjnymi. W tym znaczeniu ewidencja gruntu ma znaczenie jedynie informacyjno-techniczne, odzwierciedlające określony bezspornie stan faktyczny i prawny. Powyższe ustalenia pozwoliły, zdaniem Sądu, na przyjęcie stwierdzenia, że brak oznaczenia w ewidencji, że dany użytek gruntowy jest lasem, nie zmienia jego faktycznego charakteru. W ocenie Sądu skoro przedmiotowe działki faktycznie stanowiły las, a nadto w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zostały przeznaczone pod tereny leśne, to zasadnie organy obu instancji uznały, że brak jest podstaw do wydania zezwolenia na wycięcie drzew z terenu działek na podstawie art. 83 ust.1 ustawy o ochronie przyrody.

28.4 Inne sprawy z zakresu ochrony środowiska i ochrony przyrody

W wyroku z dnia 23 lutego 2011 r. w sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 2006/10** Sąd stwierdził, że nabywca instalacji, na którego przeniesiono prawa i obowiązki wynikające z pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z instalacji spalania odpadów medycznych, wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki dotychczasowego posiadacza instalacji i staje się prowadzącym instalację. Skoro nabywca instalacji, o którym mowa w art. 190 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 tj. ze zm.), przejmuje wszystkie obowiązki ciążące w związku z eksploatacją instalacji na poprzednio prowadzącym instalację, wynikające z pozwolenia i przepisów niniejszej ustawy, w ocenie Sądu nie ulegało zatem wątpliwości, że w stosunku do takiego nabywcy zastosowanie ma art. 193 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 tj. ze zm.), jeżeli po nabyciu nie prowadził on działalności objętej pozwoleniem przez dwa lata.

Wyrokiem z dnia 15 marca 2011 r. (**sygn. akt IV SA/Wa 2014/10**) Sąd uznał za prawidłowe postanowienie uzgadniające projekt decyzji o warunkach zabudowy przedsięwzięcia polegającego na budowie jednego pomostu drewnianego o powierzchni 20 m^2 na obszarze Natura 2000. Obiekt ten ma być usytuowany przy linii brzegowej działek, na 10 m w głąb Jeziora B.,

w miejscu istniejącej przerwy w drzewostanie i trzcinowisku. Planowana inwestycja nie naruszy zakazów obowiązujących na terenie Parku Krajobrazowego, jak również jej oddziaływanie ze względu na jej charakter i skalę jej wpływu nie będzie znaczące z punktu widzenia celów ochrony obszarów Natura 2000. Wątpliwości Sądu nie budził przyjęty przez organ pogląd, że realizacja przedsięwzięcia nie jest objęta zakazem budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników, o którym mowa w § 3 ust.1 pkt 7 rozporządzenia Nr 9 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie Mazurskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Warm. Maz. Nr 20, poz. 506), gdyż jako obiekt budowlany służący turystyce wodnej z tego zakazu jest wyłączony. Dalej wskazano, że obszar objęty oddziaływaniem przedmiotowej inwestycji stanowi mało atrakcyjne żerowisko awifauny, w tym dla gatunków objętych ochroną Natura 2000, z powodu dokonanych przekształceń użytkowania i zagospodarowania sąsiedniego terenu, jak również ze względu na występującą presję rekreacyjno-turystyczną szczególnie silną w okresie letnim, czyli w okresie wzmożonego zapotrzebowania pokarmowego ptaków. Uwzględniono również stan zainwestowania działek sąsiadujących z terenem planowanej inwestycji (na których istnieją pomosty), jak też fakt intensywnego wykorzystywania Jeziora B. w celach rekreacyjnych.

W wyroku z dnia 3 lutego 2011 r. (**sygn. akt IV SA/Wa 2284/10**) Sąd stwierdził, że w postępowaniu w przedmiocie ustalenia administracyjnej kary pieniężnej za brak wywiązania się z obowiązków sprawozdawczych organ administracji nie ustala przyczyny, która legła u podstaw takiego, a nie innego postępowania podmiotu korzystającego ze środowiska. Kara pieniężna ma charakter obligatoryjny, a jej wysokość nie jest uznaniowa, zatem organ musi ją zastosować i nie ma żadnej możliwości odstąpienia od jej wymierzenia. Ziszczenie się przesłanek przewidzianych w art. 236b ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 tj. ze zm.) musi skutkować automatycznym wymierzeniem kary, określonej jednoznacznie i w sposób sztywny w art. 236d ust. 1 ustawy. Skoro ustawodawca wyznaczył sztywny termin do przekazania sprawozdania, a jego przekroczenie obwarował karą pieniężną w wysokości 10.000 zł, to organ administracji nie mógł miarkować wysokości kary i zobligowany był do orzeczenia sankcji w wysokości bezpośrednio wynikającej z przepisu. Z art. 236d ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska nie wynika również, by kara pieniężna wymierzana była wyłącznie

za nieprzekazanie sprawozdania przez podmiot do tego obowiązany, a wyłączone z sankcji było przekazanie sprawozdania po terminie. Wskazano, że w art. 236b ust. 1 i art. 236d ust. 1 ustawy, ustawodawca zawarł normę prawną regulującą postępowanie w przedmiocie przekazania sprawozdania przez obowiązany do tego podmiot. W art. 236b ust. 1 ustawy, zawarto hipotezę i dyspozycję normy (wskazano że obwiązany podmiot w terminie do dnia 31 marca roku następującego po danym roku sprawozdawczym przekazuje do właściwego organu sprawozdanie), a art. 236d ust. 1 ustawy, zawiera sankcję (niewykonanie obowiązku obwarowano karą pieniężną w wysokości 10.000 zł). Z dyspozycji tej normy (sposobu zachowania się podmiotu) wynika obowiązek dokonania pewnej czynności (przedłożenia sprawozdania do dnia 31 marca). Wykonanie obowiązku musi nastąpić zatem w określonym czasie, zaś niewykonanie tego obowiązku (naruszenie dyspozycji) uruchamia sankcję zakodowaną w art. 236d ust. 1 ustawy. Wskazano, że rozumienie dyspozycji normy w sposób przedstawiony przez skarżącego (w dyspozycji zawarto obowiązek przekazania sprawozdania, a nie obowiązek przekazania sprawozdania w terminie) prowadziłoby do tego, iż w rzeczywistości norma prawna pozostawałaby zawsze martwa. Zasady wykładni językowo-logicznej potwierdzają bowiem, że skoro mowa o wykonaniu obowiązku to musi to następować w określonym terminie. Brak użycia w art. 236d ust. 1 ustawy, pojęcia „termin" nie ma więc znaczenia, gdyż obowiązek określonego działania, by mógł być skutecznie zagwarantowany, musi być określony terminem. A termin ten został wskazany w art. 236b ust. 1 ustawy.

W sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 894/11** Sąd badając legalność decyzji w przedmiocie środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięcia doszedł do przekonania, że przy jej wydaniu doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego, a to aktu prawa miejscowego jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. W ocenie Sądu, organ administracji błędnie przyjął, że planowana inwestycja – drukarnia – nie pozostaje w zgodzie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta O. skoro miejscowy plan na terenie oznaczonym symbolem U dopuszcza prowadzenie drukarni, a jednocześnie nie zawiera żadnych dodatkowych wymogów odnośnie skali działalności, jak również parametrów, których przekroczenie powodowałoby, że działalność drukarni nie mogłaby być prowadzona na omawianym terenie, a zatem każda działalność będąca drukarnią jest dopuszczona na omawianym terenie. Nie miała znaczenia

w świetle postanowień planu skala tej działalności czy też ilość wytwarzanych przez tę drukarnię odpadów. Dlatego też, nieuprawnionym było przyjęcie przez organ, że inwestycja, która ma charakter drukarni pozostaje w sprzeczności z miejscowym planem. Za takie uznać należało również kwalifikowanie inwestycji w zależności od skali produkcji lub ilości wytwarzanych odpadów, w sytuacji gdy plan nie zawiera żadnych dodatkowych warunków, które decydować by miały o dopuszczeniu danej działalności na terenie U.

W wyroku z dnia 23 sierpnia 2011 r. (**sygn. akt IV SA/Wa 948/11**) Sąd stwierdził, że Krajowy Administrator Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji nie jest uprawniony do wydawania decyzji administracyjnych, gdyż nie jest organem administracji publicznej, jak również nie należy traktować go jak organu administracji, a także do wydawanych przez ten podmiot opinii nie należy odpowiednio stosować art. 106 § 1 - § 6 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 tj. ze zm.). Dlatego też wydawanej przez Krajowego Administratora Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji opinii, o której mowa w art. 36 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 roku o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 281, poz. 2784 ze zm.) nie można uznać za opinię organu administracji. Tym samym nie może mieć zastosowania do tej opinii art. 106 § 1 i § 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 tj. ze zm.), który wyraźnie odnosi się do opinii wydawanej przez organ administracji. Wydaną przez ten podmiot opinię można co najwyżej traktować jako stanowisko biegłego – art. 84 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, które nie jest wiążące dla organu administracji prowadzącego postępowanie w sprawie wydania zezwolenia na uczestnictwo we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji dla instalacji do produkcji wapna, niemniej będzie podlegać merytorycznej ocenie przez ten organ.

29. Rolnictwo i leśnictwo.

29.1 Scalanie i wymiana gruntów

W sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 2154/10,** Sąd oceniał legalność decyzji w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji zatwierdzającej projekt scalenia gruntów.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 11 marca 2011 r. Sąd podzielił stanowisko organu administracji co do tego, że decyzja wydana w trybie zwykłym zapadła z rażącym naruszeniem art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 24 stycznia 1968 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. Nr 3, poz.13 ze zm.). Nie podzielił jednak stanowiska, że decyzja ta nie wywołała nieodwracalnych skutków prawnych.

Sąd wywiódł, że w orzecznictwie sądowoadministracyjnym utrwalił się pogląd, że z nieodwracalnością skutków prawnych decyzji w rozumieniu art. 156 § 2 Kodeksu postepowania administracyjnego mamy do czynienia wówczas, gdy skutków prawnych, wywołanych przez decyzję, organ administracji publicznej w ramach swoich uprawnień nie jest władny odwrócić na drodze postępowania administracyjnego. Skoro w sprawie ustalono, że doszło do darowizny działki, objętej decyzją, której nieważność stwierdzono, za niezrozumiełe w ocenie Sądu należało uznać ustalenie organu administracji, że nie zaszły nieodwracalne skutki prawne i wystarczające jest przeprowadzenie nowego scalenia działek.

Zdaniem Sądu skutek prawny, który mógłby być odwrócony w postępowaniu cywilnym, pozostaje nieodwracalny w rozumieniu art. 156 Kodeksu postępowania administracyjnego, gdyż zarówno organ administracji, jak i sąd administracyjny są pozbawione możliwości rozstrzygnięcia w przedmiocie skutków prawnych, jakie w sferze prawa cywilnego ma nabycie prawa.

29.2 Gospodarowanie nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa

Wśród spraw rozpatrywanych pod symbolem 6163 wciąż pojawiały się skargi w przedmiocie stwierdzenia nieważności aktów własności ziemi (dla przykładu sprawa o **sygn. akt IV SA/Wa 2223/10** zakończona wyrokiem z dnia 12 maja 2011r.). Sąd oddając skargę wskazał, że od dnia

1 stycznia 1992 r. organy administracji publicznej nie mogą zajmować się oceną legalności ostatecznych decyzji uwłaszczeniowych, natomiast toczące się w tym dniu lub wszczęte później postępowanie dotyczące wzruszenia takich decyzji w jednym ze znanych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 tj. ze zm.) trybów nadzwyczajnych, musi być umorzone. Przepisy art. 63 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1700 tj. ze zm.) pozbawiają organy administracji prawnej możliwości wzruszania aktów własności ziemi, wydanych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 27, poz. 250). Decyzje uwłaszczeniowe uzyskały zatem przymiot ostateczności, nawet w sytuacji, gdy są one obarczone kwalifikowanymi wadami prawnymi lub postępowanie prowadzące do ich wydania, było nieprawidłowe.

Natomiast w sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 886/11** zakończonej wyrokiem z dnia 25 lipca 2011 r., Sąd stwierdził, iż w toku postępowania nieważnościowego dotyczącego orzeczenia unieważniającego dokument nadania ziemi, rolą organu administracji publicznej jest zbadanie, czy wyeliminowanie z obrotu prawnego aktu nadania ziemi naruszało przepisy wówczas obowiązujące. A jeśli tak, to czy można przypisać owemu naruszeniu, w świetle ówczesnych standardów stosowania prawa, charakter rażącego. Prowadzone postępowanie w trybie nadzwyczajnym dotyczy bowiem orzeczenia unieważniającego akt nadania ziemi, nie zaś samego aktu nadania.

W grupie spraw z ww. zakresu należy wskazać wyrok z dnia 28 kwietnia 2011 r. o **sygn. akt VIII SA/Wa 7/11** (orzeczenie prawomocne), którym Sąd oddalił skargę na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w R. w przedmiocie przeniesienia nieodpłatnie własności działki. Zdaniem Sądu, organy orzekające prawidłowo ustaliły, iż w rozpoznawanej sprawie wykluczone jest zastosowanie art. 118 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r., Nr 50, poz. 291 ze zm.). Sąd wskazał, iż uprawnienie do żądania bezpłatnego przekazania działki pozostawionej rolnikowi do dożywotniego użytkowania, uzależnione jest od trzech przesłanek, które muszą zaistnieć łącznie. Mianowicie wnioskodawca musi być zstępnym osoby, której przysługiwało prawo bezpłatnego dożywotniego użytkowania działki i jednocześnie faktycznie władać nią w zakresie odpowiadającym uprawnieniom przysługującym zmarłemu rolnikowi

oraz przedmiotowa nieruchomość musi stanowić własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego. W ocenie Sądu organy orzekające prawidłowo ustaliły, iż rozpoznawanej sprawie nie zaistniały dwie z wyżej wymienionych przesłanek (odwołująca faktycznie nie włada ani nie władała przedmiotową działką oraz nieruchomość ta nie stanowiła własności Skarbu Państwa, ani jednostki samorządu terytorialnego). Sąd zwrócił uwagę, iż w toczącym się postępowaniu nie mogą być rozstrzygane kwestie podziału nieruchomości i przebiegu granic, podlegające kognicji sądów powszechnych.

29.3 Wspólnoty gruntowe

W wyroku z dnia 7 lipca 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 514/11** Sąd rozważał, kto jest uprawniony do złożenia wniosku o stwierdzenie nieważności decyzji o ustaleniu rolniczej wspólnoty gruntowej. Sąd zaznaczył wówczas, że kwalifikacje jakie należało spełniać by być uprawnionym do udziału we wspólnocie gruntowej zawierał art. 6 ust. 1 i 2 z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. Nr 28, poz. 169). Sąd podkreślił, że ustawa ta nie zawiera definicji gospodarstwa rolnego. Definicji takiej nie zawierały wówczas obowiązujące akty prawa prywatnego. Pojęciem tym posłużył się ówczesny prawodawca wyłącznie w dekrecie z 30 czerwca 1951 r. o podatku gruntowym (Dz. U. Nr 23, poz. 143). Sąd uznał, że skoro w dacie wydania decyzji o ustanowieniu wspólnoty gruntowej określona osoba nie posiadała gospodarstwa rolnego, które uprawniałoby ją do korzystania z gruntów wspólnoty, zatem na podstawie art. 6 ust. 1 cytowanej ustawy nie mogła z mocy prawa uzyskać uprawnień do udziału we wspólnocie. Takiego uprawnienia również nie tworzyło posiadanie działek leśnych gdyż nieruchomości leśne były czymś odrębnym niż nieruchomości rolne. Dlatego też, sam fakt posiadania gruntów leśnych nie mógł stanowić, iż tworzyły one gospodarstwo rolne (uwzględniając definicję gospodarstwa zawartą w dekrecie), gdyż ze znajdujących się w aktach dokumentów oraz oświadczeń nie wynikało, by grunty te były wykorzystywane do produkcji rolnej, ewentualnie by po dokonanym wywłaszczeniu prawie całego gospodarstwa rolnego, były wystarczające do prowadzenia gospodarki rolnej oraz do zaspokajania z nich potrzeb.

Z kolei w wyroku z dnia 31 maja 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 570/11** Sąd wyjaśnił, kto jest uprawniony do reprezentacji wspólnoty gruntowej. Podkreślił, że z art. 14 w zw. z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych wynika, że w drodze uchwały osoby uprawnione do udziału we wspólnocie gruntowej powinny utworzyć spółkę do sprawowania zarządu nad wspólnotą i do właściwego zagospodarowania gruntów wchodzących w jej skład. Spółka taka posiada osobowość prawną i działa na podstawie statutu. Jednocześnie ustawa przewiduje możliwość utworzenia spółki przymusowej w razie powstania takiej konieczności (art. 25 tej ustawy). Zawsze jednak to spółka, za pośrednictwem swych organów statutowych, reprezentuje wspólnotę gruntową na zewnątrz. Sołtys wsi nie jest uprawniony do reprezentowania interesów wspólnoty gruntowej. Tylko bowiem osoby powołane w statucie tej spółki do reprezentowania jej na zewnątrz byłyby uprawnione do występowania w sprawach dotyczących nieruchomości wchodzących w skład wspólnoty. Skoro obecnie nie istnieje wspólnota gruntowa wsi, funkcji owej spółki nie może pełnić zebranie wiejskie, nie jest bowiem organem władnym do reprezentowania jej na zewnątrz i nie może stać się stroną postępowania, podobnie jak i sołtys wsi, czy ktokolwiek z właścicieli nieruchomości tam się znajdujących, kto uważa się za członka tej wspólnoty.

Z kolei w wyroku z dnia 4 sierpnia 2011 r. **sygn. akt IV SA/Wa 906/11** Sąd uznał, że decyzja o charakterze deklaratoryjnym nie może podlegać zmianie w trybie art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego. Wskazał, że decyzja taka stwierdza ukształtowanie stosunku administracyjnoprawnego z mocy samego prawa. Stwierdza w sposób wiążący w danej sprawie prawa i obowiązki wynikające z przepisu prawa. Sąd podkreślił, że w doktrynie przyjmuje się, że decyzja deklaratoryjna charakteryzuje się tym, iż poświadcza o powstaniu określonego skutku prawnego z mocy prawa w wyniku zaistnienia przewidzianego prawem stanu faktycznego. Są to akty podejmowane w oparciu o normę materialnego prawa administracyjnego, która dokładnie ustala elementy stanu faktycznego. Decyzje takie wywołują skutki wstecz, a więc nie z dniem ich wydania lecz z chwilą zaistnienia sytuacji faktycznej, z którą ustawa wiąże powstanie praw. W takiej sytuacji decyzja o charakterze deklaratoryjnym nie może podlegać zmianie w trybie art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego, gdyż nie wola strony decydowała o skutkach, które ona wywołuje, lecz przepis prawa wiążący ten skutek z wystąpieniem określonej sytuacji faktycznej.

29.4 Nasiennictwo i ochrona roślin uprawnych

W sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 363/11** (zakończonej wyrokiem z dnia 31 maja 2011 r.) przedmiotem kontroli Sądu była decyzja Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa odmawiająca pokrycia kosztów zwalczania i zapobiegania rozprzestrzeniania się bakterii Clavibacter michiganensis ssp. Sepedonicus oraz przyznania odszkodowania za szkodę poniesioną przy jej zwalczaniu. Strona w związku ze stwierdzeniem występowania organizmów kwarantannowych – bakterii Clavibacter michiganensis ssp. Sepedonicus (sprawcy bakteriozy pierścieniowej ziemniaka) w bulwach ziemniaka w gospodarstwie do niej należącym – wystąpiła do organu administracji z wnioskiem o pokrycie kosztów zwalczania i zapobiegania rozprzestrzeniania się w/w bakterii oraz przyznanie odszkodowania za straty poniesione w związku ze zwalczaniem tego organizmu kwarantannowego. Jako podstawę prawną wniosku wskazała art. 11 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849). Sąd oddalając skargę na decyzję zauważył, że nawet w sytuacji wystąpienia przypadków uzasadniających przyznanie określonych w art. 11 ust. 1 ustawy świadczeń, organ administracji może ich odmówić. Decyzja wydana na podstawie w/w przepisu ma bowiem charakter uznaniowy. Taki charakter decyzji nie oznacza jednak dowolności organu przy rozstrzyganiu sprawy. Organ administracji publicznej, aby uniknąć zarzutu, że wydanie decyzji było dowolne winien rozważyć wszystkie okoliczności faktyczne i prawne, a następnie wykazać jakie powody przemawiały za takim, a nie innym rozstrzygnięciem.

W ocenie Sądu organ trafnie uznał, iż żadna z okoliczności wskazanych w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin nie zaistniała. W pierwszej kolejności zauważono, że stwierdzona na bulwach ziemniaka bakteria wykrywana jest w Polsce od wielu lat. Powyższe pozwoliło wykluczyć jeden z przypadków przemawiających za rozważeniem przyznania świadczeń z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin, mianowicie wystąpienia organizmu szkodliwego, który nie występował dotychczas na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a który może spowodować znaczne lub całkowite zniszczenie roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów. Odnosząc się zaś do drugiej przesłanki z cytowanego

przepisu, tj. szczególnego zagrożenia przez organizmy kwarantannowe, organ administracji prawidłowo przyjął, że z tego rodzaju zagrożeniem mamy do czynienia, gdy wystąpienie organizmu kwarantannowego stwarza ryzyko wystąpienia epidemii choroby (czyli nagminnego występowania, rozpowszechniania się, pojawienia się jednocześnie lub w krótkich odstępach czasu dużej liczby przypadków bakterii) lub gradacji szkodnika (szybkiego wzrost liczebności szkodnika i nagłego pojawienie się znacznej jego ilości) na terenie całego kraju. Tymczasem występowanie bakterii w Polsce jest notowane od wielu lat, zaś wykrycie jej w gospodarstwie skarżącej i zastosowanie odpowiednich rygorów fitosanitarnych (określonych w decyzji administracyjnej) nie stanowi zagrożenia dla innych upraw ziemniaków w regionie czy kraju. Organizm ten, jakkolwiek szkodliwy dla danej uprawy, nie stanowi szczególnego zagrożenia dla stanu fitosanitarnego oraz nie stwarza ryzyka wystąpienia jej epidemii w skali całego kraju. Nie istnieje więc ryzyko niekontrolowanego rozprzestrzeniania się choroby na inne obszary kraju i spowodowania jej epidemii.

29.5 Weterynaria i ochrona zwierząt

W sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 637/11** Sąd oceniał legalność decyzji w przedmiocie czasowego odebrania koni.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 15 września 2011 r. Sąd wskazał, że okoliczności takie, jak brak zapewnienia zwierzętom właściwego schronienia przed wiatrem i chłodem, bez dbałości o ich stan sanitarny, brak zapewnienia właściwego dostępu do pożywienia i wody, dawały organom podstawy do uznania, iż warunki jakie stworzył swym koniom skarżący były niewłaściwe w rozumieniu ustawy i zaistniały przesłanki do orzeczenia o przymusowym odebraniu tych zwierząt, a zatem decyzje obu organów odpowiadają prawu.

29.6 Inne sprawy z zakresu rolnictwa i leśnictwa

W sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 848/11** Sąd oceniał legalność postanowienia samorządowego kolegium odwoławczego, utrzymującego – po ponownym rozpatrzeniu sprawy – własne postanowienie, którym stwierdzono wydanie postanowienia naczelnika gminy z 1990 r. w sprawie

sprostowania aktu własności ziemi z naruszeniem prawa i jednocześnie nie stwierdzono jego nieważności ze względu na wywołane tym postanowieniem nieodwracalne skutki prawne.

W uzasadnieniu wyroku Sąd nie podzielił stanowiska organu administracji, że nieodwracalności skutków prawnych upatrywać należy w treści art. 63 ust. 2 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami Skarbu Państwa (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1700 ze zm.), zgodnie z którym organ orzekający w niniejszej sprawie z woli ustawodawcy został pozbawiony uprawnień do wzruszenia określonego rodzaju aktów prawnych w trybach nadzwyczajnych.

W ocenie Sądu treść art. 63 ust. 2 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami Skarbu Państwa, jednoznacznie wskazuje, iż znajduje on zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do decyzji wydanych na postawie ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych. Dlatego też możliwe było dokonanie oceny w trybie postępowania nieważnościowego postanowienia prostującego akt własności ziemi, wydanego na podstawie art. 113 Kodeksu postępowania administracyjnego.

30. Sprawy dotyczące cudzoziemców, repatriantów, nabycia nieruchomości przez cudzoziemców itp.

Z orzeczeń dotyczących spraw cudzoziemców na uwagę zasługuje wyrok z dnia 27 kwietnia 2011 r. **sygn. akt V SA/Wa 2926/10**, w którym Sąd uznał, iż przyjęcie przez Radę do Spraw Uchodźców stanowiska o potraktowaniu wniosku za niedopuszczalny w rozumieniu jakie nadaje temu pojęciu ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony jest możliwe jedynie przy założeniu, że stan prawny w oparciu ,o który oceniany był wniosek wcześniejszy i badany jest wniosek obecny, nie uległ zmianie. Zmiana przepisów prawa materialnego po rozpoznaniu przez organ administracji podania (wniosku cudzoziemca), jeżeli ma charakter istotny, a więc gdy może pociągnąć za sobą załatwienie sprawy w sposób odmienny, w każdym przypadku wyłącza możliwość traktowania rozpoznanej sprawy administracyjnej jako przeszkody do dokonania przez organ administracji powtórnej konkretyzacji prawa. Rozważając dopuszczalność prowadzenia ponownego postępowania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców należało przyjąć, że przesłanką objęcia cudzoziemca

ochroną jest stwierdzenie spełnienia przez niego wskazanych w ustawie warunków przyznania takiego uprawnienia wynikających z ustalonego stanu faktycznego sprawy. Wskazany mechanizm nabywania przez cudzoziemca uprawnienia oznacza, że fakt związania organu administracji podjętym w stosunku do strony rozstrzygnięciem nie stał na przeszkodzie temu, by za skuteczne nie można było uznać żądania udzielenia stronie ochrony w oparciu o uwzględnienie w nowym postępowaniu zmian odnoszących się nie tylko do relewantnych okoliczności faktycznych ale też przepisów prawa. Nie może budzić wątpliwości, że wniosek skarżącego podlega rozpoznaniu na podstawie przepisów ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony w brzmieniu zmienionym ustawą z dnia 18 marca 2008 r. o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 70, poz. 416), a więc w stanie prawnym odmiennym od tego, w którym rozstrzygnięte zostały poprzednie wnioski cudzoziemca. Uwzględnić w tym zakresie należało, że zmiana stanu prawnego polegała nie na zawężeniu podstaw prawnych udzielenia ochrony, ale na ich rozszerzeniu w stosunku do dotychczasowych przepisów. Jest to związane z faktem, że zakres zastosowania art. 15 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony w brzmieniu nadanym nowelą z 18 marca 2008 r. nie pokrywa się z zakresem ochrony wynikającym z udzielania zgody na pobyt tolerowany na podstawie art. 97 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy. Przesłance udzielenia ochrony uzupełniającej wskazanej w art. 15 ust. 3 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony (art. 15 lit. c dyrektywy kwalifikacyjnej 2004/83/WE) nadana została bowiem treść szersza od ochrony wynikającej z art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (tak wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 lutego 2009 r. w sprawie C-465/07, Meki Elgafaji, Noor Elgafaji przeciwko Staatssecretaris van Justitie, Zb. Orz. 2009, s. I-921, pkt 28), a to oznacza, że dokonywana poprzednio kontrola przesłanek objęcia cudzoziemca ochroną międzynarodową miała zakres ograniczony względem obowiązującego obecnie w tym zakresie standardu.

Z kolei w sprawie o **sygn. akt V SA/Wa 672/11** w wyroku z dnia 19 lipca 2011 r**.** Sąd stwierdził, że z brzmienia art. 57 ust. 1a ustawy o cudzoziemcach, który stanowi, że cudzoziemcowi odmawia się udzielenia kolejnego zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 16 także w przypadku, gdy nie zaliczył roku studiów i nie uzyskał warunkowego wpisu na następny rok lub semestr studiów wynika, iż odmowa powinna być skutkiem

ewidentnego braku wyników w nauce i zaangażowania w nią. Natomiast gdy student kontynuuje tę naukę, kończy semestr z pozytywnym wynikiem, zaś jego trudności mają charakter przejściowy (szczególnie gdy dotyczy to pierwszego roku studiów, aklimatyzacji w nowym środowisku itd.), nie należy stosować wskazanego przepisu mechanicznie, gdyż zawsze trzeba go dostosowywać do indywidualnego przypadku toczącej się sprawy

Sąd stanął na stanowisku, że w związku ze specyfiką sytuacji związanej z faktem, iż rok akademicki kończy się w zakreślonym czasowo okresie czerwiec-wrzesień danego roku (zwyczajowo dla większości studiów stacjonarnych i zaocznych jest to koniec semestru letniego kończącego dany rok akademicki), organ rozpatrujący sprawę wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, w tym organ II instancji, powinien brać pod uwagę tę okoliczność.

W sprawie o **sygn. akt V SA/Wa 2777/10** w wyroku z dnia 20 maja 2011r. Sąd stwierdził, że kluczowe znaczenie ma treść art. 97 ust. 1 pkt 2 ustawy o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej. Z przepisu tego wynika, że Cudzoziemcowi udziela się zgody na pobyt tolerowany na terytorium Polski, jeżeli jego wydalanie jest niewykonalne z przyczyn niezależnych od organu wykonującego decyzję o wydaleniu i od cudzoziemca. Przeprowadzone w tym zakresie postępowanie dotknięte jest wadą, albowiem znajdujące się w aktach administracyjnych dokumenty nie zostały przetłumaczone z języka angielskiego na język polski. Dotyczą one bardzo istotnej kwestii, a mianowicie przyczyn niemożności potwierdzenia danych Cudzoziemca i podstaw odmowy wydania przez Ambasadę (…) w Warszawie wnioskowanego dokumentu podróży. Treść dokumentów sporządzonych w języku angielskim odbiega od zrelacjonowanej ich wersji w decyzji organu II instancji. Aby ten zarzut ocenić konieczne jest przetłumaczenie wszystkich dokumentów znajdujących się w aktach administracyjnych. Winien to uczynić kompetentny tłumacz. Po wykonaniu tej czynności będzie można ustalić jaka była treść wystąpienia organu do Ambasady i jakie zajęła ona w tej materii stanowisko. Wówczas będzie można ocenić, czy doszło do naruszenia dyspozycji art. 97 ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej. Aktualny stan akt administracyjnych tę weryfikację całkowicie uniemożliwia.

31. Sprawy dotyczące obrotu towarami z zagranicą.

W wyroku z dnia 17 marca 2011 r., **sygn. akt V SA/Wa 2471/10** Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stanął na stanowisku, że wobec jednoznacznej treści art. 265^2 Kodeksu celnego przeprowadzenie przez organ celny postępowania co do merytorycznego badania przesłanek wznowienia zakończonego postępowania możliwe jest wyłącznie przed upływem 3 lat od powstania długu celnego. Po tym terminie organ celny nie może wznowić postępowania.

Z kolei w sprawie o **sygn. akt V SA/Wa 2410/10** w wyroku z dnia 2 czerwca 2011 r**.** Sąd wyjaśnił, że przepisy prawa wspólnotowego w tym art. 9 ust. 1 WKC mają pierwszeństwo w stosowaniu przed przepisami krajowymi, mającymi jedynie charakter uzupełniający, także w kwestii postępowania. Zgodnie z art. 73 ust. 1 Prawa celnego, do postępowań w sprawach celnych stosuje się art. 12 oraz przepisy prawa zawarte w dziale IV ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, z uwzględnieniem zmian wynikających z prawa celnego. Oznacza to, że weryfikacja decyzji ostatecznej będzie dokonywana w trybie przewidzianym przepisami Ordynacji podatkowej jedynie wówczas, gdy brak będzie podstaw do zastosowania przepisów prawa wspólnotowego.

W wyroku z dnia 5 stycznia 2011 r**., sygn. akt V SA/Wa 1392/10** WSA w Warszawie podkreślił, iż istotne dla rozstrzygnięcia w kwestii będzie właściwe rozumienie pojęcia posiadanie i użytkowanie (przez okres co najmniej 6-ciu miesięcy w kraju trzecim przed przyjazdem na obszar Wspólnoty) jakim operuje artykuł 3 Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 918/83 z dnia 28 marca 1983 r. ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych. Otóż „posiadanie" to oznacza, że zwolnienie celne nie ogranicza się wyłącznie do rzeczy należących do majątku osoby zainteresowanej ale również do innych rzeczy nad którymi wykonywała ona w tym samym okresie władztwo skuteczne i rzeczywiste. Sąd zwrócił uwagę także na przepisy prawa podatkowego dotyczące zwolnień mienia przesiedleńczego od podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego. Także i one nie przewidują wymogu zarejestrowania pojazdu w kraju trzecim, który uzasadniałby uzyskanie przez jego posiadacza uprawnienia do zwolnienia z tych należności.

W związku z powyższym stwierdzono, że brak w sprawie dokumentu potwierdzającego zarejestrowanie na skarżącego w USA pojazdu przez okres

co najmniej 6-ciu miesięcy przed jego sprowadzeniem do Polski, czy też tytułu własności obejmującego taki okres nie może stanowić samoistnej podstawy do przyjęcia, że skarżący nie był w posiadaniu pojazdu, i że go nie używał przez czas wymagany przepisami.

Na uwagę zasługuje wyrok z 2 czerwca 2011 roku, **sygn. akt VIII SA/Wa 99/11** – orzeczenie prawomocne. Istota sporu w sprawie sprowadzała się do oceny prawidłowości stosowanych przez organy celne metod ustalania wartości celnej towarów. Istotnym jest, że na gruncie poprzednio obowiązujących przepisów (ustawa Kodeks celny z 9 stycznia 1997 r. - Dz. U. z 2001 r. Nr 75, poz. 802 ze zm.), orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w pełni zaakceptowało uprawnienie organów celnych do kwestionowania materialnej wiarygodności umów sprzedaży (rachunku, faktury) załączanych do zgłoszenia celnego tj. ceny towaru. Dokonując merytorycznej oceny skargi Sąd uznał, iż pomimo zasadności zakwestionowania ceny transakcyjnej na podstawie art. 181a WKC, ustalenie wartości pojazdu metodą ostatniej szansy zostało dokonane w sposób nieprawidłowy. Przepisy nakładają na organy celne obowiązek daleko posuniętej staranności w dokonywaniu określenia wartości celnej. Taka wycena może być oczywiście oparta na dostępnych katalogach cenowych, jak EurotaxGlass's, ale będzie to wystarczająca podstawa wyceny tylko wtedy, jeśli uda się znaleźć dla porównania samochody o porównywalnych z wycenianym parametrach istotnych dla wyceny takich jak: marka, typ, rodzaj, istotne elementy wyposażenia, rocznik, uszkodzenia wpływające istotnie na wartość używanego samochodu.

Jak wynika z dokumentów sprawy, w tym rachunku sprzedaży pojazdu, sprowadzony przez skarżącą samochód był w chwili importu uszkodzony. Uszkodzenie dotyczyło automatycznej skrzyni biegów. Auto nie nadawało się do jazdy i zostało przywiezione na lawecie, o czym świadczyła przedłożona organowi w dniu dokonania zgłoszenia celnego faktura za transport. Ustalenie przez organ wartości przedmiotowego samochodu jedynie w oparciu o dane odnoszące się do przeciętnej wartości rynkowej podobnych pojazdów, zawarte w katalogu "EurotaxGlass – samochody osobowe" Informator rynkowy nr 03/2004 nie spełnia warunku wszechstronnego i rzetelnego ustalenia wartości sprowadzonego towaru.

Sąd zauważył, iż w toku całego postępowania celnego skarżąca zgłaszała wnioski dowodowe wskazujące uszkodzenia importowanego samochodu i jego stan techniczny, co umożliwiało jego indywidualną ocenę, złożyła także opinię

biegłego w tym zakresie. Działanie organów, odrzucające wnioski dowodowe tylko dlatego, że na podstawie innych dowodów organy uznały za wyjaśnione okoliczności mające znaczenie dla sprawy zwłaszcza, gdy to ustalenie okoliczności było dokonane z naruszeniem przepisów postępowania celnego było nieprawidłowe. Złożonych wniosków organ nie mógł odrzucić tym bardziej w sytuacji, gdy strona chciała wykazać okoliczność przeciwną lub istotnie inną od tej, przyjętej przez organ, a mającą istotne znaczenie dla sprawy. W konsekwencji nieuwzględnienie wniosków dowodowych skarżącej, dotyczących wartości celnej samochodu, prowadziło do naruszenia obowiązku zebrania i wyczerpującego rozpatrzenia całego materiału dowodowego, zgodnie z wymogami art. 187 § 1 Ordynacji podatkowej oraz stanowiło przekroczenie dopuszczalnych przepisem art. 191 Ordynacji podatkowej granic swobodnej oceny materiału dowodowego, czyniąc tę ocenę w sposób niedopuszczalny dowolną, a nawet naruszającą zasadę prawdy obiektywnej, zawartą w art. 122 Ordynacji podatkowej.

W wyroku z 3 sierpnia 2011 r., **sygn. akt VIII SA/Wa 216/11** – orzeczenie prawomocne, Naczelnik UC nie uwzględnił transakcyjnej wartości pojazdu (1.000 CHF) i nie zastosował dyspozycji art. 29 WKC. Z akt sprawy wynika bowiem, że cena takich pojazdów, jaki sprowadził skarżący, kształtowała się w kraju eksportera (Szwajcaria) w granicach od 9.500 CHF do 16.900 CHF (zob. k. 16 - 18 akt administracyjnych). Czyli wystąpiła przesłanka do kwestionowania ceny transakcyjnej deklarowanej przez skarżącego, który nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających zły stan techniczny pojazdu. Z adnotacji dokonanych przez kontrolera celnego (zob. dokument SAD) wynika przy tym, że przedmiotowy pojazd nie posiada uszkodzeń zewnętrznych. W sprawie organy odwoławczy dokonał błędnej wykładni art. 234 Ordynacji podatkowej i przyjął, że rozstrzygając sprawę co do istoty, nie może jednocześnie naprawić tych błędów organu I instancji, które okazały się korzystne dla strony. Zdaniem Sądu, organ odwoławczy rozpoznając sprawę obowiązany jest uwzględnić zarówno korzystne, jak i niekorzystne dla zobowiązanego (podatnika) okoliczności. Działając reformatoryjnie, organ odwoławczy związany zakazem reformationis in peius wynikającym z art. 234 Ordynacji podatkowej, nie może tylko wydać rozstrzygnięcia zwiększającego zobowiązanie, czyli niekorzystnego dla zobowiązanego (podatnika). Takim wadliwym rozstrzygnięciem byłoby zatem określenie wartości celnej pojazdu w kwocie wyższej od określonej przez organ I instancji. Natomiast w sytuacji, gdy organ I instancji popełnił błędy na korzyść oraz na niekorzyść

zobowiązanego (podatnika), to organ odwoławczy co do zasady powinien rozważyć w pierwszej kolejności, czy efektem tych wszystkich błędów będzie zwiększenie zobowiązania. Wówczas związany jest zakazem reformationis in peius. Jeżeli zaś w wyniku rozpoznania odwołania zobowiązanie powinno zostać zmniejszone, to wówczas organ odwoławczy obowiązany jest uchylić decyzję organu i instancji i określić (ustalić) zobowiązanie w mniejszej kwocie. W realiach niniejszej sprawy Sąd uznał, iż Dyrektor IC obowiązany był zatem naprawić uchybienia organu I instancji zarówno niekorzystne dla skarżącego (pominiecie zwiększonego przebiegu), jak i korzystne dla skarżącego (uwzględnienie 10% stawki celnej przy określaniu wartości celnej pojazdu). Nie mógł zaś wydać decyzji określającej wartość celną przedmiotowego pojazdu w kwocie wyższej od tej, którą określił Naczelnik UC.

32. Sprawy kombatantów, świadczeń z tytułu pracy przymusowej.

W wyroku z dnia 17 października 2011 r. w sprawie o **sygn. akt V SA/Wa 960/11** WSA orzekł, iż w świetle stanowiska wyrażonego w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 grudnia 2009 r., sygn. akt K49/07, nie można przyjąć aby wykonywana przez skarżącą praca, w pobliżu miejsca zamieszkania przybrała szczególnie dotkliwą formę tzn. była połączona z wysiedleniem (przymusową zmianą miejsca pobytu) i „wyrwaniem z dotychczasowego środowiska". Skarżąca obok niedogodności związanych z samym obowiązkiem zatrudnienia (często na granicy fizycznych możliwości), nie była poddana dodatkowemu stresowi związanemu z rozłąką z najbliższymi i koniecznością samodzielnej organizacji od podstaw życia codziennego w nowym, nieprzyjaznym miejscu pobytu. Nie można tym samym stwierdzić, że skarżąca znajdowała się wśród osób szczególnie dotkliwie poszkodowanych świadczących pracę przymusową w warunkach przesiedlenia poza dotychczasowe miejsce zamieszkania.

33. Sprawy z zakresu finansów publicznych.

W wyroku z dnia 28 czerwca 2011 r., **sygn. akt V SA/Wa 1131/11** , Sąd rozpoznając skargę na uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w W. stwierdzającą nieważność uchwał w sprawie odroczenia terminu płatności

należności pieniężnej orzekł, że w świetle przepisów odnoszących się do uchwalania budżetu jednostki samorządu terytorialnego, regulacja zamieszczona w przepisie art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), nie może stanowić podstawy do takich rozporządzeń w obrębie tych należności, które spowodowałyby zmianę budżetu jednostki samorządowej bez zmiany uchwały budżetowej, dokonywanej przez organ stanowiący. Tym samym organ wykonawczy (np. zarząd) jednostki samorządu terytorialnego może w zakreślonych przez organ stanowiący tej jednostki (np. sejmik, rada) ramach, udzielać określonych przepisem art. 59 ustawy o finansach publicznych umorzeń, odroczeń itd., jednakże jego działania muszą być wcześniej określone w ramach budżetu danej jednostki.

Innymi słowy, najpierw pożyczka udzielana z budżetu jednostki samorządu terytorialnego musi być ujęta w rozchodach budżetu (nawet gdy jej spłata jest przewidywana w tym samym roku budżetowym) – gdyż niewątpliwie jest to uszczuplenie w danym momencie aktywów budżetu, jej spłata natomiast musi zostać wpisana po stronie przychodów w danym roku budżetowym, w którym winna być spłacona w takiej wysokości, jak to przewiduje umowa pożyczki. Jeżeli zaś kwoty pożyczek nie zostaną umieszczone w rozchodach i stają się tzw. nieplanowanymi rozchodami za dany rok budżetowy, ich spłata powinna zostać umieszczona w przychodach roku następnego.

W innej sprawie z zakresu ulg w spłacaniu należności pieniężnych do których nie stosuje się przepisów Ordynacji podatkowej (art. 34 ust. 3 ustawy o finansach publicznych), zakończonej wyrokiem z dnia 10 sierpnia 2011 r. (**sygn. akt V SA/WA 1014/11**) Sąd uchylił decyzję wydaną w przedmiocie odmowy umorzenia należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy i stwierdził, że nie można zakładać, iż fakt posiadania mieszkania jest okolicznością przemawiającą przeciwko umorzeniu zaległych składek, nie dostrzegając przy tym, że egzekucja z nieruchomości doprowadziłaby do pozbawienia rodziny zobowiązanej – i tak znajdującej się już w trudnym położeniu – mieszkania, a tym samym istotnie godziłaby w jej najżywotniejsze interesy.

W odniesieniu do spraw z zakresu dotacji i subwencji z budżetu państwa, w tym dla jednostek samorządu terytorialnego zwracają uwagę trzy wyroki. W jednym z nich, wydanym w dniu 8 kwietnia 2011 r., **sygn. akt V SA/Wa 2389/10** Sąd, dokonując oceny decyzji orzekającej zwrot części dotacji celowej otrzymanej przez gminę z budżetu państwa, a udzielonej na wypłatę dodatków

dla pracowników socjalnych, wskazał, że z brzmienia przepisu art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej mówiącego, że dodatek do wynagrodzenia przysługuje pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w samorządowej jednostce organizacyjnej pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki wynika, iż warunkiem otrzymania tego dodatku jest sam fakt świadczenia pracy i wykonywania określonych obowiązków przez pracownika.

W ocenie Sądu konstrukcja tego przepisu wskazuje, że jeżeli w danej jednostce organizacyjnej będą zatrudnione osoby, które co prawda spełniają wszystkie wymagania, aby być pracownikami socjalnymi w rozumieniu przepisów ustawy o pomocy społecznej, lecz nie będą świadczyły pracy socjalnej w środowisku, polegającej na przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki – dodatek nie będzie im przysługiwał, jest bowiem związany z charakterem obowiązków i czynności, a nie z samym faktem zatrudnienia na stanowisku pracownika socjalnego. Jeżeli jednak jednostka samorządu terytorialnego zatrudnia osobę, która nie powinna pełnić funkcji pracownika socjalnego, ponieważ nie spełniała ustawowych wymogów, to konsekwencją tego powinno być rozwiązanie umowy o pracę lub zmiana stanowiska pracy, a więc skutków takiego stanu należy doszukiwać się w przepisach prawa pracy albo ustawy o pomocy społecznej. Brak kwalifikacji osoby zatrudnionej do pełnienia obowiązków pracownika socjalnego nie może natomiast stanowić podstawy do prowadzenia postępowania w trybie art. 145 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, gdyż w sprawie nie zachodzi fakt pobrania dotacji nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Odmienny pogląd dotyczący tego samego zagadnienia przedstawił Sąd w wyroku z dnia 20 czerwca 2011 r. wydanym w sprawie o **sygn. akt V SA/Wa 446/11**. W tej sprawie Sąd oddalił skargę uznając, iż wypłata dodatku na rzecz osób nie mających uprawnień do ich pobierania spełnia jedną z przesłanek pobrania dotacji w nadmiernej wysokości, wymienionych w art. 142 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

Zagadnienie zwrotu do budżetu państwa nienależnie uzyskanej części oświatowej subwencji ogólnej stało się przedmiotem rozważań Sądu w sprawie o **sygn. akt V SA/WA 388/11.** W wyroku z dnia 17 sierpnia 2011 r. Sąd stwierdził, że subwencja oświatowa przydzielana jednostkom samorządu terytorialnego na prowadzenie w jednostkach oświatowych kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży, wymagających stosowania specjalnej

organizacji nauki i metod pracy, przysługuje dzieciom i młodzieży posiadającym wydawane przez specjalnie powoływane zespoły, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Wymóg posiadania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dotyczył również dzieci i młodzieży dotkniętych „niepełnosprawnością sprzężoną", a więc z co najmniej dwoma rodzajami niepełnosprawności. Warunkiem otrzymania subwencji przez jednostkę samorządu terytorialnego było jednak posiadanie przez placówkę oświatową orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, w których by wprost stwierdzono „niepełnosprawność sprzężoną". Orzeczenia takie mogły wydawać jedynie specjalnie powoływane zespoły orzekające i nie mogły ich zastąpić: ocena pracownika szkoły, dokonana na podstawie wywiadów z dziećmi i ich rodzicami, jak również orzeczenia, czy dokumentacja medyczna pochodząca od innych lekarzy specjalistów, niż członkowie zespołów orzekających.

Wyrokiem z dnia 2 marca 2011 r**.**, sygn. akt **V SA/Wa 1503/10** Sąd oddalił skargę na decyzję, której przedmiotem było uznanie zarzutów zgłoszonych w postępowaniu egzekucyjnym za bezzasadne. W orzeczeniu tym Sąd stwierdził, że powołanie w wystawionym tytule wykonawczym przepisu prawa bez wskazania jego konkretnej jednostki redakcyjnej (punktu) nie stanowi takiej wadliwości tytułu wykonawczego, która skutkowałaby koniecznością zwrotu tego tytułu wierzycielowi przez organ egzekucyjny. Egzekucja prowadzona na podstawie takiego tytułu wykonawczego jest dopuszczalna, jeśli wskazano w nim rzeczywistą podstawę prawną egzekwowanego obowiązku – np. decyzję o nałożeniu kary pieniężnej.

Wyrokiem z 17 lutego 2011 r., **sygn. akt VIII SA/Wa 998/10 –** orzeczenie nieprawomocne, Sąd oddalił skargę Gminy M. na decyzję Ministra Finansów w przedmiocie zwrotu do budżetu państwa nienależnie uzyskanej części oświatowej subwencji ogólnej za 2005 r. Przedmiotem rozpoznania Sądu w niniejszej sprawie jest prawidłowość decyzji Ministra Finansów, nakładających na skarżącą obowiązek zwrotu nadpłaconej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej za 2005 r.

Zgodnie z art. 71 b ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.; dalej: "ustawa z 7 września 1991 r.) kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież, o których mowa w art. 1 pkt 5 i 5a, wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Zgodnie z art. 71b ust. 3 ustawy z 7 września 1991 r. opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego

obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania, a także o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych zgodnie z odrębnymi przepisami wydają zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym w poradniach specjalistycznych. W załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 grudnia 2004 r. w sprawie podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2005 (Dz. U. Nr 286, poz. 2878 ze zm.) zawarto zapisy stanowiące, iż podstawę do naliczania określonych wag (P2-P5) stanowi orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, wydane na podstawie 71b ust. 3 ustawy z 7 września 1991 r. Z powyższego jednoznacznie wynika, co podkreślił Sąd, iż posiadanie orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o potrzebie kształcenia specjalnego było warunkiem koniecznym do uwzględnienia uczniów przy wymienionych wagach. A zatem tylko uczniowie posiadający orzeczenie wskazanych wyżej poradni mogli być wykazani w sprawozdaniach statystycznych GUS i objęci odpowiednią wagą przy kalkulacji części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2005 dla danej jednostki samorządu terytorialnego. Zdaniem Sądu, za prawidłowe należy uznać stanowisko Ministra Finansów, iż uczniowie legitymujący się lekarskimi opiniami (zaświadczeniami) o potrzebie stosowania wobec nich specjalnych metod nauki pracy, nie mogli być uwzględnieni przy kalkulacji na rok 2005 kwoty części oświatowej subwencji ogólnej dla skarżącej.

34. Sprawy dotyczące subwencji unijnych, funduszy strukturalnych i regulacji rynków branżowych.

W wyroku z dnia 5 października 2011 r. o **sygn. akt V SA/Wa 2847/10** Sąd uznał, że przepis art. 23 pkt 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wdrażania zasady współzależności, modulacji oraz zintegrowanego systemu administracji i kontroli przewidzianych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1782/2003 ustanawiającego wspólne zasady dla systemów pomocy bezpośredniej w zakresie wspólnej polityki rolnej oraz określonych systemów wsparcia dla rolników (Dz. U. WE L 141 z 30.04.2004 r.), może mieć zastosowanie tylko w przypadku niemożności merytorycznego rozpatrzenia wniosku z powodu – będącej skutkiem działania rolnika – niemożliwości ustalenia okoliczności

istotnych. Chodzi tu o takie działanie rolnika, które uniemożliwia merytoryczną ocenę wniosku. Kontrolę należy postrzegać jako zebranie materiałów pozwalających organowi na wydanie decyzji. Działanie rolnika można zatem uznać za uniemożliwienie kontroli prowadzące do odrzucenia wniosku, tylko w sytuacji, gdy nie ma innej możliwości ustalenia okoliczności istotnych z punktu widzenia przyznania płatności.

W sprawie o **sygn. akt V SA/Wa 2056/10** (wyrok z dnia 23 lutego 2011 r.) Sąd zajął się problemem określenia trwałości zaprzestania wykonywania zawodu. Zdaniem Sądu można zaprzestać wykonywania czegoś trwale w sytuacji, gdy dokonujemy jakiś działań w sposób ciągły i z zamiarem długotrwałym, niezmiennym. Jeśli nie wykonujemy jakiejś pracy przez pięć lat, po czym zatrudniamy się na czas określony, na bardzo krótki okres (ok. 2 miesiące) to trudno przekonująco twierdzić, iż po tak długim okresie zamierzamy nadal długotrwale pracować w danym zawodzie.

W orzeczeniu tym Sąd stanął na stanowisku, że jeżeli skarżący skorzystał już z programów pomocowych mających na celu restrukturyzację rynku połowowego w Polsce w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego i Uzupełnienia Programu „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006", legitymując się na potrzeby tego programu 25-letnim stażem pracy, to nie może wskazywać na ten sam okres zatrudnienia składając wniosek w innym programie pomocowym (tu: Program Operacyjny "Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013"). (…) Poprzedni okres pracy został bowiem wykorzystany dla potrzeb pierwszego wniosku o przyznanie pomocy.

Z kolei w sprawie o **sygn. akt V SA/Wa 1738/10** Sąd oddalając skargę wyjaśnił, iż definicja pojęcia "rybak" określona została w art. 3 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 1198/2006 z 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego. Zgodnie z treścią tego przepisu na potrzeby przedmiotowego rozporządzenia przez pojęcie "rybak" rozumie się: osobę, której zajęciem – uznanym przez państwo członkowskie – jest zawodowe rybactwo na pokładzie czynnego statku rybackiego. Rybakiem w rozumieniu tego przepisu jest zatem wyłącznie taka osoba, która aktywnie wykonuje zawód rybaka na statku rybackim. Tym samym nie można uznać za rybaka osoby, która posiada wprawdzie uprawnienia do pracy w zawodzie rybaka, lecz faktycznie zawodu tego nie wykonuje.

Wyrokiem z dnia 27 października 2011 r. wydanym w sprawie o sygn. akt V SA/Wa 1514/11 w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji w sprawie

przyznania płatności z tytułu wspierania działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, Sąd uchylił zaskarżoną decyzję i poprzedzającą ją decyzję organu I instancji. We wskazanym rozstrzygnięciu Sąd uznał, iż niezawinione przez wnioskodawcę przekroczenie terminu przyznania pomocy finansowej - o którym mowa w art. 5 ust. 3a ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz. U. z 2003 nr 229, poz. 2273 ze zm.) – wobec braku przepisów przejściowych dotyczących wprowadzenia tego terminu, nie stanowi rażącego naruszenia przepisów prawa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. Zdaniem Sądu nie sposób uznać, że skutek prawny obowiązujący w omawianym zakresie (graniczna data na wydanie rozstrzygnięcia 30 czerwca 2008 r.), stanowić może o rażącym naruszeniu prawa w przypadku jego przekroczenia na skutek opieszałości organu. Sąd wziął pod uwagę, iż skarżący wykonał wszystkie czynności oraz spełnił wszystkie wymagane na dzień złożenia wniosku przesłanki do przyznania wnioskowanej płatności ONW na rok 2006. Obciążanie zatem skarżącego daleko idącymi konsekwencjami bez prawnych i faktycznych możliwości realizacji nałożonych obowiązków, stanowi o naruszeniu zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz naruszeniu zasady praworządności.

W nieprawomocnym wyroku z dnia 2 marca 2011 r. wydanym w sprawie o **sygn. akt V SA/Wa 1733/11** Sąd uznał, iż oddział spółki kapitałowej nie może być uznany za jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2004 r. Nr 10, poz. 76), w którym prawodawca dokonał zdefiniowania poszczególnych pojęć, wskazując m.in., że przez określenie producenta należy rozumieć producenta rolnego, organizację producentów, przetwórcę oraz podmiot prowadzący zakład utylizacyjny. Sąd wyjaśnił również, iż za producenta rolnego - w rozumieniu ustawy - może być uznana osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, będąca posiadaczem gospodarstwa rolnego lub posiadaczem zwierzęcia.

W ocenie Sądu oddział spółki jest konstrukcją przedmiotową, a definicja producenta zawarta w ustawie o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności opiera się na konstrukcji podmiotowej. Dlatego też w żaden sposób nie można

uznać, że oddział spółki może być odrębną od spółki jednostką organizacyjną. Jest on częścią struktury spółki, wewnętrznie wyodrębnioną, ale nie mogącą występować w swoim imieniu w obrocie. Nie mając odrębności od spółki nie może być także posiadaczem gospodarstwa.

W tej kategorii orzeczeń warto odnotować również sprawę dotyczącą oceny wniosku o dofinansowanie projektu (sprawa o **sygn. akt V SA/Wa 1704/11**), gdzie Sąd stwierdził, że ponowna ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż w przedmiotowej sprawie, gdzie wcześniej poinformowano wnioskodawcę, iż spełnił kryteria oceny formalnej, na etapie ponownej oceny wniosku o dofinansowanie (po pozytywnie rozpatrzonym odwołaniu) nie można wyzwać wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku lub jego poprawienia, gdyż oznaczałoby to cofnięcie wniosku na etap oceny formalnej. Skoro na etapie oceny formalnej nieprawidłowo wezwano wnioskodawcę, a teraz – przy ponownej ocenie obowiązująca procedura nie przewiduje takiej możliwości, to zdaniem Sądu wnioskodawca nie może ponosić negatywnych konsekwencji niespójności rozstrzygnięcia odwołania i zaleceń w nim zawartych.

Wyrokiem z 23 listopada 2011 r., **sygn. akt VIII SA/Wa 748/11** i innymi – orzeczenia nieprawomocne, Sąd uchylił zaskarżoną decyzję Dyrektora […] Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. oraz poprzedzającą ją decyzję Kierownika Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w B. w sprawie odmowy przyznania płatności z tytułu realizacji przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt. Sporne w niniejszej sprawie było, czy skarżąca spółka może wstąpić do toczącego się postępowania o przyznanie ww. płatności w miejsce poprzednich użytkowników gruntów, na których było realizowane zobowiązanie rolnośrodowiskowe przez wskazane we wniosku złożonym za 2009 r. spółki cywilne o nazwach S. i W. Bezsporne zaś w niniejszej sprawie jest, że organy ARiMR wydały wobec ww. spółek cywilnych decyzje o umorzeniu postępowania o przyznanie płatności rolnośrodowiskowych za 2009 r., a w wyniku złożonych skarg, decyzje te zostały uchylone przez WSA w Warszawie wyrokami z dnia 8 grudnia 2010 r. sygn. akt VIII SA/Wa 640/10 (w stosunku do S.) oraz z dnia 16 listopada 2010 r. sygn. akt VIII SA/Wa 575/10 (w stosunku do W.). Poza sporem pozostaje również, że w 2010 r. skarżąca przejęła przedmiotowe grunty od ww. spółek cywilnych

i złożyła oświadczenie o kontynuowaniu realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego na przejętych działkach rolnych na lata 2007-2013. Zdaniem organu odwoławczego, skoro podmioty przekazujące grunty rolne otrzymały decyzje w sprawach za 2009 r., to tym samym postępowanie na etapie organu pierwszej instancji zostało zakończone. Skoro zaś wyroki WSA w Warszawie wstrzymały wykonanie jedynie zaskarżonych decyzji organów, to nie ma podstaw, aby uznać, że istnieją przesłanki do odmowy uznania rozstrzygnięcia wydanego w tej sprawie przez organ pierwszej instancji.

W ocenie Sądu, takie stanowisko organu odwoławczego jest błędne. W chwili bowiem wydawania przez organy obu instancji ARiMR decyzji będących przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie (tj. dotyczącej tzw. wniosku transferowego złożonego przez skarżącą) toczyły się postępowania sądowoadministracyjne w sprawach z wniosków spółek cywilnych o przyznanie płatności rolnośrodowiskowych za 2009 r., od których to wyników zależał wynik niniejszego postępowania, tj. dotyczącego złożonego przez skarżącą wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowych za 2009 r. Niewątpliwie doszło więc do naruszenia art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a., bowiem rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji w niniejszej sprawie zależało od uprzedniego rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd w sprawach dotyczących wniosków spółek cywilnych.

Zdaniem Sądu, dopiero od wyniku zakończonych postępowań sądowadministracyjnych zależało postępowanie w niniejszej sprawie, która jest przecież kontynuacją spraw dotyczących przyznania płatności rolnośrodowiskowych za 2009 r. Jakkolwiek z akt administracyjnych przekazanych Sądowi nie wynika, że organ pierwszej instancji wiedział o toczącym się postępowaniu sądowoadministracyjnym, niemniej jednak organ odwoławczy wydając swoje rozstrzygnięcie niewątpliwie posiadał już taką wiedzę, bowiem powyższe wynikało z samego odwołania złożonego przez skarżącą. Organ drugiej instancji gdy tylko powziął taką informację, przed wydaniem swojego rozstrzygnięcia winien wyjaśnić, czy i jak zakończyło się postępowanie sądowadministracyjne dotyczące wniosków złożonych przez spółki cywilne. W sytuacji gdyby organ ustalił, że postępowanie sądowoadministracyjne w sprawach ww. podmiotów nadal się toczy, miał obowiązek na podstawie art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a. wydać postanowienie o zawieszeniu postępowania administracyjnego w niniejszej sprawie do czasu zakończenia postępowania przed sądem administracyjnym. Skoro zaś tego nie

uczynił, a wydał decyzję o utrzymaniu w mocy decyzji organu pierwszej instancji dopuścił się naruszenia ww. przepisu, jak i art. 138 k.p.a.

Wyrokiem z 30 września 2011 r., **sygn. akt VIII SA/Wa 418/11 –** orzeczenie nieprawomocne, Sąd uchylił zaskarżoną decyzję Dyrektora […] Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. oraz poprzedzającą ją decyzję Kierownika Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w B. w sprawie odmowy przyznania płatności bezpośrednich. Istotę sporu w przedmiotowym postępowaniu stanowi ustalenie, czy organ zasadnie pomniejszył wysokość przysługujących skarżącej płatności bezpośrednich (JPO i UPO) za 2007 r., w szczególności, czy wpływ na wysokość tych płatności miała dokonana w 2008 r. zmiana stanu faktycznego sprawy polegająca na przeniesieniu posiadania części gruntów rolnych.

Realizowana w ramach wsparcia bezpośredniego pomoc finansowa wypłacana jest za dany rok kalendarzowy i jak wynika z art. 28 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003 wypłacana w terminie od dnia 1 grudnia roku, w którym złożono wniosek, do dnia 30 czerwca następnego roku. Stan posiadania połączonego z utrzymywaniem gospodarstwa w dobrej kulturze rolnej powinien więc trwać przez cały rok objęty wnioskiem o płatności. Tym samym, w ocenie Sądu, decyzja w sprawie płatności bezpośrednich powinna, co do zasady uwzględniać stan faktyczny zaistniały do końca roku kalendarzowego, którego płatność dotyczy. Powołane przepisy dopuszczają wprawdzie możliwość wydania decyzji po zakończeniu roku kalendarzowego, za który przyznawana jest płatność obszarowa (do dnia 1 marca), ale w oparciu o stan faktyczny istniejący na koniec roku kalendarzowego wymienionego we wniosku.

Sąd uznał, iż zmiana stanu fatycznego sprawy, zaistniała po upływie roku kalendarzowego, w odniesieniu do którego skarżąca spółka złożyła wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich, oceniana w dniu wydania decyzji (tj. 1 grudnia 2010 r.), nie może stanowić negatywnej przesłanki przyznania prawa do wnioskowanej przez skarżącą płatności. Skarżąca miała bowiem prawo, spełniając ustawowe warunki, złożyć wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich za 2007 r., przysługiwało jej także uprawnienie do przeniesienia w następnym już, bo w 2008 r., posiadania gruntów rolnych na rzecz innych podmiotów. Na stan posiadania zadeklarowanych we wniosku gruntów rolnych nie miało wpływu przeniesienie posiadania tych gruntów, bowiem czynności w tym zakresie podjęte zostały już po upływie roku kalendarzowego na który wnioskowano o przyznanie płatności. Również data wydania decyzji nie może

być tu rozstrzygająca, szczególnie zaś na gruncie niniejszej sprawy, gdzie zwlekano z wydaniem stosownej decyzji ponad 3 lata. Z żadnego przepisu prawa nie wynika bowiem, że rolnik – producent rolny musi być posiadaczem gruntów rolnych, aż do dnia wydania decyzji przez organ.

35. Sprawy dotyczące dróg i transportu drogowego.

W tym zakresie (symbol 603) przeważały sprawy związane z transportem drogowym i przewozami, aczkolwiek liczne były też sprawy związane z opłatami i karami za przejazd pojazdem nienormatywnym.

W sprawach dotyczących opłat i kar za przejazd pojazdem nienormatywnym, rozstrzygnięcia Sądu stanowiły kontynuację przyjętej w poprzednich latach linii orzecznictwa. W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 757/11** podkreślono, że skoro art. 13 g ust. 1b ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 ze zm.) wprowadził możliwość nałożenia kary pieniężnej za przejazd pojazdu nienormatywnego bez zezwolenia na załadowcę, to uznać należy, iż obowiązki załadowcy nie kończą się na umożliwieniu przewoźnikowi wjazdu (i wyjazdu) na jego teren w celu załadunku towaru. Rzeczą załadowcy jest więc podjęcie działań mających na celu przeciwdziałanie nieprawidłowościom, skutkującym naruszeniem przepisów ustawy, poprzez załadunek towaru w sposób powodujący przekroczenie dopuszczalnych nacisków osi na drogach i dopuszczalnej masy całkowitej (dmc) pojazdu. Załadowca powinien tak zorganizować pracę i relację z kontrahentami, by nie dopuścić do tych przekroczeń.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 201/11** Sąd, uchylając zaskarżoną decyzję, podniósł natomiast, że obowiązkiem organu jest wykazanie, iż załadowca wiedział o naruszeniu, miał na nie wpływ lub się na nie godził, bowiem tylko wtedy ponosi odpowiedzialność za skutki naruszeń związanych z przekroczeniem dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu i nacisków osi na drogach. Oddalając zaś skargę w sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 767/11** nadmienił, że załadowca, godząc się na załadunek o masie, która musi rodzić skutek w postaci przekroczenia dmc, godzi się w istocie na powstanie naruszenia przepisów dotyczących przewozu drogowego.

Sąd wskazał też, iż przekroczenie dopuszczalnych nacisków osi na drogach może występować przy stwierdzonym fakcie nieprzekroczenia dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu; dlatego sankcje za przekroczenie

dopuszczalnych nacisków osi oraz za przekroczenie dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu są od siebie niezależne (sprawa o **sygn. akt VI SA/Wa 2202/10**). Podkreślił nadto, że odpowiedzialność nadawcy, załadowcy lub spedytora ładunku, za przejazd po drogach publicznych pojazdów nienormatywnych bez zezwolenia określonego przepisami o ruchu drogowym lub niezgodnie z warunkami podanymi w zezwoleniu, jest odpowiedzialnością dodatkową w stosunku do obligatoryjnej odpowiedzialności przewoźnika wykonującego przewóz (sprawa o **sygn. akt VI SA/Wa 1137/11**).

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 1313/11** Sąd, rozstrzygając problem, czy umieszczenie w pasie drogowym linii kablowej elektroenergetycznej stanowi obiekt budowlany czy urządzenie infrastruktury technicznej, w wyniku wykładni art. 40 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o drogach publicznych uznał, iż ustawodawca wyłączył spośród obiektów budowlanych umieszczonych w pasie drogowym i niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego te obiekty budowlane, które są urządzeniami infrastruktury technicznej, również nie mającymi związku z potrzebami zarządzania drogami i ustanowił dla nich odrębną kategorię, różnicując też sposób naliczania opłaty z tytułu umieszczenia ich w pasie drogowym. W ocenie Sądu pod pojęcie urządzeń infrastruktury technicznej (niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego) podpada linia elektroenergetyczna. Wskazuje na to również przepis § 140 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43, poz. 430 ze zm.), który wymienia linie elektroenergetyczne wysokiego i niskiego napięcia jako urządzenia infrastruktury technicznej. Zdaniem sądu uregulowanie tego przepisu stanowi doprecyzowanie norm ustawy o drogach publicznych.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 1955/10** Sąd zajął stanowisko, według którego zgoda właściwego organu na umieszczenie w pasie drogowym drogi krajowej obiektu w postaci linii elektroenergetycznej dopuszczalna jest tylko wówczas, gdy przemawiają za tym szczególnie uzasadnione względy i nie zagraża to czasowemu lub trwałemu bezpieczeństwu ruchu, jak również nie prowadzi do zmniejszenia wartości użytkowej drogi. Spoczywający na przedsiębiorstwach energetycznych obowiązek przyłączania odbiorców do sieci, nie jest tożsamy z istnieniem "szczególnie uzasadnionych przypadków", o których mowa w art. 39 ust. 3 ustawy o drogach publicznych.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 1151/11** Sąd orzekł, że urządzeniem infrastruktury technicznej, a nie obiektem budowlanym, jest również kanalizacja sanitarna. Opłatę za zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia urządzenia infrastruktury technicznej w pasie drogowym, ustala się zgodnie z art. 40 ust. 5 ustawy o drogach publicznych, jako iloczyn liczby metrów kwadratowych powierzchni pasa drogowego zajętej przez rzut poziomy urządzenia i stawki opłaty za zajęcie 1 m^2 pasa drogowego, pobieranej za każdy rok umieszczenia urządzenia w pasie drogowym.

Grupa spraw o podsymbolu 6037 (transport drogowy i przewozy) obejmowała przede wszystkim skargi na decyzje o nałożeniu kary pieniężnej za naruszenie obowiązków wynikających z ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 875 ze zm.). Orzecznictwo w tych sprawach jest stabilne i zasadniczo bazuje na utrwalonych poglądach wypracowanych przez Sąd w okresach wcześniejszych, znajdujących też akceptację w orzeczeniach Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Spośród ww. spraw – uwzględniając ich indywidualny charakter – można wyróżnić wyrok z dnia 13 stycznia 2011 r. wydany w sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 1709/11**, a także sprawy o **sygn. akt VI SA/Wa 1481/10**, **VI SA/Wa 1569/10** i **VI SA/Wa 642/11**, w których Sąd stwierdził, że odpowiedzialność z art. 92 ust. 1 ustawy o transporcie drogowym ma charakter obiektywny i znajduje zastosowanie do podmiotu wykonującego transport drogowy lub przewóz na potrzeby własne w przypadku wystąpienia zakazanego ustawą skutku, niezależnie od tego, kto prowadził pojazd samochodowy.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 505/11** Sąd, uchylając zaskarżoną decyzję, stwierdził, że użycie i zamontowanie niedozwolonego urządzenia w pojeździe przez kierowcę z jego inicjatywy, w warunkach niemożliwości kontroli przez przedsiębiorcę, nie może stanowić przesłanki stanowiącej o poniesieniu przez przedsiębiorcę odpowiedzialności, o której mowa w art. 92 ust. 1 ustawy o transporcie drogowym. Skoro przedsiębiorca nie miał wpływu na powstanie naruszenia, postępowanie administracyjne, które doprowadziło do wydania decyzji nakładającej karę pieniężną na przedsiębiorcę, zgodnie z treścią art. 92a ust. 4 ustawy o transporcie drogowym, nie powinno być wszczynane, a wszczęte podlega umorzeniu.

Pośród 6 spraw zakończonych w 2011 r., a oznaczonych podsymbolem 6038, czyli dotyczących innych uprawnień do wykonywania czynności i zajęć w sprawach objętych symbolem 603, nie wystąpiły istotne problemy z zakresu prawa materialnego bądź procesowego. Niemniej jednak warto zwrócić uwagę

na stanowisko Sądu wyrażone w wyroku z 11 stycznia 2011 r. wydanym w sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 1968/10**. Sąd, oddalając skargę, podniósł w nim, że przedstawione przez skarżącego oświadczenie jednej osoby o pobieraniu u skarżącego w 1999 r. nauki doskonalenia jazdy nie może być traktowane jako dokument poświadczający prowadzenie zajęć w zakresie doskonalenia techniki jazdy, i to nie z racji charakteru tego dokumentu, ale skali działalności, którą on poświadcza. Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie doskonalenia techniki jazdy nie może być działalnością incydentalną, lecz działalnością gospodarczą posiadającą właściwe dla niej cechy, a więc nastawienie na zysk, stałość, regularność itp.

Wyrokiem z 16 listopada 2011 r., **sygn. akt VIII SA/Wa 756/11 –** orzeczenie nieprawomocne, Sąd stwierdził nieważność zaskarżonej decyzji […] Komendanta Wojewódzkiego Policji z dnia […] maja 2011 r. oraz poprzedzającej ją decyzji Komendanta Powiatowego Policji w W. z dnia […] marca 2011 r. w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej w transporcie drogowym.. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (j.t. Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447) przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej (ust. 2 art. 4). Dlatego decyzje administracyjne zarówno organu I, jak i II instancji powinny być kierowane do wspólników spółki cywilnej, nie zaś do samej spółki, która nie ma osobowości prawnej, ani statusu przedsiębiorcy. Aby takie określenie strony mogło zostać zrealizowane, organ I instancji powinien, w ramach prowadzonego postępowania dowodowego, ustalić na podstawie stosownych dokumentów skład osobowy spółki cywilnej w poszczególnych okresach i objąć postępowaniem wszystkich wspólników. Podmiotowość prawną mają więc osoby fizyczne wchodzące w skład spółki cywilnej. Skierowanie aktu administracyjnego do podmiotu nie będącego stroną w sprawie jest poważną wadą, stanowiącą przesłankę stwierdzenia nieważności tego aktu – art. 156 § 1 pkt 4 k.p.a. Postępowanie administracyjne powinno toczyć się z udziałem wszystkich wspólników spółki cywilnej, a akt administracyjny również powinien być adresowany do nich wszystkich.

W rozpoznawanej sprawie w decyzji organu I instancji z dnia […] marca 2011 r. strona postępowania została oznaczona jako: "[…]" s.c. J. S. i T. W..

Natomiast w decyzji organu II instancji z dnia […] maja 2011 r. brak jest oznaczenia stron postępowania. Jedynie z treści decyzji wynika, iż została ona wydana na skutek odwołania: "[…] spółka cywilna J. S. i M. S.". Organ II instancji nie odniósł się do okoliczności zmiany osobowej w składzie wspólników spółki cywilnej, której dotyczy nałożona kara pieniężna, jak nastąpiła w toku rozpoznawania odwołania.

Wyrokiem z 15 września 2011 r., **sygn. akt VIII SA/Wa 913/10** – orzeczenie prawomocne, Sąd stwierdził nieważność zaskarżonej decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w R. z dnia […] lipca 2010 r. w części dotyczącej wykreślenia z ewidencji diagnostów oraz w tym samym zakresie poprzedzającej ją decyzji Prezydenta Miasta R. z dnia […] maja 2010 r. w przedmiocie cofnięcia uprawnień diagnosty i wykreśleniu z ewidencji diagnostów.

Zdaniem Sądu w przepisie art. 84 ustawy Prawo o ruchu drogowym nie ma mowy o wykreśleniu z ewidencji diagnostów na podstawie decyzji administracyjnej. W takiej formie organ jedynie wydaje uprawnienia diagnoście i je cofa. Rozważając prawidłowość wydanych przez organy obu instancji decyzji w zakresie orzeczenia o wykreśleniu skarżącego z ewidencji diagnostów prowadzonej przez Prezydenta Miasta R. Sąd stwierdził, iż w tej części przedmiotowe decyzje dotknięte są wadą nieważności, o której mowa w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.. Zarówno bowiem przepisy ustawy Prawo o ruchu drogowym, jak i przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 4 listopada 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do diagnostów (Dz. U. z 2004 r. Nr 246, poz. 2469) nie regulują kwestii związanej z wykreśleniem z ewidencji, a organ nie wskazał w tym zakresie innej podstawy prawnej, aniżeli art. 84 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym.

36. Sprawy z zakresu działalności gospodarczej.

Z tej problematyki (symbol 604) należy odnotować sprawy dotyczące gier losowych i zakładów wzajemnych, ze skarg na postanowienia Ministra Finansów odmawiające wszczęcia postępowania w przedmiocie wydania decyzji rozstrzygającej, czy gra jest grą na automatach o niskich wygranych w rozumieniu art. 2 ust. 2b ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 4, poz. 27 ze zm.) oraz w rozumieniu art. 129

ust. 3 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 ze zm.); przykładowo wyroki w sprawach o **sygn. akt VI SA/Wa 1565/11**, **VI SA/Wa 1593/10** i **VI SA/Wa 1171/11**.

Sąd podzielił w tych sprawach pogląd organu, że obowiązująca ustawa o grach hazardowych nie przewiduje podstawy do rozstrzygania o charakterze gier na automatach o niskich wygranych. Minister Finansów posiada uprawnienie do rozstrzygania jedynie o charakterze przedsięwzięć wymienionych w przepisie art. 2 ust. 6 cyt. ustawy, a mianowicie: gry losowej, zakładu wzajemnego i gry na automacie. Nie ma zaś możliwości wydania decyzji merytorycznej w kwestii ustalenia, czy konkretne automaty są automatami do gier o niskich wygranych. Art. 129 ustawy o grach hazardowych jest przepisem przejściowym, wskazującym jedynie podstawę, w oparciu o którą podmioty prowadzące działalność w zakresie gier na automatach o niskich wygranych oraz gier na automatach urządzanych w salonach gier na automatach, mogą ją prowadzić do czasu wygaśnięcia zezwoleń. Zatem przepis ten dotyczy podmiotów posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności, to jest dysponujących grami na automatach dopuszczonych do eksploatacji przez właściwy organ. Nie daje natomiast Ministrowi Finansów uprawnień do wydawania w tym zakresie rozstrzygnięć w drodze decyzji.

Sąd w szeregu sprawach zawiesił postępowania sądowoadministracyjne ze skarg na decyzje w przedmiocie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych. W sprawach o **sygn. akt VI SA/Wa 2026/10** oraz **VI SA/Wa 2205/10** podstawą zawieszenia było postawienie przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu, w sprawie II SA/PO 549/10, Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego dotyczącego zgodności z art. 2 Konstytucji RP art. 135 ust. 2 ustawy o grach hazardowych. Natomiast w sprawach o **sygn. akt VI SA/Wa 257/11** i **VI SA/Wa 944/11** podstawą zawieszenia było przedstawienie przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku, postanowieniem z dnia 16 listopada 2010 r. III SA/Gd 262/10, Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytania prawnego: „Czy przepis art. 1 pkt 11 Dyrektywy nr 98/34/WE z dnia 22 czerwca 1998r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz.U.UE.L.98.204.37 z ze zm.) powinien być interpretowany w ten sposób, że do przepisów technicznych, których projekty powinny zostać przekazane Komisji, zgodnie z art. 8 ust. 1 wymienionej dyrektywy, należy taki przepis ustawowy, który zakazuje

wydawania zezwoleń na działalność w zakresie gier na automatach o niskich wygranych".

Ponadto podkreślenia wymaga stanowisko Sądu zawarte w wyroku z dnia 2 czerwca 2011 r., **sygn. akt VI SA/Wa 558/11** w sprawie ze skargi na postanowienie Dyrektora Izby Celnej w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania w sprawie ustalenia przesłanek do cofnięcia rejestracji automatu o niskich wygranych. Sąd potwierdził, że w świetle § 14 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie warunków urządzania gier i zakładów wzajemnych (Dz. U. Nr 102, poz. 946 ze zm.), postępowanie w sprawie cofnięcia rejestracji automatu lub urządzenia do gier, może zostać wszczęte wyłącznie z urzędu, natomiast postępowanie w sprawie wniosku skarżącego mające na celu ustalenie, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia rejestracji automatu o niskich wygranych na podstawie ww. przepisu, nie może być wszczęte.

W innych sprawach z zakresu działalności gospodarczej, zwraca uwagę stanowisko Sądu zajęte w nieprawomocnym wyroku w sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 732/11**, ze skargi C. Sp. z o. o. na decyzję Ministra Finansów w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej za niedopełnienie obowiązku rejestracji transakcji wynikającego z przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2010 r., Nr 46, poz. 276). Spółka, będąc organizatorem loterii, dokonała przeniesienia na zwycięzcę własności nagrody głównej w postaci samochodu osobowego o wartości rynkowej 88 tysięcy zł. Wartość tej transakcji przekroczyła 15 tysięcy euro, zatem na spółce ciążył obowiązek jej zarejestrowania, czego nie uczyniła. Sąd, oddalając skargę, nie zgodził się z argumentacją spółki, iż nie podlega obowiązkom z ww. ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, skoro obowiązana jest do ewidencjonowania wygranych zgodnie z ustawą o grach hazardowych. Obie ustawy regulują bowiem inną materię, nakładają inne obowiązki i brak jest przesłanek dla uznania, że ustawa o grach hazardowych, jako późniejsza, znosi obowiązek zawarty w ustawie wcześniejszej. Sąd nie podzielił również poglądu, iż wydanie nagrody jest jednostronnym, dobrowolnym przysporzeniem organizatora loterii na rzecz zwycięzcy i jako takie nie jest transakcją w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Na organizatorze ciąży obowiązek wydania nagrody osobie, która spełnia przesłanki wskazane w regulaminie loterii, a osobie tej przysługuje stosowne roszczenie.

Wartym uwagi jest również nieprawomocny wyrok w sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 452/11**, w której Sąd, po rozpoznaniu skargi Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Z., uchylił postanowienie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego oraz utrzymane nim w mocy postanowienie Dyrektora Urzędu Statystycznego w Z., odmawiające dokonania wnioskowanej przez stronę skarżącą zmiany treści wpisu w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej. W ocenie skarżącej, w wydanym jej zaświadczeniu o nadaniu numeru identyfikacyjnego REGON, znalazły się nieprawdziwe dane. W części dotyczącej oznaczenia formy prawnej wskazano, iż skarżąca jest wojewódzką samorządową jednostką organizacyjną, przy czym zaznaczono, iż stanowi własność samorządową. Tymczasem w myśl art. 400 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.) w zw. z art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), skarżąca jest samorządową osobą prawną, a nie wojewódzką samorządową jednostką organizacyjną. Sąd, uznając zasadność skargi, stwierdził, iż w przeciwieństwie do wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, wojewódzkie fundusze ochrony środowiska nie są tworzone przez województwo, lecz w drodze ustawy. Województwa nie wyposażają ich także w majątek. Fundusze działają wprawdzie na obszarze województwa, ale zarządy województw są w stosunku do nich tylko organami nadzoru. Stanowią bowiem osobny twór organizacyjny, wyposażony w osobowość prawną i funkcjonujący obok wojewódzkich jednostek organizacyjnych.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 2158/10** M. Sp. z o. o. zaskarżyła uchwałę Rady Miejskiej w P. określającą wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych, opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, w części dotyczącej obowiązku dysponowania przez przedsiębiorcę bazą sprzętowo – transportową zlokalizowaną w odległości maksymalnie 20 kilometrów od miejsca odbioru odpadów. Sąd, stwierdzając nieważność tej uchwały (w zaskarżonej części), podkreślił, że normę kompetencyjną dla jej wydania stanowi art. 7 ust. 3a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.). W myśl tego przepisu rada gminy określi, w drodze uchwały, wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie odbierania odpadów, opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych,

uwzględniając opis wyposażenia technicznego niezbędnego do realizacji zadań oraz wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami miejsca odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych, do których odpady mają być przekazywane. Przepis ten nie daje jednak możliwości zawarcia w akcie prawa miejscowego obowiązku posiadania bazy transportowej w konkretnie określonym miejscu. Tym samym ww. uchwała jest w tej części sprzeczna z normą kompetencyjną wynikającą z art. 7 ust. 3a ustawy, ograniczając wolność działalności gospodarczej, konkurencję oraz dostęp do rynku przedsiębiorców świadczących tego rodzaju usługi.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 1548/11**, Sąd uchylił decyzję Ministra Gospodarki odmawiającą skarżącej E. Sp. z o. o. zmiany zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie specjalnej strefy ekonomicznej. Skarżąca wnioskowała o przedłużenie terminów realizacji warunków zezwolenia, dotyczących zatrudnienia wymaganej liczby osób, wskazując na problemy wynikające z zawieszenia przez głównego kontrahenta handlowego realizacji złożonego zamówienia. Zdaniem organu natomiast, tylko okoliczności niezależne od przedsiębiorcy mogą być podstawą do ustalenia dlań warunków korzystniejszych niż dotychczas zapisane w zezwoleniu. W tej kategorii nie mieści się nietrafna decyzja skarżącej związana z uzależnieniem zbytu swoich produktów od jednego odbiorcy. Sąd wskazał jednak, że stanowisko Ministra Gospodarki odnośnie konieczności większej dywersyfikacji partnerów handlowych, winna poprzedzić rzetelna analiza realiów sektora gospodarki, w którym funkcjonuje skarżąca.

37. Sprawy z zakresu geologii i górnictwa.

Ze spraw tych (symbol 606) najwięcej dotyczyło problematyki interesu prawnego podmiotu w postępowaniu administracyjnym.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 2424/10** Sąd, oddalając skargę, wskazał, że nie sposób wywodzić z naruszeń postępowania - dotyczącego rozporządzenia prawem do informacji geologicznej, źródła interesu prawnego w postępowaniu o udzielenie koncesji. Interesu prawnego nie można też wywieść z samego przepisu art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r., nr 220, poz. 1447 ze zm.), jako normy wyrażającej zasadę wolności (swobody) działalności gospodarczej. Przepis ten nie ma bowiem bezpośredniego przełożenia na interes prawny strony skarżącej, a jedynie może świadczyć o jej interesie faktycznym.

W sprawach o **sygn. akt VI SA/Wa 2608/10**, **VI SA/Wa 2609/10**, **VI SA/Wa 2610/10** oraz **VI SA/Wa 1235/11** Sąd stwierdził, że treść art. 6 pkt 8 i pkt 9 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. nr 228, poz. 1947 ze zm.) nie daje podstawy do przyjęcia, że właścicielowi nieruchomości położonej w granicach terenu górniczego lub obszaru górniczego przysługuje status strony i legitymacja do żądania zmiany warunków koncesji, przyznanej na rzecz innego pomiotu. Zdaniem Sądu, nie samo uprawienie właścicielskie do nieruchomości determinuje powstanie interesu prawnego w postępowaniu o zmianę warunków koncesji, lecz przepis prawa materialnego, określający w jakim zakresie - w sposób bezpośredni lub pośredni, te prawa zostały naruszone. Uprawnienia właścicielskie są w istocie wyrazem interesu faktycznego (gospodarczo -ekonomicznego), który nie jest tożsamy z interesem prawnym. Interesu prawnego właściciela nieruchomości w sprawach zmiany warunków koncesji nie można wywieść z faktu powstania, czy zagrożenia powstania, szkody górniczej, bowiem taka sytuacja stwarza jedynie możliwość wystąpienia z roszczeniem o naprawienie ewentualnej szkody. Sąd uznał również, że z przepisów art. 22 oraz art. 25 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 26b ustawy Prawo geologiczne i górnicze nie wynika, aby objęte nimi regulacje dawały każdemu podmiotowi korzystającemu z nieruchomości (także na prawach własności) przymiot strony w postępowaniu o zmianę warunków koncesji. Przepisy te kształtują sytuację prawną jedynie koncesjonariuszy. Z brzmienia „wykorzystywanie nieruchomości zgodnie z przeznaczeniem” – zawartego w art. 26 b ustawy Prawo geologiczne i górnicze, trudno wywieść, że każdy podmiot, wykorzystujący nieruchomość na terenie górniczym, ma interes prawny, a tym samym status strony w postępowaniu koncesyjnym.

Według Sądu, który rozpoznał sprawy o **sygn. akt VI SA/Wa 2608/10 – VI SA/Wa 2610/10**, posiadanie interesu prawnego nie wynika z faktu nałożenia na gminę zadań związanych z utrzymaniem gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych (art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym - Dz. U. z 2001 r., nr 142, poz. 1591 ze zm.). Nie można bowiem utożsamiać norm określających te zadania, z normami kształtującymi interes prawny w konkretnych okolicznościach faktycznych, stanowiących przesłankę do zastosowania określonego przepisu prawa materialnego. Przepis art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym to przepis prawa ustrojowego, ustalający jedynie zakres działania organów gminy, który nie jest przepisem prawa

materialnego, na podstawie którego można wywodzić interes prawny w postępowaniu koncesyjnym.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 2645/10** Sąd wskazał natomiast, że trudno mówić o bezpośrednim związku uprawnień wynikających z prawa rzeczowego (prawa własności) z prawami wynikającymi z prawa geologicznego i górniczego, i z tego wywodzić istnienie interesu prawnego właściciela gruntu i budynków w postępowaniu koncesyjnym, uregulowanym w przepisach ustawy Prawo geologiczne i górnicze. Opiniowanie przez gminę, w trybie art. 106 k.p.a., wydania decyzji koncesyjnej nie powoduje uzyskania statusu strony postępowania, jeżeli nie zostały spełnione przesłanki wskazane w art. 28 k.p.a.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 2518/10** Sąd wyraził pogląd, że decyzja wydana w oparciu o art. 84 ust. 10 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, określająca wysokość należnej opłaty eksploatacyjnej, ma charakter deklaratoryjny. Na przedsiębiorcy, a nie na organie, ciąży obowiązek wyliczenia rzeczywiście wydobytej kopaliny, a następnie uiszczenia od tego wydobycia stosownej opłaty eksploatacyjnej. Nie ma podstaw do twierdzenia, że przedsiębiorca może uiścić opłatę eksploatacyjną od szacunkowo wyliczonej ilości wydobytej kopaliny w sytuacji, gdy w przepisie art. 84 ww. ustawy mówi się o wydobytej kopalinie, czyli wydobytej rzeczywiście. Nadto konsekwencją nieuiszczenia opłaty eksploatacyjnej w terminie jest obowiązek zapłaty odsetek zgodnie z art. 87 ust. 1 tej ustawy, z tym że uprawnienia organów podatkowych, określone w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r., nr 8, poz. 60 ze zm.), przysługują wierzycielom.

Analogiczne stanowisko Sąd zajął w sprawach o **sygn. akt VI SA/Wa 1278/11** oraz **VI SA/Wa 1279/11** uznając, że cechą charakterystyczną opłaty eksploatacyjnej jest brak działań organów koncesyjnych w zakresie jej ustalania, co odróżnia tę opłatę m.in. od opłat ustalanych na podstawie art. 85 ustawy Prawo geologiczne i górnicze. Sąd w sprawach tych odniósł się również do odpowiedzialności byłego członka zarządu spółki za zobowiązania podatkowe spółki powstałe w czasie pełnienia przez niego funkcji członka zarządu. Uznał, że skoro skarżący był członkiem zarządu w okresie kiedy powstała zaległość spółki wobec Skarbu Państwa, to mogło zostać w stosunku do niego wszczęte postępowanie w sprawie odpowiedzialności osób trzecich za zaległości spółki.

38. Sprawy z zakresu energetyki.

Z tego zakresu (symbol 608) na uwagę zasługuje sprawa o **sygn. akt VI SAB/Wa 72/10**. Sąd uznał w niej, że kwestia bezczynności Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE) w wydaniu decyzji na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. Nr 130, poz. 905 ze zm.), mieści się w kategorii spraw cywilnych w znaczeniu formalnym. Wynika to z przepisu art. 31 ust. 4 w zw. z art. 25 tej ustawy. Wobec tego, Sąd odrzucił skargę uznając właściwość w sprawie sądu powszechnego - sądu ochrony konkurencji i konsumentów.

Także z uwagi na niewłaściwość, Sąd odrzucił skargę w sprawie o **sygn. akt VI SAB/Wa 18/11**. Zaskarżona została w niej bezczynności Prezesa URE w rozstrzygnięciu sporu dotyczącego zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.). Sąd stwierdził, że w tym zakresie właściwym jest sąd powszechny – sąd ochrony konkurencji i konsumentów, co wynika z art. 30 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne.

39. Sprawy dotyczące uprawnień do wykonywania określonych czynności i zajęć.

W grupie tych spraw (symbol 617), w części odnoszącej się do adwokatów, radców prawnych i notariuszy (odpowiednio też aplikantów), zdecydowaną większość, podobnie jak w latach ubiegłych, stanowiły sprawy ze skarg na decyzje Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie ustalenia wyniku egzaminu konkursowego na aplikacje: adwokacką, radcowską i notarialną, wpisu na listę adwokatów, radców prawnych i notariuszy, skreślenia z listy adwokatów, radców prawnych oraz skreślenia z listy aplikantów radcowskich i adwokackich. Liczne były też sprawy ze skarg na uchwały Komisji Egzaminacyjnej II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwości do spraw odwołań od wyników egzaminu radcowskiego, adwokackiego i notarialnego.

Mając na względzie indywidualny charakter każdej ze spraw objętych powyższym symbolem, wartym odnotowania jest problem, jaki zarysował się na gruncie spraw dotyczących skarg na decyzje Ministra Sprawiedliwości

w przedmiocie powołania na stanowisko notariusza i wyznaczenia siedziby kancelarii notarialnej. Zgodnie z treścią art. 10 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158 ze zm.), notariusza powołuje i wyznacza siedzibę jego kancelarii Minister Sprawiedliwości, na wniosek osoby zainteresowanej, po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby notarialnej (art. 10 § 1 ww. ustawy), przy czym organ ten może odmówić powołania na to stanowisko osoby, o której mowa w § 1, tylko wówczas, gdy kandydat nie spełnia wymogów przewidzianych w art. 11 – 13 ustawy (por. art. 10 § 3 ww. ustawy). Jak podkreślono w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 listopada 2011 r. wydanego w sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 1688/11**, w decyzji o powołaniu notariusza wyodrębnia się dwa elementy – personalny (podmiotowy), który dotyczy powołania na stanowisko i przedmiotowy, tj. tworzący kancelarię przez wyznaczenie jej siedziby. Przesłanki oceny powołania kandydata na notariusza w aspekcie jego kwalifikacji podmiotowych są inne niż brane pod uwagę przez organ pod kątem wyznaczenia siedziby kancelarii notarialnej. Z merytorycznego punktu widzenia są to de facto dwie sprawy, rozstrzygane w jednej decyzji administracyjnej, jednak ściśle ze sobą powiązane/nierozerwalne (tj. powołaniu notariusza musi towarzyszyć jednocześnie wyznaczenie siedziby jego kancelarii).

W ww. sprawie zarzuty skargi wniesionej przez Radę Izby Notarialnej w K. zmierzały wyłącznie do kwestionowania wyznaczenia siedziby kancelarii notarialnej poprzez wskazanie, iż utworzenie kolejnej kancelarii na terenie K. przeczy zasadom celowego i racjonalnego rozmieszczania kancelarii notarialnych, gdyż kancelarie dotychczas tam działające oraz kancelarie działające w miastach ościennych, całkowicie zaspokajają potrzeby społeczne, a ponadto wpływa na rentowność kancelarii już istniejących. Sąd nie podzielił tych argumentów; oddalając skargę podniósł, iż większa liczba kancelarii notarialnych na danym terenie leży w interesie społecznym, rozpatrywanym przez pryzmat ochrony interesów osób w przyszłości korzystających z usług notarialnych, gdyż każda nowa kancelaria zwiększa dostępność do tych usług. Poza tym żaden z przepisów ustawy Prawo o notariacie nie przewiduje, aby warunkiem wyznaczenia, a następnie utworzenia kancelarii notarialnej, było zapewnienie jej odpowiedniego poziomu rentowności. Z przepisów tych nie wynika również wymóg zadbania o to, żeby nowoutworzona kancelaria nie wpływała negatywnie na rentowność kancelarii już istniejących na ternie, gdzie wyznaczono jej siedzibę.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 88/11,** zarzut skargi dotyczył naruszenia art. 11 pkt 2 ustawy Prawo o notariacie, poprzez powołanie na stanowisko notariusza osoby, co do której, w ocenie Rady Izby Notarialnej w W., istnieją dowody, iż nie spełnia ona przesłanek dawania rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu notariusza i nieskazitelności charakteru, o czym miałyby przesądzić fakty z przeszłości zawodowej kandydatki. Oddalając skargę, Sąd podzielił stanowisko organu, zgodnie z którym zdarzenia z życia zawodowego kandydatki, jakie miały miejsce ponad 7 lat temu, nie mogą rzutować na ocenę jej osoby w sytuacji ubiegania się obecnie o powołanie na stanowisko notariusza w oparciu o art. 12 § 1 pkt 3 ww. ustawy– poprzez przejście z zawodu radcy prawnego, zwłaszcza że w ciągu trzyletniej praktyki w tym zawodzie nieskazitelność jej charakteru nie budziła wątpliwości, co wynika m. in. z opinii o kandydatce. Zdaniem Sądu w stosunku do osoby, która przez czas określony w art. 12 § 1 pkt 3 ustawy Prawo o notariacie, nienagannie wykonywała inny zawód prawniczy, istnieje domniemanie dawania rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu notariusza.

Problem rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu notariusza zaistniał też na gruncie sprawy o **sygn. akt VI SA/Wa 1571/11**, w której Rada Izby Notarialnej w R., po przeprowadzeniu protokołowanej rozmowy z kandydatem, stwierdziła, iż nie posiada on wiedzy w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu notariusza i tym samym nie daje rękojmi prawidłowego wykonywania tego zawodu. Oddalając skargę Sąd podkreślił, iż rozmowa kwalifikacyjna z kandydatem pochodzącym z innego zawodu prawniczego, który ubiega się o powołanie na stanowisko notariusza, na podstawie art. 12 § 1 ust. 3 ustawy Prawo o notariacie, jest niecelowa w zakresie sprawdzenia wiadomości specjalistycznych. Osoba taka objęta jest bowiem domniemaniem rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu notariusza, dlatego też ustawodawca, uznając za wystarczające posiadanie kwalifikacji zawodowych przewidzianych w powyższym przepisie, nie wprowadził obowiązku poddania kandydata dodatkowemu egzaminowi zawodowemu.

Na marginesie powyższego nie sposób nie nawiązać do ubiegłorocznego opracowania, w ramach którego, na przykładzie sprawy o **sygn. akt VI SA/WA 1155/10**, zarysowany został problem zakresu uprawnień nadzorczych Ministra Sprawiedliwości realizowanych w oparciu o art. 3 ust. 2 ustawy Prawo o adwokaturze. Stwierdzając nieważność decyzji Ministra Sprawiedliwości wpisującej skarżącą na listę adwokatów, Sąd I instancji stanął na stanowisku, iż żaden przepis ustawy Prawo o adwokaturze nie daje Ministrowi

Sprawiedliwości prawa do przejmowania zadań samorządu zawodowego adwokatów, w szczególności w zakresie dokonywania wpisu na listę adwokatów. Stanowiska tego nie podzielił Naczelny Sąd Administracyjny (NSA), który w wyroku z dnia 10 czerwca 2011 r. II GSK 240/11 orzekł, iż wyłączenie stosowania w sprawach w przedmiocie odmowy wpisu na listę adwokatów któregokolwiek z rozstrzygnięć wymienionych w art. 138 k.p.a., wymaga wykazania podstawy prawnej takiego działania. W ocenie NSA, ustawa Prawo o adwokaturze nie posiada takiego przepisu, wręcz przeciwnie nakazuje Ministrowi Sprawiedliwości załatwić sprawę zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego. Minister Sprawiedliwości, działając jako organ odwoławczy, ma kompetencje do uchylenia decyzji negatywnej, jak również wydania orzeczenia co do istoty sprawy, a więc decyzji pozytywnej, kończącej postępowanie w sprawie. Zatem uwzględniając odwołanie od uchwały Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, odmawiającej wpisu na listę adwokatów, Minister Sprawiedliwości może uchylić tę uchwałę i zarządzić dokonanie wpisu, jeżeli odmowa była bezpodstawna.

Z pozostałych spraw, oznaczonych symbolem 617, zwraca uwagę wyrok z dnia 7 października 2011 r., **sygn. akt VI SA/Wa 1489/11**, którym Sąd oddalił skargę na decyzję Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie odwołania skarżącego ze stanowiska komornika sądowego, podnosząc, że w myśl art. 15a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191 ze zm.), organ ten odwołuje komornika z zajmowanego stanowiska, jeżeli komornik ukończył 65 rok życia. Decyzja podjęta na tej podstawie jest decyzją związaną, zatem organ administracji nie ma możliwości wydania innego rozstrzygnięcia, aniżeli wskazane w tym przepisie.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 764/11** Sąd, wyrokiem z dnia 30 maja 2011r., uchylił zaskarżoną decyzję Komendanta Głównego Policji dotyczącą zawieszenia praw wynikających z licencji pracownika ochrony fizycznej drugiego stopnia. Uznał bowiem, że organ, uzasadniając rozstrzygnięcie dobrem prowadzonej przez skarżącego działalności, dokonał błędnej wykładni art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r., Nr 145, poz. 1221 ze zm.). Zdaniem Sądu należy rozgraniczyć uprawnienia wynikające z koncesji na prowadzenie działalności gospodarczej, polegającej na ochronie osób i mienia, od uprawnień wynikających z licencji pracownika ochrony fizycznej, które sprowadzają się do prawnej możliwości legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości, stosowania środków

przymusu bezpośredniego oraz w niektórych przypadkach użycia broni palnej. W tej sytuacji należało zbadać w sprawie takie kwestie, jak właściwości osobiste skarżącego, przebieg kariery zawodowej, wywiązywanie się z obowiązków służbowych, czy okoliczności popełnionego przezeń przestępstwa, czego organ nie uczynił. Skutkowało to wadliwością wydanej decyzji.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 332/11**, Sąd oddalił skargę na decyzję Komendanta Głównego Policji odmawiającą zmiany ostatecznej decyzji tego organu. Organ pierwszej instancji wydał skarżącemu licencję pracownika ochrony fizycznej pierwszego stopnia. Następnie skarżący wystąpił o zmianę tej decyzji i wydanie mu licencji pracownika ochrony fizycznej drugiego stopnia. Sąd zaaprobował decyzję odmowną organu opartą na stanowisku, iż art. 155 k.p.a. nie ma w sprawie zastosowania, ponieważ sprzeciwiają się temu przepisy szczególne ustawy o ochronie osób i mienia regulujące problematykę licencji pierwszego i drugiego stopnia. Poza tym decyzja wydana na podstawie art. 155 k.p.a. musi dotyczyć wyłącznie kwestii rozstrzygniętych decyzją, której dotyczy wniosek o jej uchylenie lub zmianę, a nie kwestii nowych. Prawna możliwość zastosowania trybu przewidzianego w tym przepisie, uwarunkowana jest prowadzeniem postępowania w ramach tego samego stanu prawnego i faktycznego oraz z udziałem tych samych stron.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 537/11**, Sąd oddalił skargę na decyzję Ministra Sprawiedliwości odmawiającą skarżącemu przyznania licencji syndyka, z uwagi na niespełnianie warunku określonego w art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji syndyka (Dz. U. Nr 123, poz. 850 ze zm.). Spór dotyczył oceny, czy pełnienie funkcji członka rady nadzorczej w spółce z o.o., może być uznane za równoważne zarządzaniu przedsiębiorstwem w rozumieniu tego przepisu. Mając na uwadze uregulowania zawarte w ustawie o licencji syndyka oraz ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361 ze zm.), Sąd uznał, że doświadczenie kandydata na syndyka w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem lub jego wyodrębnioną częścią, stosownie do dyspozycji art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy o licencji syndyka, winno dotyczyć czynności faktycznych i prawnych związanych z bieżącym utrzymaniem i prowadzeniem przedsiębiorstwa. Wymogu tego nie spełnia funkcja członka rady nadzorczej spółki z o.o., gdyż rada nadzorcza nie zarządza spółką, tylko sprawuje nadzór nad jej działalnością. Systematyka Kodeksu spółek handlowych wskazuje, że ustawodawca w sposób wyraźny wyodrębnił kompetencje i obowiązki związane z zarządzaniem spółką, powierzając je zarządowi spółki, od czynności

nadzorczych, wykonywanych co do zasady przez wspólników spółki, a w przypadku powołania rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej, dodatkowo także przez te organy. Nawet w przypadku powołania rady nadzorczej, nie może ona wydawać zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki, to jest czynności zarządzania i kierowania spółką (art. 219 § 2 Kodeksu spółek handlowych).

Wyrokiem z 7 września 2011 r., **sygn. akt VIII SA/Wa 590/11** – orzeczenie prawomocne, Sąd stwierdził w całości nieważność uchwały Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia […] marca 2011 r. oraz poprzedzającej ją uchwały Okręgowej Rady Adwokackiej w R. z dnia […] listopada 2010 r. Spór dotyczył kwestii, czy odbycie aplikacji i negatywny wynik egzaminu adwokackiego jest podstawą do skreślenia z listy aplikantów adwokackich.

Zdaniem Sądu, w ustawie prawo o adwokaturze brak jest wskazania, że odbycie aplikacji i niezdanie egzaminu adwokackiego jest podstawą do skreślenia z listy aplikantów adwokackich. Wykładnia literalna ustawy, jak również regulaminu aplikacji adwokackiej wskazują, że status aplikanta jest niezależny od faktu odbywania aplikacji, tj. uzyskanie takiego statusu nie wiąże się z rozpoczęciem odbywania aplikacji, ani jego utrata nie wiąże się z zakończeniem biegu aplikacji adwokackiej. Za to, z aktualnie obowiązujących przepisów wynika jednoznacznie, że dla uzyskania statusu aplikanta przesądzające jest uzyskanie wpisu na listę aplikantów adwokackich, a co za tym idzie – dla utraty statusu aplikanta adwokackiego kluczowe byłoby skreślenie z listy aplikantów adwokackich, które nie może nastąpić z powodu ukończenia aplikacji, ani złożenia egzaminu adwokackiego (z wynikiem negatywnym, czy tez pozytywnym).

Stwierdzenia Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej zawarte z podjętej uchwale, że odbycie aplikacji jest okolicznością powodującą utratę statusu aplikanta adwokackiego, a samo skreślenie z listy w takiej sytuacji jest czynnością techniczną, niewymagającą formy uchwały, a samo jej dokonanie w takiej formie nie stanowi o jej wadliwości – są nadinterpretacją przez organ samorządu adwokackiego przepisów w tym przedmiocie.

Sąd nie podzielił przyjętej przez Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej w zaskarżonej uchwale interpretacji przepisów prawa o adwokaturze, regulujących zasady skreślania z listy aplikantów adwokackich.

40. Sprawy z zakresu jakości.

W sprawach tych (symbol 623) nie wystąpiły istotne problemy na tle stosowania przepisów prawa materialnego czy procesowego; spośród nich można odnotować wyrok z dnia 3 lutego 2011 r., **sygn. akt VI SA/Wa 1586/10**, w którym Sąd wyraził pogląd, że przesłanki cofnięcia uprawnienia do wytwarzania stalowych zbiorników cylindrycznych i specjalnych (toroidalnych) na gaz LPG pozostają w ścisłym związku z decyzją zawieszającą to uprawnienie. Podstawą wydania decyzji cofającej, w świetle art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, ze zm.), jest bowiem nieusunięcie w wyznaczonym terminie uchybień stanowiących podstawę zawieszenia uprawnienia. Nieokreślenie tych uchybień w sposób jednoznaczny, uniemożliwia stwierdzenie na czym ich usunięcie miałoby polegać i w konsekwencji czyni niemożliwym dokonanie przez Sąd kontroli decyzji stwierdzającej, iż uchybienia w wyznaczonym terminie nie zostały usunięte.

41. Sprawy z zakresu telemediów.

Sprawy zarejestrowane pod symbolem 625 (telemedia) to sprawy dotyczące poczty, telekomunikacji, radia i telewizji, w tym w podsymbolu 6250 mieszczą się sprawy dotyczące rozpowszechniania programów telewizyjnych i radiowych.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 2475/10**, Sąd rozstrzygnął o charakterze postanowienia Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE), wydanego w trybie art. 105 § 5 k.p.a. i na podstawie art. 37 ust. 3 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2004 r. Nr 253, poz. 2531 ze zm.), uznając, że jest ono wiążącym uzgodnieniem co do warunków technicznych koncesji, które Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji musi uwzględnić w treści decyzji koncesyjnej.

Sąd, powołując się na art. 34 ust. 1 pkt 3 i ust. 1a pkt 3 oraz art. 37 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji stwierdził też, że warunki techniczne koncesji dla sprecyzowanej stacji nadawczej są określane przez Prezesa UKE, a sama koncesja, w zakresie wskazanym przez przepis art. 37 ustawy, udzielana jest przez Prezesa Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji i wymaga spełnienia tych warunków, m.in. w zakresie mocy i lokalizacji stacji nadawczej przeznaczonej

do rozpowszechniania programu. W świetle obowiązujących przepisów Prezes UKE, celem zapobieżenia negatywnym skutkom wskazanym w przepisie art. 114 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), może dokonać zmiany wcześniej uzgodnionych z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji warunków technicznych, jeżeli za podjęciem takiego rozstrzygnięcia przemawia konieczność ochrony innych działających stacji nadawczych w regionie. W sytuacji kolizji częstotliwości i innych parametrów technicznych, ustalanych w wyniku działań koncesyjnych, w relacji do częstotliwości wykorzystywanych już przez inne stacje nadawcze w tym samym regionie i ich parametrów technicznych, parametry techniczne określonych stacji powinny być dostosowane w taki sposób, by nie dochodziło do wzajemnego zakłócania.

Wyrokiem z dnia 19 lipca 2011 r. P 9/09 Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodny z art. 217 i 92 ust. 1 Konstytucji RP art. 40 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji oraz za niezgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP, wydane na jego podstawie rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 4 lutego 2000 r. w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych (Dz. U. Nr 12, poz. 153), stanowiące podstawę obliczenia opłaty koncesyjnej.

Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny postanowił, że art. 40 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji oraz wydane na jego podstawie ww. rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 4 lutego 2000 r., tracą moc obowiązującą z upływem dwunastu miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw.

Zdaniem Sądu, rozpoznającego sprawę o **sygn. akt VI SA/Wa 954/11**, odroczenie utraty mocy obowiązującej przepisów nie ogranicza uprawnienia sądu administracyjnego do odmowy ich zastosowania. Brak jest bowiem podstaw do uznania, że skoro Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 190 ust. 3 Konstytucji RP, odroczył w czasie utratę mocy obowiązującej zakwestionowanych przepisów prawa, to tym samym przepisy, w stosunku do których stwierdzono niezgodność z normą konstytucyjną, zyskują szczególną wiążącą moc. W szczególności nie jest uprawniony pogląd, że do daty wskazanej przez Trybunał, przepis winien być traktowany jako zgodny z Konstytucją RP. Powyższa teza jest konsekwencją utrwalonego w orzecznictwie poglądu, że przepis uznany przez Trybunał Konstytucyjny za sprzeczny z Konstytucją RP lub innym aktem nadrzędnym, był niekonstytucyjny od dnia jego wydania i nie powinien być stosowany.

Odroczenie wejścia w życie orzeczenia ma bowiem na celu umożliwienie odpowiednim organom państwa stosowną zmianę tego przepisu, celem uzyskania stanu zgodności z Konstytucją RP lub innym aktem nadrzędnym.

Z pozostałych spraw z zakresu telemediów, na uwagę zasługują sprawy w przedmiocie odmowy umożliwienia zapoznania się z aktami postępowania dotyczącego zmiany rezerwacji częstotliwości, umorzenia postępowania w sprawie obowiązku dostosowania stawek z tytułu połączeń głosowych w publicznej ruchomej sieci telefonicznej oraz bezczynności organu w zakresie przeprowadzenia samokontroli i wydania decyzji uchylającej decyzję ustalającą warunki dostępu do sieci telekomunikacyjnej.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 717/11**, której przedmiotem była odmowa umożliwienia zapoznania się P. S.A. z aktami postępowania wszczętego wnioskiem S. S.A., dotyczącym zmiany rezerwacji częstotliwości, Sąd stwierdził, że P. S.A. nie może skutecznie przywołać żadnego przepisu prawa, który uzasadniałby jej żądanie; za taki nie może być uznany przepis art. 116 ust. 1 w związku z art. 116 ust. 7 oraz art. 114 ust. 3 pkt 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne. Hipotetyczne zainteresowanie wykorzystaniem przyznanej S. S.A. częstotliwości nie uzasadnia skorzystania z prawa, o którym stanowi art. 73 § 1 k.p.a.. P. S.A. nie może być uznana za podmiot, który ma interes prawny w sprawie o zmianę rezerwacji częstotliwości udzielonej S. S.A., umożliwiającej odmienną aranżację kanałów oraz świadczenie nowych usług telekomunikacyjnych w ramach przydzielonego i niezmienionego zakresu widma. Poza tym, w postępowaniu o zmianę warunków wykorzystywania przyznanych częstotliwości, uczestniczą tylko dwa pomioty, tj. organ, który podejmuje decyzję w sprawie oraz podmiot wnioskujący o dokonanie tej zmiany.

Pod sygn. akt **VI SA/Wa 496/10** Sąd rozpoznał sprawę ze skargi P. Sp. z o.o. na decyzję Prezesa UKE w przedmiocie umorzenia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji, nakładającej obowiązek dostosowania stawek z tytułu zakańczania połączeń głosowych w publicznej ruchomej sieci telefonicznej. Odrzucając skargę podał, że decyzja ta należy do kategorii decyzji z art. 206 ust. 2 Prawa telekomunikacyjnego, tj. dotyczących obowiązku regulacyjnego, od których odwołanie przysługuje do sądu powszechnego. Oznacza to, iż wbrew mylnemu pouczeniu, przysługiwało od niej odwołanie do sądu powszechnego - sądu ochrony konkurencji i konsumentów, a nie skarga do sądu administracyjnego.

Skutkiem rozpoznania kasacji, Naczelny Sąd Administracyjny uchylił to postanowienie (sprawa II GSK 1086/10), podnosząc m.in., iż właściwość sądu ochrony konkurencji i konsumentów - w świetle art. 206 ust. 1 i 2 Prawa telekomunikacyjnego - jawi się wyłącznie na etapie złożenia odwołania od decyzji Prezesa UKE, nie zaś po wydaniu przez ten organ decyzji ostatecznej. W takim bowiem przypadku sądem właściwym do oceny, czy ostateczne rozstrzygnięcie administracyjne nie narusza prawa, jest sąd administracyjny. W sytuacji gdy odwołanie zostanie rozpatrzone przez Prezesa UKE, mimo że sprawa należy do kognicji sądu powszechnego, wyłącznie sąd administracyjny, będzie właściwy do wyeliminowania podjętego w tych warunkach przez organ rozstrzygnięcia z obrotu prawnego, jako niezgodnego z właściwością tego organu. Z przepisu art. 206 ust. 2 Prawa telekomunikacyjnego nie wynika możliwość odniesienia się przez sąd ochrony konkurencji i konsumentów do wydanej przez Prezesa UKE - po ponownym rozpatrzeniu sprawy - decyzji ostatecznej, a jedynie obowiązek rozpoznania sprawy z wniesionego odwołania od decyzji w sprawach wymienionych w tym przepisie.

W sprawie o **sygn. akt VI SAB/Wa 13/10,** Sąd odrzucił skargę P. Sp. z o.o. na bezczynność Prezesa UKE w zakresie przeprowadzenia samokontroli i wydania decyzji uchylającej decyzję ustalającą warunki dostępu do sieci telekomunikacyjnej. Wskazał w uzasadnieniu, że stosownie do treści art. 206 Prawa telekomunikacyjnego, postępowanie przed Prezesem UKE toczy się na podstawie Kodeksu postępowania administracyjnego, natomiast postępowanie odwoławcze toczy się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego (k.p.c.). Tym samym sprawy odwołań od decyzji Prezesa UKE z zakresu regulacji telekomunikacji rozpoznawane są przez sąd powszechny w trybie postępowania odrębnego. Postępowanie przed tym organem jest wstępnym etapem postępowania sądowego o hybrydowym charakterze. Z chwilą wniesienia odwołania Prezes UKE staje się stroną postępowania sądowego w sprawie cywilnej i działa na podstawie przepisów cywilnego prawa procesowego. W tym zakresie sprawa ma bowiem charakter cywilny, a nie sądowoadministracyjny. Skarga na bezczynność organu przysługuje natomiast tylko w sprawach, w których wydawane są orzeczenia administracyjne. Decyzja, której niepodjęcie zarzuca organowi strona, wiążąc z tym bezczynność organu, jako decyzja, która może być podjęta wyłącznie na podstawie art. 479^{59} § 2 k.p.c., nie jest takim orzeczeniem.

42. Sprawy dotyczące kultury fizycznej.

Z tej problematyki zwraca uwagę wyrok Sądu z dnia 11 stycznia 2011 r., **sygn. akt VI SA/Wa 1153/09** w sprawie ze skargi L. S.A., stwierdzający nieważność decyzji Polskiego Związku Piłki Nożnej – Komisji Odwoławczej ds. Licencji Klubowych oraz poprzedzającej ją uchwały pierwszoinstancyjnej (Komisji ds. Licencji Klubowych) w przedmiocie odmowy wydania licencji uprawniającej do uczestnictwa w rozgrywkach Ekstraklasy w sezonie 2009/2010. Sąd przyjął w tej sprawie, mając na uwadze wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 października 2010 r., sygn. akt P 10/10, iż stosownie do treści art. 6 ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o sporcie kwalifikowanym (Dz. U. Nr 155, poz. 1298 ze zm.), w sprawach przyznawania i pozbawiania licencji od orzeczeń polskiego związku sportowego klubowi sportowemu przysługuje skarga do sądu administracyjnego. Stwierdzając nieważność zaskarżonych aktów, Sąd podkreślił, iż uchwała organu kolegialnego wymaga dla swej ważności podpisania przez wszystkich członków organu biorących udział w jej podjęciu. Tymczasem zaskarżona decyzja (podobnie jak i poprzedzająca ją uchwała pierwszoinstancyjna) nie została podpisana prawidłowo przez członków Komisji, a jedynie przez jej Przewodniczącego, gdyż jak podnoszono, możliwość taką przewidują przepisy Podręcznika Licencyjnego. Sąd nie podzielił tego stanowiska i uznał, iż wymieniony akt ma charakter wewnętrznego regulaminu i jako taki nie może wkraczać w dziedzinę orzecznictwa, poddaną regulacjom Kodeksu postępowania administracyjnego; zatem podpis złożony przez Przewodniczącego Komisji nie mógł konwalidować wady, polegającej na wymogu podpisania decyzji/uchwały przez wszystkich członków organu biorących udział w jej podjęciu.

W następstwie wniesionej skargi kasacyjnej Naczelny Sąd Administracyjny, nie podzielając tej argumentacji, wyrokiem z 3 października br. (sprawa II GSK 1121/11) uchylił powyższy wyrok tut. Sądu i przekazał mu sprawę do ponownego rozpoznania.

43. Sprawy kapitałowe i bankowości.

Sprawy z tej kategorii (symbol 637), to sprawy dotyczące papierów wartościowych, funduszy powierniczych oraz sprawy z nimi związane, a także sprawy z zakresu bankowości i sprawy dewizowe. Orzeczeniem godnym uwagi był, spośród tych spraw, wyrok z dnia 15 lutego 2011 r., **sygn. akt VI SA/Wa 1875/10**, uchylający decyzję Komisji Nadzoru Finansowego nakładającą na stronę skarżącą karę pieniężną w związku ze stwierdzeniem braku zachowania warunków wezwania do zapisywania się na sprzedaż akcji. Sąd wskazał, iż z uwagi na wydanie zaskarżonej decyzji w wyniku rozpoznania wniosku strony skarżącej o ponowne rozpatrzenie sprawy w trybie art. 127 § 3 k.p.a., rozważenia wymagała okoliczność, czy w tym przypadku miał zastosowanie art. 24 § 1 pkt 5 k.p.a., zgodnie z którym pracownik organu administracji publicznej podlega wyłączeniu od udziału w postępowaniu w sprawie, w której brał udział w niższej instancji w wydaniu zaskarżonej decyzji. W ocenie Sądu nie można akceptować sytuacji, w której osoba biorąca udział w wydaniu zaskarżonej decyzji będzie następnie brała udział w postępowaniu, którego celem jest ocena prawidłowości tej decyzji. Z dwóch elementów, które składają się na istotę dwuinstancyjności, większe znaczenie dla ochrony praw i interesów jednostek przypisane zostało dwukrotnemu rozpatrzeniu sprawy, a nie okoliczności, iż dokonują tego dwa różne organy. Wobec ustalenia, że jednym z członków Komisji Nadzoru Finansowego, rozpoznającej wniosek strony skarżącej o ponowne rozpatrzenie sprawy był X, a zatem osoba podlegająca wyłączeniu na podstawie art. 24 § 1 pkt 5 k.p.a., zaskarżoną decyzję należało uchylić, bowiem przesłanka wyłączenia pracownika ma charakter bezwzględny - nie podlega jakiejkolwiek ocenie pod kątem jej wpływu na obiektywne rozpatrzenie odwołania w konkretnej sprawie. Z uwagi na wniesienie przez organ skargi kasacyjnej, orzeczenie nie jest prawomocne.

Odmienne stanowisko w powyższej kwestii zajął Sąd w sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 1630/11**. Powołując się na uchwałę Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 maja 2010 r.,sygn. akt I OPS 13/09, wskazał, iż wyłączenie pracownika na podstawie art. 24 § 1 pkt 5 k.p.a., dotyczy wyłącznie pracowników organu administracji publicznej, a nie piastuna funkcji organu, którym jest Komisja Nadzoru Finansowego. Gdyby do tego organu zastosować wspomniany art. 24 § 1 pkt 5 k.p.a., Komisja Nadzoru Finansowego nie mogłaby nigdy rozpoznać ponownie sprawy. Orzeczenie nie jest prawomocne.

Z uwagi na odmienne stanowiska zajęte przez składy orzekające w powyższych sprawach, rozstrzygnięcie przyjęte przez Naczelny Sąd Administracyjny, pozwoli na ujednolicenie linii orzeczniczej we wskazanym zakresie.

44. Sprawy z zakresu własności przemysłowej.

Najliczniejszą grupę spraw z opisywanego symbolu (646) stanowiły, podobnie jak we wcześniejszych latach, sprawy dotyczące znaków towarowych. Wśród nich zwraca uwagę sprawa o **sygn. akt VI SA/Wa 1376/11**, w której Sąd oddalił skargę na decyzję Urzędu Patentowego RP, unieważniającą prawo ochronne na znak towarowy ORLEN udzielone na rzecz O. Sp. z o. o. W ocenie Sądu pierwszeństwo prawa do firmy w sytuacji, gdy przedsiębiorca nie zarejestrował jednocześnie jej nazwy jako znaku towarowego, nie stanowi przesłanki uniemożliwiającej uzyskanie przez inny podmiot prawa ochronnego na znak towarowy tożsamy z nazwą tego przedsiębiorcy i wypracowanie renomy tego znaku. Zdaniem Sądu dążenie przedsiębiorcy, posiadającego prawo do firmy, do uzyskania prawa ochronnego na znak towarowy tożsamy z jego firmą, po upływie wielu lat od rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej w sytuacji, gdy inny podmiot posiada już prawo ochronne na identyczny znak towarowy i poprzez swoje wieloletnie działania oraz znaczące nakłady wypracował renomę tego znaku, należy uznać za czerpanie nienależnej korzyści z renomy znaku wcześniejszego. Poza tym przedsiębiorca, który posługuje się daną nazwą, ponosi ryzyko niezgłoszenia w odpowiednim terminie tej nazwy (oznaczenia), jako znaku towarowego.

W sprawach o **sygn. akt VI SA/Wa 865/11**, **VI SA/Wa 866/11** i **VI SA/Wa 867/11** Sąd oddalił skargi na decyzje Urzędu Patentowego RP, w których organ ten unieważnił udzielone na rzecz M. A. prawa ochronne na znaki towarowe – odpowiednio: CHATIER PURL, CHATIER COOL MEN i CHATIER ROSS uznając, iż są one podobne do znaków towarowych CARTIER (o odpowiednich numerach) oraz naruszają renomę tych znaków. W uzasadnieniu Sąd, nawiązując do dotychczasowej praktyki orzeczniczej oraz stanowiska doktryny, wskazał, iż przy porównaniu spornych znaków w pierwszej kolejność należy zbadać podobieństwo lub identyczność towarów, do oznaczania których służą znaki, a następnie dokonać analizy porównawczej przeciwstawionych znaków towarowych na trzech płaszczyznach: wizualnej,

fonetycznej i znaczeniowej. Ocena ta powinna opierać się na całościowym wrażeniu wywołanym przez porównywane znaki, z uwzględnieniem w szczególności ich elementów dystynktywnych. Zdaniem Sądu sporne znaki są podobne w warstwie wizualnej i fonetycznej. Jednocześnie Sąd podkreślił, iż znaki te są znakami fantazyjnymi, nie mają konkretnego znaczenia, a zatem możliwość ich ewentualnego zniekształcenia, na badanych płaszczyznach, jest większa. Sąd wskazał również, iż przedmiotem oceny na podstawie art. 132 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117 ze zm.) jest określony znak, jako integralna całość, zaś przeciętny konsument zwykle nie bada różnych jego elementów i może uznać, iż sporne oznaczenia są zmodyfikowaną wersją znaków CARTIER. Dodatkowe słowa PURL, COOL MEN i ROSS nie eliminują podobieństwa wizualnego i mają drugoplanowe znaczenie, gdyż nie posiadają dostatecznej zdolności odróżniającej. Dlatego istnieje realne ryzyko wprowadzenia odbiorców w błąd, iż znaki te pochodzą od tego samego przedsiębiorcy, w szczególności poprzez skojarzenie ze znakiem wcześniejszym.

Odnośnie renomy znaków Sąd stwierdził, iż przedstawiony w toku postępowania administracyjnego materiał dowodowy, m.in. pozycja marki na rynku oraz poniesienie znaczących nakładów na reklamę, pozwala przyjąć renomę znaków CARTIER. Marka CARTIER jest uważana za jedną z najbardziej prestiżowych w kategorii perfum luksusowych i biżuterii oraz zajmuje wysokie miejsce na liście najbardziej wartościowych marek na świecie. Zatem przeciętny odbiorca może uznać, że ma do czynienia z co najmniej zbliżonym jakościowo produktem renomowanym, a w konsekwencji rejestracja spornych znaków może być szkodliwa dla renomy wcześniejszych znaków i może prowadzić do jej pasożytniczego wykorzystania w celu uzyskania nienależnych korzyści majątkowych, związanych ze sprzedażą towarów opatrzonych spornymi znakami.

45. Sprawy dotyczące ubezpieczeń majątkowych.

Ze spraw objętych symbolem 622 – ubezpieczenia majątkowe, należy wymienić postanowienie Sądu z dnia 24 marca 2011 r. wydane w sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 339/11**, którym Sąd uznał, że działanie Komisji Nadzoru Finansowego polegające na umieszczeniu na liście ostrzeżeń publicznych

podmiotu, jako nieposiadającego zezwolenia na wykonywanie czynności bankowych, w szczególności polegających na przyjmowaniu wkładów pieniężnych, nie stanowi czynności, o której mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.).

Zdaniem Sądu, brak kognicji sądu administracyjnego w tej sprawie wynika przede wszystkim z tego, iż w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 z ze zm.), brak regulacji mogącej stanowić podstawę materialnoprawną żądania obywatela umieszczenia lub usunięcia określonych informacji w Biuletynie Informacji Publicznej. Przepis art. 10 wspomnianej ustawy nie jest taką podstawą. Według tego przepisu informacja publiczna, która nie została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej, jest udostępniana na wniosek. Przepis ten statuuje zatem po stronie zainteresowanego jedynie uprawnienie do domagania się dostępu do informacji publicznej, a korelatem tego uprawnienia jest obowiązek organu udostępnienia wnioskowanej informacji, bądź wydania decyzji o odmowie jej udostępnienia.

46. Sprawy z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych.

Z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych wskazać należy, podobnie jak w roku ubiegłym, na sprawy dotyczące objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego w kontekście posiadania interesu prawnego w tych sprawach przez płatnika składek ubezpieczeniowych. M. in. w wyroku z dnia 24 października 2011 r., **sygn. akt VI SA/Wa 1479/11** Sąd, uchylając decyzję Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w przedmiocie umorzenia postępowania w sprawie ustalenia podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, stwierdził, że oceniając interes prawny płatnika składek w takim w postępowaniu, należy brać pod uwagę przepisy materialnoprawne, regulujące kwestie związane z realizacją/wyegzekwowaniem tego obowiązku w praktyce działania organów, tj. Narodowego Funduszu Zdrowia i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wskazując na przepisy art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e), art. 69 ust. 1, art. 85 ust. 4, art. 87 ust. 1, ust. 4 pkt 1 i ust. 6, art. 93 ust. 1 obowiązującej ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.) oraz analogiczne przepisy wcześniejszych ustaw, a to ustawy z dnia 23 stycznia

2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz. U. Nr 45, poz. 391 ze zm.), ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. z 1997 r. Nr 28, poz. 153 ze zm.), jak również art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c) i d) ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.), Sąd stwierdził, że rozstrzygnięcie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, statuuje również określony podmiot jako płatnika składek na to ubezpieczenie. Oznacza to, że płatnik ma własny, bezpośredni i aktualny interes prawny do uczestnictwa w tym postępowaniu, bowiem ma ono wpływ na jego prawa i obowiązki.

47. Sprawy dotyczące zdrowia.

Sprawy te oznaczone są symbolem 620 i wiążą się m.in. z problematyką prowadzenia aptek i hurtowni farmaceutycznych, środków farmaceutycznych i materiałów medycznych oraz nadzoru farmaceutycznego.

W sprawie o **sygn. akt VI SA/WA 511/10** Sąd, uchylił decyzję Głównego Inspektora Farmaceutycznego i utrzymaną nią w mocy decyzję właściwego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego, nakazującą stronie skarżącej doprowadzenie oznakowania apteki do określonego w zezwoleniu, bądź wystąpienie o zmianę zezwolenia. W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że postępowanie w przedmiocie zmiany zezwolenia jest odrębnym postępowaniem, pozostającym bez związku z postępowaniem zakończonym rozstrzygnięciem wydanym na podstawie art. 120 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271 ze zm.), tj. w przedmiocie usunięcia w ustalonym terminie stwierdzonych uchybień. W ocenie Sądu decyzja o złożeniu wniosku o zmianę zezwolenia należy wyłącznie do prowadzącego aptekę i w tym zakresie podmiot ten jest w swych działaniach suwerenny. Z tej przyczyny nakaz wystąpienia o zmianę zezwolenia nie jest objęty uprawnieniem organu i jako taki nie podlega jego władczemu działaniu w formie decyzji administracyjnej.

Odnośnie środków farmaceutycznych i materiałów medycznych oraz nadzoru farmaceutycznego na uwagę zasługuje problematyka, związana z rozróżnieniem surowców farmaceutycznych i produktów leczniczych, poruszona w wyroku oddalającym skargę na decyzję Ministra Zdrowia w przedmiocie dopuszczenia do obrotu surowca farmaceutycznego (sprawa

o **sygn. akt VI SA/Wa 90/11**) - w kontekście dopuszczenia do obrotu danej kategorii produktów oraz w wyroku wydanym w sprawie o **sygn. akt VI SAB/Wa 9/11** - w kontekście wpisu do Rejestru Produktów Leczniczych (…). W sprawie o **sygn. akt VI SAB/Wa 9/11** Sąd, wskazując na definicje produktu leczniczego w art. 2 pkt 32 oraz surowca farmaceutycznego w art. 2 pkt 40 ustawy Prawo farmaceutyczne, wywiódł, że definicje te są co do zasady rozłączne. Natomiast w sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 90/11** zaznaczył, że wymagania dotyczące wniosków o dopuszczenie do obrotu różnych kategorii produktów, w tym produktów leczniczych wytwarzanych metodami przemysłowymi oraz surowców farmaceutycznych, przeznaczonych do sporządzania leków recepturowych i aptecznych, określają przepisy art. 20 ust. 2 tej ustawy. Ustawa ta wyodrębnia produkty lecznicze oraz surowce farmaceutyczne; te drugie dzieli na surowce farmaceutyczne przeznaczone do sporządzania leków recepturowych i aptecznych (art. 20 ust. 1 pkt 5 ustawy) oraz surowce farmaceutyczne nieprzeznaczone do sporządzania leków recepturowych i aptecznych (art. 3 ust. 4 pkt 5 ustawy). Na gruncie terminologii ustawy Prawo farmaceutyczne można mówić o produkcie leczniczym sensu stricto - zdefiniowanym w art. 2 pkt 32 ustawy oraz produkcie leczniczym sensu largo - odnoszącym się odpowiednio także do innych produktów niż produkty lecznicze określone we wskazanym przepisie, a to swoistych kategorii produktów leczniczych farmakopealnych, o których mowa w art. 20 ust. 1 ustawy. W konsekwencji, powołując się również na pogląd doktryny, Sąd stwierdził, że w przypadku nieprzetworzonego surowca farmaceutycznego, surowca farmaceutycznego przeznaczonego do sporządzania leków recepturowych i aptecznych oraz kopaliny leczniczej, trudno mówić o produkcie leczniczym sensu stricto.

48. Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Niewątpliwie, istotnymi problemami w orzecznictwie były problemy związane z dopuszczalnością drogi sądowoadministracyjnej w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, szczególnie dotyczących decyzji wydawanych w nadzwyczajnych trybach administracyjnych.

Zgodnie z przepisem art. 83 ust 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych t. j. (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585

ze zm., dalej: sus) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących ubezpieczeń społecznych; od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach kodeksu postępowania cywilnego. Postępowanie prowadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma wprawdzie cechy postępowania administracyjnego, ale - zgodnie z art. 83 ust. 2 wymienionej ustawy - odwołanie od decyzji Zakładu przysługuje do właściwego sądu "w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego". Natomiast stosownie do treści art. 83a ust. 2 sus decyzje ostateczne Zakładu, od których nie zostało wniesione odwołanie do właściwego sądu, mogą być z urzędu przez Zakład uchylone, zmienione lub unieważnione, na zasadach określonych w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego.

W wielu sprawach Sąd orzekał merytorycznie przyjmując dopuszczalność skargi do sądu administracyjnego.

Swoją właściwość Sąd przyjął np. w sprawie o **sygn. akt VII SA/Wa 2138/09**, w której przedmiotem kontroli Sądu w sprawie była decyzja odmawiająca wznowienia postępowania, zakończonego decyzją administracyjną - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 25 maja 2005 r. o odpowiedzialności członka zarządu spółki za zaległości z tytułu nieopłacenia składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Podstawowy problem sprowadzał się do ustalenia, czy przedmiotem wznowienia może być postępowanie, które zakończone zostało decyzją administracyjną, a ta była następnie przedmiotem weryfikacji w drodze postępowania odwoławczego przed sądem powszechnym. Zatem, czy taka decyzja może być następnie weryfikowana w toku postępowania wznowieniowego w trybie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego. Ponadto, czy dla tego zagadnienia ma znaczenie podstawa prawna, na jakiej doszło do wydania przedmiotowej w sprawie decyzji.

Sąd uznał, że wznowienie postępowania, ww. okolicznościach nie było dopuszczalne. Decyzją z dnia 25 maja 2005 r., która kończyła postępowanie objęte wnioskiem o jego wznowienie, była też przedmiotem postępowania odwoławczego prowadzonego przed sądem powszechnym Pracy i Ubezpieczeń Społecznych i przed Sądem Apelacyjnym.

Odnosząc się do wniosku o odrzucenie skargi Sąd wskazał, że do rozpatrzenia skargi na akt administracyjny, wydany w oparciu o przepisy k.p.a., do stosowania których odsyła art. 123 usus, i która to ustawa nie stanowi w tym względzie inaczej (tj. nie wskazano w niej sądu powszechnego jako właściwego do rozpoznania sprawy), właściwy jest sąd administracyjny, a nie sąd powszechny.

Z kolei w wyrokach z dnia 3 marca 2011 r., **sygn. akt VII SA/Wa 1984/10** i z dnia 22 marca 2011 r., **sygn. akt VII SA/Wa 1921/11**, Sąd uznał, że wskazanie przez ustawodawcę w art. 83a ust. 2 usus uprawnienie organu do unieważnienia decyzji z urzędu, z jednoczesnym odesłaniem do stosowania tego uprawnienia na zasadach określonych w przepisach k.p.a. należy uznać za ustawowe zawężenie sposobu wszczęcia takiego postępowania tylko z urzędu, wykluczając dopuszczalność jego wszczęcia na wniosek strony do tego uprawnionej, jeżeli uprzednio strona nie złożyła odwołania od tej decyzji do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Z mocy art. 157 § 2 k.p.a., postępowanie o stwierdzenie nieważności decyzji, co do zasady, może być bowiem wszczęte z urzędu lub na wniosek. Jeżeli jednak w powołanym art. 83a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych uprawniono organ do unieważnienia decyzji na zasadach określonych w k.p.a., wskazując jednak na dokonywanie tego z urzędu, to znaczy, że ustawodawca wyłączył możliwość wszczęcia takiego postępowania na wniosek. W przeciwnym razie, traciłoby normatywny sens wskazywanie przez ustawodawcę w powołanym art. 83a ust. 2 usus na unieważnianie decyzji z urzędu, jeżeli miałby mieć w pełni zastosowanie art. 157 § 2 k.p.a. Powyższe uzasadnia prawidłowość decyzji w zakresie odmowy wszczęcia na wniosek strony skarżącej postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji, skoro od decyzji tej nie zostało złożone odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

Również w sprawach o **sygn. akt VII SA/Wa 840/10** i **VII SA/Wa 841/10** wyrokami z dnia 21 czerwca 2010 r. Sąd, uznając swoją właściwość, stwierdził nieważność zaskarżonej decyzji.

W sprawach tych kontroli podlegała decyzja Prezesa ZUS, którą organ w postępowaniu odwoławczym - na podstawie art. 157 § 2 i 3 k.p.a. oraz art. 83a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - wydał rozstrzygnięcie o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji. Organ odwoławczy po rozpoznaniu wniosku skarżącej o ponownie rozpatrzenie sprawy wydał rozstrzygnięcie, w którym odmówił

stwierdzenia nieważności decyzji. W ocenie Sądu w sprawach tych wystąpiła przesłanka, o której mowa w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. z tego powodu, że sentencja decyzji organu II instancji wykroczyła poza granice wskazane w art. 138 § 1 i 2 k.p.a., co stanowi o wydaniu zaskarżonej decyzji bez podstawy prawnej.

W szeregu sprawach Sąd doszedł jednakże do przekonania o niedopuszczalności drogi sądowoadministracyjnej.

I tak w sprawie o **sygn. akt VII SA/Wa 2360/09** (zakończonej postanowieniem z dnia 25 stycznia 2010 r. odrzucającym skargę), przedmiotem zaskarżenia była decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu, którą odmówiono skarżącemu prawa do wcześniejszej emerytury. Sąd odrzucił skargę, na podstawie art. 58 § 1 pkt 1 p.p.s.a wskazując, że sąd administracyjny nie jest właściwy do rozpoznawania skarg na decyzje wydawane przez organ rentowy.

W sprawie o **sygn. akt VII SA/Wa 171/10** Sąd stwierdził, że sąd administracyjny nie jest właściwy do rozpatrywania sprawy dotyczącej wznowienia postępowania związanej z decyzją wydawaną w przedmiocie stwierdzenia podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu, którą w trybie zwykłym rozstrzygnął prawomocnym wyrokiem sąd powszechny. Wprawdzie Prezes ZUS w zaskarżonej decyzji pouczył skarżącą o przysługującym jej prawie do złożenia skargi na własną decyzję do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, to jednak stosownie do art. 112 k.p.a. błędne pouczenie w decyzji, co do prawa odwołania lub skargi do sądu administracyjnego nie może szkodzić stronie, która zastosowała się do tego pouczenia, niemniej przepis ten nie może stwarzać podstaw do rozpoznania skargi w sprawie nienależącej do właściwości sądu administracyjnego.

Analogiczne stanowisko, jak w sprawie **sygn. akt VII SA/Wa 171/10**, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie zajął w postanowieniu z dnia 8 kwietnia 2010 r., **sygn. akt VII SA/Wa 244/10**.

Z kolei w postanowieniu z dnia 19 sierpnia 2010 r., **sygn. akt VII SA/Wa 580/10** ze skargi na decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wydaną na podstawie przepisów: art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. z 2004 r., Nr 39, poz. 353 ze zm.) oraz ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. Nr 192, poz. 1180), Sąd odrzucając skargę wskazał, że sprawa rozpatrzenia skargi na decyzję odmawiającą doliczenia do wysokości emerytury całego okresu zatrudnienia w określonej firmie, w tym minimalnego wynagrodzenia za okresy nie wykazane w deklaracjach rozliczeniowych przez pracodawcę nie należy do właściwości sądu administracyjnego.

W powyższych sprawach Sąd uznał, że w odniesieniu do decyzji wydawanych w indywidualnych sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych co do zasady właściwy będzie sąd powszechny, także w zakresie, w którym organ rentowy orzeka na podstawie art. 83a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (por. wyrok SN z dnia 16 września 2009 r. sygn. akt I UK 109/09, Lex nr 550987, postanowienia NSA: z dnia 9 września 2010 r. sygn. I OSK 1425/10, z dnia 25 lutego 2009 r. sygn. akt I OSK 420/08, z dnia 5 grudnia 2008 r. sygn. akt I OSK 1852/07, postanowienie WSA w Warszawie z dnia 16 listopada 2010 r., **sygn. akt VII SA/Wa 1645/10**). Wyjątki, co do trybu zaskarżania decyzji organu rentowego, zostały w sposób enumeratywny ustalone w art. 83 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym od decyzji przyznającej świadczenie w drodze wyjątku oraz od decyzji odmawiającej przyznania takiego świadczenia, a także od decyzji w sprawach o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne nie przysługuje odwołanie do sądu powszechnego, a przysługuje prawo złożenia wniosku do Prezesa ZUS o ponowne rozpatrzenie sprawy na zasadach dotyczących decyzji, wydanej w pierwszej instancji przez ministra. Do takiego wniosku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odwołań od decyzji, określone w kodeksie postępowania administracyjnego. Skoro w art. 83 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie zostały wymienione decyzje wydawane w oparciu o art. 83a ust. 2 ustawy to podlegają one, na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy, kontroli sądu powszechnego.

Przedstawione zagadnienie w sposób jednoznaczny wskazuje na potrzebę ujednolicenia linii orzeczniczej i wypracowania stanowiska w przedmiocie dopuszczalności drogi sądowoadministracyjnej w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

49. Sprawy z zakresu budownictwa.

49.1 Problemy orzecznicze dotyczące zastosowania art. 67a § 1 pkt 2 i 3 Ordynacji podatkowej do opłat legalizacyjnych nakładanych w trybie art. 49 ust. 1 Prawa budowlanego.

Problemy orzecznicze wywołuje kwestia zastosowania przepisów Ordynacji podatkowej w zakresie umorzenia bądź rozłożenia na raty zaległości podatkowej do opłaty legalizacyjnej nakładanej na inwestora z tytułu samowolnie pobudowanego obiektu bądź samowolnie wykonanych robót budowlanych.

Organy administracji publicznej orzekające w niniejszej sprawie (wojewodowie oraz Minister Finansów) przyjmują, że odesłania zawarte w art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane – t.j. (Dz U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.., dalej: Prawo budowlane), dotyczące zastosowania w odniesieniu do opłaty legalizacyjnej przepisów dotyczących kar przewidzianych za nieprawidłowości stwierdzone w trakcie obowiązkowej kontroli obiektów budowlanych, mają pełne zastosowanie i obejmują nie tylko ustalenie ich wysokości, ale i zastosowania mechanizmów przewidzianych w dziale III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa – t.j. (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm., dalej: Ordynacja podatkowa).

Wątpliwości wynikają przede wszystkim z odrębności pomiędzy opłatą legalizacyjną przewidzianą w art. 49 i art. 49b Prawa budowlanego a karą administracyjną, o której mowa w art. 59f i nast. tej ustawy, co zaś niewątpliwie może mieć wpływ na zakres odesłania przewidzianego w art. 49 ust. 2 Prawa budowlanego. Ustalenie opłaty legalizacyjnej nie jest środkiem represyjnym, ani też nie ma charakteru kary administracyjnej, opłata legalizacyjna nie ma bowiem cech przymusowości. To adresat postanowienia ustalającego wysokość opłaty decyduje, czy chce skorzystać z możliwości legalizacji samowolnie wykonanego obiektu, czy też nie. W przypadku odstąpienia od legalizacji i nie uiszczenia opłaty legalizacyjnej, opłata ta nie podlega egzekucji w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r., Nr 129, poz. 1954 ze zm.). Prawo budowlane przewiduje w tym przypadku sankcję w postaci nakazu rozbiórki.

Problemy z właściwą interpretacją powyższych przepisów doprowadziły do znacznych rozbieżności.

I tak w wyrokach o **sygn. akt: VII SA/Wa 642/10, VII SA/Wa 625/10, VII SA/Wa 1523/10, VII SA/Wa 1870/10, VII SA/Wa 2073/10, VII SA/Wa 2423/10, VII SA/Wa 428/11, VII SA/Wa 642/11** oraz **VII SA/Wa 429/11** (w wyrokach o **sygn. akt VII SA/Wa 625/10** i **VII SA/Wa 429/11** jeden z sędziów składu orzekającego złożył w omawianej kwestii zdanie odrębne) Sąd nie podważał zasadności zastosowania trybu przewidzianego w Ordynacji podatkowej oddalając skargę i podzielając stanowisko organów o braku podstaw do zastosowania uznania administracyjnego w przedmiocie umorzenia opłaty legalizacyjnej lub rozłożenia jej na raty.

Natomiast w wyrokach o **sygn. akt: VII SA/Wa 1573/10, VII SA/Wa 2308/10, VII SA/Wa 263/11, VII SA/Wa 412/11, VII SA/Wa 414/11, VII SA/Wa 842/11, VII SA/Wa 1391/11** Sąd uchylił zaskarżoną decyzję przyjmując, że istnieje poważna wątpliwość dotycząca zastosowania przepisów Ordynacji podatkowej do opłaty legalizacyjnej. W ocenie części składów orzekających rozstrzyganie merytoryczne wniosków inwestorów podlegających procedurze legalizacyjnej o umorzenie lub rozłożenie na raty opłaty legalizacyjnej w trybie przepisów Ordynacji podatkowej było co najmniej przedwczesne. W ocenie Sądu problem ten wymaga wnikliwej analizy ze strony organów, które całkowicie arbitralnie i bez głębszych rozważań przyjmowały możliwość zastosowania ww. przepisów Ordynacji podatkowej zarówno do kar z tytułu nielegalnego użytkowania obiektu budowlanego, jak i do opłaty legalizacyjnej. Należy przy tym zaznaczyć, że ostatni z pogląd zdaje się stawać dominującym.

Sprawa wymaga ujednolicenia stanowiska sądów administracyjnych. Oczekiwane jest także zajęcie ponownego stanowiska przez Ministra Finansów w sprawach, w których Sąd uchylił decyzję wydaną w II instancji. Utrzymywanie się tak istotnych rozbieżności orzeczniczych i wątpliwości interpretacyjnych może także powodować rozważenie przedstawienia tego zagadnienia do rozstrzygnięcia w zwiększonym składzie Naczelnego Sądu Administracyjnego.

49.2 Problem dotyczący określenia podmiotu zobowiązanego do utrzymywania w należytym stanie technicznym obiektów usytuowanych nad linią kolejową w ciągu dróg leśnych.

Istotny problem interpretacyjny powstał na tle spraw dotyczących utrzymania w należytym stanie technicznym obiektów budowlanych takich jak wiadukty, które wprawdzie znajdują się nad liniami kolejowymi, czyli co do zasady na terenie pozostającym własnością Skarbu Państwa (w zarządzie P.K.P. S.A.), jednakże pozostają w ciągu dróg leśnych i służą użytkownikom tych dróg. Na tle ww. okoliczności pojawił się spór interpretacyjny dotyczący właściwego określenia adresata rozstrzygnięć wydawanych przez organy nadzoru budowlanego w przedmiocie utrzymania wspomnianych obiektów budowlanych w należytym stanie technicznym.

Część składów orzekających zwracała uwagę, że stosownie do art. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, ze zm.), droga jest budowlą wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi, co oznacza, że utrzymanie budowli inżynierskiej leżącej w ciągu drogi należy do właściciela, zarządcy drogi. Drogi leśne są to drogi położone w lasach, niebędące drogami publicznymi w rozumieniu przepisów ustawy o drogach publicznych, zgodnie z art. 6 pkt 8 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r., Nr 45, poz. 435 ze zm.). Nie ma przeszkód, aby drogi te zaliczyć do dróg wewnętrznych, gdyż stosownie do art. 8 ust. 1 ustawy o drogach publicznych, drogi niezaliczone do żadnej kategorii dróg publicznych są drogami wewnętrznymi. Zgodnie z treścią art. 8 ust. 2 ustawy o drogach publicznych, utrzymanie dróg wewnętrznych należy do zarządcy terenu, na którym są one zlokalizowane. Należy więc uznać, iż leżący w ciągu drogi wewnętrznej obiekt inżynierski – wiadukt stanowi część tej drogi, a podmiotem odpowiedzialnym za jego utrzymanie jest właściciel, zarządca drogi. W przypadku dróg wewnętrznych podmiotem takim jest właściciel, zarządca gruntu, na którym taka droga się znajduje. Wiadukt jako obiekt mostowy jest drogowym obiektem inżynierskim (art. 4 pkt 12 i 13 ustawy o drogach publicznych), wobec czego stanowi część drogi (art. 4 pkt 2 ustawy o drogach publicznych). W przypadku wiaduktu znajduje się wprawdzie nad linią kolejową, usytuowanego w ciągu dróg wewnętrznych pozostających w zarządzie Nadleśnictwa, obowiązek jego utrzymania należy do Nadleśnictwa. Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 2 ustawy o drogach publicznych, utrzymanie dróg wewnętrznych oraz zarządzanie nimi należy do zarządcy terenu, na którym jest

zlokalizowana droga. Nie zmienia tego treść art. 28 ust. 2 pkt 1 cytowanej ustawy, który stanowi, że do zarządcy kolei należy konserwacja znajdującej się nad skrajnią kolejową dolnej części konstrukcji wiaduktów drogowych. W tej sytuacji adresatem decyzji powinien być zarządca drogi (w przypadku dróg leśnych – właściwe nadleśnictwo).

Powyższy pogląd został zaaprobowany w wyrokach z dnia 17 listopada 2011 r., **sygn. akt VII SA/Wa 1462/11** i z dnia 24 listopada 2011 r., **sygn. akt VII SA/Wa 1957/11** oraz w wyroku z dnia 19 maja 2008 r., **sygn. akt VII SA/Wa 367/08**, a także zyskał akceptację Naczelnego Sądu Administracyjnego w wyroku z dnia 16 września 2009 r. sygn. akt II OSK 1330/08.

Pojawiło się jednak również stanowisko odmienne, zgodnie z którym podmiotem zobowiązanym powinno być PKP S.A., jako właściciel nieruchomości na której położony jest wiadukt. W ocenie Sądu, pojęcie zarządcy obiektu budowlanego w rozumieniu art. 62 ust. 3 Prawa budowlanego nie jest tożsame z pojęciem zarządcy nieruchomości w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r., Nr 102, poz. 651 ze zm.). Sąd stwierdził, że jeżeli obiekt budowlany nie stanowi odrębnego od nieruchomości gruntowej przedmiotu własności, wówczas zarządca (właściciel) tej nieruchomości jest jednocześnie zarządcą (właścicielem) obiektu budowlanego. W przypadku wiaduktu drogowego nad linią położonego w ciągu dróg leśnych na działce, która stanowi własność Skarbu Państwa, a pozostaje w użytkowaniu wieczystym Polskich Kolei Państwowych S.A. z siedzibą w Warszawie, Polskie Koleje Państwowe S.A. są w rozumieniu Prawa budowlanego właścicielem nieruchomości, na której położony jest wiadukt. Dla nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste prawa właścicielskie wykonuje bowiem użytkownik wieczysty. Wiadukt drogowy wchodzący w skład drogi wewnętrznej (drogi leśnej nie będącej drogą publiczną - art. 6 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach - Dz. U. z 2005 r., Nr 45, poz. 435. ze zm.) winien być utrzymany przez właściciela lub zarządcę terenu, na którym został zlokalizowany, a nie przez zarządcę drogi, jak ma to miejsce w przypadku dróg publicznych. Art. 8 ust. 2 ustawy o drogach publicznych stanowi, że budowa, przebudowa, remont, utrzymanie, ochrona i oznakowanie dróg wewnętrznych oraz zarządzanie nimi należy do zarządcy terenu, na którym jest zlokalizowana droga, a w przypadku jego braku do właściciela terenu.

Powyższe stanowisko zostało wyrażone m. in. w wyrokach o **sygn. akt VII SA/Wa 1806/10, VII SA/Wa 1031/09.**

Przedstawione wątpliwości interpretacyjne i pojawiające się na ich tle rozbieżności orzecznicze również skłaniają do głębszej analizy i wypracowania jednolitego stanowiska orzeczniczego.

49.3 Problemy interpretacyjne związanie z zastosowaniem art. 36 ust. 2 „specustawy gazowej".

W związku z zaskarżeniem do Sądu decyzji wydanych w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu t. j. (Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 700 ze zm.,zwana dalej: „specustawą gazową") pojawił się problem dotyczący interpretacji art. 36, który z uwagi na jego szczególny charakter prawny - jest to bowiem przepis ***lex specialis*** w stosunku do art. 145 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, ze zm.) - ma wpływ na możliwość eliminowania z obrotu prawnego przez sąd administracyjny decyzji administracyjnych wydanych w trybie specustawy gazowej.

W dniu 1 czerwca 2011 r., w sprawach o **sygn. akt VII SA/Wa 722/11, VII SA/Wa 723/11, VII SA/Wa 724/11** zapadły wyroki, w których ten sam skład orzekający, uchylając decyzje organu II instancji, wskazał, że podejmując rozstrzygnięcia polegające na uchyleniu decyzji organu II instancji, miał na uwadze wykładnię art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, zw. dalej specustawą drogową (w brzmieniu z przed 10 września 2008 r.), zawartą w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 listopada 2010 r., sygn. akt II OSK 2148/10, zgodnie z którą sąd może uchylić decyzję organu II instancji, pozostawiając w obrocie decyzję I instancji, wykonalną - w tym przypadku - na podstawie art. 34 ust. 1 specustawy. Ww. wyroki były przedmiotem zaskarżenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego (wyroki z dnia 28 października 2011 r. sygn. akt: II OSK 1754/11, II OSK 1755/11, II OSK 1792/11), jednak kwestia odpowiedniego zastosowania wykładni art. 31 ust. 2 specustawy drogowej, o jakiem mowa w wyroku II OSK 2148/10, do art. 36 ust. 2 specustawy gazowej, nie była przedmiotem kasacji, a zatem nie mogła stać się przedmiotem rozważań Sądu II instancji.

Natomiast w wyroku z dnia 4 lipca 2011 r., **sygn. akt VII SA/Wa 1065/11**, Sąd przy interpretacji art. 36 ust. 2 w związku z ust. 4 tego przepisu - nie zastosował odpowiednio wykładni art. 31 ust. 2 specustawy drogowej, zaprezentowanej w wyroku sygn. akt II OSK 2148/10, wprost stwierdzając, że z uwagi na ograniczenie w czasie możliwości uwzględnienia skargi przez sąd administracyjny w przypadku innych wad niż wymienione w art. 145 i 156 k.p.a. skutkowało oddaleniem skargi.

Należy przypomnieć, że konkluzja zawarta w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 listopada 2010 r., sygn. akt II OSK 2148/10, sprowadza się do stwierdzenia, że "przepis art. 31 ust. 2 specustawy drogowej, w brzmieniu przed jego zmianą ustawą z dnia 25 lipca 2008 r., odnosi się do decyzji organu pierwszej instancji o pozwoleniu na budowę drogi, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności i nie zawiera ograniczeń w zakresie orzekania przez sąd administracyjny w stosunku do decyzji organu odwoławczego". Na uwagę zasługuje fakt, że zmiana przepisu art. 31 ust. 2 specustawy drogowej polegała na tym, że przepis ten przed jego zmianą dotyczył decyzji o pozwoleniu na budowę drogi oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi, zaś po zmianie przepis ten dotyczy decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Przechodząc na grunt specustawy gazowej wskazania wymaga, że treść art. 36 tej ustawy zawiera pewne analogie, które nawiązują do brzmienia art. 32 specustawy sprzed jego nowelizacji z 2008 roku. A mianowicie przepis art. 36 specustawy gazowej, podobnie jak przepis art. 32 specustawy drogowej, odpowiednio dotyczy decyzji o pozwoleniu na budowę terminalu oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji terminalu (lub z uwagi na treść art. 39 ust. 1 tej ustawy - inwestycji towarzyszących). Nie można więc wykluczać, że z uwagi na kierunek wykładni przyjętej w wyroku sygn. akt II OSK 2148/10, pomimo ograniczeń czasowych jakie wprowadza art. 36 ust. 2 specustawy gazowej (na co wskazano w wyroku **sygn. akt VII SA/Wa 1065/11**), taka sama wykładnia nie powinna być dokonywana w stosunku do art. 36 specustawy gazowej (na co wskazano w wyrokach **sygn. akt VII SA/Wa 722/11, VII SA/Wa 723/11, VII SA/Wa 724/11**), co de facto uprawniać by mogło sąd administracyjny do uchylania decyzji organu II instancji wydanej w trybie specustawy gazowej bez żadnych ograniczeń. W tym zakresie brak jest jednak jednomyślności.

Ponadto wskazania wymaga, że we wszystkich ww. wyrokach Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie pomimo rozbieżności w zastosowaniu norm prawa procesowego, to w zakresie zastosowania przez

organ norm prawa materialnego, nie podzielił stanowiska organu, że wyłączenie przez art. 16 specustawy gazowej, poza art. 84-86, stosowania przepisów ustawy o ochronie przyrody, w tym art. 83 ust. 6 pkt 1, stanowiło podstawę do naliczenia opłat za wycięcie drzew i krzewów w pasie planowanej inwestycji stanowiących tereny leśne. Naczelny Sąd Administracyjny nie podzielił jednak tego stanowiska, wskazując, że art. 83 ust. 6 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody z uwagi na zawarte w art. 16 ust. 1 zd. 2 specustawy gazowej wyłączenie nie ma zastosowanie w sprawie, a to dokonując wykładni art. 86 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody *a contrario* należy dojść do wniosku, że za usunięcie drzew lub krzewów znajdujących się na nieruchomościach objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu pobiera się opłatę, bowiem art. 16 ust. 1 stanowi generalnie o wszystkich drzewach i krzewach znajdujących się na nieruchomościach objętych decyzją o lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu.

49.4 Problemy związane z ustaleniem zakresu przedmiotowego „specustawy drogowej".

Zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 2 ustawy o drogach publicznych do której odsyła art. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych t.j. (Dz. U. z 2008 r., Nr 193, poz. 1194 ze zm., zwana dalej: „specustawą drogową"), droga stanowi budowlę wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi, urządzeniami oraz instalacjami, stanowiącą całość techniczno-użytkową, przeznaczoną do prowadzenia ruchu drogowego, zlokalizowaną w pasie drogowym.

Na tle sprawy o **sygn. akt VII SA/Wa 196/11** wyłoniło się zagadnienie, czy dopuszczane jest rozszerzanie zakresu przedmiotowego i obejmowanie szczególnym trybem określonym w specustawie realizacji zamierzeń budowlanych, które nie mają charakteru drogowego i nie są ściśle związane z budową dróg publicznych. Rozpatrując wyżej wymienioną sprawę Sąd uznał, że część inwestycji obejmująca budowę parkingu na 36 miejsc postojowych oraz odwodnienia i oświetlenia parkingu w obrębie nr 7 - Miasto S. na działce nr […](po podziale działka nr […]), położonej u zbiegu ulic L. i P. w ciągu drogi wojewódzkiej nr 705 nie może być realizowana w trybie specustawy, gdyż

wykracza ona poza jej zakres przedmiotowy. Jak wskazał inwestor w projekcie architektoniczno-budowlanym inwestycja miała na celu poprawę stanu technicznego i użytkowego drogi poprzez rozebranie istniejącej i ułożenie nowej nawierzchni, która spełniać będzie wymagania nośności dla ruchu KR4 i przewiduje remont istniejących i budowę nowych ciągów pieszych, zatok autobusowych, peronów przystankowych, zjazdów na posesje mieszkalne i pola uprawne oraz poprawę geometrii wlotów dróg poprzecznych. Sąd stanął na stanowisku, że o ile wymienione elementy w postaci chociażby zatok autobusowych oraz peronów przystankowych stanowią integralną część inwestycji drogowej, o tyle zaprojektowany parking nie stanowi obiektu stanowiącego z drogą całość techniczno-użytkową, niezbędną do prowadzenia ruchu drogowego i podlegającego realizacji na podstawie przepisów specustawy. Wprawdzie parking niewątpliwie służy poprawie jakości obsługi ruchu drogowego, niemniej jednak nie jest on niezbędny do rozbudowy samej drogi oraz prowadzenia ruchu drogowego. Parking stanowi część infrastruktury drogowej i z oczywistych względów nie może funkcjonować bez połączenia z drogą, gdyż jego celem jest obsługa ruchu drogowego, jednakże droga może spełniać swoje funkcje użytkowe bez parkingu. Zdaniem Sądu nic nie stało na przeszkodzie, aby inwestor występując z zamierzeniem inwestycyjnym w postaci budowy parkingu miejskiego nie zastosował ogólnych zasad przewidzianych w Prawie budowlanym oraz ustawie o gospodarce nieruchomościami.

Powyższe stało się podstawą do wyeliminowania zaskarżonej decyzji w części obejmującej ww. zakres.

Natomiast w wyroku zapadłym w sprawie o **sygn. akt VII SA/Wa 1729/10**, Sąd nie podzielił wywodów strony skarżącej dotyczących zakwalifikowania zbiorników retencyjnych do kategorii "budowli" w rozumieniu art. 3 pkt 3 Prawa budowlanego, jak również poglądu, iż fakt, że zostały wymienione w decyzji lokalizacyjnej w liniach rozgraniczających inwestycję nie oznacza, że w stosunku do zbiorników retencyjnych (zdefiniowanych jako budowle) można zastosować przepisy "specustawy", albowiem wojewoda może wydawać pozwolenia jedynie na budowę drogi krajowej. Sąd uznał, że zbiorniki retencyjne stanowią niezbędny element projektowanej inwestycji drogowej i służą wyłącznie realizacji tej inwestycji, jako element systemu odwodnienia drogi. W rezultacie objęcie ich zakresem orzekania w decyzji Wojewody Mazowieckiego wydanej w trybie "specustawy"

było uzasadnione, tym bardziej, że konieczność wybudowania tych zbiorników wynikała z decyzji Wojewody Mazowieckiego, określającej środowiskowe uwarunkowania zgody na realizację przedsięwzięcia.

Na uwagę zasługuje również wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 9 czerwca 2011 r., **sygn. akt VII SA/Wa 932/11**, dotyczący wprawdzie kwestii umorzenia postępowania odwoławczego od decyzji zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę inwestycji pn. „Przebudowa linii 220kV relacji P.- P., km 14+000 kolidującej z przebiegiem Zachodniej Obwodnicy miasta P. w ciągu drogi krajowej nr S11 na odcinku Z. - autostrada A2 i w ciągu drogi krajowej nr S5 w rejonie węzła G. autostrady A2, od węzła S. w km 13+068,00 do węzła G. km 25+693,57 oraz S5 w rejonie węzła G. od km 0+000,00 do km 1+605,00 (etap I)" (obiekty budowlane kategorii: XXVI); zlokalizowanej na działkach oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków nr: Gmina T.; obręb S. –[…], […], […], […], […], […], […], […], […], […], […], obejmującej - przebudowę linii wysokiego napięcia 220kV relacji P. – P., w km 14+000 w liniach rozgraniczających pasa drogowego drogi krajowej S11 oraz inne roboty objęte projektem budowlanym i badania kwestii istnienia interesu prawnego strony skarżącej, jednakże mającego związek z opisywanym zagadnieniem. W wyroku tym, Sąd stwierdził, iż z części dyspozytywnej pozwolenia na budowę nie wynika, że tylko w granicach tego węzła będą toczyły się roboty budowlane. W osnowie decyzji mówi się bowiem również o innych robotach objętych projektem budowlanym, a projekt dotyczy całej linii, a nie tylko tej, która jest przedmiotem pozwolenia na budowę wydanego w trybie przepisów specustawy. Zdaniem Sądu, nie wiadomo jakich to innych robót miało dotyczyć udzielone pozwolenie, i czy te inne roboty mieszczą się w granicach opisanych liniami rozgraniczającymi teren węzła drogowego, czy też będą się toczyły również poza granicami linii rozgraniczających pasa drogowego. Niewyjaśnione tych okoliczności miało podstawowe znaczenie dla oceny, czy budowa linii energetycznej zamyka się w granicach węzła drogowego, jak twierdzi organ w zaskarżonej decyzji, a pozostałe odcinki linii energetycznej będą przedmiotem odrębnych decyzji wydawanych w trybie zwykłym, czy też wykraczają poza te granice.

W związku z ww. omówieniami zaistniał więc problem orzeczniczy, który sprowadza się do ustalenia granic stosowania przepisów specustawy drogowej tj. co może zostać objęte zakresem jej działania. Z jednej strony

ustalenia wymaga dokonanie oceny niezbędności danego elementu, jako koniecznego dla rozbudowy drogi, z drugiej, czy te elementy winny zawierać się wyłącznie w liniach rozgraniczających drogi, czy z uwagi na powiązanie mogą zawierać się poza nimi.

III. DZIAŁALNOŚĆ POZAORZECZNICZA SĄDU

1. Wydział Informacji Sądowej.

W 2011 r. Wydział Informacji Sądowej kontynuował realizację zadań wyznaczonych § 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 września 2003 r. – Regulaminu wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych (Dz.U. Nr 169, poz. 1646). Działalność Wydziału koncentrowała się na:

- wykonywaniu zadań z zakresu sprawozdawczości statystycznej Sądu,
- informowaniu osób zainteresowanych o właściwości Sądu, stanie załatwianych spraw, udostępnianiu do wglądu akt spraw,
- udostępnianiu informacji publicznej o działalności Sądu,
- prowadzeniu spraw petycji, skarg i wniosków,
- obsłudze medialnej Sądu,
- wykonywaniu obowiązków administratora systemu informatycznego,

Praca Wydziału obejmowała sporządzanie statystyk przedstawiających ruch spraw w okresie miesięcznym, półrocznym i rocznym, jak również opracowanie rocznej informacji o działalności Sądu. Wydział sporządzał również analizy, dane statystyczne i bieżące informacje o działalności Sądu na potrzeby Prezesa Sądu, Biura Orzecznictwa NSA oraz innych jednostek.

Funkcjonujący w ramach Wydziału – Sekretariat Informacji o Sprawach – udzielał na bieżąco, bezpośrednio w Sekretariacie oraz drogą telefoniczną, informacji o toczących się postępowaniach, a także wyjaśniał wątpliwości, co do właściwości sądu i ustawowych środków zaskarżania orzeczeń.

Czytelnia Akt udostępniała do wglądu akta stronom, uczestnikom postępowania i ich pełnomocnikom, organom administracji publicznej, prokuratorom i funkcjonariuszom Policji. W 2011 r. udostępniono ogółem 6.697 akt sądowoadministracyjnych.

Informacja o działalności Sądu oraz wydawanych rozstrzygnięciach - w trybie ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz.1198 ze zm.) – udzielana była przez Wydział zarówno drogą pocztową, jak i w formie elektronicznej.

W 2011 r., w powyższym trybie, wpłynęło ogółem 158 wniosków, w tym 70 wniosków o wydanie kopii orzeczenia. Poprzez udzielenie informacji załatwiono 114 wniosków, natomiast 43 wnioski załatwione zostało poprzez wydanie kopii orzeczenia sądowego. Podkreślić jednak należy, iż niektóre wnioski o wydanie kopii orzeczenia, zawierały prośbę o udostępnienie od kilku do kilkunastu orzeczeń, co nie znajduje odzwierciedlenia w powyższych danych statystycznych. W roku 2011 jeden wniosek o udzielenie informacji publicznej załatwiono w formie decyzji administracyjnej.

Istotną liczbę spraw (903) stanowiły skargi kierowane do Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie oraz różnego rodzaju wnioski i petycje. W minionym roku, podobnie, jak miało to miejsce w latach ubiegłych, wnioski zawierały głównie prośby o przedstawienie stanu spraw i wyjaśnienie różnych kwestii procesowych. Skargi natomiast stanowiły najczęściej wyraz niezadowolenia z orzeczeń Sądu, sposobu i szybkości prowadzenia postępowania sądowego.

Przez Wydział Informacji Sądowej prowadzona była również obsługa medialna Sądu. Przewodnicząca Wydziału Informacji Sądowej, działając jako Rzecznik Prasowy Sądu, udzielała informacji na temat wydanych przez Sąd rozstrzygnięć i ich uzasadnień, wyjaśniała, jakie skutki wywołuje orzeczenie sądu administracyjnego, wyjaśniała zasady postępowania przed sądami administracyjnymi oraz udzielała informacji na temat funkcjonowania Sądu.

Funkcjonująca w ramach Wydziału Informacji Sądowej Biblioteka, pracuje w systemie elektronicznej ewidencji wypożyczeń, wykorzystując program LIBRA 2000, który umożliwia przeglądanie zbiorów poprzez katalogi: alfabetyczny, tytułowy, rzeczowy oraz serii. W ramach powyższych wypożyczeń czytelnicy Biblioteki mogą korzystać także ze zbiorów innych placówek – przeważnie biblioteki Trybunału Konstytucyjnego. Pełny katalog swoich zbiorów Biblioteka publikuje w sieci intranetowej WSA w Warszawie. Od października 2010 r. w tej samej sieci publikowane są informacje o wybranych nowościach wydawniczych, zakupionych przez Bibliotekę. Według stanu na 31 grudnia 2011 r. zbiory biblioteczne liczyły 8.115 vol. (z czego 995 vol. przechowywanych jest w bibliotece filialnej przy Wydziale VIII zamiejscowym z siedzibą w Radomiu).

W zakresie działalności informatycznej, Wydział nadzorował pracę programów wspomagających funkcjonowanie Sądu, takich jak: obieg dokumentów, Kadry-płace „Enova", System Obsługi Spraw Orzekanych „OSO" oraz program do obsługi archiwum „OSA". Uczestniczył w rozwiązywaniu problemów eksploatacyjnych dla tych aplikacji i wprowadzał nowe rozwiązania, przydatne dla sprawności i funkcjonalności programów.

W grudniu 2011 r. zrealizowano zakup i wdrożenie programu „Eremus" do obsługi spraw wpływających do Wydziału Informacji Sądowej.

Na bieżąco Wydział monitorował funkcjonowanie strony internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie i aktualizował zawarte tam dane związane z funkcjonowaniem Sądu oraz zmianami w przepisach prawa, mającymi wpływ na postępowanie sądowe.

W 2011 r. rozpoczęto prace nad modernizacją strony BIP, zmierzającą do poprawy jej funkcjonalności i dostępności dla osób niedowidzących i niedosłyszących, co ma na celu zapewnienie realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. Nr 209, poz. 1243).

2. Szkolenia sędziów.

W roku 2011, sędziowie uczestniczyli w konferencjach, szkoleniach i wykładach, poświęconych następującej problematyce:

- „Zabytek, dobro kultury czy dzieło sztuki? Problemy z określeniem przedmiotu ochrony prawnej";
- „Współczesne zagrożenia dziedzictwa kultury (przestępstwa i wykroczenia przeciwko zabytkom)";
- „Wybrane zagadnienia z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami";
- „Zakres ochrony zabytków nieruchomych na tle wybranych orzeczeń WSA w Warszawie";
- „Interes prawny stron w postępowaniach dotyczących ochrony zabytków nieruchomych";

- „Pojęcie zarządcy i zarządu w świetle przepisu art. 28, 52, 61 i nast. Prawa budowlanego w ujęciu cywilistycznym i administracyjnym”;
- „Zakres i znaczenie informacji zawartych w dokumentacji geodezyjnej sporządzanej na potrzeby projektowania, budowy oraz utrzymania obiektów budowlanych”;
- „Przewlekłość postępowania a bezczynność organu w świetle k.p.a. i ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2002 r., Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.)”;
- „Etyka sędziego”;
- „Opodatkowanie nieruchomości – wybrane problemy”;
- „Opodatkowanie garaży podatkiem od nieruchomości”;
- „Pochodne instrumenty finansowe (derywaty) w podatku dochodowym od osób prawnych”;
- „Wybrane zagadnienia w podatkach dochodowych”;
- „Ograniczenie dostępu do informacji publicznej z powołaniem się na ochronę informacji niejawnych i inne ustawowe tajemnice”;
- „Zasady dostępu do dokumentów administracyjnych i ograniczenia dla stron – doświadczenia francuskie”;
- „Istota pojęcia „informacja publiczna” – art. 1 w zw. z art. 6 Ustawy o dostępie do informacji publicznej”;
- „Podmioty zobowiązane do udostępniania informacji publicznej w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej”;
- „Ocena zdolności odróżniającej znaku towarowego w praktyce sądownictwa administracyjnego”;
- „Funkcja dystynktywna znaków towarowych w świetle doktryny i orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, Sądu Pierwszej Instancji i Urzędu Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (z uwzględnieniem problematyki oznaczeń cyfrowych dla czasopism krzyżówkowych, szaradziarskich)”;
- „Zdolność rejestrowa znaku towarowego”;
- „Konstrukcja rozstrzygnięć organów administracji publicznej w przypadku naruszenia przez wspólników (wspólnika) spółki cywilnej przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 roku o transporcie drogowym, a orzecznictwo sądów administracyjnych”;

- „Wyłączenie odpowiedzialności przewoźnika na podstawie art. 92a ust. 4 i art. 93 ust. 7 Ustawy z dn. 6 września 2001 r. o transporcie drogowym”;
- „Granice aktywizmu sędziowskiego”;
- „Skarga na bezczynność i przewlekłe prowadzenie postępowania administracyjnego i sądowego” ;
- „Mówienie publiczne a wizerunek sądu” ;
- „Zwrot nienależnie pobranych płatności rolnych, przesłanki wyłączające obowiązek zwrotu płatności w świetle rozporządzeń Komisji WE”;
- „Uprawnienia grup producentów rolnych do otrzymywania pomocy finansowej na gruncie przepisów ustawy z 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach (Dz. U. Nr 88, poz. 983;
- „Spółka cywilna producentów rolnych jako podmiot w sprawach dopłat rolnych; przepisy krajowe i ich zgodność z przepisami wspólnotowymi”;
- „Naruszenie zasad oraz istotne naruszenie trybu sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w praktyce orzeczniczej sądów administracyjnych (art. 28 p.z.p.)”;
- „Uzgodnienia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego”;
- „Uzyskanie zgody w toku procedury planistycznej na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne z uwzględnieniem problematyki skuteczności uzyskanej zgody w toku postępowania o wydanie decyzji o warunkach zabudowy w przypadku, gdy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego utracił moc obowiązującą”;
- „Nowelizacja Kodeksu postępowania administracyjnego oraz Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi wprowadzonych ustawą z dnia 3 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi”;
- „Wykładnia prawa w sądowej kontroli administracji”;
- „Operat szacunkowy i jego ocena w postępowaniu sądowoadministracyjnym”;
- „Mienie zabużańskie: prawne podstawy realizacji roszczeń, aspekty wyceny mienia pozostawionego poza granicami RP – wybrane problemy”.

Ponadto w minionym roku – w ramach poszczególnych Wydziałów Orzeczniczych – organizowane były wewnętrzne narady poświęcone problematyce organizacji i funkcjonowania danego Wydziału, oraz kwestiom merytorycznym, odnoszącym się do wybranych zagadnień z bieżącej praktyki orzeczniczej Wydziału i Naczelnego Sądu Administracyjnego - istotnym ze względu na zachowane jednolitości orzecznictwa, oraz jego merytorycznej jakości.

Przedmiotem 73 narad, jakie odbyły się w 2011 r., były między innymi:

- uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 stycznia 2011 r., sygn. akt I OPS 4/10 mającą na celu wyjaśnienie przez skład 7 sędziów NSA „czy postępowanie wszczęte przed właściwą komisją dyscyplinarną na podstawie art. 118 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej jest postępowaniem dyscyplinarnym, a w konsekwencji czy na orzeczenie kończące to postępowanie służy skarga do sądu administracyjnego (art. 124j ustawy o Państwowej Straży Pożarnej)”;
- pismo Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 grudnia 2010 r. dotyczące przekazywania wniosków i dalszych pism procesowych oprócz drukowanej formy także w postaci elektronicznej, na odpowiednim nośniku CD w formacie PDF i Word;
- procedowanie w sprawach ze skarg na postanowienie Prezydenta RP w przedmiocie powołania do pełnienia urzędu na stanowisko sędziego w kontekście postanowień Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 listopada 2010 r., sygn. akt SK 8/10, sygn. akt SK 37/08 oraz sygn. akt SK 16/08;
- orzeczenie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 sierpnia 2010 r., sygn. akt I OSK 273/10 oraz teza zawarta w orzeczeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 kwietnia 2011 r., sygn. akt I OSK 1845/10, w której stwierdzono, że organem właściwym do rozpoznania środka zaskarżenia założonego od decyzji Komendanta Głównego Policji wydanej w pierwszej instancji w sprawie dodatku służbowego, jest Komendant Główny Policji na zasadzie art. 127 § 3 k.p.a.;
- uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2010 r., sygn. akt II UZP 3/10 oraz z dnia 23 marca 2011 r., sygn. akt I UZP 3/10 w kontekście spraw ze skarg dotyczących odmowy wydania decyzji o stwierdzeniu nieważności

decyzji w zakresie waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych wydanych po dniu 1 stycznia 1999 r.;

- nowelizacja ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej,
- opracowanie Biura Orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 września 2011 r. nr BO/Wiz-461-31/11, dotyczące pytań prawnych kierowanych przez sądy administracyjne do Trybunału Konstytucyjnego;
- uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 grudnia 2011 r., sygn. akt I OPS 2/11, I OPS 3/11 i I OPS 4/11;
- uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego sygn. akt II FPS 6/10 z 24 stycznia 2011 roku, dotycząca kosztów uzyskania przychodów przy podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki, z podkreśleniem zasadności wyroku wydanego przez tutejszy sąd w sprawie III SA/Wa 375/09;
- stanowisko Rzecznika Generalnego ETS zajęte w sprawach C-180 i C-181 dotyczących pytań prejudycjalnych, przedstawionych kolejnymi postanowieniami Naczelnego Sądu Administracyjnego sygn. akt. I FSK 2038/08 i I FSK 2134/08;
- najnowsze orzecznictwo NSA dotyczące kwestii dopuszczania uczestników do udziału w postępowaniu sądowym;
- orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego: II OSK 1628/08 wraz glosą J. Borkowskiego OSP 2011/2/23, II OSK 329/09 - dotyczące przesłanki wznowienia postępowania administracyjnego, jako podstawy uchylenia decyzji administracyjnej;
- opracowanie Biura Orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego pt. „Ocena jednolitości orzecznictwa oraz sprawności postępowania wojewódzkich sądów administracyjnych za 2010 r.”
- analizy Biura Orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego (BO/Wiz-460-1/11 i BO WIZ-460-63/11), dotyczące orzeczeń sądów administracyjnych związanych ze stosowaniem przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, regulujących zagadnienie uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- problematyka pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego oraz pytań prejudycjalnych do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości;
- orzecznictwo ETS w Luksemburgu.

SPIS TABEL

Tabela nr 1 - INFORMACJA WSA w Warszawie za rok 2011
(A. RUCH SPRAW).

Tabela nr 2 - Skargi na akty i czynności według rodzajów.

Tabela nr 3 - Sprawy niezałatwione.

Tabela nr 4 - Prawo pomocy - wnioski zarejestrowane w repertorium SO
oraz wnioski w toku postępowania.

Tabela nr 5 - Terminowość załatwiania spraw.

Tabela nr 6 - Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności ministrów,
centralnych organów administracji rządowej i innych naczelnych
organów.

Tabela nr 7 - Wpływ skarg kasacyjnych.

INFORMACJA WSA w Warszawie
za 2011 rok
A. RUCH SPRAW

Wydziały Orzecznicze	Pozostało z poprzedniego okresu				Wpłynęło				Załatwiono																Pozostało na okres następny			
									Łącznie				w tym															
													na rozprawie				na posiedzeniu niejawnym											
																	ogółem				z tego wyrokiem							
	SA	SAB	SO	Suma	SA	SAB	SO	Suma	SA	SAB	SO	Suma	SA	SAB	SO	Suma	SA	SAB	SO	Suma	SA	SAB	SO	Suma	SA	SAB	SO	Suma
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Wydział I	1118	67	12	1197	2481	503	37	3021	2581	456	45	3082	1891	142	11	2044	690	314	34	1038	155	70	0	225	1018	114	4	1136
Wydział II	792	115	20	927	2848	493	114	3455	2668	450	83	3201	2090	230	0	2320	578	220	83	881	97	0	0	97	972	158	51	1181
Wydział III	1921	3	1	1925	3623	57	60	3740	3294	47	56	3397	2598	2	0	2600	696	45	56	797	0	0	0	0	2250	13	5	2268
Wydział IV	557	50	5	612	2063	181	35	2279	2056	201	30	2287	1647	53	0	1700	409	148	30	587	0	0	0	0	564	30	10	604
Wydział V	1203	5	5	1213	2663	25	16	2704	2999	24	18	3041	2108	10	1	2119	891	14	17	922	0	0	0	0	867	6	3	876
Wydział VI	934	19	4	957	2473	255	18	2746	2712	227	18	2957	2088	37	0	2125	624	190	18	832	1	0	0	1	695	47	4	746
Wydział VII	901	55	18	974	2911	238	57	3206	2730	214	61	3005	1875	70	8	1953	855	144	53	1052	2	0	0	2	1082	79	14	1175
Wydział VIII	429	3	2	434	1135	56	16	1207	1285	42	17	1344	937	13	1	951	348	29	16	393	2	0	0	2	279	17	1	297
RAZEM	7855	317	67	8239	20197	1808	353	22358	20325	1661	328	22314	15234	557	21	15812	5091	1104	307	6502	257	70	0	327	7727	464	92	8283

1. Wpływ spraw, w których organy administracji publicznej stosując art.. 54 par. 3 ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi uchyliły lub zmieniły zaskarżoną decyzję, Wydzial: I -26, II -16, III -83, IV -70, V -34, VI -25, VII -12, VIII -7. Łącznie -273 .

Skargi na akty i czynności organów według rodzajów spraw

Tabela nr 2

Symbol sprawy	Opis symbolu, przedmioty spraw w ramach symbolu	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	Załatwiono	Pozostało na następny okres
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
601	**Budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany i specjalistyczny, ochrona przecipożarowa**	731	2 156	1 982	905
602	**Ceny, opłaty, stawki taryfowe, nie objęte symbolem 611**	0	2	2	0
603	**Utrzymanie i ochrona dróg publicznych i innych dróg ogólnodostępnych, ruch na tych drogach, koleje, lotnictwo cywilne, przewozy, żegluga morska i śródlądowa**	566	1 072	1 356	282
604	**Działalność gospodarcza, w tym z udziałem podmiotów zagranicznych**	49	159	159	49
605	**Ewidencja ludności, dowody tożsamości, akty stanu cywilnego, imiona i nazwisko, obywatelstwo, paszporty**	79	363	360	82
606	**Sprawy z zakresu geologii i górnictwa**	17	28	37	8
607	**Gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi**	384	875	869	390
608	**Energetyka i atomistyka**	1	0	1	0
609	**Gospodarka wodna, w tym ochrona wód, budownictwo wodne, melioracje, zaopatrzenie w wodę**	18	95	86	27
610	**Sprawy komunalizacji mienia**	170	327	338	159
611	**Podatki i inne świadczenia pieniężne, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej, oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych**	2 088	3 966	3 737	2 317
612	**Sprawy geodezji i kartografii**	42	169	165	46

613	**Ochrona środowiska i ochrona przyrody**	99	385	359	125
614	**Oświata, szkolnictwo wyższe, nauka, działalność badawczorozwojowa i archiwa**	60	239	240	59
615	**Sprawy zagospodarowania przestrzennego**	176	711	699	188
616	**Rolnictwo i leśnictwo, w tym gospodarowanie nieruchomościami rolnymi i leśnymi, ochrona gruntów rolnych i leśnych, gospodarka łowiecka, rybołówstwo oraz weterynaria, ochrona zwierząt**	58	170	186	42
617	**Uprawnienia do wykonywania określonych czynności i zajęć**	76	369	375	70
618	**Wywłaszczanie i zwrot nieruchomości**	321	701	745	277
619	**Stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy**	261	1 237	1 031	467
620	**Ochrona zdrowia, w tym sprawy dotyczące chorób zawodowych, zakładów opieki zdrowotnej, uzdrowisk, zawodu lekarza, pielęgniarstwa, położnictwa, aptekarstwa i nadzoru sanitarnego**	69	238	208	99
621	**Sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe**	122	360	380	102
622	**Instytucje ubezpieczeniowe i działalność ubezpieczeniowa**	2	3	4	1
623	**Dozór techniczny, miary i wagi, badania i certyfikacje, normalizacja, sprawy jakości**	52	161	161	52
624	**Powszechny obowiązek obrony kraju**	6	30	28	8
625	**Poczta, telekomunikacja, radio i telewizja**	29	53	58	24
626	**Ustrój samorządu terytorialnego, w tym referendum gminne**	13	42	44	11
627	**Cudzoziemcy, repatrianci, nabycie nieruchomości przez cudzoziemców**	279	711	718	272

628	**Status Kościołów i związków wyznaniowych**	4	13	15	2
629	**Sprawy mienia przejętego z naruszeniem prawa**	106	275	304	77
630	**Obrót towarami z zagranicą, należności celne i ochrona przed nadmiernym przywozem towaru na polski obszar celny**	244	222	439	27
631	**Wytwarzanie i obrót bronią i materiałami wybuchowymi**	97	306	308	95
632	**Pomoc społeczna**	155	575	548	182
633	**Zatrudnienie i sprawy bezrobocia**	58	134	148	44
634	**Sprawy kombatantów, świadczenia z tytułu pracy przymusowej**	25	56	50	31
635	**Kultura fizyczna, sport i turystyka**	8	8	14	2
636	**Kultura i sztuka, w tym sprawy działalności kultury i twórczości, biblioteki, ochrona zabytków i muzea, sprawy związane z ochroną praw autorskich i pokrewnych**	78	135	151	62
637	**Papiery wartościowe i fundusze powiernicze oraz sprawy z nimi związane, bankowość i sprawy dewizowe**	13	23	29	7
645	**Sprawy nieobjęte symbolami podstawowymi 601 - 637 oraz od 646 - 655**	117	543	598	62
646	**Prawo własności przemysłowej**	94	317	307	104
647	**Sprawy związane z ochroną danych osobowych**	13	92	62	43
648	**Sprawy z zakresu informacji publicznej i prawa prasowego**	33	82	82	33
649	**Sprawy dotyczące poświadczenia bezpieczeństwa oraz z zakresu ochrony informacji niejawnych**	16	31	42	5
650	**Sprawy świadczeń społecznych w drodze wyjątku**	124	375	382	117
651	**Sprawy funduszy emerytalnych**	0	0	0	0

652	**Sprawy ubezpieczeń zdrowotnych**	81	435	354	162
653	**Środki publiczne nie objęte innymi symbolami**	204	476	515	165
654	**Ujawnianie przez Instytut Pamięci Narodowej informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów**	74	21	88	7
655	**Subwencje unijne, fundusze strukturalne i regulacja rynków branżowych**	543	1 456	1 561	438
	Ogółem główne symbole 601-637 i 645-655	7 855	20 197	20 325	7 727
	z tego o symbolach głównych 638-642, 644, 656, 657	725	1 338	1 323	740
638	**Sprawy egzekucji administracyjnej; egzekucja obowiązków o charakterze niepieniężnym**	49	143	124	68
639	**Skargi na uchwały organów jednostek samorządowych**	76	276	243	109
640	**Skargi organów nadzoru na uchwały organów jednostek samorządowych**	2	7	4	5
641	**Rozstrzygnięcia nadzorcze**	6	17	22	1
642	**Skargi na akty prawa miejscowego wojewodów i organów administracji niezespolonej oraz na niewykonywanie przez nich czynności nakazanych prawem wnoszone w trybie art. 44 ust. 1 i art. 45 ust. 1 ustawy o adm. rządowej w województwie**	0	1	1	0
644	**Środki zapewniające wykonanie orzeczeń Sądu**	37	104	100	41
656	**Interpretacje podatkowe**	554	789	827	516
657	**Inne interpretacje**	1	1	2	0

Tabela nr 3

Sprawy niezałatwione

Lp.	Rodzaj sprawy	Liczba spraw niezałatwionych pozostających od daty pierwszego wpływu skargi do sądu				
		powyżej 3 do 6 miesięcy	powyżej 6 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy do 2 lat	powyżej 2 do 3 lat	powyżej 3 lat
	1	2	3	4	5	6
1	SA	2 278	1 227	169	69	24
2	SAB	95	23	5	0	1

Tabela nr 4

Prawo pomocy - wnioski zarejestrowane w repertorium SO oraz wnioski w toku postępowania

Lp.	Wniosek o przyznanie prawa pomocy w postaci:		Wpłynęło	ZAŁATWIONO					
				Łącznie /suma rubryk 4 - 8/	Przyznano prawo pomocy co do całości wniosku	Przyznano prawo pomocy co do części wniosku	Odmówiono przyznania prawa pomocy	Pozostawiono bez rozpoznania	W inny sposób
	1		2	3	4	5	6	7	8
1	zwolnienia od kosztów	pierwotnie zarejestrowany	1 576	1 524	524	129	584	249	38
		po uchyleniu przez NSA i przekazaniu do ponownego rozpoznania	5	5	2	1	2	0	0
		po uchyleniu w trybie art.195 § 2 p.p.s.a.		0					
2	ustanowienia pełnomocnika procesowego	pierwotnie zarejestrowany	447	411	314	4	64	25	4
		po uchyleniu przez NSA i przekazaniu do ponownego rozpoznania	6	7	1	0	5	1	0
		po uchyleniu w trybie art.195 § 2 p.p.s.a.		0					
3	zwolnienia od kosztów i ustanowienia pełnomocnika procesowego	pierwotnie zarejestrowany	1 461	1 407	892	242	207	53	13
		po uchyleniu przez NSA i przekazaniu do ponownego rozpoznania	3	3	1	1	1	0	0
		po uchyleniu w trybie art.195 § 2 p.p.s.a.	0	0	0	0	0	0	0

Tabela nr 5

Terminowość załatwiania spraw

L.p.	Rodzaj sprawy	Od daty wpływu sprawy w danym lub poprzednim okresie sprawozdawczym do daty jej prawomocnego załatwienia upłynął okres							
		razem (3-9)	do 6 miesięcy	powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	powyżej roku do 2 lat	powyżej 2 do 3 lat	powyżej 3 do 4 lat	powyżej 4 do 5 lat	powyżej 5 lat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	**SA**	16 258	5 409	7 248	2 459	945	121	33	43
2	**SAB**	1 442	1 008	370	56	5	2	0	1

Tabela nr 6

Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności ministrów, centralnych organów administracji rządowej i innych naczelnych organów

Lp.	Nazwa organu	Wpływ skarg na akty organu	Załatwiono wyrokiem	
			Ogółem	Uwzględniono
	1	2	3	4
1	Ogółem (wiersze 2-86)	11896	8971	2933
2	Centralna Komisja do spraw Stopni i Tytułów Naukowych	26	17	8
3	Dyrektor Agencji Ruchu Lotniczego	0	0	0
4	Dyrektor Generalny Służby Więziennej	14	6	4
5	Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad	171	138	76
6	Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	95	51	15
7	Generalny Konserwator Zabytków	0	0	0
8	Główny Geodeta Kraju	54	44	20
9	Główny Inspektor Farmaceutyczny	19	13	10
10	Główny Inspektor Inspekcji Handlowej	0	0	0
11	Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych	98	81	10
12	Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego	964	730	204
13	Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa	13	11	3
14	Główny Inspektor Ochrony Środowiska	88	73	12
15	Główny Inspektor Pracy	11	8	1
16	Główny Inspektor Sanitarny	109	45	20
17	Główny Inspektor Transportu Drogowego	679	657	93
18	Główny Lekarz Weterynarii	6	4	0
19	Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	48	34	8
20	Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej	12	17	7
21	Komendant Główny Policji	558	449	85
22	Komendant Główny Straży Granicznej	64	43	12

23	Komisja Nadzoru Finansowego	26	27	8
24	Komitet Integracji Europejskiej	0	0	0
25	Krajowa Komisja Uwłaszczeniowa	63	76	21
26	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	2	3	1
27	Krajowa Rada Notarialna	3	3	3
28	Krajowa Rada Radców Prawnych	1	1	0
29	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	11	5	4
30	Krajowa Rada Sądownictwa	0	0	0
31	Minister Administracji i Cyfryzacji **	0	0	0
32	Minister Edukacji Narodowej	26	9	6
33	Minister Finansów	1156	875	435
34	Minister Gospodarki	86	66	34
35	Minister Infrastruktury *	786	587	155
36	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	187	163	51
37	Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego	70	47	22
38	Minister Obrony Narodowej	213	157	52
39	Minister Pracy i Polityki Społecznej	223	180	53
40	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi	404	378	192
41	Minister Rozwoju Regionalnego	60	34	7
42	Minister Skarbu Państwa	322	215	63
43	Minister Sportu i Turystyki	9	7	2
44	Minister Spraw Wewnętrznych ***	14	0	0
45	Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji *	527	445	184
46	Minister Spraw Zagranicznych	12	7	2
47	Minister Sprawiedliwości	230	186	44
48	Minister Środowiska	96	90	47
49	Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej ****	1	0	0
50	Minister Zdrowia	60	46	21
51	Naczelna Rada Adwokacka	28	21	11
52	Naczelna Rada Lekarska	8	7	1
53	Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych	4	1	1
54	Państwowa Komisja Wyborcza	1	0	0

55	Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych	0	0	0
56	Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	697	510	120
57	Prezes Agencji Rezerw Materiałowych	0	0	0
58	Prezes Agencji Rynku Rolnego	61	25	8
59	Prezes Głównego Urzędu Miar	21	17	1
60	Prezes Głównego Urzędu Statystycznego	1	1	1
61	Prezes Instytutu Pamięci Narodowej	29	66	55
62	Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	35	18	9
63	Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia	430	283	144
64	Prezes Państwowej Agencji Atomistyki	0	0	0
65	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	43	35	19
66	Prezes Rady Ministrów	67	71	22
67	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	38	29	9
68	Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego	15	9	4
69	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów	35	29	4
70	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	0	0	0
71	Prezes Urzędu Transportu Kolejowego	0	1	1
72	Prezes Urzędu Zamówień Publicznych	7	4	3
73	Prezes Wojskowej Agencji Mieszkaniowej	141	98	28
74	Prezes Wyższego Urzędu Górniczego	0	0	0
75	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	596	392	161
76	Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej	7	0	0
77	Rada do Spraw Uchodźców	297	165	42
78	Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego	30	28	10
79	Szef Agencji Wywiadu	3	1	0
80	Szef Służby Celnej	412	235	32
81	Szef Służby Cywilnej	3	0	0
82	Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców	392	277	76

83	Urząd Patentowy RP	318	230	76
84	Zarząd Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji	0	0	0
85	Zarząd Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych	0	0	0
86	Inne Urzędy i Instytucje Centralne	560	390	100

* zniesione rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie zniesienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwa Infrastruktury (Dz. U. 250, poz. 1500)

** utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji (Dz. U. 250, poz. 1501)

*** utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Dz. U. 250, poz. 1502)

**** utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Wodnej (Dz. U. 250, poz. 1503)

Tabela nr 7

Wpływ skarg kasacyjnych

Lp.	Rodzaj sprawy	Wpłynęło	Odrzucono skargę kasacyjną	Przekazano do NSA
	1	2	3	4
1	SA	5 383	344	4 893
2	SAB	168	18	150
3	SO	3	3	0